Bygdelist s 387.

Politikk

Politisk liv

R. T. Rønning T.

har et sterkt angrep på presteskap og embetsmakt og høyre - med hans vanlige blomstende , men også sterkt invektivfylte språk - dat. Målselv 26/3 1894 i

Tromsø Stiftstidende nr. 27/1894.)

En annen artikkel dat. 7.5. 1894 av R. T. "Men det begav sig der Tromsøposten for 25. april d. a. saa dagens lys ... han hadde fungert som referent fra "massemøtet paa Moen 3. paaskedag".

Tr. St.t. nr. 38/1894)

Nok en artikkel dat. 15/9.94 - harselas over høyres brosjyrer - nokså umodent -

(Tr.Stt. nr. 75/1894)

Grunnlovsforslag om stemmerett for alle som betalte skatt av en inntekt på minst 500 kroner på landet og 800 kroner i byen - ble vedtatt for 3. gang og sanksjonert i 1884.

Lov om forandring i grunnlovens § 50
dat. 4. juli 1884. (Mejlænder s. 414)

jf. Tromsø Stiftst. nr. 98/1887.

Fremdeles var unions-
striden - nå konsulatsaken
- som også opptok sinnene
mest, også i Målselv.

Og så var det stemmerett-
Målselvdølen
saken. J. R. (Johan Ryd-
ningen) uttrykte det slik:
"Har du 500 kroners inntekt,
da har du forstand, sund
omtanke og handlekraft, når
du ikke den fastsatte sum,
så må vi inntil videre be-
tvile dette, selvfølgelig
får du lodd med tjeneste-
kvinnens sønn."

Tromsø Stiftstidende
nr. 11/1894.)

Maalselvens arbejderpartis program :

"Nordlys" nr. 85 - 14. september 1904.

Kredsens ansvarlighed og delaglighed under fattigstyrelse kontrol.

6. Fattiggaard.

3 Strænge og planmæssigt tilsyn med at omvandrende, problematiske personer ikke udvarvar hjemstavnsret

4 Omordning av herredsskatten indkasseringen

Nordlys nr. 85 - 14 sept. 1904.

...av og Ytre alfhald s nylig ...ar indeholdt sine sædvan- ...dskapsfulde og lejnagtige ...angreb paa mig, foran- ...et ved Letvintens usand- ...referat fra Nordlysmø- ...t jeg paa Nordlysmotet ...betegnet regnskapet for ...erier, eksisterer selvfølge- ...e uten i Letvintens fette, ...jerne.

...er grejt at det at jeg blev ...il stortingssuppleant er ...n gjør mine avindsmænd ...ærtelig ondt. Og at jeg ...kom til at møte paa tin- ...ager dem saa de faar in- ...d, men tvinges til at ut- ...re den ene logn og skrøne ...e og digere end den an- ...ed passendr mellemrum. ...hener vel at naar disse ...gjentas ofte nok, maa vel ...o dem tilslut. De oven- ...Tromsøblade er skum- ...fri tumlehus.

...e siste skumlerier gaar ...at jeg for 17—18 aar si- ...n herredskasserer i Nord- ...skal ha mottat et penge- ...ra Skjærvø herred og saa ...kke bokført det, eller og- ...kført det og saa senere ...Nordrejsen til at anlægge ...ot Skjærvø for det samme

At der ikke er mere ...t i denne skrøne end den ...lte skrøne om stortings- ...gen, kan man være alde- ...ker paa. De beløp jeg ...erredskasserer har mottat ...a bokførte. Heller ikke ...Nordrejsen, disse beløp ...hverken av Skjærvø eller ...nden. Likesaa usandt ...at jeg har narret Nord- ...il noget saksanlæg. ...man skred til saksanlæg ...jærvø, hadde jeg intet at ...med Nordrejsens kommu- ...re. Man blev tvungen ...nlæg av den krangel- ...rdfører i Skjærvø og for ...a forældelse. At den ...ordfører, hr. Marc Han- ...ophavsmanden baade til ...siste og flere skrøner om ...utvilsomt. ...har tat den beslutning ...læse disse blade eller ...smusprodukter. Likesaa ...bestemt paa ikke at ta ...nste hensyn til dem, saa- ...geller ikke uten speciel ...komme med nogen imøte- ...Denne gang er en saa- ...nd stede. ...mmunevalgene staar for ...og der er mange ting som ...aa at Marc. Hansens saa- ...skrækregimente i Skjærvø ...avkastet. Paa hjemveien ...msø for 11 dager siden ...paa opfordring i Skjærvø ...rforening. Herunder faldt ...ogle faa ord om de fore- ...e kommunevalg. Uagtet ...e tok hverken Hansen ...hans tvilsomme meriter ...n tunge — har det sat ...i harnisk. ...sigten med dette siste an- ...baade at paavirke kom- ...alget i Skjærvø og muli- ...svakt haap om at paa- ...smutfaldet av ovennævn- ...Ti kunde man gi det

dette tilsvar.

For at kaste lit lys over denne dunkle person Marc. Hansen, saa folk kan skjønne hvor me- gen vægt der bør tillægges hans produkter, skal jeg kun anføre nogle fakta, deriblandt et fra hans befatning med ovennævnte sak.

For at snu rargt til rel har Marc. Hansen i egenskap av ordfører fremlagt og bekræftet en utskrifts rigtighet, nagtet halv- delen av originalskriftets indhold var utelat, og hvorved det ind- takne fik en stik motsat mening av den virkelige.

Endvidere har den samme Marc. Hansen i aarene 1895—97 mens han var herredskasserer i Skjærvø, utstedt urigtige regnin- ger paa Nordrejsens herred for et beløp av over kr. 1000 og faat sig disse penger utbetalt. Takket være dette herreds min- dre skarpsynte styre lyktes det for ham.

Efter at jeg i 1903 blev her- redskasserer er dette opdaget og kommet frem til liten hygge for hr. Hansen. Paa de opfordrin- ger om forklaring og betaling der er sendt ham i den anled- ning, har han enten ikke svaret eller kun faret med utflugter. Han skal saaledes være anmeldt for paatalemyndigheten, og det vil snart vise sig om det er sig selv eller Skjærvø herredskasse han har fetet med disse penger.

Nordrejsen er her saa heldig at ha alle Hansens egenhændige kvitteringer, saa her vil kunsjer ikke hylle ham. Jeg kunde gjerne spart hr. Hansen for of- fentliggjørelse av disse fakta; men naar han daglig forøker sin synd ved lognagtige skum- lerier om mig, kan der ikke være nogen grund til at spare ham længer. Skjærvø vælgere vil nu være paa det rene med hvor betryggende det er at ha en slik mænd i spissen for sit styre.

Sluttelig skal jeg kun be- mærke: Den samme hr. Han- sen satte prisen paa kobbege- værerne, hvorav Skjærvø kom- mune mottok 150 til kr. 8 pr. gevær. Nordrejsen og andre nabokommuner solgte dem for kr. 7.50 som de kostet. Hansen fik sig saaledes et overskud av kr. 75 paa disse geværer.

Efter at det hele blev kjendt for skjærvø-væringerne, at ge- værerne var billigere i nabo- kommunerne, begyndte de saa smaat at spørre Hansen om hvor det blev av overskuddet. Han fattet da beslutning(!) om at overskuddet skal tilfalde kom- munen(?).

*

Bedes optat i «Tromsø» og «Stiftstidende».

Fra Maalselven.

—x—

Til forestaaende kommune- valg er av arbejderpartiet i Maals- elven vedtat nedenstaaende pro- gram:

1. Lærerlønnens nedsættelse.
2. Omordning av fattigvæsenet:
   a. Kredsinddeling med sær- skilt bevilgning til hver krets og

3. Omordning av herredets ...tens indkassering.
5. Formandskapslovens § 47 efterleves saaledes at en fuldstæn- dig status av herredets regnskap hvert aar utlegges, hvorav man tydelig kan se herredets finan- cielle stilling.
6. Herredets godtgjørelse til konfirmationsskolen nedsættes med det halve.
7. Arbejde for ædruelighetens.
8. Arbejde for femaars-gjen- nemsnittets ophævelse i ligningsreglerne.
9. Forandring av grænserne for kastenotfiske ved elvens munding i henhold til lakselovens § 4.
10. Stræng og planmæssig spar- somhet i alle grener av forvalt- ningen saa langt som mulig uten at skade det almenes interesser.

Idet Maalselvens arbejderparti gaar til valg paa foranstaaende program, skal man indstændig henstille til amtets øvrige arbej- derforeninger at opta post 8 om gjennemsnittets ophævelse, hvil- ket jo ikke kan ske uten en ændret sammensætning av amts- tinget og det er det nye partis unvviselige pligt at hilføre denne ændring.

Nogen begrundelse av denne post er forhaapentlig overflødig. Alle forstaar nu at dette er en av overklassestyrets opfindelser — et sindrig virkende pumpe- værk der har til hensigt at vælte skattebyrden over paa de pro- duktive, uten at springe disse i ojnene.

—0.

Skal der altid være rike og fattige.

— »1ste maj.« —

En kvæld for længe siden vi sat i en gemytlig passiar hos min ven B., kom samtalen ind paa politik, og det vanlige var da at man skulde høvle mig av fordi jeg var socialist.

»Jeg kan ikke skjønne,« sa husets frue, »at du, som ellers er et fornuftigt menneske, kan holde dig til socialisterne; til det vil aldrig i verden gaa at alle skal være like, og at vi skal dele likt med alle hvad vi ejer og har.« »Nej, det er der heller ikke nogen socialist som vil,« sa jeg, »vi vil ikke ta fra de rike og gi til de fattige som du tror; vi vil utrydde noden og fattigdommen paa en anden maate. Vi vil nemlig ikke til- late noget menneske at utnytte andres arbejdskraft til sin egen fordel, for deri ligger roten til fattigdommen.

Vi vil os et samfund hvor ikke du skal arbejde for Olsen og jeg for Persen, men hvor alle skal arbejde for samfundet som vore embedsmænd og mange andre nu gjør det. I dette sam- fund skal alle bli lønnet saa pas godt at de kan leve livet paa en menneskelig maate. Blir en arbejder syk eller paa en anden maate ophørvervedygtig, saa skal samfundet sørge for ham og

...ndet bestyr.

...Ja — men du ...paa at det er ikke gud som ...skapt samfundet slik som det nu ser ut, det har menneskene selv gjort. Gud har git menne- skene fri vilje, og fra begyndel- sen av har de stærke utnyttet og undertrykt de svake, og paa den maate er det nuværende samfund lit efter lit skapt.«

»Du kan si hvad du vil, gud har selv sagt at der altid skal være fattige iblandt os, og det tror jeg.«

»Men jeg tror det ikke.«

»Til eks. en far lot en av sine sønner slæpe og slite fra mor- gen til kvæld, gav ham daarlig mat, simple klær og et tarveligt leje. Men den anden gav han let arbejde, og lot ham bare arbejde en kort stund av dagen; gav ham god mat og vakre klær og lot ham i det hele faa nyte livet med forlystelser og hvad han lovrig ønsket. En saadan far vilde jeg si var i højeste grad uretfærdig.« »Ja jeg og,« sa alle i kor. »Nuvel, vilde vi kalde et menneske der behand- ler sine barn saa vilkaarlig for uretfærdig, saa kan du forstaa at en saadan handling ikke er forenlig med guds natur, for han kan ikke begaa uretfærdigheter, ti da var han ikke længer gud. Herav maa vi nødvendigvis slutte at det ikke er gud, men menne- skene der har skapt fattigdom og rikdom, og naar vi ser at dette er galt, saa er det vore menneskenes pligt at bringe men- neskeheten tilbake til frihe- tens, likhetens og bror- skapets samfund!«

Kommunevalget i Skjærvø.

Arbejderpartiet i Skjærvø har opstillet følgende herrer til kom- munerepræsentanter:

1. Isak Isaksen, Finvik
2. Nils Nilsen, Meiland
3. Thomas Johnsen, Akerjord
4. Anders Andersen, Storeng
5. Per Persen, Strømfjord
6. Lars Larsen, Strømfjord
7. Hans K. Mathisen, Eidet
8. Olaf Solem, Birklund
9. Nils Nilsen, Ravelseidet
10. Jens Berg, Botsund
11. Ole Nilsen, Botsund
12. Ole Jensen, Ulobugt
13. LudvikGulbrandsen, Ulobugt
14. SalamonSalamonsen, Vorterø
15. Johannes Jensen, Grundfjord
16. JohanFredrik Olsen, Nygaard
17. Johan Salamonsen, Langnæs
18. Kirkea. H. Reiersen, Sandvaag
19. Edvard Johannesen, Taskeby
20. Isak Seppälä, Skjærvø

Nye abonnenter

som indsender bladpenger for neste fjerdingaar, faar den til- bakestaaende del av indeværen- de fjerdingaar frit.

Nikolai Norbyes Bogbinderi og Papirhandel, Tromsø

Sørbevalg

Tromsø amts arbejderforening

...avholder sit aarsmøte i Harstad ...søndag den 25. og mandag den ... september.

Søndag eftermiddag kl. 4 af- holdes politisk folkemøte. Ad- gang for alle.

Møde i Arbeiderpartiet i Lyngen

afholdes Søndag den 18de Oc- tober første Kl. 4 Eftm. i nær- heden af Lyngseidet. Nærmere det vil senere bære bekjendtgjort ved Opslag.

De vigtigste af Sager som for- ligger til behandling er, at ord- stille Repræsentanter til Kom- munestyret ved forestaaende Kommunevalg som afholdes midten af Oktober Maaned. Le- gelædes behandles nogle nær- liggende Sager, talrigt fremmøde er ønskelig. Bestyret.

Kommissionslager af Separatorer, Fløge, Harve, Slaamaskiner, Separatorolie etc. til Kristianiapriser hos P. Eriksen.

Likkister

og liktøi haves altid paa lager til billigste priser. Kan sendes paa korteste varsel.

Adr. H. Johannsen, Værftsgaden, Tromsø.

Billige likkister og liktøi ... pas ved henvendelse til Fridtjof Hansen.

En ung mand ... med undervisning ... onsker en plads ... bundsbetjent. ... Pri millionerne

vist medføre fordele for enkelte egne og for saadanne gaarder hvor der kan produceres de kornsorter som især er gjenstand for indførsel. Men i det store og hele tat vilde told paa alslags korn neppe bringe de norske gaardbrukere større indtægter. Endel gaardbrukere vilde vinde ved korntold, og dette vilde da navnlig være tilfældet med de større gaardbrukere. Men mange flere vilde tape ved den. Hertil kommer at det jo altid vilde være forbundet med betænkeligheter ved hjælp av kunstige foranstaltninger, hvis varighet ingen kan sikre, at friste landmanden til en utvidet korndyrkning eller til at lægge hovedsagelig vægt paa de kornsorter hvis pris kunde bringes op ved told.

— — Det kunde let forlede landmænd til at frembringe vekster som ikke passet hverken for deres jordbruk eller klima og de stedlige forhold forøvrig."

2 øre TEDDY 2 øre
EN VIRKELIG ENESTAAENDE VIRGINIA CIGARET.

A/S **Tromsø Privatbank**

— **oprettet 1899** —

Aktiekapital fuldt indbetalt kr. **750.000**
Oplagte fonds . . . . . „ **387.000**

pr. 1/1 1915 kr. **1137.000**

mottar **inskud** paa 6 maaneders opsigelse, **sparebankvilkaar** og folio til høieste rente (paa 6 maaneders opsigelse svares 1/2 % høiere rente end paa sparebankvilkaar), bevilger **laan, diskonterer veksler,** omsætter **utenlandsk valuta,** besørger **inkasso** og utfører forøvrig bankforretninger av enhver art.

Harmdirrende forkynder socialistemissærerne, at kneblingen av det frie ord er sat i system her i landet.

Hvad gjør saa disse frihetshelte selv?

De proklamerte generalstreik forleden. Denne gjaldt ogsaa alle trykkerier, med en undtagelse: Socialistbladene skulde fremdeles faa utkomme.

De og ingen anden. De alene skulde tale, alle de andre skulde knebles.

Socialisterne vilde med andre ord kneble det frie ord i en utstrækning, som stiller samtlige landes krigscensur i skyggen.

Det er ikke uten humor naar disse mennesker gjør korstog for ytringsfrihetens skyld.

Og i Sverige? Der klager socialisterne ogsaa over, at det frie ord undertrykkes. Men hvad gjør de saa selv? Partistyret borte i vort naboland har besluttet at den riksdagsmand, som optrær imot en flertalsbeslutning inden partiet, han skal til straf herfor utstøtes av det samme parti.

Hvad glæde har saa samfundet av at eie fribaarne mænd? Og hvor er det blit av ytringsfriheten i socialisternes egen menighet?

E. Ellingsens
Maler- og Lakkerforretning
anbefales. Telefon 224.

Olav Dalsbøe.

Fornylig drog der ut fra en liten bolig paa Moen i Maalselven et stille, litet tog med kirkegaarden som maal. Det var den 79-aarige Olav Dalsbøes jordiske levninger, som skulde stedes i jord.

Mange er de i bygd og by — særlig i Tromsø og Nordlands amter — som gjennem aarene stiftet bekjendskap med det Dalsbøe ydet fra talerstol og avisspalter; det var et betydelig arbeide, baade i mængde og indhold.

Den skoleutdannelse han hadde hat skrev sig kun fra den almene folkeskole.

Hans indlæg — det være i tale eller skrift — politiske eller upolitiske — var altid baaret av en dyptænkt sakkyndighet som vidnet om at det kom fra en fremragende begavelse, fra en som ved granskning og tænkning paa en glimrende maate hadde fulgt med sin tid og for hvem livets gjerning fremforalt var arbeide for fremelskelsen av likhetsprinsippet. Derigjennem vedblev han utrættelig at være talsmand for de mindrestillede og gjennem de talende linjer han drog at se stort paa tingen.

Hvad han paa den maate fremkom med, blev ikke altid paaagtet. Men utviklingens lov vil med tiden bringe det derhen, at de synsmaater han bibragte de folk han levet samme med bli r værdsat og der vil da bli sat pris paa denne Olav Dalsbøes saa trofaste virksomhet og for hvilken han satte sit eget økonomiske jeg i 2den række. O.

---

kan høste fordel av interessekampens bilæggelse.

Som det nu er, er det væsentlig en kamp mellem industriarbeideren paa den ene side og jordbrukeren paa den anden, mens kapitalen

de av socialisterne opstukne linjer i jordspørsmaalet.

Hvad der maa til, er en økonomisk og juridisk føle sig som herre og konge i eget hus, og ikke som leilændig og slave under kommu-

omraadet kan ikke smaabrukerne, som kun kan produsere til eget behov og ofte ikke det heller. Fo skal han slaa ind paa den vei, saa vil han snart drive med saa stor underbalance at han fort maa slut-

F r a M a a l s e l v e n .

Til forestaaende kommunevalg er af arbejderpartiet i Maalselven vedtat nedenstaaende program :

1. Lærerlønnens nedsættelse.
2. Omordning av fattigplejen:
   a. Kredsinddeling med særbevilgning til hverkreds og kredsens ansvarlighed og delagtighed under fattigstyrets kontrol.
   b. Fattiggaard.
3. Strængt og planmæssigt tilsyn med at omvankende, problematiske personer ikke erhverver hjemstavnsret.
4. Omordning av herredsskattens indkassering.
5. Formandskapslovens § 17 efterleves saaledes at en letfattelig status av herredets regnskap hvert aar utlægges, hvorav man kan tydelig se herredets financielle stilling.
6. Herredets godtgjørelse til konfirmationsskolen nedsættes med det halve.
7. Arbejde for ædrueligheten.
8. Arbejde for femaars-gjennemsnittets ophævelse i ligningsreglerne.
9. Forandring av grænserne for kastenotfiske i elvens munding i henhold til lakselovens § 4.
10. Stræng og planmæssig sparsomhet i alle grener av forvaltningen saa langt som mulig uten at skade det almenes interesser.

Idet Maalselvens arbejderparti gaar til valg paa foranstaaende program, skal man indstændig henstille til amtets øvrige arbejder foreninger at opta post 8 om gjennemsnittets ophævelse, hvilket jo ikke kan skee uten en ændret sammensætning av amtstinget og det er det nye partis uavviselige pligt at hitføre denne ændring.

Nogen begrundelse av denne post er forhaapentlig overflødig. Alle forstaar nu at dette er en av overklassestyrets opfindelser - et sindrig virkende pumpeværk der har til hensigt at vælte skattebyrden over paa de produktive, uten at springe disse i øjnene.

-g.

("Nordlys" nr. 85 - 14. september 1904)

K o m m u n e v a l g e t i M a a l s e l v e n .

Ja, i gaar stod slaget her og arbejderpartiet vandt. Det skyldes ikke motpartiets efterlatenskap at sejren blev vor ; ti her som over alt ellers saa vi at de to forhenværende "arvefiender" faldt i hinandens arme i rørende gjenkjendelse og erkjendelse. Den trafik som av venstre i sin tid var anset som et vistnok lovligt men mindre attraaværdigt, siste nødmiddel for at tilvende sig en sejer og dermed fremme en politik, som ikke deles av det brede lag - denne renden rundt og samle forfald fra blinde, døve, halte og krøplinger - det slugte nu det forhen "rene" med glupende appetit. Jeg kan ikke negte for - det v a r interessant. Jeg sat og saa paa dette valgstyre og hørte dets kjendelser og - tænkte paa nittiåarene. Huttetu, hvor forvandlingens lov dog er ubønhørlig !

Jeg saa blandt vælgerne den mand som i 94 vrængte trøien av sig under et stort folkemøte dagen før valget og bød "bakstræverne" nu komme ; jeg saa en anden mand som ved samme lejlighet ropte til en højremand der vilde tale i venstres forsamling: "Ingen svensker her". I dag saa jeg dem med ansigtet lagt i sure bedemandsfolder og resignationens umiskjendelige mærke paasat. De gaar naturligvis og spekulerer paa hvorfor utviklingen ikke stoppet i 94 , og saa vil de hjælpe den til at stoppe ; men det nytter ikke denne gang i alle fald. Den alvorlige mine de forhen "rene" satte op likesom bar vidnesbyrd om at alliansen ikke bragte megen søtme. Men man faar aldrig nogen søt stund naar man gir sig i lag med dem som vil stoppe utviklingen.

To av venstres gamle generaler fik lov til i 3 aar at spise politisk naadsensbrød ved socialisternes bord , idet en del socialister hadde tat disse op paa sine sedler. Forresten holdt vi storvask.

- - g.

(Nordlys nr. 94 - 15. oktober 1904)

valgmenn fra Målselv ved stortingsvalget for Tromsø amt i august 1888 var Gabriel P. Sollid og kirkesanger Olsen , begge tidligere jaabækianere. De stemte begge på gårdbrukerne L. B. Drevland og J. Lind Johansen . Det samme gjorde de to valgmenn fra Bardu: Iver Bjørnsen og Ole Hanssen Kroken. Valgt ble L.B. Drevland og distriktslege Oskar Eng.

(Tromsø Stiftst. nr. 70/1888)

Valgmenn ved Stortingsvalget 1891 :

Simon Kr. Grøtlid

Ole Tollefsen Fagerlidal

Erik Johan Eriksen Myre

Herman Chr. Hofstad

(Ingen fra Bardu.)

Samtlige stemte på Eng til 1. stortingsrepresentant.

og på Hagen til 2. stortingsrepr. unntatt O.T. F.

som stemte på Jens Nilsen.

Til 1. suppleant stemte de tre på H. P. Berg, mens O. T. H. stemte på Jens Nilsen.

Til 2. suppleant stemte samtlige på Nilsen

(Tromsø Stiftstidende nr. 71/1891).

9 Den nye, direkte skatt - "venstreskatten" - som den ble kalt, var en sak som også ble utnyttet i den politiske strid. ~~Mange, særlig blant~~ De som var såpass ved økonomisk makt at de fikk merke den, så ikke på den som noe fremskritt , tollnedsettelse som skulle kompensere den , var ikke så merkbare.

(Tromsø Stiftst. nr. 10/1893)

Også i den utpregede venstrebygd Målselv førte splittelsen innefor partiet mellom de "rene" og de "moderate" til en viss rådvillhet og i neste omgang til en tydelig tretthet når det gjaldt politisk arbeid. Det må nok sies å være lavvann i de politiske interesser hos flertallet i bygda, Venstreforeningen døde bort - vi hører ikke mere til den het det i 1793. Også nå stod mange av de mere fremstående kommunepolitikere usikre om hvem de skulle følge. Flere av dem kunne nok med sin religiøse bakgrunn være tilbøyelig til å følge Jakob Sverdrup og de moderate, mens de samtidig i sosialt syn stod nærmere Steen og de rene venstremenn.

Den ivrige venstremann Monrad Hay hadde vært ordfører fra 1891 og ble gjenvalgt som ordfører med stort flertall også i 1894 , enda han da hadde tont flagg og erklært seg som moderat og faktisk ble beskyldt for å agitere for høyre. Høyrepartiet gjorde nå visse fremstøt for å få sterkere fotfeste i Målselv. Hay , som også var poståpner, ble anklaget for å sørge for gratis distribusjon av somme av dem, blant annet høyreavisene Morgenbladet og Tromsøposten og å arbeide for å samle abonnenter på Landsbladet. (Tromsø Stiftst. nr. 10/1893.)

Når det ikke lyktes, skyldtes det nok i høy grad at venstres mere militante og aksjonspregede standpunkter i unionsstriden , hadde størst appell. De nasjonale spørsmål hadde fremdeles sterkere tak ...

Senere på året i 1893 heter det at den politiske interesse i bygda var vokst betydelig i det siste. Så da en høyrepolitiker, Aas fra Hurum , holdt politisk foredrag 5. august i kommunelokalet, møtte det opp en tallrik forsamling, og det ble en livlig diskusjon, enda det var vakkert høyvær ikke minst om skattepolitikken,

(Tromsø Stiftstidende nr. 64/1893)

En uke senere kom venstres stortingsmann Horst og holdt politisk foredrag på 2½ time , først på Nordmo, hvor der var møtt frem ca. 120 mennesker og dagen etter på Moen for en forsamling på ca. 200. Begge steder var det Hay som måtte sørge for at det ble diskusjon. Begge steder ble vedtatt resolusjoner (mot henholdsvis 2 og 5 stemmer) med tilslutning til ministeriet Steens og stortingsflertallets politikk , og tillit til at Stortinget ville vite å verne om frihet og selvstendighet og sørge for at landet kunne gå styrket ut av den politiske krise man nå befant seg i.

(Tromsø Stiftstidende nr. 67/1893).

Ved Valgforsamling for Medselvens Prestegjeld
som tæller 197 Stemmeberettigede, valgtes
den 21de sidstl. til Valgmænd:
Gaardbr. Peder Andersen Moen med 122 St. og
Gabriel Pedersen Solied med 99 St.
til Suppleanter: Erik A. Sandegge og Jon L.
Lövberg.

(Tromsø Stiftstidende nr. 51 – 26. juni 1870)

Til Representanter for Tromsø Amt ved de
kommende 3 Storthing valgtes igaar af
de fremmoder 26 Valgmænd:
Provst Peter Jensen med 25 Stemmer og
Gaardbruger Peder Andersen Moen med 24 St.
Til Suppleanter valgtes: Skipper Johan Kildal
Bredvik med 22 og Kristoffer Johansen med 16 St.

Politisk virksomhet

Lagsvirksomhet

Avstemning i Målselv herredsstyre 21. januar 18
1889 der stiftamtmann Kjerschows forslag om å gjöre om igjen vedtak om ikke å bevilge bidrag til bygging av laksetrapp , ble mött med motforslag av Simon Gullhav - og der stiftamtmannens forslag ble nedstemt med 11 mot 5 stemmer.

Det er vel et umiskjennelig eksempel på at de politiske begivenheter i disse årene og den voksende radikalisering hadde tatt bort mye av grunnlaget for den embetsautoritet som tidligere hadde vært temmelig rotfestet i bondemiljöet.

Jfr. forresten Bruns uttalelse om at det ikke gikk an å by målselvingene den nakne embetsautoritet - men det gjaldt vel helst presten , og ikke en fjern og mektig mann som selveste stiftamtmannen.

Møte i herredstyret 28. mars 1881 :

Sak nr. 12 :

Skrivelse fra Andreas Ingebrigtsen med flere siges der med Anmodning om at Herredstyrelsen gjør sin Indflydelse gjældende for at Bygdens fattige Arbeidere kan arbeide ved Veiarbeidet.

Beslutning .

Herredstyrelsen kan formentlig ikke med nogen Effektivitet indskride her men skal dog henstille til Amtet om ikke Tamokbroens Arbeide i Betragtning af det i Skrivelsen anførte Grunde kunne gjenoptages allerede i denne Vinter.

Amtet 30/3 bilagt med Ingebrigtsens Skrivelse.

1883 den 26 februar herredstyremøte :
Sak nr. 7.

Skrivelse fra det nyoprettede Samtalelag af 24de ds. om at faa overladt Kommunehusets Kammer til Møder en Gang om Ugen.

Beslutning enstem: Kammeret overlades til Samtalelaget der selv besørger sig Lys og Brænde samt holder Lokalet rent og ordentligt.

(mundtlig 26/2 Reier Olsborg).

1889 den 25. mars formanns- og representantmøte :
Sak nr. 10 :

Da der før, fra forskjellige hold er fremført klage over den maade kommunehuset paa Moen bruges idet det hidtil har staaet aabent for alle slags sammenkomster baade religiøse og politiske. helst er der klaget over at folk med afvigende læresætninger har faaet adgang til at holde foredrag og religiøse diskutionsmøder. I den anledning fattedes saadan

B e s l u t n i n g :

For fremtiden overlades det M. Hay Moen at udlaane kommunehuset og gjemme nøielen. og heri at handle efter bedste konduite mod alle parter, intil videre. Husleien for hvert møde udenfor de kommunale bestemmes til kr. 1,50.

1895 den 18. marts : møte i herredsstyret :

Sak nr. 12.

Reffereredes forestilling fra Fossernes samtaleforening angaaende lægevæsenet inden herredet, og hvortil fattedes saadan enstemmig

beslutning :

Da herredsstyrelsen er i tanke om at ansætte en kommunelæge for Maalselvens herred der for tiden har en befolkning af ca. 3000 indvaanere, indbydes læger til at indkomme til Maalselvens formandskab med ansøgning om denne post, ledsaget med lønsforlangende og øvrige betingelser.

Ovenstaaende beslutning blir at indrykke i Tromsø stiftstidende og Kundgjørelsestidende.

Ekspederet 25/3 til bladene.

Overbygdens samtaleforening - skrivelse om den nye jaktloven 24/4 1898 - behandlet i herredsstyret 12.9. s.å (Møtebok 1898-99 side 38)

"Overbygdens samtalelag" forestilling 28. des. 1901 om forholdsregler for å forebygge ulovlig fiske.
(Møte - Gen. utkl. 1902 s. 18)

Love for Målselvens grundlovsforening.

§1. Foreningens formål er i almindelighed at arbejde for en sind oplysning på kristelig grund og særlig hvad det politiske angår, at virke for et nøjagtigt kendskab til og en rigtig forståelse af vor grundlov, der efter foreningens opfatning ikke i noget stykke kan forandres uden kongens og stortingets samtykke.

§2. Foreningen søger at nå sit mål, væsentlig gennem samtale- og deskussionsmøder, ved udbredelse af skrifter og blade der hærder foreningens i §1 udtalte opfatning. Hvilke skrifter der bli udbredes, bestemmes af foreningen i samlet møde.

§3. Medlem af foreningen er enhver uberygtet myndig mand, der hylder foreningens formål og lader sit navn indføre i dens protokol. Bestyrelsen er berettiget til ved enstemmig beslutning at udelukke ethvert medlem, der viser sig at modarbejde foreningens formål, dog først efter at vedkommende er anmodet om at melde sig ud selv.

§4. Foreningens udgifter bestrides ved medlemmernes frivillige bidrag.

§5. Foreningens anliggender varetages af en bestyrelse bestående af 5 medlemmer. Bestyrelsen vælger inden sin midte en formand og en viceformand. Ved valg af bestyrelsesmedlemmer bör der såvidt muligt tages hensyn til de lokale forholde.

§6 Bestyrelsen træffer de foranstaltninger til fremme af foreningens formål, som den anser hensigtsmæssige og som midlerne tillader. Særlig har den at sammenkalde möder så ofte foreningen selv bestemmer. Modernes afholdelse må betimeligen og tilstrækkeligen bekendtgöres.

§7. Diskussionsmöderne ledes af formanden eller i hans forfald af viceformanden eller af en for tilfældet valgt dirigent. Adgang til deltagelse i diskussionen er uforment også for Ikkemeningsfæller, medens alle medlemmer af foreningen kan deltage i stemmegivningen.

§8. Foreningens formand fungerer som kasserer og han som sådan at fremlægge regnskabets for generalforsamlingen, der afholdes en gang årlig til den tid foreningen bestemmer, og hvor også valg på bestyrelse finder sted

§9. Ved disse love kan ikke forandres, forövrigt kan forandringer foretages på den årlige generalforsamling med to tredieddeles pluralitet.

Målsdom den 17de marts 1881.

Jonas R. Landmark. O. Kruggeng

Gabriel P. Solli N. Iselborn G. Böhn

Erik E Broderstad A Haugsæth J. Hengvensen

A. Hansen Lars Geetsen John Johnsen Rinningen

N. Sandeggen A. Jorgensen Sandeggen

Peder Amundsen Sollid P. M. Lilleeng

J. Haugsæth Andreas M Sollid Ole J Kjelmo

Hans M Kjelmo Erik Amundsen Solli

Maler J Weibust, Nils L. Olsen Sollid

P. A. Pedersen Thorgjørn G. Kvammen

Broderstad Th. Gjørsen

Til bestyrelsesmedlemmer valgtes i det konstituerende möde den 17de marts 1884 efternævnte mænd:

Sognepræst Landmark med 22 stemmer
Gårdbr. Nils Iselsmo — 22 —
Gårdbr. Gabriel Solled — 19 —
Lensmand O. Krogsen — 15
Kirkesanger Lilleng — 15 —

hvorefter bestyrelsen sammentrådte og foretog valg på formand og viceformand. Udfaldet blev, at

sognepræst Landmark blev valgt til formand
og lensmand Krogsen til viceformand.

Derefter oplæstes af dirigenten et foredrag af en anonym, sidkommet i 1874 og betillet: Tiden og sandheden og af tvende andre tilstedværende to bladartikler hvorefter mödet erklærede hævet.

Jonas R. Landmark. O. Krogsen
Gabriel P. Solli. N. Iselsmo

1884 den 13. mars herredstyremøte på Moen :

Sak nr. 7.

Skrivelse fra Bestyrelserne for Herredets 4 Skytterlag hvori andrages om Bidrag af 120 Kr. til Vaabenindkjøb.

Beslutning :

Uagtet Herredstyrelsen enstemmig udtalte sin Sympati for Skyttelagene og deres Idræt, maa man dog denne Gang udsætte Sagen i Betragtning af Kommunens Pengekræfter og tillige i Haab om inden næste Møde at se en Afgjørelse angaaende Statsbidrag til Skyttelagene.

O. Tøllefsen. Ole Johnsen L. Nordmo.
Simen Grøtlie H. C. Hofstad. Thron Leding
Ole Stenersen. Andreas Tollefsen. M. H. Forberg
Johan Nymo. B. Olsen Uleberg. T. Løsnæs.
J. A. Helgesen. T. Olsen. Reier A. Olsborg.
J Knudsen.

Skyttersaken :

1888 den 16. juni - möte :

Sak nr. 17.

Skrivelse fra skolelærer Aaröen med begjæring om Kr. 10,oo til indkjöb af salonrifle til övelse for skolebörnene :

Beslutning :

Fortiden vil ikke herredstyrelsen bevilge noget til salonskydning.

Husmenn :

1884 den 16. september møte i Maalselvens herredstyrelse :
Fraværende representant Mikkal H Forberg.

Sak nr. 5.

Wed gjennemlesningen af det nye lovforslag om husmandsvæsenet finder herredstyrelsen at husmandsklassen om dette forslag ophøies til lov maa blive betydelig forbedret ; naar husbonden faar den aarlige afgift ærlagt bør være fri under valget af sin næringsvei , dog naar husbonden ønsker arbeide af sin husmand og vil ærlegge den samme betaling, som husmanden kan erholde andre steder bør husbonden have første retter til arbeidet.

Herredets ordfører formener dog at loven bør aabne adgang til at indgaa en saadan kontragt at husmanden var bunden til arbeide hor [for ? eller hos?] husbonden nogle uger for aarettimod den i bygden jengse priser (betaling) for de forskellige slags arbeider udenfor den arbeidspligt han har at svare af pladsen.

No. 6. .....

.....

O. Tøllefsen L. Nordmo. T. Olsen. Reier A. Olsborg
Ole J. Solberg Ole Stenersen Simen Grøtlie
Johan Nymo Thron Leding A. Tøllefsen H. C. Hofstad
J. Knudsen T. Løsnæs. B. Olsen Uleberg. J. A. Helgesen.

13/2 1885.

Dhrr. Monrad Hay og P. Sneve.

Skolevæsenets kasserer J. Helgesen har troet at burde oversende skolekommissionen en såkaldet "revisionsantegnelse" , der intet har med regnskaberne at bestille, men snarere må betragtes som en reprimande fra dhrr. revisorer til skolekommissionen fordi den har fundet det rigtigt at avertere i højrebladet fædrelandet.

Uden at ville indlade mig på nogen diskussion med dhrr. om, hvilke blade der bedst egner sig til avertissementer av lærerposter , tør jeg på skolekommmissionens vegne udtale, at denne nu som altid vil afgøre sådanne spørgsmål, ligesom alle andre spørgsmål afgøres i denne forsamling, nemlig ved almindelig stemmeflerhed, og at man ikke vil kunne tælle med stemmer, der afgives af udenfor stående.

(Korrespondansebog for Maalselvens Skolevæsen 1883-1891.)

Om ansettelse av lensmann - 3 avstemninger - Fogden hadde foreslått kand jur. Printz. Da et Medlem imidlertid fremkom med den Oplysning at Printz skulde være en stiv Høiremand , bortfaldt al Tale om ham, ligesom om de andre Jurister, der var ansøgere.

(Tromsøposten 1886 8. des. nr. 97.)

1894 den 2. oktober møte i Målselv herredsstyre :

Sak nr. 2.

I Anledning af Andragende fra Venstreforeningen om Adgang til fri Afbenyttelse af Kommunelokalet blev det enstemmig udtalt, at man fastholder den tidligere tagne Beslutning om Erlæggelse af en Leie af Kr. 1,50.

....

Mødet hævet.

Monrad Hay Simen Grøtlie. Andr. Bakke.
Erik Myre . Erik E. Broderstad. J. A. Helgesen
N. Iselvmoe. Ole Johnsen. Halvor Dørum
L. Aarøen. H. C. Hofstad.

Aar 1895 den 19de febr. holdt herredsstyrelsen möde paa Moen i Bersven Pedersens hus ...

No. 5. Ole Tollefsen Fagerlidal fremsatte forslag om, at der for kommunens regning anskaffes et rent norsk flag, som blir at heise paa kommunens hus ved forskjellige anledninger.

Efter at sagen var overveiet fattedes saadan

beslutning mod 1 stemme - Hays.

Ordföreren gives bemyndigelse til for kommunens regning at indkjöbe et rent norsk flag til en pris af ca. 10 a 12 kroner.

(Mötebok for Målselv herredsstyre 1889-96 fol. 98).

Aar 1895 den 30te mai afholdtes et herredsstyremöde paa Moen i kommunens hus ...

No 13. Referreddssen skrivelse fra R. Olsborg af 2d april d.a. om at han vilde skaffe en flagstang og forære Maalselvens kommune I den anledning frammödte han idag i forsamlingen og erkjendte sin refererede skrivelse og ytrede i forbindelse hermed , at naar han forærede kommunen denne flagstang var det med önske t om , at herredstyret altid maatte blive saadan sammensat , at man paa flagstangen altid ville heise det rene norske flag. -

(s.steds fol. 106.)

Representantene som underskrev protokollen 19. februar 1895 var :

Erik Myre. O. Töllefsen. O. I. Stefanusson.
Ole N. Nordmo. Simen Grötlie. Th. Didriksen
S. Johnsen Guldhav Erik E Broderstad
Halvor Dörum H Hofstad
Johan Finbakken Ole J. Solberg
J. A. Helgesen Johan Evenstad
M. Hay.

Fra Bardo er sendt følgende Udtalelse til Stortinget :

Til storthingets præsident , Kristiania

Bardo venstre samlet til møde den 4de mai sender storthingets flertal sin hilsen og tak for trofast vagthold om Norges ære og ret, og er man forvisset om, at flertallet fremdeles med ro og kraft vil vide at møde den nye kampregjering med de til dets raadighed staaende midler.

(Tromsø Stiftstidende 16. mai 1895 - nr. 39.)

No. 34 Søndag 28 april 1895

stippe ind og ud. Endnu ligger nogle af de først ankomne tilbage, ventende at faa høre bedre Efterretninger end hidtil indløben. Nogen større Lodestime vides ikke endnu at være stødt under Land paa Finmarken, men forhaabentlig kan det snart ventes.

Til Ishavet udrustes iaar et mindre Antal Fartøier end tidligere. Aarsagen angives at være de lave Priser paa Tran og Skind og den nye Søfartslov om Proviantering og Medicinforsyning, som Alt bidrager til at Turene ikke længere kan lønne sig. Man lægger heller Fartøierne op eller søger dem anbragt i Fragtfart.

Hos Brødrene Doblaug i Kristiania faar man nu rigtig gode Flag af almindelig Størrelse til en Pris af 6 a 10 Kroner, og denne skal vist ikke virke afskrækkende. Dette Firma har gjort store Anstrengelser for at skaffe det norske Folk billige og gode Flag og Lid os derfor benytte Anledningen og derved ogsaa paaskjønne Firmaet for dets Virksomhed. Bestil Flagene snarest, saa De er sikker paa at faa dem til 17de Mai.

En Tur til Nordkap har Videnskabs-Klubben i Wien besluttet at foretage i Sommer paa en engelsk Damper.

16-april

Maalselvens Venstreforening, der for tiden har over 200 medlemmer, holdt sit aarsmøde tredie paaskedag. Efter at beretning om foreningens virksomhed og trivsel var afgivet, optoges den politiske situation til behandling. De fleste talere fremholdt, at det nu maatte blive enhver nordmands pligt efter evne at deltage i den store kamp som, istedetfor at bilægges, synes daglig at vokse, især efter den holdning kongen har indtaget til spørgsmaalet om ny regjeringsdannelse. Man vedtog tilslut enstemmig at sende storthinget saadan adresse:

„Maalselvens venstreforening samlet til aarsmøde vil herigjennem udtale sin hilsen og tak til storthingets venstre for dets hidtil faste og hensynsfulde optræden i den for tiden paagaaende politiske kamp; og med forvisning om, at det fremdeles uden afslag vil fasthølde venstres program og hævde for Norge hvad Norges er, ubestaaret til held og lykke for landet.

Naar der i sin tid blev foregivet, at man vilde ære vælgernes mening, saa er denne nu tilfulddegivet og maa respekteres, og det parti, som ikke beier sig herfor, har selv skrevet sin dom over sig og vil blive tidlig eller sent behandlet derefter."

Det besluttedes videre, at der foranstaltes fest 17de mai, men i betragtning af dalens udstrækning, og det som regel paa den tid stemme føre, bliver denne at afholde paa to steder, nemlig paa Moen, og paa Rundhaugen, eller et andet hoveligt sted derovre, efter senere bestemmelse af festkommiteen, der blev valgt paa stedet.

Z.

Namsos By kan iaar feire sit 50aars Jubilæum, idet Loven om Byens Anlæg blev sanktioneret 7 Juni 1845. I „Namdalens Blad" foreslaaes der, at Byen skal feire Jubilæet paa en værdig Maade, enten ved en Udstilling eller ved et namdalsk Stevne af Udsendinge fra Namdalens Bygder for at diskutere Namdalens Særinteresser eller ved begge Ting i Forening. Festen foreslaaes af Hensigtsmæssighedshensyn henlagt til Pinsen eller Sankthans.

Fra Kabelvaag skrives i „Lofoten":

vi kunde fra Blads i samme Skude, bestemte jeg mig ogsaa, og vi gjorde alt klart til Dagen, Amerikaneren skulde gaa, saa skulde vi stikke af Natten før. Men netop den Dagen, som vi skulde gaa om Natten fik jeg det lange Brev hjemmefra og da blev det umuligt for mig at gaa med Kameraten. — Ja jeg er vis paa, at om han ogsaa havde faaet et saadant Brev, saa var han ogsaa bleven ombord. Han graat da jeg læste Brevet for ham; men det var jo ikke til ham!

(„Vestlp.")

Ved Aabningen af Nord Ostersø-Kanalen vil foruden 30 større tyske Krigsskibe med 400 Officerer og en Besætning paa 10,000 Mand, 50 fremmede Krigsskibe med 12 Admiraler, 700 Officerer og 16,000 Mands Besætning være tilstede. Norge deltager med 2 Kanonbaade.

Diplomat-Skandale. En i den sidste Tid foregaaet Skandale i det Wienske Diplomati vækker megen Opmærksomhed i den østerrigske Hovedstad. Som bekjendt nyder udenlandske Magters Repræsentanter den Forret at lade sig alt, hvad de bruger, tilsende toldfrit fra Udlandet. En høitstaaende Embedsmand i et af de udenlandske Gesandtskaber i Wien har i de sidste tre Aar benyttet sig heraf til at lade sig tilstille fra Udlandet under Gesandtskabets Adresse en betydelig Mængde af de fineste Vine, som han solgte. I Aaret 1894 alene skal han paa den Maade have indført og solgt over 200,000 Flasker Vin. Det blev dog Toldvæsenet for meget af det gode, og gjennem Handelsministeriet blev der gjort Forestillinger herom til Udenrigsministeriet, der satte sig i Forbindelse med det vaagjældende Gesandtskab. Her vakte selvfølgelig Historien uhyggelig Opsigt, og efterat den fornemme Smugler havde vedgaaet sit Bedrageri, blev han straks fjernet fra sin Post og den besvegne Told ved Gesandtskabets Medvirkning inbetalt til det østerrigske Postvæsen.

38 Aar gammelt spiseligt Brød. Man holder nu paa at forandre nogle af Kanonbaadene paa Marineholmen til Kullægtere. I en af disse, „Mosk", fandt man i en „Brødkunk" en Sæk engelsk og norsk Skibsbrød. Det norske Brød havde især holdt sig godt, saa det uden Betænkelighed kunde spises, medens det engelske var angrebet af Mug.

Sækken, det laa i, var saa stærkt medtaget, at den ikke kunde løftes uden at gaa istykker, skriver „Arbeidet" fra Bergen.

Brand. Nat til 16de ds. nedbrændte i Grafvarne i Bohuslen to Huse, hvorved i det ene — et 1 Etages Træhus — syv Mennesker brændte inde. Huset var beboet af to Familier. Paa Kvisten boede Enken efter en Kystvogter Pettersson. Hun reddede sine smaa Børn ved at fire dem ned i en Sæk, hvorefter hun selv hoppede ned. I et andet Værelse boede Enken efter en Fisker Karl Gadd med seks Døtre i Alderen fra 3 til 17 Aar. Alle disse indebrændte. Først Dagen efter blev det bekjendt, at alle disse Menneskeliv var gaat tabt; man havde for antaget, at Enken og hendes Børn havde reddet sig og taget sin Tilflugt til nogen af Naboerne.

Nøvmord. Et hemmelighedsfuldt Mord er i disse Dage begaaet i Göteborgs umiddelbare Nærhed. En Mand ved Navn David Olsson, der boede et Stykke udenfor Göteborg, blev for-

Hans Modparts
om Morgenen af
kom til Asker fik
et meget rigt besa
flødig af Mad og
„Goddag",
idag?"
„Jo, jeg sk
Sag, Du har pa
„Du kan d
inden Du reiser t
M., der v
syntes han gjerne
stede mere med h
to Kollegaer gjord
Frokosten.
M. var dog
ikke var paa Tide
svarede, at med h
til Ro. — Endel
„Nu reiser
Retten vente i fler
„Retten ven
Fuldmægtig reiste
færdig. For den
godt reise tilbage t
Det hele var
at narre M. og
som trængtes, og
H.s Part. — Pl
kedes godt, men ti
forerstand, faar n
nende nu vilde ske.
rer, som opforte sig
for sine Kollegaers

Johann
Kom
Marg
fra Mohr
anbefales som alti
i mange Kvalite
Priser.
Guld- og Sølv
Hamburg, Mars
Stor agentlig

Tel
K
Resultatet
cer er meddelt
og drøftes i Par
derate iaften, h
telse gives Almen
ringen fastholder
dog uden at fæ
Skrif
Resultatet a
elser: Da det
faa dannet en ny
raadet, der ikke v
svaret for ved v

Berr. 14 Hay-Ulven, 10 øre, 5 øre.

I 1912 leide Marquis Hay ut tomt
til ungdomslaget «Framtid»
for 50 år med kr. 20 i årlig avgift
de første 20 årene.

Ungdomslaget kjøpte i 1931 tomt
for en annen eiendom

Tromsø m. 69/1904

Trv. Mesterstad hos G. A. Bils, Kr.ania

Nr. 88. Onsdag den 31. August 1904. 7de Aargang.

«Tromsø» udkommer hver Onsdag og Lørdag og koster med Porto pr. Halvaar Kr. 1,50, som betales forskudsvis. Abonnement modtages i alle Postanstalter, samt i Bladets Expedition. Opsigelse maa være modtaget en Maaned før Halvaarets Udgang. Bekjendtgjørelser betales med 10 Øre pr. Korpuslinje, paa 1ste Side 15 Øre og forholdsvis mere for større Bogstaver. Ved Opbud eller Konkurs forfaldes al Rabat.

Tromsø Privatbank
modtager Indskud paa Sparebankvilkaar og paa Folio, besørger Inkassationer og udfører forøvrigt almindelig Bankforretning.

Dokter Wilh. Kolst
Fritz Dreyers Gaard,
Storgaden, tvertover Sparebanken
Forandret Kontortid: Kl. ½9—½10
Telefon No. 25. og ½5—½6

Overretssagfører Holmboe
Tromsø.
Telefon No. 44

Overretssagfører
Ad. Berntsen
Tromsø
Kontor: Fotograf Wennbergs Gaard
2den Etage.
Telefon 145.

O.R.sagf. Giæver,
Tromsø.

Tandlæge Aschenberg.
Kontortid: 10—1, 4½—6.

Tandlæge Laura Holst
Fritz Dreyers gaard Storgaden ekstrat ovenfor Sparebanken.
Kontortid: kl. 10—1 og 4—6.

Tandlæge Maren Kulseng Harstad

Dyrlæge Olav Kraabøl,
Tromsø.

Nicolay Svendsen,
Ingeniør.
Sjøgaden, Tromsø.

A. Garberg,
Manufakturforretning
(en gros & en detail)
Tromsø.

Klara Klæboes Pensionat
anbefales

„Skandia“
overtager Brand- og Livsforsikring for Tromsø og Distrikterne ved
Andr. Dalabø.

Søstrene Horst,
Manufakturforretning,
Tromsø.
Telefon 11.

Th. Øwre,
— Tromsø —
Guldsmedforretning,
Stort Udvalg i Guld-, Sølv- og Pletvarer til billigste Priser.
Th. Øwre, Guldsmed.

Hilda Willumsen
Modeforretning
— Tromsø —
Stort Udvalg af Herreslips.

Olsson & Eriksens
Skrædderforretning
anbefales.

O. O. Eides
Skrædderforetning
anbefales.

NIKOLAI NORBY's
Bogbinderi
Papirhandel
(P. Eriksens Gaard
ret overfor Grand Hotel)
anbefales

S. H. Klykken
Uhrmager.
Regulatorer, Stueuhre, Skibsuhre, Vækkeruhre, Lommeuhre i Guld og Sølv for Damer og Herrer. Uhrkjæder i Guld, Sølv og Nikkel for Damer og Herrer, 14 Karat Guldringe, Brocher, Naale, Knapper etc.
Aarsuhre haves stadig tilsalgt, kan gaa 400 Dage, optrækkes kun 1 Gang for Aaret.
Alt i stort Udvalg til billige Priser.

T. J. Haugens
Bageriforretning
— Tromsø —
Lager af Kavring.

En russisk Mobiliseringsskandale. Bladet „Novoje Vremja“ fortæller om følgende Tildragelse i en liden By i Volhynien. En vakker Dag ankom en Herre i Militæruniform til Stedet og meddelte dettes Ældste, at han var kommen for at udskrive Reservemandskab, som maatte være reisefærdigt til næste Dag. Denne Ordre vakte selvfølgelig endel Bestyrtelse, men den uniformerte Herre lod falde Antydninger om, at han maaske mod en passende „Erkjendtlighed“ nok kunde frita Folk for Militærtjenesten. Det mødte ogsaa nogle af de indkaldte, som betalte forskjellige Summer for at slippe at dra afsted med den uniformerte Mand. Da han havde faat sine Penge, gik han Byens Ældste Befaling til at stille et Kjøretøi, som skulde befordre ham til en anden Landsby, til Raadighed, idet han meddelte, at han vilde vende tilbage den følgende Dag. Manden kom imidlertid ikke tilbage, og der blev oplyst, at han tog Folk i flere Landsbyer ved Marsen, forinden det lykkedes Politiet at anholde ham.

Et Præsents Solidaritet. I Stuttgart har samtlige Teaterkritikere gjort Strejk, fordi en af deres Kolleger paa Grund af en noget flau Anmeldelse blev fratat sin Plads i det paagjældende Kuranten. — Teatrets Direktør kan sig om ikke længe nødt til at kapitulere og med en Undskyldning sende den „skarpe“ kritiker hans Frikort tilbage. Overfører Strejken hævdes.

„Nordlys“-Mødet

—∞—

Præsten Eriksen stamper i Gulvet og slaar i Bordet til sine gamle Venner.

—:—

Benoni Figenschou slaar igjen.

—:—

Sigtelser mod Eriksen

—o—

Aktieeierne faar ikke se Regnskabet.

—:—

(E. S.)

Naar et Hus blir uenigt med sig selv, saa falder det.

Jeg stevner nordover Gaden mod „Nordlys“, som skal holde Generalforsamlingsmøde. Smaat nikker jeg ind til Kapitalisten Aagaards Kontor og tænker paa, hvor dog Lagnaden er underlig og lunefuld her i denne strøbelige Verden. Her, paa nedre Side af Gaden, er Andr. Aagaards Pengeinstitut, i det røde Huset. Her holder Kapitalismen, „Samfundsordet“ til Huse. Paa øvre Side af Gaden, vis a vis „Pengehaugen“, i Huset med Plankevæg „udvortes“ og simpel Paneling „indvortes“, der holder Samfundsomvæltningen, Revolutionen, „Kristi rette Efterfølgere“ til Huse. Det er en Skjebnens Ironi, at disse to „Vindretninger“ hver Dag skal stule paa hinanden, ligge ind gjennem hinandens Vinduer. Men slig er Situationen i Toldbodgaden, hvor „Nordlys“ holder til.

Denne Indledning tænkte jeg kunde være lidt orienterende til den korrekte Skildring, jeg nedenfor skal give af Sognepræst Eriksens Fremtidssamfund i Toldbodgaden. En sand Skildring af den Aand, Toleranse, sande Kristendom og Sjelsadel, som behersker disse „Kristi rette Efterfølgere“.

Jeg gjør udtrykkelig opmerksom paa, at naar jeg nævner „Kristi rette Efterfølgere“ o. l. saa er det et direkte Citat fra „Nordlys“ og fra Sognepræst Eriksen. Begge paastaar, at Jesus Kristus var Socialist, og at de er hans retmæssige og værdige Arvtagere. Dette er deres gjentagne og uafladelige Paastand. Jeg vil ikke forsøge at tvista Kristus fra nogen. Det er visselig heldigst, at alle Partier har saa meget som muligt af ham. Men om det skulde fremgaa af dette Referat, at Eriksen og hans Flok ikke staar i den forordne Forbindelse med sit store Forbilledes Liv og Lære, saa er det deres egen Skyld. Det er Kjendsgjerningerne, som her taler. Referatet er et korrekt og samvittighedsfuldt tegnet Billede af Eriksenianerne og af Mødet. Og jeg tegner i fuldt Alvor. Til rette lagt, er den eriksenske Socialisme hernæst en Slags politisk Læstadianst Sygdom, som har psykologisk Interesse, foruden den rent politiske Interesse Foreteelsen har i Kuet.

Jeg kommer ind i Generalmødet. Der sidder 30—40 Mennesker, hvoriblandt Fru Eriksen, Frk. Barfield og to—tre andre Damer. Midt paa Gulvet staar et Bord med Skrivesager. Der sidder Eriksen, liden, svart og gleg, og leder Mødet — allerede i ophidset nervøs Tilstand. Luften er tung i det lille Værelse. Man holder paa med Fuldmagterne og snakker af og til om Overdragelse af Aktiebreve, naturligvis sigtet til mit Aktiebrev, som efter alle Lovens Former var mig tiltransporteret.

Eriksen indrømmed, at der var fuld lovlig Adgang for enhver Aktionær til at overdra sin Aktie til hvem som helst. Man havde ikke Adgang til at forby det; dog havde man ikke ventet, at nogen Aktionær skulde la en Modstander faa Aktiebrev.

Ludv. Abrahamsen protesterte mod den Slags Overdragelser. Sligt var ikke heldigt. Paa den Maade ved man ikke, hvad Slags Folk der kommer med.

Eriksen. Nei, sandt nok. Vi ser nu, hvad vi kan risikere (ser paa mig). Men det maa nu være hver enkelts Sag. Vil de optræ slig mod sit Parti, saa er det ikke nogen Raad med det endnu. Netop derfor skal vi nu idag forandre Lovene, saa vi kan bli kvit den Slags Folk.

Benoni Figenschou. Jeg har forlangt Ordet. (Flere forlanger Ordet med en Gang).

Eriksen. Ja, ja. De skal vel faa det. Hr. Figenschou har Ordet.

B. F. Det er mærkeligt her, at en Aktieeier kan møde op med en hel Masse Stemmer ifølge Fuldmagter. Der er foretat den Forandring i Lovene, at en Aktieeier kun skal ha en Stemme. Men da er det ikke efter Lovens Mening, at en Aktionær her skal møde og stemme for flere ifølge Fuldmagt.

Eriksen afbryder og tilføier, at en Aktionær har kun én Stemme; men det er frit for enhver at udøve sin Stemmeret ved Fuldmagt.

B. F. — — ogsaa har jeg det at bemerke, at skal vi gaa efter Loven, saa skal et Generalmøde bekjendtgjøres 3 Mdr. i Forveien.

Eriksen (afbryder): Skal vi bli færdige saa gaar det ikke an at snakke om udenforliggende Ting. Der staar 14 Dage i Lovene. Aktieeierne bør sætte sig ind i Lovene, før de kritiserer.

Ludv. Abrahamsen. Jeg har bedt om Ordet.

Eriksen. Ja, ja, De skal faa det. Værsgod.

L. A. Ja, det er ret. Skal vi bli færdige maa vi skynde os. Men her er meget at snakke om her idag. Si mig: Kan et Barn ha Stemmeret i et Aktieselskab, eller udøve sin Stemmeret ved Fuldmagt? Sligt er da imod Loven.

B. F. Jeg har begjært Ordet — —

Eriksen. Figenschou har ikke Ordet. (Slaar med Pennen i Bordet). Jeg kjender intet saadant Lovbud, som Abrahamsen omtaler.

— Man gaar videre. Eriksen læser op Fuldmagt fra Waldemar Figenschou. En borti Forsamlingen bemerker, at W. F. var Konkurs, Aktien var vel med i Boet.

L. E. Larsen. Her er ogsaa en Fuldmagt fra W. F. Den har jeg faat. Værsgod.

Eriksen. (Læser den igjennem. Der staar bl. a., at Larsen kan udøve W. F.s Stemmeret „for alle Møder“).

Det er en mærkelig Begredsforvirring hos Larsen. Han tror nu som før, at naar han engang har faat Fuldmagt saa gjælder den bestandig.

Larsen. Der staar „for alle Møder“, og den er ikke tilbagekaldt hos mig. Jeg har ikke tænkt at benytte mig af den, men vilde alligevel lægge den frem, da den er karakteristisk.

Eriksen læser op et langt Hyrdebrev fra en Aktionær. Det ender med et Suk om godt Samarbeide og rigt Udbytte for den velsignelsesrige Virksomhed.

E. Jørgensen. Hr. Formand! Er dette ogsaa Fuldmagt?

Eriksen. Det er da mærkeligt, at man ikke kan høre. (Læser) „— — maa jeg bemyndige Formanden“ — er ikke dette godt nok?

Jørgensen. Det var bare det, at den Fuldmagten var saa lang, at jeg glemte Begyndelsen, da Formanden læste Slutningen.

Eriksen læser op Fuldmagter til sig selv for 3—4 Eriksønner. (Hans Børn).

B. F., Omforlabels, Formand! Er dette Børn, det?

Eriksen (nervøs, ophidset.) Nei det er ikke Børn. De er ligesaa voksne, som De er.

B. F. Ja, ja, Omforlabels, da. Det var bare et Spørsmaal.

Bjarne Halvorsen
Bager & Conditor.
Lager af Skibsbrød.
Bestillinger paa alle Slags Selskabs- og Dessertkager modtages.
Udenbys Ordres ekspederes promte.

P. Bjørlo
— Tromsø —
Bagerі- & Konditoriforretning
Lager af Skibsbrød

Derefter gjennemgaar man Overdragelse af endel Aktiebreve.

Eriksen. Er der saa flere?

Steinbø. Jeg ved ikke, om jeg staar opført. Der er sendt Meddelelse til Aktieselskabet fra den forrige Eier af mit Aktiebrev.

Eriksen. Saa, De er ogsaa blit Aktieeier. Tja, — vi faar vel føre Dem op da.

Steinbø. Ja her er Aktiebrevet. Det er vel best, De ser det over. (Lægger frem Brevet og samtidig en Erklæring, hvori han ultrasporteres de „Rettigheder og Herligheder“, som der kan falde paa Aktien.)

Eriksen (spydig). Saa! — De er ogsaa blit Socialdemokrat?

Steinbø. Vi kan jo tale om den Ting siden. Om hvem der er den beste af os.

Eriksen. Jeg skal føre det ind; men jeg maa saa beholde det saa længe. (Vender sig mod Forsamlingen, med Salvelse). Jeg antar, enhver forstaar, at dette er et Træk fra Modparten. Det er bare for at komme ind paa vore Møder og referere. (Forarget) Jeg vil ikke nærmere betegne denne Fremgangsmaade — —

Han forklarer derefter, at Generalmødet i Januar var udsat. Saa foreslog han Valg paa nyt Styre, for derved skulde gaa fort.

Larsen. Nei det gaar jo vel ikke an. Det er da almindelig, at man først afgjør Regnskabet, før nyt Styre vælges.

Eriksen. Jaahvis bør det ogsaa ønskes — —

Larsen. Ja vist ønskes det.

Jørgensen. Kan man efter Loven afgi mer end en Stemme, selv om — — —

Eriksen (banker i Bordet). Det hører ingen Steds hjemme slig Debatmaade. Jeg har jo sagt, man kan stemme ved Fuldmagter, ubegrænset Antal —

Jørgensen. De maa ikke afbryde mig; jeg vil ikke si — — —

Eriksen. Dette er afgjort. Har De noget Forslag.

Jørgensen. Hvad skal dette bety? Har man ikke Ord — — — (Eriksen afbryder igjen) Jeg har forlangt Ordet.

Eriksen. (Banker med Skyaaren) Det ene er at forlange det, men noget andet at faa det.

Saa blir det Virvar.] Der forlanges Ordet fra mange, og Eriksen blir forvirret.

Jørgensen. Jeg er Aktieeier.

Eriksen. Jeg er Dirigent.

Fru Abrahamsen. Kan jeg faa Ordet?

Eriksen. Nei!

Fru A. Ja jeg snakker nu alligevel — —

Eriksen. Nei, De har ikke Ordet.

Jørgensen. Jeg fremsætter altsaa Forslag.

Eriksen. Ja kom ned det da. Jørgensen: Jeg foreslaar, at hver Aktieeier paa dette Møde har en St. og ikke mer.

Eriksen. Ja ja; men dikter sig det skal ind i Protokollen. Jørgensen. Det er jo umuligt, at faa formet et Forslag sig et Steds, som det er her. Og saa blir man jo nasladelig afbrudt af Dirigenten. Vi faar ikke si noget. (Dikterer; men afbrydes).

B. F. Har vi nogen Dirigent? Det er vist best vi vælger en. Dette gaar — —

Eriksen. (Hidsig) Spørsmaalet besvares ikke.

B. F. (Vidt hidsig). Ja, saa forlan-

Ger vi, at Formanden noterer, naar vi forlanger Ordet.

Eriksen. (Reiser sig og banker i Bordet) Figenschou har ikke Ordet. Det er min Sag at notere (stamper i Gulvet).

B. F. (Reiser sig og stier stærkt og holt) Det er ikke værdt at stampe i Gulvet til mig.

Han vil fortsætte, men nu tales der i Munden paa hinanden. Der knurres fra endel over den hensynsløse Maade at lede Mødet paa. Der falder Ytringer: „Er det bare Formanden, som skal Tale“, „skal han afbryde os bestandig“, „skal han ha Lov til at negte os Ordet“. Eriksen truer med at hæve Mødet. Han har fuldstændig tabt Herredømmet over Forsamlingen.

Jørgensen kommer omsider til Ordet: Vi kan ta det med Ro! Men dette er jo —

Eriksen (afbryder): Til Sagen! Hvad var det jeg skulde skrive?

Jørgensen. Man faar jo ikke tale her. Jeg har det med det, at jeg maa tænke, før jeg taler, er ikke som mange andre, at de taler uden at tænke. Der staar ikke en Tøddel i Loven om, at en Aktionær har Ret til at faa flere Stemmer ved Fuldmagter; at Stemmerne skal summeres op og tælles sammen er —

L. A. Stemmeretten kan da ikke transporteres, naar en Aktionær nu skal ha en Stemme. (Eriksen afbryder; vil sige).

L. A. Jeg har da ogsaa noget at si, og naar jeg er Aktieeier —

Eriksen. De har ikke Ordet.

L. A. — — og saa meget vil jeg da si, at det er sandt det gamle Ord, at Hastverk er Hastverk, og dette —

Jenny Garfield afbryder: Han bruger jo Citater ogsaa!

Nu kommer H. P. Berg ind. Han smiler stort til Præsten, haandtrykkes med ham: Gu'dag! Præsten er ligesaa blid: Gu'dag, Gu'dag, Berg! Efterat ha nikket til Fru Eriksen, Jenny Garfield og endel andre, sætter han sig endelig, og nu blev der atter Ro i Forsamlingen.

Dette Øieblik benyttet Eriksen til at stemme over Jørgensens Forslag, som forkastedes med 47 mod 9 Stemmer.

Saa var det Regnskabet, som skulde læses op.

Eriksen. Ja, nu ser man, hvor misligt det er, at en af vore værste Konkurrenter skal sidde her og høre paa vore indre Anliggender. Men jeg kan vel læse det op alligevel.

Larsen smaat og lavt af Uddraget: Bladpenge — var det, saavidt man kunde høre, indkommet ca. 6000, Trykning og Annoncementer ca. 3—400 og saa endel andre Smaaposter. Af Udgifter var det væsentlige: Lønninger noget over 2200 Kroner, Porto og Telegrammer ca. 550, Exp. 500, Huslete ca. 100 og Renter noget over 300. Driftsoverskuddet var medgaat til Afbetaling af Gjæld. Trykkeriet m. m. var værdsat til 6238 Kroner. Af Løn til Redaktøren for 1902 og 03 gjenstod ca. 1600 Kroner.

Eriksen. Jeg vil atter betone, hvor rent uhelbigt det er, at vor Konkurrent kan ha Anledning til at sidde her og skrive.

Larsen. Er der gjort noget Afslag for Slitage paa Maskiner og Typer.

Eriksen. Nei. Larsen. Det bør vel gjøres, hvert Fald herefter.

Eriksen. Ja ja, om nogle Aar saa — — —

Ytregaard. Er Regnskabet revideret?

Eriksen. Ja ha. De valgte Revisorer har meddelt, Formanden, at de var forhindret, saa opnævnte jeg Kjøbmand Hartvig Hansen og H. P. Berg til Revisorer. Disse har gjennemgaat Regnskabet og kun bemerket, at der mangler endel Bilag for „personlige Indbetalinger.“

B. F. Det var da mærkeligt, at

Prorrogó en 57/1904

Arctander taler.

Odelstingsvæsident Arctander holdt Foredrag paa Jeløen forrige Søndag Eftermiddag i Ullensaker's vakre og tilfulde Kommunelokale for en stor Forsamling.

Foredragsholderen begyndte med den Udtalelse, at det hadde været ham en Glæde at kunne efterkomme Opfordringen om at holde et Foredrag paa Øvre Romerike. I Bondebygderne deroppe var det jo, at Johan Sverdrup fandt sin beste Støtte, dengang han trak op de klare rette Linjer til, hvad der senere blev Venstres politiske Fremskridtsvei. Uden den kraftige Støtte fra Romerikingerne hadde han lanste bukket under for Hadet og den smaalige Forfølgelse han var Gjenstand for.

I de Dage hadde Akershus overveiende sendt Mænd fra Bondebygderne til Tings sammen med Johan Sverdrup. I de senere Aar har dette imidlertid forandret sig. Nu har det mægtige Landsamfund hentet sine Tillidsmænd fra Kristiania og Bygderne nærmest derom — halve Kristianiabygder: en Godseier fra Drøbakskanten, en yen prægløs Landbrugsskolelærer fra Aaker, Sagformanden fra Lillestrømmen, som nu i 4 Valgperioder har strævet med at lægge for Dagen, hvor lidet han passer til at repræsentere Arbeiderne, Kristianiamanden den ekstraordinære Høiesteretsassessor, Villaboeren, lige udenfor Byggrænsen samt endelig den eneste deroppe fra, Tingets Nestor, den gamle snue Lensmand fra Nes, der begyndte som Venstremand og Johan Sverdrups Haandlanger, men har hat Tid nok til at forke hen og bleges af, saa han snart er den stridbeste Høirearistokrat blandt Bønderne paa Tinget. En saadan Repræsentation har jo Akershus forøvrigt allerede hat nokaa længe. Som nyt af Aaret for dette Amt er igrunden kun at merke, at dets Høirevalgmænd — efter hvad man sier — paa Grund af Intrigerne fra et Par af Stortingsmændene i den forrige Periode — er blit berøvet sin dygtige Bonderepræsentant — den gode Høiremand Haga. Men ellers hadde man jo ogsaa i dette Amt Spor nok af den uredelige Valgkamp, som gjorde, at Høire sidste Gang kneb sig til et Flertal paa Stortinget, hvilket fastsloges gjennem den mærkelige Afgjørelse af Stortingsfuldmagterne for Nedenæs, en Afgjørelse, hvor Høire for at redde sin Majoritet alle som en stemte mod al Billighed og Retfindighed.

Hr. Arctander dvæled dernæst ved de Midler vore Modstandere brugte til at hverve de Stemmeberettigede med ved sidste Valg: Finansagitation, Konsulatsagens Opstilling paa Programmet og Bestyldningerne mod Venstre for igrunden at være socialistisk.

Det ovrindelige Høire bestod mest af stive gamle — og unge — Embedsmænd, korrekt antrukne og vel barberet, af fjonge og fine Byggrosserere og af Haandverksmestre med gammeldags

Hr. Redaktør!

„Smaaguten er gapen; men der leikar Liv,
og Gaulen er glad i den Unge.
Han biter ifraa seg som tvasaste Kniv
og Vit sprætter lett fraa hans Tunge."

Bare [nogle] Bemærkninger som en sidste Kompliment for udvist Opmerksomhed i Socialistorganet ved Hr. Traasdahl & Co. Forsaavidt som den Skjæmydsel, De, Hr. Traasdahl, begyndte med mig, jo maa ha indbragt adskillige for Dem som ung, fremadstræbende Mand gavnlige Erfaringer, og Lærdomme, først og fornemlig denne: at Ingen bør gjøre Regning paa ustraffet at komme fra at angribe og med raa Haand berøre Næstens uplettede Navn og Ære, om han tror sig vel gjemt bagom Anonymitetens Maske — kun forsaavidt skal det indrømmes Dem, at det lønned Umagen. Og hermed kan vi være kvit, saameget hellere som vi jo aldrig har hat det allerminste ubyttet, før De (kanhende i god Tro) serverte hin Slabberhistorie, som denne saa svært vederhæftige hadde bundet Dem paa Ærmet.

Men saa var det det Spørsmaal tilbage, hvor vi skal anbringe denne „Socialist", som kom og kiled sig indimellem, for endnu engang at faa aabenbare for al Verden, at han Intet har lært og Intet glemt. Krybskytttere, saadanne som ikke hører til de regulære Tropper, skulde jo ifølge Krigsbrug hænges. Men jeg skal saavist ikke ta paa ham med haarde Hænder, siden vi her har for os en af de virkelige „Smaafolk," som „Nordlys" gjorde vel i at ta sig af, og som er og bør være Gjenstand for alle bra Mennesters dybeste Medynk. Hans Navn er H. H. S. = en virkelig Skjeggesnæs. Ja, De faar nu anbringe ham — paa „Nordlys's Redaktionskontor for det første, antar jeg; for nu er jeg færdig ogsaa med ham, efter at ha lettet saavidt paa Anonymitetens Dække, som for saadanne betyr mer end Skjorten.

„Men er det'je grovt med den Hestenatur,
som soleis skal væra til sinns?
Han gjenge seg fast, og han aldrig kan snu;
og Motgang hans Tanke ei mognar
Han stifter ei Mening, som Folk skulle tru.
Han breste, men aldrig han bognar,"

Juni 1904.

Olsen Framnes.

Hr. Redaktør!

Vil De gjennem Deres ærede Blad rette en Henvendelse til Tromsø Amts Dampskibsselskab, at de forandrer den nyoprettede Turistrute saaledes, at den kun gaar mellem Alteidet og Evenskjær. Fiskeværene, som skaffer os i disse Dage saa mange Penge, er det aldeles overflødigt at bry sig om.

Ærbødigst
Aktieeier.

Handelsstandens Sangf.

ankommer til Tromsø Fredag Morgen. Sangerne modtas paa Kaien af

De Dødes Bön

paa Kirkegaarden.

Gravhaug ved Gravhaug i Rumer
og Stelle
Torvdækte Seng under Vildgræs og Straa.
Hist kneiser en Stotte, den Minder
vil svælle,
Hist Jordhaugen sank under
Trækorset graa.
Venner og Slegt, det hæreft du hjendte
Lagt har de her sin Vandringsstav.
Den Kjærligheds Lykke til Vemod
sig vendte —
Du har kun igjen en blomsterklædt Grav!

Ikke en Blomst, ei en Krans du gav,
Ti det var Fattigmands Leie,
Fattigmands Grav.
Ei venlige Hænder, ei venlige Tanker
Ga Fred til den Aand som sorgfuld
her vanker
Og ser fra det Høie til Hvilen dernede.
Naar Dugregnen falder, naar
Aftenvind hviste,
Da er der Besøg ved den Fattiges Kiste,
Men ingen, men ingen ved Graven
vil græde.

Bildmanden raner i Kirkegaardshaven,
Ingen værner om Blomsten, ingen
steller Graven.
Men hust du livsglade Kvinde og Mand,
At snart til Hvile du og stedes kan!
Vilde det da ikke være herligt og skjønt
Om en kjærlig Haand satte Blomster
og Grønt
Og pleied dit Leie — en som
stelte din Seng
Saa din Aand kunde glædes ved en,
en eneste Ven.

Fra Meddomsretten.

Mandag var en af de berygtede Kvinder fra „Wilsgaardhuset" for Meddomsret. Hun var af Politiet blit ilagt en Bod paa 50 Kroner for ulovlig at ha solgt og skjænkt Øl og Vin. Denne Bod appellerte hun. Meddomsretten forhøied den til 60 Kroner og ga dende i Gratiale 10 Kroner i Sagsomkostninger — til Skræk og Advarsel for Ligesin-

Brand

paa Gausvik igjen var det Nat til Mandag, idet det af Opperetmester Reidal bebode Hus ved Ullvarefabriken nedbrændte totalt. Ilden blev opdaget af en Mand, som varslede Beboerne der laa i dybeste Søvn og sandsynligvis vilde været indebrændt, hvis de ikke da var blit vækket. De reddede sig ud i siste Øieblik uden andre Klær end dem, de de laa i og endel, Manden fik tat med sig, idet han sprang ud. Heldigvis var alt assureret.

Med dette Numer

stopper Avisen til dem, som ikke har betalt Kontingenten. Endvidere minder vi om 3. Kvartal. Kontingenten skal nu betales forskudsvis. Der er sendt Regninger, saa enhver ved, hvad han skylder.

Skuespiller Rasmussens

dramatisk-musikalske Aftenunderholdning henledes Opmerksomheden paa. Hr. Rasmussen er en af de beste Kræfter ved Bergens Teater.

Hegboms Hotel

Middag serveres fra Kl. 1½ til 4.

Bouillon og **Beaff** hele Dagen.

Øl og **Vin** til Mad.

Værelse kan leveres for Kr. 0,80 og Værelse med fuld Kost fra Kr 2,50 pr. Døgn.

Middag i Restauranten serveres for Kr. 0,70.

Eftertryk forbudt.

Krigen i Østasien.

(Af en norsk Officer.)

8.

Fortsættelse af Sjøkampene ved Port Arthur.

Admiral Makarows død.

Fra Krigsskuepladsen

En daglig Scene paa Kysten udenfor Port

Af „Allers Familie-Journal"s Ekstra Udgave: „Fra Krigsskuepladsen".

Lige siden „Petropavlovsk" gik under, har der stadig drevet L
Kysten udenfor Port Arthur, og nu siden de store japanske Skibe
„Yoshino" er rammet af samme Skjæbne, er Antallet forøget i høi G

De russiske Myndigheder lader stadig foretage Efterforskninger
forat optage Ligene, og der bliver da ikke gjort Forskjel paa Ve
Ligene af begge krigsførende Magters Soldater begraves Sid: om G
gaarden i Port Arthur under fuld militær Honnør.

Havneindløbet, uden at dette blev bemerket af Russerne. Til dette Stemed lod Admiral Togo hele sin Flaade, — idet denne delte's i flere Eskadrer —, seile mod Port Arthur; de større Fartøier holdt sig betydelig udenfor Skudvidde, mens Torpedojagerne, Torpedobaadene og Fartøiet „Koryo Maru", der skulde foreta Udlægningen af Minerne, fortsatte Kursen mod selve Havneindløbet, og uagtet Russerne aabned en heftig Ild mod de sig nærmende Fartøier, lykkedes det „Koryo Maru"s Chef, Kaptein Oda, at udlægge flere Miner, og uskadt at trække sig tilbage. Til Understøttelse hadde Admiral Togo afgit 6 Krydsere; selv holdt han sig med Flaadens Hovedstyrke i betydelig Afstand, men stod ved traadløs Telegraf i Forbindelse med den fremsendte Flaadeafdeling.

(Forts.)

Drev af

En liden Baad med tre Mand, tilhørende Turisthytten paa Nordkap, skulde ombord i „Argonaut". Imidlertid rejste der op en Storm og Baaden drev af. „Argonaut" gik efter og fik den reddet og Folkene ombord. En Mand er igjen paa Nordkap.

Krige

London: Stort Sla
Kaiping. 15,000 Soldat
hver Side.

Tschifu: General Stö
getog foregik i stor og go
Kanoner blev sendt n
nordover.

Tokio: Port Arthur
være klargjort, idet det
derliggende Eskadre, Jap
6 Slagskibe, 5 Krydsere
jagere løb ud og angrebe
der kun skadedes ubetyd
Slagskibe gik antagelig
tilbunds. Russerne ha
kampdygtige Slagskibe og
i Port Arthur.

Bobrikoffs

Petersburg: Tsaren
Undersøgelserne i Anledni
Bobrikoff skal ledes af
dommer fra Petersburg.
lægges Tsaren, som de
hvad videre skal foretas.

Kong Edvard o Keiser

Kiel: Kong Edw
dette Dage Keiser Wilhel

Hamb

Sangerne

"Tromsø" nr 30/1904

Saa De for ingangs Skyld kan und-
gaa at rette Vaabnen med Dem
selv til Musterkort og Medgivt endog
for Deres egne "Omgivelser" til saa-
dant kan ødelægge lede Indrekningen
Dette til Erindring om Visitten
i "Nordlys" nr 24

Olsen, Frammes

Grand Hotels

CAFÉ, BILLIARD

anbefales. Indgang paa Hjørnet mod Strandskillet og Grønnegade. Lunch serveres hele Dagen. Øl og Vin salges uden Mad alle Hverdage indtil Kl. 10 Aften. Lørdag til Kl. 1 Eftermi. Med Mad til andre Tider Dram til varm Mad.

Handelsmanden bestræbte sig om at sælge ham Mel for kontant Klarering; men Kommunen blev den Klogende. Ved Leveringen af Melet kunde der ikke betales straks, men det blev lovet, at Betalingen skulde komme lige efter. Imidlertid kan nu Sælgeren snart istemme samme Klagetone som hin Mand —: Nu har det hostet, og nu har det vintret, og nu er det paa Vei til at vaares — men ingen Penger! Men det bedste er dog, at Sælgeren efter eget Sigende forlængst har bitteret sin Delebet — saa bare han nu ikke blir dunket med Dokumenter!

Om dette Tilfælde kan man nu bare trække paa Smilebaandet, men sæt nu, at Sælgeren, der nylig har anskaffet sig en notsaa kostbar Baad, hadde hat Forpligtelser paa sig for samme, som i Ventetiden skulde udredes, mon han ikke da kunde ha kommet i en nydelig Situation og det formedelst selveste Smaafolkshjælperen.

Tilskuer.

Meierimøde.

—oo—

Torsdag holdt Meierimester Nordmo Foredrag inde paa Nordberg om Oprettelse af Meieri i Tromsø. Der var fremmødt mange saavel fra Indlandet som fra Kvaløsiden.

Hr. Nordmo udviklet indgaaende Nytten og Gavnligheden af et Meieri og samtlige Tilstedeværende udtalte sin fulde Tilslutning — ikke mindst Ordføreren som var tilstede og ledet Mødet Der blev i den ferdeles livlige Diskussion fremholdt, hvor utaalelige Forholdene nu er her i Byen og i Tromsøsundet. Ja, man synes endog det er lidt slapt af Tromsø Sundhedskommission, at den ikke har grebet ind ligeoverfor Forholdene med Melkesalget paa Torvet. Der gaar det nemlig ofte over Grænserne.

I Diskussionen deltog ogsaa Kvinder.

Det blev efterpaa bestemt, at der skal holdes endel Møder ude i Distriktet.

Man tør nu gaa ud fra, som gir, at der vil bli gaat kraftigt igang med Arbeidet for Oprettelse af Meieri i Tromsø.

Hr. Redaktør!

Et Inserat i Deres Blad med Overskrift „1/2 Aar paa Vigstrad" foranlediger mig som Sundhedskommissionens Ordfører til at be om Plads for følgende:

Sagen er ikke blit meldt til Sundhedskommissionen, men saasnart jeg fik nogenlunde sikker Besked om samme, reiste jeg indover og anmodet Vedkommende om at besørge Liget overført til Lighuset paa Kaarlsø. Det hadde efter Opgivende hele Tiden ligget i Kiste, der var hensat i en tom Sjaa paa Gaarden. Sundhedskommissionen som saadan har intet at bemerke hertil, da det i sanitær Henseende forsaavidt er ligegyldigt enten et saadant Lig i Kiste henstaar Vinterhalvaaret over i en [illegible]

Ø. Skjæret

[illegible] i Kvænangen i Paaskehelgen. Gaarbrugere Mellebø [illegible] Paaskeaften ype i Skogen og skiftes om Grønnbakk udover et Berg straks foruten Hytten. Under Arbeidet falder han udover Berget og slog sig ihjel.

Første Paaskedags Morgen nedbrændte Hans Kaasens Baaningshus. Hus og Indbo var assureret. Det meste af Indboet blev berget.

Basaren i Strømsbotn.

Det Beløb, som netop er indsendt fra en Basar i Strømsbotn til Redningselskabet, hvorom vi hadde en Notis i forrige Nummer, var indkommet ved en Basar, som blev holdt for ca. 5 Aar siden, meddeles os. Fra den Basar, som blev holdt i Høst er der intet indbetalt.

Afholdsmødet

i Arbeiderforeningen Søndag Aften Kl. 9 præsis bringes i Erindring. Pastor Kristoffersen holder Foredrag. Afholdsmusiken spiller. Se Bekjendtgjørelsen. Fri Adgang for alle.

Japans Helte. Under sidste Forsøg paa at spærre Port Arthurs Havn faldt Kommander Hirose efter at ha lagt for Dagen en enestaaende Tapperhed og Dodsforagt.

Hans Lig blev ført til Japan paa sorgesmykket Krigsskib. Hans Begravelse var af sjelden Høitidelighed. Han begrædes som Nationalhelten.

Paa Kisterne af ham og hans faldne Kamerater laa de blodige Uniformer, som de bar i det Øieblik, de faldt for sit Fædrelands Sag.

En Eventyrer af Rang

fandt forleden Dag i Moss en forelobig Afslutning paa sin Løbebane. Han bed for Anholdelsen intet mindre end Sjomandspræst Emil Dahl, men vedkjender sig nu Navnet Edv. Olsen Dehli — et Navn, som vi husker at ha nævnt i Forbindelse med adskillige Fantestreger for endel Aar siden, og som forresten har gjt Aviserne Landet rundt Stof til mange Forbryder-Fortællinger, fkr. „Moss Avis".

Nu har der været snakket om hans Navn en Stund herhjemme, og i denne Tid har han da været udenlands og fladt sig op til baade „Sjomandspræst", „Marineløitnant" og velstadel Eier af Slup „Anna", som nu ligger vel fortoiet paa Værlebugten.

Hertil kom han seilende fra Gøteborg Paaskeaften med to Mands Besætning, men omtrent samtidig kom et Telegram fra vor Konsul i Flensborg om at holde Øie efter Sjomandspræst Dahl, og i Tilfælde arrestere ham. Politiet stod til en Begyndelse ganske uforstaaende overfor dette Telegram, indtil Dehlis Værværk her i Byen blev konstateret, tiltrods for at Ihan er blit tyk og trivelig og ellers har forandret sig meget siden sist.

Saa blev han arresteret, da Ihan sad i Besog hos en Ven fra før, og vilde til en Begyndelse ikke være noget andet end Sjomandspræst Dahl, men maatte dog holde op med den Komedie, da der i Politikorpset var altfor mange gamle Bekjendte.

At der hos ham blev fundet en Bunke flotte Kort med hans geistlige Titel og Navn er næsaat en Selvfolge. Af større Interesse var en Bankokonvolut, hvori der sadde været 2000 Kroner, og som var sendt ham fra Kr.ania til Gøteborg. Da den halves frem af hans Lomme blev der livligt lade i Vagtværelset. Dehli fik nemlig revet et Stykke af Konvolutens Bagside og — stak det i Munden under energiske Forsog paa at tvælge det. I samme Øieblik var 3 Politimænd over ham for at hindre det. Der opstod en kraftig Batalje, hvorunder

„Lokalnyt fra Meieriet"

hedte det her om Dagen i [illegible] Meddelerens Underskrift. [illegible] minder mig om en Figur, der har gaat under Navn af «Jon Troldalen,» et velkjendt Firma i «Nordlys.» I sit siste Opkast fortæller han bl. a. at han er sig sin Tilværelse bevist.» Aa ja saamen! Herfor trænges intet Bevis, ligesaalidt som et saa vellykket, egte typisk Eksemplar i den smukke Eriksenske Samling af udstoppede Fugle beviser saameget som at legge to Pinder i Kors for sin og sines Tilværelse. De kan jo med de virkelige Fugle si: «Herre min, det er godt at love for den, som slipper at strevel»

Men saameget desto ihærdigere strever vor «J. T.» for sin Tilbliven, d. e. det han skal vorde, naar «Mester Erik — —» om 3 à 6 Aar sidder paa sin Herlighedstrone i Socialisternes Norge. Ti «J. T.» er endnu kun et Rudiment, der baade i Hensyn til Form, Omfang og Indhold — bortseet fra Udstopningsmaterialet — leder Beskuernes og Tilhørernes Forestilling hen paa noget saadant som et tomt, fortørket Pelsskind eller noget lignende. I en mere udvidet Skikkelse vilde han nu været den allerfortræffeligste Sladdertaske.

Men hør: Med den Selvfølelse, som anstaar en saa nær Slegtning af sin Bygds dygtige, men beskedne Ordfører, den bekjendte E. Myre, byder vor «J. T.» at han snart skal gi sig ikast med en Augias-Stald; hvor denne er, derom tier han; men man gjetter paa, at den staar Side om Side med hint ofte omtalte Fjos, hvis Eier — den anden Herkules — befinder sig i «Mesterens» Lomme og saaledes mangler Albuerum. Men vor «J. T.» maa ha Albuerum og maa derfor prøve paa at faa ryddet Afveien alt og alle, som rager op over ham. Derfor hans Muldvarbeide med at undergrave sin nævnte Slegtnings velfortjente Anseelse i og udenom Bygden; derfor ogsaa hans Bevaagenhed mod Bygdens Lærere, blandt hvilke iser Underteguede maa være ham et farligt Fugleskræmsel, siden han — Guderne maa vide, med hvilken Ret — stiller mig ved Siden af — Bj. Bjørnson! Men, beste Hr. «J. T.»! Med skyldig Paaskjønnelse af saadan en udsøgt Artighed, maa jeg dog si Dem, at det her gaar mig som engang Bjørnen ved et lignende Høve: «Ved denne forbindtlige Tale blev Bjørnen forskrækkelig bleg, betragtet fra Hoved til Hale langøret Kjender og skreg: «Naar Ræven sin Mismøie viser, kan Avind indskyde ham det, men nu da et Æsel mig priser, nu ser jeg, at Ræven har Ret»!

Forresten, Hr. J. T., er det helt morsomt at merke sig Deres slet dulgte Harme over at vide Dem selv staaende i Modsætningsforhold til alle, der med nogen Ret kan henføres til Intelligensen inden Bygden. Hvor ganske anderledes trygt og koseligt for Dem, om blot en eneste saadan sad Side om Side med Dem paa den samme Limpinde! Som De nu sidder i det, rober De dog af og til, at De ialfald i lysere Øieblikke har en Fornæmmelse af, at al den Bombast og alt dette Skryt, hvormed De saa ufortrødent har bidrat til Deres Partis Udstyr og Opstramning dog ikke slaar til for at fylde Tomheden og den aandelige Armodsdom inden Deres Omgivelser. Da — er det netop helt! De blir grætten, aabner Nebbet, [illegible] er Halsen længst mulig, for i det mindste at faa klype en Modstander i: Læggene. Men før De næste Gang igjen af politisk Fanatisme forledes til at begaa rene Begvaskelser i «Nordlys» som De saa træffende karakteriserer Deres «Klype» baade før og nu, bør De lægge Dem efter en større Behændighed i Brugen af Ord og Sætninger,

Fra det kri

Det ser ud, som Bevægelses Ledere Hensigt i Odessa Gjentagelse af Næ I Odessa lever her og der gaas nu fr som ifjor i Kischin berygtede Antisemit „Snamja" i Forb Flyveblade, der so uvidende Mængd Agitationsemner den ostastatiske Kri anvende i samme har man i Odessa at Joderne i Amer for at kunne forær sersteds, der stal he hvis Opgave det Rædslerne i denne uddeles gratis over Indhold er i h „Ritualmordet" er Emne, og en Artik hadde forleden folge paa Eders Børn! heder det bl. a.: gere! Den jodiske til; vogter Eders at Joderne anvend Børn i Paasten!" vaagent Øie med er gelse, er selvfølgelig dovt for hele denne Imidlertid er den Myndigheder et N allerhøieste Sted h til at afholde sig f den ene Del af Be onden.

Ingen Kys

Jernbanedirekti har paa det streng seri paa Banegaar Ankomst og Afga Forbud er bog hver eller hygieniske Mo har gjort den Jagtl Kysten ofte forsørg

Tronsó nr. 70/19

Hilda Wiljumsen
Modeforretning
Tromsø
Stort Udvalg af Herreslips.

Olsen & Eriksens
Skrædderforretning
anbefales.

O. O. Eides
Skrædderforretning
anbefales.

NIKOLAI NORBY'S
Bogbinderi
Papirhandel
(P. Eriksens Gaard
ret overfor Grand Hotel)
anbefales

S. H. Klykken
Uhrmager.
Regulatorer, Stueuhre,
Skuuhre, Vækkerure,
Lommeuhre i Guld og Sølv
for Damer og Herrer. Uhrkjæder i Guld, Sølv og Mikkel for Damer og Herrer. 14 Karat Guldringe,
Broscher, Naale, Knapper etc.
Ure uhre haves stadig
Ure gaa 400 Dage,
Ure gaar kun 1 Gang for
Aaret.
Alt i denne Udvalg til billige Priser.

Annoncer i „Tromsø"

ng er den, som den ligger udover Øerne med Sund og Strømme imellem. Og hvad den af Seværdigheder som Museer o. lign. har at byde paa, er heller ikke lidet. Det Udlændte man har af at rusle om alene og ta alt dette i Øiensyn, blir naturligvis ikke paa langt nær saa stort, som naar man har Anledning at se alt under kyndig og kompetent Ledelse, faar Forklaringer over og Indblik i Ting, som ens eget usagkyndige Øie ellers ikke vilde set.

Kurserne hentmod 500 Deltagere samledes Søn. d. 7. August til en enkel Indledningsfest, hvor Prins Eugen som Komiteens Ordfører holdt Velkomsttalen. Efter et kort Foredrag af Professor Montelius afsluttedes Festen med en Konsertafdeling.

Og saa begyndte Arbeidsdagene. Travl Virksomhed fra Kl. ½9 om Morgenen til Kl. 8 om Kvelden — det gjaldt jo at benytte Tiden. Selvfølgelig tog man saa meget eller lidet, man selv havde Lyst til af Foreløsninger og Forevisninger — alt kunde man jo ikke række at høre med, og saa valgte hver efter sine Interesser. Der foreløstes over næsten sagt alle mulige Emner, som noget af det mest interessante vil jeg nævne Skriftstallaren Laurins 6 Foreløsninger i Kunsthistorie, de aabned som en ny Verden for os, gav os et videre, friere Syn ind i Kunstens Rige, og jeg haaber lidt mere Foreløsning om n. a. O. hørte os at se. Morsomt for os Norske var det, at han fremhæved E. Werenskjold som den bedste Bondelivsmaler i vore Dage.

Endvidere Prof. Montelius's Foreløsninger over den ældre Kulturhistorie — eller Leverlin's om Dante — eller Loche's om Udviklingslæren — Men nej, det gaar ikke an at pege paa noget uden at ta med alt — det var altsammen Emner, som maatte begeistre og interessere.

skabspartier fra forskjellige Dele af Sverige, nyt belyst med Skogenes og Fjeldtrakternes Havkystens og Indsjøernes forskjellige og betjænte Indvaanere.

Det etnografiske Museum bød ogsaa ved sine rige og værdifulde Samlinger paa meget af Interesse. En japansk Theceremoni som i Parantes sagt er en meget indviklet Affære, var Gjenstand for megen Opmærksomhed og blev grundig forklaret af Prof. Stolpe.

Foruden de forskjellige Museer og Samlinger fik vi bl. a. bese os paa en hel Del store Fabriker og Anlæg, fik alt grundig og indlysende forklaret og Fremgangsmaaden i de fleste Tilfælde demonstreret. I Svenska Bok- og Trykkeri fik vi et Indblik i [illegible] mange Faser en moderne Avis [illegible] gjennemgaa, før den fra [illegible] Manuskript forvandles til den [illegible] hvoraf den er Tusener af Læsere til Dagen Opbyggelse.

Stockholm eier ogsaa sit Finsen-institut, og det var ganske mærkeligt at se Fremgangsmaaden af denne enkle og dog saa geniale Opfindelse. Der var betydelig Forbedring hos flere af Patienterne, og vi maa da sies at være kommet ganske langt, naar vi med Held kan kjæmpe mod en saa frygtelig Sygdom som Lupus.

Det gamle Stockholm med sine trange krogede Gader og enkle Gaarde fra 16—1700 Tallet var en af de mere interessante Seværdigheder.

Og saa det beste til sist — Skansen, dette mærkelige Friluftsmuseum, et Stykke levende illustreret svensk Kulturhistorie. Det er det svenske Folks Fortid, en Gjenopstandelse fra de Døde, i Ord og Billeder, i Liv og Handling. Intet lindet Folk eier noget lignende.

Jeg tør ikke indlade mig paa nogen Beskrivelse, det strækker ikke Plads til, og det kan forresten heller Nergaards-Lasse, som aberättars.

Ved en spedel Elskværdighed kunde vi paa Sommerkursenes Byrå for 1 Krone løse Adgangstegn til Skansen, gjældende for hele Middelden; Entreen er ellers for hvert Besøg 50 Øre.

Vort Byrå ja, det maa jeg nok ikke glemme. Deroppe fandtes i de hyggelige Værelser stadig nye Aviser Bøger og Skrivemateriel til fri Disposition, og der fik vi med aldrig svigtende Elskværdighed Svar paa de Tusen Fragor vi havde at fremsætte.

Søndag den 14 August blev den med et særskilt leiet Skib foretat Udflugt til Drottningholms Slot, hvilket især har en rig og interessant Historie at fremvise fra den karolinske Tidsperiode og fra den prægtelskende Gustaf 4s Dage.

Paa Dramatiska Teatern og Kongl. Operan blev der git Forestillinger med 50 pCt. Afslag i Prisen for Kursdeltagere.

Og Lørdag den 20. August afsluttedes det hyggelige Samvær med en belivet og stemningsfuld Fest paa Skansen. Saa skiltes man og drog hver til sit med Mindet om et Par Uger, rige paa Hygge og Udbytte. Med lidt af Ilotogfart gik det jo somtimer — med Tranga och Elektricitet, som en af Deltagerne træffende bemerked, saa man vil kanske indvende, at ved denne Form af Belæsning vil en Del forduftes, gaa tilspilde. Men saa har man da det rige, umiddelbare Indtryk, og saa faar en saa mange Impulser — Impulser til at fortsætte, at lede sig frem videre paa egen Hænd.

Endnu en Sag maa jeg faa Lov at berøre, og det er den overstrømmende Elskværdighed, hvormed vi Norske blev mødt i Stockholm. Man viste næsten ikke, hvad god man skulde gjøre os — fordi vi var Nordbo. Som et lidet Eksempel kan anføres,

ganiseret og ordnet, og det er jeg vis paa, at Stockholms Sommerkurser 1904 blir med Glæde og Taknemmelighed vil minde at Deltagerne

„Nordkap"
Nr. 2
Nr. 3
Nr. 4
Nr. 5
Nr. 6
Nr. 7
Nr. 8
Nr. 9
Nr. 10
Nr. 11
Nr. 12
Nr. 13
Nr. 14
Nr. 15
Nr. 16
Nr. 17
Nr. 18
Nr. 19
Nr. 20
Nr. 21
**Nr.

B. F. (Dirigenten her ind.) Om jeg kan i Forsamlingen forlange, at de skal bortvises fra Mødet. Det maa afgjøres ved Stemmegivning. Da Forholdet, saa holder vi paa han Eriksen. Vi vælger os efter ham. Det er det beste.

Søren Hansen. Det er Dr. Allard Eriksen som har skrevet vor Sag og faat hele Verdet frem og skjænket os, som ikke forlange. Det er ham, som skulde os Samfundet. Ham maa vi støtte. De andre kommer her bare for at udelaane sig „Saa".

Eriksen. Vi ikke ikke stærdige. Nu foreslaar jeg Stren for dem, som er indbrændt.

Flere: Nr. sæt Stren!

Lyder. [illegible] forlangt Ordet. Staar jeg der?

Eriksen. Nei. Aa ja, jeg kan gjerne skrive Dem op vaaa. Se saa [illegible]

Gaardbruger Flaabyeschou. Jeg vil spørre, hvem der valgt Revisorerne?

Eriksen. Det var mig det! Jeg har fortalt det før. Vi maa holde os til Sagen.

B. F. Det mindste man kunde forlange, naar Revisorer skulde vælges, det var da, at de blev valgt af den samlede Bestyrelse, naar ikke Aktionærerne har indvilget til det. (Eriksen afbryder) B. F. (stærkt) Det er jo ikke bare De, som skal afgjøre den Slags Ting — —

Eriksen. (Stamper i Gulvet) De har ikke Ordet!

B. F. Jeg har et — —

Eriksen. De har ikke Ordet!

B. F. Dette er meget brutalt!

Eriksen. Nu har Steinbo Ordet.

Steinbo. Vil Formanden først læse op mit Forslag. Eriksen. Nei, det er overflødt. Steinbo. Ja, men jeg vil ha det oplæst en Gang til. Højt og tydeligt, saa alle forstaar, saa alle man begribe, at her ikke er noget forbeholt eller skjult, fordi om jeg har sat det frem.

Eriksen. (Tvært) Skal jeg nu male op dette igjen.

Steinbo. Aa, De har malt saa meget for mig før — —

Eriksen læser op Forslaget og henviser Anledningen til at advare mod det.

Steinbo. Nu har dere hørt det, oa alle maa, tvis de vil være oprigtige, erkjende, at dette Forslag er greit og korrekt og bør vedtas, fordi ingen behøver at være misfornøiet. Det vil ogsaa ta bort de tydelige Hentydninger, som idag er kommet frem. Forholdet er dette, at her lægges frem et Regnskab, som ingen uden end Præsten, Frøken Garfield og muligens de tilforordnede Revisorer kjender. De andre Aktieeiere, ikke engang de to Styremedlemmer, har ikke det bitreste Grand Kjendskab til den økonomiske Forvaltning. Bestyrelsen som her har Ansvaret, ved ikke, hvad den forelægges. Den er negtet Adgang til Bøgerne, ties bør. Her negter Formanden betalte Opkrævninger bør negtes ogsaa at udlevere med Godkjendelse til Regnskabet kan bli ordentlig gjennemgaat og ordentlig revideret. Pilag mangler; men man ved ikke hvilke Pilag det egentlig mælder. Som en Følge af dette misslige Forhold, saa er her i Forsamlingen en del Del misfornøiede. Derfor sier jeg: Lad det hele bli ærligt og grielt ovaført. Lad det hele frem i ordentlig Stand, for det maa da kunne gjøres, naar Formanden gir sit Ærekord paa, at alt er i Orden. Eriksen sier jo, at alt er ret og rigtigt. Nu vel. Men er alt ret og rigtigt, saa begriber ikke jeg, hvorfor ikke mit Forslag kan vedtas. Ti ved kræver kun, at den Bestyrelse, som har Ansvaret, skal godkjende Regnskabet, før Aktieerne indbydes til at vedta det. Og der finds ikke et Aktieselskab eller nogen økonomisk Sammenslutning, hvor andre skulde forvalte, som lægger frem et Regnskab som ikke Bestyrelsen godkjender ell. r. ikke har det mindste Kjendskab til. Sligt er uhørt og maa skabe Mistanke. Saa meget mer, som Formanden her i egen Magtfuldkommenhed har opnævnt Revisorer. Før at ingen skal kunne si, at jeg har hat nogen Baatanke med mit Forslag, saa har jeg villet si dette. Og jeg tror alle maa indrømme, at dette er et greit og korrekt Krav.

Eriksen. Da jeg modsætter mig dette Forslag af flere Grunde. For det første saa er der ikke fremkommet nogen ved Begrundelse. Derimod er det galt fra Formens Side; til Regnskabet vilde komme til at bli fremlagt af en anden Bestyrelse. Det er denne Generalforsamling som skal afgjøre dette Spørsmaal. Men selv om man ikke vilde ta Hensyn til disse Indvendinger, saa er det umuligt, fordi det er fremkommet fra denne Kant. (Sydvigt. Ser vha Steinbo) fra den Mand, i som forlængst burde været umulig. (Steinbo: Tak ligemaade!) Vi vil ikke ha noget med den Slags Folk at gjøre. De skal ud, vi maa skænge dem ude!

Larsen. Bestyrelsen er blit negtet at se Regnskaberne!

Eriksen og Jenny Garfield. Det var Forhandlingsprotokollen!

Larsen. Vi har ikke set Regnskaberne! Der er mange Ting, som trænger Forklaring og Oplysning, Ting som jeg ikke har hørt noget om i Regnskabet. (Eriksen. Kom med noget! Hvad er det man sigter til?) Larsen. Det er ikke godt at komme med noget, naar vi ikke faar se Regnskabet. De negter at udlægge Regnskabet, men spør samtidig: Hvad er det, som er galt?

Maa jeg spørre, hvor meget De har regnet Aktieselskabet skadet for Deres egne Annoncer i 1903 om Vovhoven?

Eriksen. Ingen Ting!

Larsen. Det var da merkeligt. Det var da den største Ting, vi hadde.

Eriksen. (Stærkt) Det maa gjøre mig ondt her! Vil man bagtale mig at overfare i den Grad [illegible] Jeg har taget hele mit Arbeide i Tiden, [illegible] personlige Ulemper og Ofre mig for den — — (En Røst: „For at kamme paa Skatlinget!" Eriksen: „Og der sit hørt ved [illegible]") Han havde vi ikke Fald og [illegible] at faa Avisen fordi.

B. F. Har De ikke [illegible] som Redaktør?

Eriksen. Ja, det har [illegible]

B. F. Men da har De jo det ud. De skal ikke avertere gratis, saa meget De ønsker og har Brug for — —

Eriksen. Dette er uhørt Debatmaade. Jeg har gjentagende sagt, at Figenschou ikke har Ordet!

B. F. Jo, men nu vil jeg ha Ordet. Det er umuligt at faa si noget hvis denne Dirigenten!

Eriksen. (Slaar i Bordet.) Jeg siger Figenschou har ikke Ordet. Jeg er Dirigent.

B. F. (Rejser sig og gaar henover mod Eriksen). Slaar De i Bordet til mig! Naar Dirigenten negter os Ordet saa faar vi ta os til Rette!

Eriksen. (Ilge hen til Figenschou trumper i Gulvet og slaar i Bordet i Raseri). Sid ned! De har ikke Ordet — —

B. F. (Slaar nu i Bordet, saa Blækhus, Bøger og Papirer hopper i Veiret. Forsamlingen reiser sig smaat i Uro, og der gaar en Mumlen om „falt Mode" op).

Jeg skal lære Dem, at det ikke er værdt at slaa i Bordet og stampe i Gulvet til mig. Hører De det? Jeg bryr mig ikke længer om en slig Dirigent! (Gaar ilge hen til ham. De to staar nu og mønstrer hinanden i Raseri.)

Eriksen (slaar i Bordet, springer til.) De har ikke Ordet!

B. F. Jo, jeg har Ordet! Jeg har ogsaa arbeidet i mange Aar for „Nordlys" og lagt Godviljen til. Jeg har faret rundt og samlet Abonnenter, og jeg har skaffet „mye til Huset." Det har kostet mig mange Penge, dette! Og har jeg hat et Aperitsiement i Bladet, saa samen har jeg betalt det. Eriksen har hat Løn for sit Arbeide, og det i mer end en Retning. Men dette stemmer ikke med Posterne, med Fortiden! Han skulde jo ikke beregne sig noget, efter Indbydelsen. Nu faar man se noget andet. Stor Løn til Præsten, og desuden Betaling til Fruen og Barna for Arbeide! Men Regnskabet?! — har vi faat se det? Ingen af os ved noget om det! — — —

Eriksen. Dette er udenfor Sagen. Og en slig Fremgangsmaade mod mig efter al mit Arbeide! (Et Par Røster: Aa De har visst faat Løn for Deres — —!)

— Nu sætter jeg Forslagene under Afstemning — — — — De, som stemmer for mit Forslag, Regnskabet godkjendes, svarer Ja, — de, som stemmer for Steinbos, svarer Nei!

Eriksens Forslag blev vedtat med 47 mod 8 Stemmer.

Eriksen. Nu foreslaar jeg, at der vælges Styre for et helt Aar.

B. F. Hvorledes kan det være med det, at mit Forslag ikke er averteret? Jeg foreslog, at der skulde vælges 6 Medlemmer til Styret; men dette Forslag er ikke kundgjort, derimod kundgjør Formanden Waldemar Figenschons Forslag.

Eriksen. Det var ikke sendt Styrets Formand.

B. F. Jeg leverte det til ho Jenny Garfield her, og hun er jo sangodt som et Slags Styre. Hun garanterte mig, at Forslaget skulde komme rigtig frem. Har ikke Formanden faat det?

Eriksen. (Haanft) Aa, De har fremsat saa mange Forslag; men alle er forkastet med overvældende Flertal — Figenschou burde slutte med at fremsætte Forslag!

B. F. Dette er ikke sandt af Præsten! Dette er atter en Løgn! Alle her ved, at det var mig som foreslog forandret den gamle Ansjebestemmelse, Præsten sit ind, at en Aktieeier med flere Aktier kunde ha flere Stemmer. Den Gang blev mit Forslag vedtat med overvældende Flertal. Da skjønte man, at det var galt vei. Men nu negter Formanden at forelægge mit Forslag. Jeg forlanger det oplæst her. Bær op Forslaget, Hr. Formand!

Eriksen. Det foreligger ikke! Jeg læser ikke op det, som ikke hører med til Forhandlingerne. Her er kommen en liden Klik, som aldeles mangler Fatteevne og Forstaaelse. Dette er ikke at ta Hensyn til!

Larsen. Vi behøver da ikke at vælge noget Styre her. Formanden tar saa alligevel ikke Hensyn til andre end sig selv. Vi vælger bare en Guvernør!

Eriksen. Mit Forslag er tat under Afstemning — —!

Det vedtas mod 8 Stemmer.

Formanden læser op et Hyldningstelegram fra — Simonsen Sparbo! Det blir modtat i dyb Taushed.

Eriksen. For vi gaar til Valg, vil jeg ha sagt et Par Ord. Jeg vil nu sætte som Betingelse for at fortsætte som Styrets Formand, at jeg faar Folk med mig som ikke arbeider mod mig. Det er klart, at jeg ikke vil ha L. E. Larsen og Søren Johannesen med i Styret. Den Slags Folk maa vi bli fri; ligesom vi maa bli fri den Klik, som under Redaktør Steinbos Ledelse har os alle disse Ubehagelighder. Vi maa gjøre rent Bord her! Jeg foreslaar, at vi vælger H. P. Berg og Hartvig Hansen til Styremedlemmer!

(Røster: „Nu har vi rudet ha't" — „Den trehjø er han sjøl bet'e". „Ja det er i Stilen! —foreslaar sig sjøl!")

B. F. Jeg har forlangt Ordet! (Dirigenten noterer noget.)

Eriksen. Det er ikke Ordet! Jeg vil ikke ha Ordet! Det er [illegible] Jeg vil ikke ha Ordet! Det er [illegible] Jeg vil ikke ha Ordet! [illegible] sig ind!

Steinbo. [illegible] gaat [illegible] Dem gaat [illegible] Eriksen. Jeg vil [illegible] (Rejser sig i Stimle) De har ikke Ordet!

Fru A. Se, jeg har. Vil kan ikke høre os om en slig Dirigent. Jeg vil forsvare mig. (Er gaat ilge hen til Dirigentens Bord). Han har ikke Ret til at si det, han Odin Figenschou, at vi har hentet at tjene noget paa „Nordlys". Vi har arbeidet saa gadt for Sagen som nogen anden — —

Odin F. Jeg har ikke sagt det —

Fru A. Jo! Negter De for det, saa lyver De!

Eriksen (Ilge hen til Fruen): D—e ha—ar ik—le O—ordet!

En Mand (Widding?) reiser sig og holder en lang Tale. Han vilde gaa ud, hvis ikke Redaktør Steinbo blev stødt ud af Selskabet. (Saa raabes der! Ja, det vil vi! Andre: Ja, her bør man være uden Kritik!)

Eriksen. Ja, nu gaar vi til Valg. Vi skal gjøre den Ting senere.

Ytregard foreslaar Eriksen, Fru Eriksen og Jenny Garfield til Bestyrelse.

Jørgensen fik omsider Ordet efter ihærdige Anstrængelser. Han havde Tillid til Eriksen; men Avisen sedes jo ikke af ham. Der kunde visst ikke været kommet slige sære Artikler, hvis Eriksen havde ledet Bladet selv. Men det er andre som har tat Ledelsen, derfor gaar det ogsaa galt!

L. A. blir negtet Ordet. Alligevel faar han sig Odin Figenschou endel Kraftsatser. „Jeg tjender da Odin Figenschous Lattestreger!" (Flere: „Aa, ja, det er flere som Du, som gjør det!)

Saa blir der Rore i Forsamlingen. Omsider stemmes der da med det Resultat, at Eriksen blev Formand med 47 Stemmer; Gausdal havde 2, Widding og Berg 1 Stemme.

Saa skulde der vælges to Styremedlemmer. Den hidsige Tone hadde nu veget Plads for bare Gjøn og Latter. Hele „Forestillingen" hadde stiftet Karakter. Ytregard, Larsen og B. F. stemte paa Fru Eriksen og Jenny Garfield og Søren Johannesen stemte paa Gausdal og Steinbo!

Eriksen raaber saa: Steinbo, hvem stemmer han paa? Steinbo. Stemmer ikke. Eriksen. (Spydig) Jo vist maa De stemme; alle stemmer her. Steinbo. Ja, hvis det absolut er nødvendigt saa. Jeg tænker, jeg faar stemme (ser sig om i Salen) — paa mig selv! Slige gjøres jo enkelte Gange, naar Partierne staar mod hinanden. Eriksen (Roterer) — — Og saa en til da! Steinbo (til B. Bentsen, som sidder ved Siden) Nu er der Anledning til at komme i et rart Styre. Vil De være med. Bentsen. Nei, Tak! Steinbo. Aa, jeg tar dem alligevel. (Til Formanden) Den anden er Bentsen!

Til Revisorer valgtes Widding Berg, Gausdal og M. Simonsen.

Revisorer blev Gausdal og Simonsen, — som altsaa i Tilfælde kan komme til at fungere som Bestyrelse og saaledes komme til at revidere sit eget Regnskab.

Eriksen. Nu sætter jeg frem B. Figenschous Forslag. Det gaar ud paa, at Aktieselskabet ved Styret kan indløse Aktiebreve, hvis Eiere antas at ville gjøre eller har gjort Selskabet Skade, Selvfølgelig til pari Kurs. Eriksen benytter atter Anledningen til at lægge sin Mening paa Hjerte, hvor nødvendig denne Bestemmelse var.

Ytregard. Skal De, eller hvem skal bestemme hvilke Aktieelere er „skadelige". Det gaar vel ikke godt an at løse ind et Aktiebrev, uden Aktieelerens Samtykke.

Larsen. Jeg vil protestere mod en slig Lovbestemmelse. Den er uhørt, og den er ulovlig. For min Protest til Protokols!

Eriksen [illegible], at Larsen protesterte.

Steinbo. Jeg saa W. F.'s Forslag i „Nordlys" i Vinter eller i Vaar engang, og da jeg nu var blit Aktieeier var jeg sikker paa, at Formanden vilde bringe det i Anvendelse. Det var jeg forberedt paa. Det er selvfølgelig mig, det idag nærmest gjælder at faa ud. Eriksen har jo kommet med det tydeligt nok, og jeg skal indrømme, at nogen sønderlig Interesse af „Nordlys"s Held og Fremgang har jeg ikke. Men dette behøver man da ikke ta saa farlig alvorligt. Jeg tror ikke Eriksen i det hele tat tar noget saa svært alvorligt. Vi kan snakke om denne Ting i al Gemytlighed! Det er naturligvis saa, at en slig Lovbestemmelse ikke kan virke tilbage i Tiden. Man maa ta Hensyn til Forholdet, slig det var, da vedkommende Aktieeier fik sin Aktie. Den Gang, jeg fik Aktien, stod der ikke en Tøddel i Statuterne om, hvem der var berettiget til at tjøde sig Aktie. Og naar jeg ikke nu vil være af med min, saa kan hverken Eriksen eller Generalmødet ta den. Der gjælder ingen Expropriationsret! Aktien er min personlige Eiendom, og selv om Socialisterne tjæmper for Eiendomsrettens Ophevelse og der vil pratisere denne Lære, saa tilraader jeg mig, ikke at ta Hensyn til slige! Endvidere vil jeg tilføie, at Eriksen i sit Blad har lovet for et Aar siden [illegible] Udbytte til Aktieeierne, — og [illegible] det bli endnu bedre, lover han, slig en Fremgang som den! Men hvis vi ikke ha min [illegible] for [illegible] Penge! Der [illegible]

Til Baramænd valgtes Widding Berg, Gausdal og M. Simonsen.

Revisorer blev Gausdal og Simonsen, — som altsaa i Tilfælde kan komme til at fungere som Bestyrelse og saaledes komme til at revidere sit eget Regnskab.

Eriksen. Nu sættet jeg frem B. Figenschous Forslag. Det gaar ud paa, at Aktieselskabet ved Styret kan indløse Aktiebreve, hvis Eiere antas at ville gjøre eller har gjort Selskabet Skade, Selvfølgelig til pari Kurs. Eriksen benytter atter Anledningen til at lægge sin Mening paa Hjerte, hvor nødvendig denne Bestemmelse var.

Ytregard. Skal De, eller hvem skal bestemme hvilke Aktieelere er „skadelige". Det gaar vel ikke godt an at løse ind et Aktiebrev, uden Aktieelerens Samtykke.

Larsen. Jeg vil protestere mod en slig Lovbestemmelse. Den er uhørt, og den er ulovlig. For min Protest til Protokols!

Eriksen [illegible], at Larsen protesterte.

Steinbo. Jeg saa W. F.'s Forslag i „Nordlys" i Vinter eller i Vaar engang, og da jeg nu var blit Aktieeier var jeg sikker paa, at Formanden vilde bringe det i Anvendelse. Det var jeg forberedt paa. Det er selvfølgelig mig, det idag nærmest gjælder at faa ud. Eriksen har jo kommet med det tydeligt nok, og jeg skal indrømme, at nogen sønderlig Interesse af „Nordlys"s Held og Fremgang har jeg ikke. Men dette behøver man da ikke ta saa farlig alvorligt. Jeg tror ikke Eriksen i det hele tat tar noget saa svært alvorligt. Vi kan snakke om denne Ting i al Gemytlighed! Det er naturligvis saa, at en slig Lovbestemmelse ikke kan virke tilbage i Tiden. Man maa ta Hensyn til Forholdet, slig det var, da vedkommende Aktieeier fik sin Aktie. Den Gang, jeg fik Aktien, stod der ikke en Tøddel i Statuterne om, hvem der var berettiget til at tjøde sig Aktie. Og naar jeg ikke nu vil være af med min, saa kan hverken Eriksen eller Generalmødet ta den. Der gjælder ingen Expropriationsret! Aktien er min personlige Eiendom, og selv om Socialisterne tjæmper for Eiendomsrettens Ophevelse og der vil pratisere denne Lære, saa tilraader jeg mig, ikke at ta Hensyn til slige! Endvidere vil jeg tilføie, at Eriksen i sit Blad har lovet for et Aar siden [illegible] Udbytte til Aktieeierne, — og [illegible] det bli endnu bedre, lover han, slig en Fremgang som den! Men hvis vi ikke ha min [illegible] for [illegible] Penge! Der [illegible]

Eriksen afbryder — —

B. F. Jeg har ikke noget med „Tromsø" at gjøre, det har ogsaa overfaldt mig; men vi var Modstandere —

Eriksen. (Rasende. Slaar i Bordet og springer op).

B. F. Vil De nu sidde ned! Tror De jeg lar mig stræmme af en slig Smaagut? Er vi ikke sele Folk, som kan snakke i Fortrolighed? Tror De vi er umyndige Børn? (Eriksen hvæser i af og til; men overbevises fuldstændig af B. F. Han blir mindre og mindre, og B. F. gaar paa. Nu ventet vi andre at Kristi skulde indtræffe. Saa raabes der i Forsamlingen: „Ta ham ud"! „Kast ham paa Døren"! „Kast ud alle disse Karen"! „Kom, vi tar ham, — ta dem!" En og anden reiser sig i Forsamlingen, Præsten sætter sig bleg og mat paa Stolen og har nu fuldstændig tabt al Ledelse. Han er forvirret og Forsamlingen endnu værre. Imidlertid gjør B. F. en liden Svip bort paa Gulvet og viser frem sin uhyggelige Næve): Ja, kom bare Guta! Kom! Han Benoni Figenschou er ikke ræd. Jeg skal vise dere baade hvor Døren og Vindnet er! Er det slig, man her behandler Folk, som ikke tryger for'n Far! Vi faar nok ta os sjøl tilrette her, hvis vi kan faa gjort os gjældende. Og dette er Optræden af en Præst og af en Foregangsmand, som skal lære os andre Dannelse og Kristendom! Jeg har arbeidet for „Nordlys" — — Jeg skal lære dere hvilke Penge dere behandler — —

Larsen. At dere ikke begynder at kaste ud —!

B. F. — — vi betaler vore Overtidsemenier, vi skaffer Abonnenter og til Gjengjæld blir vi udskjældt i Avisen!

Gausdal faar Ordet og snakker om, at der af Modstanderne er benyttet baade ulmulige og utilbørlige Midler for at skade os (?: Gausdal og Eriksen.) Man maatte holde sammen, og tænke paa den Tid, som var gaat i slig Uenighed og bragt slige Fremskridt — —

B. F. Nu var det ingen som afbrød. Ikke en enkelt Dirigenten!

Referatet

fra Nordlysmødet afsluttes idag. Det gir et egte Billede af den Aand og Tone, som herster hos disse Folk. Og for den Ynemgsfrihed og den personlige Indstydelse, hver enkelt „Meningsfælle" har i dette Forbillede paa det eriksenske tvælle Fremtidssamfund. En hel Del af de skyggeste Udtryk har vi undladt at ta med, forsaavidt er Referatet alt for kemplæfbigt, ligesom vi heller ikke har villet skildre de værste Optrin i den raa Stilletse, de forefaldt.

Levende Billeder

samler hver Kveld godt Hus, og der er megen Begeistring. Ikveld er det Barneforestilling. Hr. Knudsen har skjænket 60 Fribilletter til Folkeskolebarn. Imorgen er det Forestilling med flere nye og interessante Billeder, som selvfølgelig vil samle fuldt Hus. Vi anbefaler Forestillingen.

Et Telegram skal være forfalsket [illegible] med Posten. Vil [illegible] Telegrammet til [illegible]

Gromo nr. 145 20 sept 1915

Telefon nr. 332 — Overretssakfører — Telegr.adr.: BYE
T. Matheson Bye
Sparebanken 2. etg. — Tromsø — Sparebanken 2. etg.

Telefon: 2092 — Ingeniørerne — Telegramadr.:
Torvalm. 19 — ERLING GJESTLAND og E. E. BONDE — „Ingeniørfirmaet"
Konsulenter i Bergen
Bygningsingeniørarbeider av enhver Art.
Vandkraftanlæg — Vasdragsreguleringer
Opmaaling - Utredning - Overslag
Anlægsarrangement - Byggeledelse - Kontrol
Mange Aars Praksis ved Planlægning og Bygning av Kraftanlæg
fra de mindste til Europas største.

Banker
Tromsø Sparebank
(forvaltningskapital kr. 9½ millioner)
mottar og forenter indskud.
Tromsøsundets Sparebank
— Tromsø —
modtager indskud og bevilger laan.
Skjærvø Sparebank
— Postadresse: Hasmøen —
Fond pr. 1/1-15 kr. 34 772.29
Kapital pr. 1/1-15 „ 302 589.17
Indskudsrente sparebankvilkaar 4½ %.
Indskudsrente 6 mdr.s opsigelse 5 %

Læger
Dr. Wilh. Holst
er bortreist
fra 23. august til 23de september.
Vikar dr. Rimmel
mit kontor og paa amtssykehuset.
Doktor Birger Mølling
er hjemkommet
og har gjenoptat sin praxis.
Tandlæge Per Jynge
Konsul Kjelsgrønns Gaard
— Tromsø —
Kontortid: 9—1 fm. og 4—7 em.
Tandlæge Boll
Kontor: 2 dtrp. Paul Fjørnekens gaard.
Fr. Langes gt.
Kontortid: 8—1 fm., 4—7 em
Elise Sørensen
Massage, haandpleie.
Grønnegaten 59II.

Sakførere
O.R. Sakfører Corn. Holmboe
— Bankgaten 1 - Tromsø —
Telefon 209. — Telegramadresse Cornelius.
Overretssakfører
Harald Johansen
— Tromsø —
Alle slags sakførerforretninger.
Agentur i ejendoms-, ulykkes- og krigsforsikring.
Kontor: Storgaten nr. 46
(ved siden av Grand hotel.)
Telefon nr. 224.
Overretssakfører
I. Haugan
— Hammerfest —
O.R.Sakf. Nicolaisen
— Bø i Vesterålen —
Underfogdens kontor
Bankgaten 13 II
Kontortid: 8—7 em.
Telefon nr. 119.
Brandforsikringer
tegnes billigst ved
Sverre Schjetlein.
Søstrene Horst
Manufakturforretning
Tromsø
Telefon No. 11.

Buen i Maalselven.

Brev til „Tromsø".

Vinteren nærmer sig med sterke skridt. Det fugtige kolde og sure veir, som gjør skade paa utestaaende avling, nedstemmer sindene hos os bønder, hvor taknemlig vi end er for det gode aar vi har faat heroppe.

Saa kom Buen herop og det satte liv i sindene; det virket ubetinget vækkende. Tro dog ikke, at det vækkende moment var et stort indhold i foredraget; nei paa ingen maate; det var netop foredragets totale mangel paa indhold som virket. I hvorved det fremmødte publikum gav et utvetydigt indtryk av at kun og helst kun partitæller burde fylde stolrækkerne, saa havde dog nyheten sivet ut saavidt, at ogsaa ikke likesindede var mødt frem.

Naar en mand som Buen, en av socialisternes spidser, skulde la sig høre heroppe, saa hadde man virkelig det haap, til en forandring at skulle faa en virkelig alsidig og nøktern behandling av socialismen. Men for en skuffelse!

Buens foredrag kjendetegnet sig ved sin totale indholdsløshet og negativi et. Det var et forsvarsfiendtlig foredrag med et hadskt angrep paa forsvaret, et hadskere og et endnu hadskere angrep paa forsvaret og dermed basta.

Selvfølgelig. Hr. Buen mente sig naturligvis nu kommen saavidt langt nord og tilstrækkelig langt op i en fjelddal, at nu kunde han kun med socialisternes floskler om forsvaret fuldgodt jevne veien for sin kollega M. Foshaugs valg.

Et gammelt ord siger: „Man gjør regning uten verd." Saa ogsaa her. I den efterfølgende diskussion, som i parantes bemerket tilsyneladende kom noget paa tværke for baade Buen og hans likesindede, blev Buens foredrag plukket i filler og stumper i den grad, at møtets resultat for socialisterne blev i høi grad negativt. I første række var det skogforvalter Sakshaug som førte an i diskussionen. Gang paa gang forsøkte Sakshaug at faa hr. Buen til likeoverfor den bondeforsamling som her var at forklare de punkter i socialisternes programmer, som hadde speciel interesse for bonden og jordbruket.

Men nei, den vei var det dog umuligt. Sakshaugs referater og fortolkninger av socialisternes jordbruksprogramposter blev staaende helt uimotsagt. Selvfølgelig var heller ikke Buen for god til i likhet med de fleste av sine partifæller dengang han var helt blottet for reelt forsvar for sine paastande at benytte socialisternes jargon: Ved personangrep og flaue vitser at paakalde det uvidende publikums applaus.

Dr. Vandsnæs's indlæg for forsvaret var glimrende og sognepræst Rosaas's karakteristik av Buens foredrag var særlig træffende.

Det kunde være fristende at referere endel av debatten, som i sin helhet var og blev et nederlag for Buen med kollegа, men det vil føre for vidt. Kun kan jeg ikke negte mig den fornøielse, at referere hr. Buens svar, da Sakshaug med utgangspunkt i den enstemmige bevilgning av 15 millioner til forsvaret paaviste, hvor hul og ansvarsløs socialisternes politik var; ti naar de blev stillet øie til øie med overhængende fare, saa kom hjerte, følelse og ansvar med. Ja, efterat hr. Buen, saagodt som han formaadde, hadde rakket ned forsvaret og forsøkt at paavise dets totale ubrukbarhet, forsvarer han socialisternes holdning til de 15 millioner med: „Naar vi hadde disse fæstninger rundt vor kyst var det bedre at bevilge 15 millioner og dermed faa norske ind i fæstningerne heller end at de skulde besættes av tyskere og engelskmænd".

Storartet!

Kan man faa en tydeligere erkjendelse av hvilken betydning vort forsvar har, hvor ufuldkomment det end kan være?

Neppe!

Som sagt. Socialisterne var vistnok — som rimelig kan være litet fornøid med mødet, men vi andre var særlig tilfreds. I den grad tilfreds, at jeg vover at sige: Endel slike til, og den vanvittige socialisme blandt de for sin stand virkelig interesserte bønder heroppe vil svinde som dugg for sol.

Til slut vil jeg peke paa de ord som hr. skogforvalter Sakshaug henvendte til os bønder. Ord fremført med varme, med tro paa og forstaaelse av bondens sak. Socialismen er saavel bondens som fiskerens fiende. Det maa ha slut dette at jordbruks- og fiskeridistrikter i nationalforsamlingen skal være repræsenteret av motstandere, det maa ha en snarlig slut, eller ogsaa vaagner man en alt andet end vakker dag og maa erkjende, at det er forsent, forsent!

Bønder og fiskere! Møt talrik frem ved forestaaende valg. Vi, har, naar vi vil bruke den, magten i vor haand, og la os gi den mand vor stemme, som ikke undergraver og ødelægger vor stilling i samfundet. Sky socialismen som den fare den er, din argeste fiende, den berøver dig dit land, din eiendom og gjør dig selv til træl.

o.

Statsraad Urbye's foredrag i Tromsø.

Valget i 1912 ga venstre stort flertal, men ogsaa store opgaver at løse, en vældig opgave, selv under normale forhold. Men der indtraadte en verdenssituation, som skjet, opgaverne og nødvendiggjorde at staten maatte slaa ind paa nye veie.

Det spørsmaal som vælgerne har at stille sig ved valget ihøst er dette: Hvordan har regjering og storting løst de opgaver som valgene gav, og de særlige opgaver som situationen krævet?

Da krisen indtraadte, blev der tale om en samlingsregjering. Med begivenheterne i 1905 for øie laa jo den tanke nær.

Men situationen var i flere henseender forskjellig fra 1905. Den gang gjaldt det at gjennemføre en stor sak, hvorom der hadde staat strid. Derfor maatte landet sveises sammen. saa de som stod imot os ikke fandt støtte inden vort eget land.

Jeg vil gjøre opmerksom paa, at i de spørsmaal som forelaa i den specielle situation, var der ikke forskjellige opfatninger inden partierne. Og da det var fra høire dette krav om en samlingsregjering fremkom, vil jeg minde om, at høires fører i stortinget, Hagerup Bull, uttalte under trontaledebatten, at „det er ikke nogen koalitionsregjering jeg har for øie, eller nogensinde har hat for øie. En slik koalitionsregjering har næsten altid sine svakheter, og den vilde bli særlig vanskelig stillet, der hvor som her findes et enkelt parti, som har et overvældende flertal i stortinget."

Statsminister Knudsen uttalte Gesuten i august 1914, at hverken han eller nogen av regjeringens medlemmer vilde staa i veien, hvis et flertal i stortinget ønsket forandringen. Men intet forslag derom fremkom i stortinget.

*

Det har ogsaa været talt om en samling ved valgene. Da det imidlertid av høires hovedorgan har været hævdet, at med en samling mente man en samling om høires program, kan da ingen vente, at venstre skal være med paa det.

*

Blandt de vigtigste og vanskeligste saker for statsmagterne i den senere tid er utenrikspolitiken. Paa dette felt er vi et forholdsvis nyt folk. Jeg tror allikevel, at den maate hvorpaa vor utenrikspolitik har været ledet, trygt kan lægges frem for vælgernes dom. Og angrepene er da ogsaa faldt til jorden overfor folkeopinionen.

Tal. mindst her om de tilnærmelser mellem skandinaviens folk, som har fundet sted under krisen og om de tjenester vort utenrikspyre har ydet landets næringsliv i denne vanskelige tid. Neppe nogen forstaar, hvilke vanskeligheter der har været at overvinde, og hvilket stort arbeide vort utenrikspartement og vore legationer og konsuler har hat i denne vanskelige tid.

Det har været sagt, at vi er blit behandlet mindre hensynsfuldt end andre nøitrale lande. Men jeg tror at kunne si, at beskyldningen er ganske og aldeles grundløs. Vi har maattet lide meget, men vi deler skjæbne med alle de andre smaa nøitrale stater. Vi har hævdet og vil hævde bestemt og ubrytelig nøitralitetspolitik, uten utfordring til noget hold men uten svakhet, og en fuld og uavkortet hævdelse av landets ære som selvstændig nation. Om det er lykkes overlater vi trygt til folkets dom.

*

Efterat taleren hadde redegjort for venstres koncessionspolitik gik han over til at tale om de sociale reformer. Netop her har situationen skapt særlige vanskeligheter. Naar venstre har git de sociale reformer en saa fremskutt plads i sit arbeide, saa er det fordi de er uadskillelig knyttet til al demokratisk, radikal politik. Deres hovedformaal er at hjælpe og beskytte dem, som har behov for beskyttelse og hjælp, for at de skal faa leve under lysere og lettere vilkaar. Det gjælder at gjøre vort land saa godt som mulig at bo i for alle.

Blandt de sociale reformer som i det sidste var gjennemført, nævnte taleren mødreforsikringen i forbindelse med sykeforsikringen og den nye lov om arbeiderbruk og boligbanken, likesom det sidste storting har foreslaat princippet for maksimalarbeidsdagen. Der var mange inden venstre som her vilde ha gaat længere end det som blev vedtat, men ogsaa her gjorde de særlige forhold sig gjældende.

*

De saker, som har den største interesse ved valgene iaar, er kornsaken og forsvaret. Høire har villet ha æren for at disse saker er skutt i forgrunden. Men allerede 25. januar iaar sendte Norges venstreforenings styre et cirkulære til de lokale foreninger, hvor det heter:

Det er imidlertid særlig 2 spørsmaal, som venstre iaar bør ta stilling til, nemlig

1. Forsvarssaken og
2. Landets kornforsyning.

Høires programmer blev først offentliggjort i mars. —

*

Det har været rettet bebreidelse mot os, fordi vi var uforberedt da krigen begyndte, og at vi ikke forutsaa krigen.

Her viste taleren ved en række eksempler, hvordan forholdet var i andre lande.

Den franske præsident og den franske utenriksminister var reist til Rusland like før krigen. De var i Stockholm den 25. juli og skulde ha været i Kristiania den 29. Keiser Wilhelm var paa Vestlandet like til den 25. juli, dagen efter at det østerrikske ultimatum kom. Chefen for den serbiske generalstab laa ved et badested

LIVSFORSIKRIN... GJENS... STIFTE...
(NORGES ÆLDSTE LIVS...
Agent i Tromsø

Tromsø nr. 155 1 okt - 1915

kjæmpes haardnakket for at erobre et fremskutt verk nord for Mesnil

I øst.

Petrograd officielt: I egnen ved Dvinsk har kanonaden været fortsat uten et øieblik stans. Syd for Pripet er det lykkedes fienden, som efter at være slaat tilbake mot ok forsterkninger, at kaste os tilbake til Styrs høire bred. Vest for Tarnopol har vore tropper bemægtiget sig mange fiendtlige skyttergrave og et av hans forsvarspunkter.

G. W. Hammer død.

Ved behandlingen av sykehussaken idag i Kristiania meddomsret møtte G. W. Hammer ikke. Et brev fra ham oplæstes, hvorefter retten besluttet at begjære Hammer fremstillet ved politiet. Politibe-

har litt fremgang nordvest for Souain.

Franskmændene melder: Kampene vedvarer.

Vi har fremgang øst for Souchez og har hittil tat 23,000 fanger og 79 kanoner. Med dræpte, saarede og fanger har tyskerne mistet 3 armekorps.

I øst.

Tyskerne melder om fremgang sydvest for Dvinsk. Mellem Smorgon og Vischereo rykker vi frem.

Fra de andre fronter.

Paa den italienske- og Dardanellerfronten er intet av betydning.

London: Briterne har slaat tyrkerne i Mesopotamien, tyrkerne flygter mot Bagdad. Mange fanger og endel kanoner er tat.

Eide, Storgaten, fru Helga Trane, Vestregaten, søster Martha, Jac. Lovs gate, fru Emilie Bentsen, Fr. Langes gate, fru Hartvig Hansen, Strandgaten.

Interesserte som ønsker at slutte sig til foreningen, er velkommen. Næste møte blir bekjendtgjort i aviserne.

Den saakaldte hurtigrute

kom igaar hertil ved midnatstider, over 12 timer forsinket.

Søndre Salten.

Venstre i Søndre Salten har nomineret til stortingskandidat advokat Amundsen og til varamand gaardbruker, ordfører Thoresen, Skjerstad.

Dødsfald.

Havnefogd Joachim Svendsen i Aalesund er død av kræft efter et kort sykeleie, 50 aar gammel.

Fra Spitsbergen:

telegraferes til telegrafbestyreren i Tromsø onsdag aften:

Langs Green Harbours bredder endel sammendreven isflak. Forøvrig isfrit inden synsvidde (Green Harbour samt Isfjordens munding). Overskyet, vindstille, minus 4 grader.

Stortingsmand Eidem

holder foredrag i Arbeiderforeningens lokale førstkommende søndag eftermiddag kl. 6.

Idag

begynder et nyt kvartal. Det maa alle erindre som ikke har betalt kontingenten for „Tromsø" for 4. kvartal. Kontingenten er kr. 1.25 kvartalet.

Mange penge i bankene.

667½ million kroner indestod der pr. 31 juli iaar i de 25 private aktiebanker og sparebanker som er medtat i det statistiske centralbyraas maanedsmeddelelse. Det er 16 millioner mere end der indestod pr. 30te juli iaar og 94 millioner kroner mere end 31te juli ifjor.

Averter!

Før valget

bør De overveie:

— om De er enig med socialisterne i at nedlægge landets forsvar og overlate Norge til fremmed herredømme, eller

— om De med venstre vil hævde forsvaret og dermed landets selvstændighet og nøitralitet,

— om De er enig med høire og frisindede om at indføre kornstold, som bare kommer et fastal av jordbrukerne tilgode, mens den fordyrer brødet for resten av befolkningen, eller

— om De med venstre ved en grundig utredning vil søke andre for befolkningen mindre byrdefulde utveie for at fremme landets kornavl.

De bør erindre:

— at høires representanter er programforpligtet til at stemme for kornstold uten hensyn til resultatet av en utredning,

— at socialisterne er forpligtet til at stemme for avvæbning — selv under de nuværende forhold — og at de norske socialister i saa henseende indtar en særstilling.

Stortingsvalget i Senjen.

—o—

I de sidste dage har venstres kredsstyre holdt flere vellykkede møter i Bardu og Maalselven.

Søndag 26/9 var der møte i Øvrebygden for overfyldt hus. Edv. Eidisen holdt et greit og overbevisende foredrag om venstres program og sin stilling til de mest aktuelle spørsmaal, kornsaken, forsvarssaken, kommunikationer m. v.

I den efterfølgende diskussion vil vi nævne kirkesanger Lande's indlæg.

Det var vakkende og overbevisende i form og indhold og fortjente det sterke bifald det fik.

Skogfarvalter Sakshaugs glimrende logik, hans friske uigjendrivelige sandheter slog ned i den store forsamling.

Socialisterne foretrak at tie. Det var jo heller ikke godt at motsi, hvad de 3 herrer anførte i sine indlæg, bygget som det var paa fakta.

Dirigenten, hr. kirkesanger Lie, gav uttryk for forsamlingens tak til talerne for deres fremmøte og uttalte det sikre haab, at kredsen skal bli venstres ved valget. Han fik forsamlingens enthusiastiske tilslutning.

Tilslut sang forsamlingen fædrelandssangen.

Slike møter omkring i kredsen vil utvilsomt slaa ned den usle fædrelandsløse agitation som socialisterne fører.

Naar vi hørte Landes dygtige og alvorlige tildels vittige indlæg, kunde vi nok forstaa, hvorfor Foshaug og Buen med sit tilhæng rømte ut av lokalet, da han fik ordet i Sørreisa. Likesaa kan vi forstaa den forbitrelse mot Sakshaug, som kom frem i blandt en del socialister, fordi han klemte herrerne som et viset lite dyr mellem to negler i Maalselven. Vi ventet, at Foshaug efter indbydelse skulde ha mødt frem, men — han var nok forhindret og det tror vi var heldig for ham.

Tilhører.

Dødsfald

Min inderlig kjære hustru

Jarngerd Marie

f. Johnson

døde stille igaar eftermiddag.

Tromsø den 30. septbr. 1915.

Herman Meinich.

Begravelsen foregaar fra gravkapellet fredag den 8. oktober fk. kl. 1½.

Det bekjendtgjøres for slegt og venner at min kjære mand, vor far og svigerfar

Johan Andersen

Barelvnes

døde den 22/9 stille og rolig i troen paa sin frelser 61 aar gml.

Oksfjordhavn den 27/9 1915.

Anna Martha Andersen,
født Johnsen.

Barn og svigerbarn.

Herved bekjendtgjøres for slegt og venner at vor kjære søn

Ragnvald Edv.

døde i San Francisko den 12. juli 1915.

Larsæng den 20—9—15.

Trine Albrigtsen, Tollef Albrigtsen, og saakaldte.

GRAVMONUMENTER

De smukkeste og paa samme tid billigste erholdes fra

JOHN F. A. KØLTZOW - Christiania.

Tegninger til udlaan hos

Arth. Mack, Tromsø.

Bekjendtgjørelser

Frelsesarmeen.

Paa

Høstfesten

underholder iaften Baptisternes sangkor med mange vakre solo- og korsange. Entre 10 øre.

Fest.

Indremissionen har fest søndag em. kl. 7.

Stiftsprovsten m. fl. taler.

Musik :: Sang :: Bevertning.

Entre 20 øre.

1ste termin av avgift for strøm til lys efter maaler og vipps (tarifsatserne A 1 og B-1) og 1ste termin samt forskud for 2den termin av avgift for kraft (tarifsatserne C) kan uten tillæg av opkrævningsgebyr indbetales til kæmneren inden **10de oktober** førstk.

Obs. I henhold til de av bystyret vedtagne nye indkrævningsregler blir regning ikke præsenteret. Efter den ovennævnte dato beregnes opkrævningsgebyr.

Driftsbestyreren.

Auktionen

i auktionslokalet lørdag den 2 oktbr. kl. 10 formidd. over indbo bringes i erindring. Foruten det før averterte sælges ogsaa 2 diskkasser, 1 piedestal, 2 komoder og 1 chatol.

Tromsø auktionsforretning
den 1/10 1915.

H. Johansen.

Mit

blikkenslagerverksted

er tilflyttet

egen gaard, Storgaten 29,

ved siden av Lars Bevyo.

Thv. Mikkelsen.

To Ting

fremfor andre optar tankerne i denne Tid. Det er

Krigen

og

Valgene

„Morgenbladet" har de mest paalidelige og utførlige Krigstelegrammer. De daglige Krigskroniker av Kaptein Nørregaard har vakt Opmerksomhet langt utenfor Landets Grænser. I England, Frankrike, Rusland og Tyskland samles vore Medarbeidere :: :: Stof til vore Læsere. :: ::

Fuldt og uavkortet hævder „Morgenbladet" til alle Sider Norges Ret som neutral Stat.

„Morgenbladet" er uundværlig for den som vil følge de politiske Strømninger i Valgtiden

I „Morgenbladet" skriver Landets første Mænd.

„Morgenbladet" koster 1 Kr. 33 Øre pr. Maaned utenbys.

Abonner Nide!

Taksmurning

(Taklak)

hos

I. Austad.

Fersk og saltet

Not- og garnsild

kjøpes mot kontant til dagens høieste pris av

Hilbert Johannesen.

Nylagte hønsegg

hos

I. Thomassen.

Søndag eft

kl. 6 ho

stortingsman

politisk fore

i Arbeiderforeni

Byfogd M

Fored

utsættes til søndag 10

Arbeiderf. Kvin

BAZ

fortsættes laft

Kl. 9

Deklamation av hr. d

Solosang av hr. K

OBS. Mange pene Gjenstande til bortlodning.

God restau

Kom og avlæg b

Musik hele Aftenen.

Telefon Nr. 18

Einar Sæverhag

Zinkbøtter, Zinkbaljer, Vaskebrædt, osv.

Vaskebørster, Piasavakosker, Vaskekluter.

Soda (fatevis)

Fyrstikker (kassevis)

Sæper

Best Blue
Palmesæpe
Grønsæpe
Salmjak (i Stænger)
Rosensæpe

Kassevis og smaat.

Al slags C

til Dagens

— anbefaler

Einar Sæbe

Lodd

i Bergens Haandv. & Indu

tilsalgs i „Tromsø"s eksped.

Indbyd. til Deserter av
en Arets vaktinfanteri
i Arb. for lokaler 11. aug 1884
kl 10 form.

K. Mommsen, P. Kohl, Kjeldsen.
Oskar Thure. Johan M. Jensen
Theodor Gilchrist.

Tr. Sl. T. m. 60/1884 (27.8)

Målselven d. 31te August 1882. (Korresp.)

Hr. Redaktör ! Som bekjendt, havde Tromsö Amts Vælgere sat hverandre Stevne i Målselven den 4de f. M. for at samtale om den politiske Situasjon og det forestående Storthingsvalg for Amtet. De inden Amtet rådende politiske Synsmåder, som nu både gjennem Deres og flere Blade er blevet bekjendt i videre Kredse, fik da også sit greje og fyldige Udtryk i de på Mödet sågodtsom enstemmigt vedtagne Resolusjoner.

I Forbigående bemærkes, at blandt de svagest repræsenterede Herreder var Bardo.

Den 31te i f. M. foregik Valgmandsvalget for Målselvens Valgkommune, altså igjen en politisk Fest for vort Vedkommende.

Hvilken Spending i Gemytterne ! hvilket Liv ! Aldrig noggensinde tilforn var såmange fremmödt til Valgurnen fra disse Bygder som denne-gang. Det lod til, at Alle havde en Fölelse af, at man her skred til Udförelsen af et Hværv, så betydningsfuldt, at alle andre Gjöremål for Øjeblikket måtte træde langt i Baggrunden.

Fra Bardo med henimod 100 Stemmeberettigede var sågodtsom Alle fremmödte. Desuagtet var den numeriske Overlegenhed på Målselvdölernes Side. Men til Gjengjeld råder der iblandt de förstnævnte et Samhold, en Disciplin, som kan tjene os og Flere til Mönster. De havde også, som sig hör og bör, klart og bestemt stillet sig for Tanken det endelige Øjemed for den foreliggende Handling: Valget af Storthingsmænd, og var endogså i det heldige Tilfælde at kunne anbefale en Mand af sin Midte til at komme i Betragtning som sådan, en Mand, hvis Hæderlighed og Dygtighed visselig ingen endnu har draget i Tvivl ; og , når så dertil kommer, at han var vor Åndsfrænde, en fuldstö Venstremand, så indsees let, at her måtte Enigheden mellem Målselv- og Bardodöler fölge af sig selv. Men se , i denne nyfödte Enighed, denne håbefulde Pode, der ved omhyggelig Rögt og Pleje kunde have vokset sig stor og stærk og p som den så ofte har formået - frembragt såmangt et Stor-

Målselven d. 31te August 1882. (Korresp.)

Hr. Redaktör ! Som bekjendt, havde Tromsö Amts Vælgere sat hverandre Stevne i Målselven den 4de f. M. for at samtale om den politiske Situasjon og det forestående Storthingsvalg for Amtet. De inden Amtet rådende politiske Synsmåder, som nu både gjennem Deres og flere Blade er blevet bekjendt i videre Kredse, fik da også sit greje og fyldige Udtryk i de på Mödet sågodtsom enstemmigt vedtagne Resolusjoner.

I Forbigående bemærkes, at blandt de svagest repræsenterede Herreder var Bardo.

Den 31te i f. M. foregik Valgmandsvalget for Målselvens Valgkommune, altså igjen en politisk Fest for vort Vedkommende.

Hvilken Spending i Gemytterne ! hvilket Liv ! Aldrig noggensinde tilforn var såmange fremmödt til Valgurnen fra disse Bygder som denne-gang. Det lod til, at Alle havde en Følelse af, at man her skred til Udförelsen af et Hværv, så betydningsfuldt, at alle andre Gjöremål for Øjeblikket måtte træde langt i Baggrunden.

Fra Bardo med henimod 100 Stemmeberettigede var sågodtsom Alle fremmödte. Desuagtet var den numeriske Overlegenhed på Målselvdölernes Side. Men til Gjengjeld råder der iblandt de förstnævnte et Samhold, en Disciplin, som kan tjene os og Flere til Mönster. De havde også, som sig hör og bör, klart og bestemt stillet sig for Tanken det endelige Øjemed for den foreliggende Handling: Valget af Storthingsmænd, og var endogså i det heldige Tilfælde at kunne anbefale en Mand af sin Midte til at komme i Betragtning som sådan, en Mand, hvis Hæderlighed og Dygtighed visselig ingen endnu har draget i Tvivl ; og , når så dertil kommer, at han var vor Åndsfrænde, en fuldstö Venstremand, så indsees let, at her måtte Enigheden mellem Målselv- og Bardodöler følge af sig selv. Men se , i denne nyfödte Enighed, denne håbefulde Pode, der ved omhyggelig Rögt og Pleje kunde have vokset sig stor og stærk og p som den så ofte har formået - frembragt såmangt et Stor-

værk og afvendt sålangen truende Storm , skulde desværre tilintetgjöres ganske og aldeles i sin förste Udviklingsperiode.

Hermed hænger det nu således sammen , at, foruden den nævnte, skulde endnu 2 til vælges , og - skjönt vi muligens i Almindelighed nok kan være inkonsekvent anlagte - så styrede dog vore Tanker nu uvilkårlig på Venstremænd ; thi sådan plejer det jo at gå både i Verden og på Moss. Men her brast det. De brave Bardodöler havde i en uheldig Stund tilfældigvis opdaget etpar nokså pene Höjremænd i Skikkelse af Målselvbönder (sådanne er nemlig så sjeldsynte her, ja rent Rariteter) og - de burde trækkes frem ; de skulde på Distriktsforsamlingen representere denne Valgkommunes liberale Vælgere og varetage deres Tarv ; de skulde der lægge sit Lod i Vegtskålen til Bade for vore "Venstremænd" !

Vi protesterede , bad - Alt forgjæves.

Her stod vi nu ligeoverfor et politisk Fænomen, i sit Slags så enestående og så nyt, at vi betoges af Tvivl og fandt det rådeligst at beholde den gode Lærdom hine havde givet os, som vi i Øjeblikket förte os til Nytte : Enighed gir Styrke.

En Urvælger .

(Tromsö Stiftstiende nr. 73/1882.)

Bardo , Decbr. 1882 (Korresp.)

Hr. redaktör! Ved at skue tilbage på valgenes kamp udover vort land, hvori de venstre har vundet slag på slag, kom jeg uvilkaarlig til at tænke på et stykke i deres ærede blad nr. 73 d. a., hvori en urvælger fra Målselven skildrer begivenhederne ved det sidst afholdte valgmandsvalg og samtidig besværer sig over, at den påregnede og af sig selv fölgende enighed mellem Målselv- og Bardodöler blev så aldeles tilintetgjort i "sin förste udviklingsperiode". Han anförer som grund, at "de brave Bardodöler havde i en uheldig stund tilfældigvis opdaget etpar nokså pene höiremænd i skikkelse af Målselbönder, og de burde trækkes frem", fordi de naturligvis vare så "sjeldsynte, ja rent raritetet". Dersom den gode urvælger tror, at Bardodölerne trak hans "sjeldsynte" mænd frem, fordi de var höiremænd, tager han storligen feil. Det skede såmen ikke fordi de var höiremænd, men fordi de med hånd og mund lovede at virke for den af urvælgerne så rosende omtalte "åndsfrænde" og "fuldstö venstremand" til storthingsmand , og da troede man, man handlede i fælles interesse og altså også den gode urvælger til behag. Af hr. urvælgerens skildring at dömme, skulde man tro at Bardodölerne kun sögte höiremænd og for at finde sådanne, måtte de udelukkende ty til Målselven, som om de i sin egen midte ikke fandt en eneste sådan, hvoraf da må sluttes, at alle Bardodölerne måtte være venstremænd. Var nu dette tilfældet , skulde man virkelig tro, at der intet resikeredes ved Bardodölernes valgpolitik.

Man ved ialfald med visshed, at de fleste såvel i Bardo som Målselven er venstremænd , og skulde derfor tro at de alle måtte stevne frem mod et og samme mål , men når alligevel Bardo får beskyldning for at have virket forstyrrende på enighedsforholdet mellem Målselv- og Bardodöler , da er dette nær sagt rent ufatteligt. Vistnok var den af Bardo anbefalede mand efter urvælgerens mening en mand, "hvis

hæderlighed og dygtighed visselig endnu ingen har draget i tvivl" , men det, at han var hæderlig og dygtig, kunde da vel ikke skade sagen.

Når urvælgeren siger: "vi protesterede, bad - alt forgjæves", så er dette ikke så ganske sandt ; ti der hörtes hverken protest eller bön, hvilket jo heller ikke gjordes fornöden, da de fleste både i Bardo og Målselven er såpas venstremænd, at de ved at gjöre forskjel på höire og venstre. Når nu den af urvælgeren rosende omtalte mand blev fremhævet, skede det virkelig fordi man havde fuld garanti for, at han var "åndsfrende" og "fuldstö venstremand", der - uden at prale af sin venstrepolitik - i forening med solide kundskaber og færdigheder tillige besad en flerårig storthingseffaring, hvorfor han trods så godt som nogen anden kunde for uden skam have sat sig på de gjæveste bænke.

Man skulde tro, at det måtte være Målselvens og Bardos höjeste önske at se sig representeret af gjæve åndsfrænder og fuldstö ventremænd; men på valgdagen syntes ikke . [fall ut nor i Kopien]

mænd at råde over, tænkte Bardodölerne nu som för at gå på 1 i Bardo og 2 i Målselven, hvilket de og gjorde ; men deri var mange af Målselvdölerne ikke enige ; ti over 90 gjorde Bardo til 0 og stemte udelukkende på 3 i Målselven. Man kom derved uvilkårlig på den tanke, at det var personer mer end sag om at gjöre, samt at den af Bardo anbefalede og af urvælgerene så rosende omtalte mand skulde sættes ud af betragtning som valgmand og selvfölgelig også som storthingsmand ; ti den politik, som udtaltes af nogle, at man under valgmandsvalget ikke skal danne sig nogen mening om, hvem man önsker til storthingsmand, holder slet ikke stik.

Tænker man på de store landsvigtige sager, som foreligger til afgjörelse, kan man heller ikke ganske sætte den for os og vort amt så vigtige sag, lappesagen ud af betragtning. Overbevist om, at den af Bardo anbefalede mand trods så godt som nogen anden har taget sig af både vetosag og lappesag, og hvad dermed måtte stå i forbindelse, var

det fast ubegribeligt, hvor vanskeligt man havde for at enes om ham. Om det var, fordi han ikke pralede af sin venstrepolitik, eller fordi han med liv og sjel havde levet sig ind i de lappiske forhold, eller af andre grunde, får stå til dem som var ham imod, at oplyse. Nok er det, han måtte altså ikke være duelig , og når så beskyldningen om tidsgrændsen 24de juni kommer til og muligens skal sættes over den påstand, at ko og ren kan græsse sammen, så er det formodentlig heller ikke at undres over.

Skjönt betegnende nok, at valgmand nr. 3 for at være sit politiske program tro så sig nödt til at gå sin kolega nr. 1 forbi og lige til Skjærvö for at finde en til förste stortingssuppleant , kan man dog ikke sige andet end, at vort amts stortingsvalg fik et heldigt udfald, heldigere dog, hvis d'hrr. Lundberg og Wennberg eller måske helst Lundberg og Eng var blevne storthingsmænd og O. Tollefsen og Drevland suppleanter.

Skulde den gode urvælger fra Målselven synes at finde sig misforstået eller nogen anden have noget at erindre herimod, var det godt han vilde tage til gjenmæle og da tillige påvise, af hvilke grunde de mange gode Målselvdöler satte hr. Lundberg så ganske ud af betragtning.

Også en urvælger.

(Tromsö Stiftstidende nr. 2/1883 - januar.)

Målselven , Januar 1883 .

Hr. Redaktör !

"Vi gjorde, hvad vi kunde, vi Borgere på Moss!" sagde en af Bardos ledende Politikere resigneret, da han efter Valgmandsvalget ifjor ude på Kirketunet mönstrede sine Tropper ; og den samme selvbehagelige Ro möder os igjen i en Bardodöl, der er ude i Deres Blad Nr. 2 for d. A. og som kalder sig "også en Urvælger". Det vilde være meget grusomt af mig, at forsöge på at beröve disse Mennesker den Tröst og Tilfredsstillelse, som de have i Bevidstheden om at have handlet efter bedste Skjön og Evne. Kun må man beundre det heroiske Mod, hvormed sidstnævnte, visseligen ikke uden Resiko for sig og sine, giver sig ifærd med at anstille Sammenligning mellem Venstres glimrende, ærefulde Kampe og Sejre i Byer og Bygder Landet rundt og - Bardodölernes Valgtaktik og sammes Resultat.

Ikke alt tåler Sammenligning ; men det kan dog være nokså lærerigt at sammenstille Ligt og Uligt , og ikke mindst vil Bardodölernes Valgmanövrer tage sig ud i den Række af mislykkede Forsög, som i det forlöbne År har været gjort, dels bevidst, dels ubevidst, for at forplumre og forpurre Venstrevalgene. "Urvælgeren" fra Bardo er nemlig bleven ledet ind på sine Betragtninger, efter hvad han selv siger "ved at skue tilbage paa Valgenes Kamp udover vort Land."

Men det, som harr purret ham ud, er nok egentlig af min Haand leveret faktisk Fremstilling af Valgmandsvalget, indtagen i Deres Blad Nr. 73 f. A.

I denne finder han da blandt andet, at jeg "besværer mig over, at Målselv= og Bardodölerne ikke blev enige ved hin Anledning". Ja, jeg gir ham Ret heri ; thi jeg syntes Norges Bönder har så mange dyrebare og store Interesser fælles, at de gjerne kunde slutte sig enige sammen som Stenene i en Mur, når det i et kritisk Øjeblik gjaldt at værne om disse Interesser : derfor "besværede" jeg mig, dog ikke på egne og

Partifællers Vegne ; thi vi nåede vort Øjemed, trods Bardodölerne.

"Urvælgeren" fra Bardo ved ialfald med Vished, at de fleste såvel i Bardo som Målselven er Venstremænd" og fra dette Synspunkt söger han da at gjöre os begribeligt, at Bardodölerne næsten uden Undtagelse stemte paa 2 - Höiremænd ! Ja, Hensigten . . . . men Midlet ? ! Men vor Fatteevne strækker nok ikke til her ; thi, det Særsyn, at Venstremænd opsöger Höiremænd at gå sit Ærinde, at fremme sit Valgprogram, er, såvidt mig bekjendt, uhört i vor Valghistorie för. Eller tror "Urvælgerne" fra Bardo at "de Venstre havde vundet Slag på Slag" om de på sådan Måde havde skjöttet sin Sag ? Aanei, det tror han visselig ikke.

Men alene den Omstændighed, at de få Vetomænd, Målselven er udstyret med, gjorde de såkaldte Venstremænd fra Bardo et nokså behageligt Følge, i at stemme paa de selvsamme 2de Höiremænd - dette siger jeg, skulde have hjulpet "Urvælgeren" fra Bardo til at "fatte", hvorfor "Meningerne" hos Målselvens og Bardos Venstremænd blev saa "delte".

Og nu kommer vi til det store Spörgsmål, der vel egentlig danner det Centrum eller den Akse, hvorom vor Polemik - som Lokalpolitik betragtet - drejer sig fremlængs og baglængs, og som "Urvælger" fra Bardo med stor Höitidelighed kræver os til Regnskab for : det Forhold nemlig, hvori vi har stillet os til Hr. Lundberg. För jeg indlader mig nærmere på dette Spörgsmål, Hr. Redaktör ! må jeg få Lov til at forudskikke den Bemærkning , at jeg holder overmåde meget af en åben, offentlig Diskussion, saavel mundtlig som skriftlig, om S a g , derimod ikke om Personer , og, dette mit Princip tro, undgik j e g med Flid i min forr. Skrivelse at streife ind på Personer. Kun nödig indlader jeg mig herpå og "Urvælgeren" fra Bardo faar holde mig tilgode, om jeg ikke udtaler mig herom med den Udförlighed, som han synes at önske.

Når jeg i min forr. Skrivelse betegnede den af Bardodölerne anbefa-

lede Valgmand og Storthingskandidat som en hæderlig og dygtig Mand (og jeg mente ganske rigtig Hr Lundberg) da var dette min inderligste Overbevisning, ligesom alle og enhver, saavidt jeg har erfaret, har været af samme Mening. Men dette söger nu "Urvælgeren" fra Bardo at vende mod mig som et Våben, idet han siger : "Hvorfor da sætte ham ud af Betragtning ?" Hertil svarer jeg först: En Mand kan være grundhæderlig og ualmindelig dygtig (f. Ex. som Kommunemand, Embeds= og Bestillingsmand osv. uden dog i det givne Øieblik at være selvskreven til Storthingsmand. "Urvælgeren" fra Bardo skulde vel ikke have været uopmærksom på den Egenskab Venstre söger hos sine Stedfortrædere næst efter Hæderlighed og Dygtighed, og uden hvilken endog den dygtigste blir "sat ud af Betragtning" , jeg mener Stöhed i Stemmegivningen, overhovedet T r o s k a b m o d V e n s t r e s P r o g r a m !

Den samme "Urvælger" siger : Når den af "Urvælgeren" (mig) rosende omtalte Mand blev fremhævet (af Bardodölerne) skedde det virkelig fordi, man havde fuld Garanti for, at han var "Åndsfrænde" og "fuldstö Venstremand" osv. Ja; Manden blev "f r e m h æ v e t" som saadan; Justerstemplet var altså forfærdiget og paatrykt i B a r d o , ikke af mig ! Men jeg staar ved, hvad jeg har udtalt angående Hæderligheden og Dygtigheden, går ogsåa gjerne med på at fremhæve hans "solide Kundskaber og Færdigheder". Kun Skade at han som grundærlig Mand ikke kunde bringe over sit Hjærte at "prale" en bitte liden Smule af sin Venstrepolitik". Dog det regner ikke jeg ham til Last. Men hvis det havde været Hr. Lundberg om at gjöre at fjerne ethvert Spor af Mistro og Tvivl hos sine Vælgere, da havde han under det forudgående Folkemöde på Moen i Målselven havt den önskeligste Anledning dertil. At han lod Anledningen ubenyttet, uagtet han vel ikke var så ganske ubekjendt med Folkemeningen, får stå til min Modpart at begrunde.

Men, bortseet fra Målselvingernes Mening om Hr. L. så var selve Bardodölernes Adfærd på Valgdagen så langtfra skikket til at styrke Tilliden til ham, at denne tvertimod måtte rokkes endog hos hans oprigtigste Velyndere blandt Målselvens Venstremænd. Thi idet Bardodölerne, som måtte forudsættes at have det sikkreste Kjendskab til Hr. L. gik hen og stillede ham Side om Side med 2de Höiremænd, af hvilke ialfald den ene åbent havde erklæret sig för absolut Veto m. m. (og at de var Målselvinger, forbedrer ikke Sagen i vore Øine) kastede de derved - af lutter Iver bevares - en Skygge over Manden, som ikke tjente til at "fremhæve" ham i alles Øine. Sådan Iver bör hede "Björnetjeneste".

Bardo="Urvælgernes" Anbringende , at "over 90 gjorde Bardo til 0 og stemte på 3 i Målselven", kan jeg supplere med den Oplysning, at cirka 40 a 50 af disse havde eslet Hr. Lundberg sin Stemme, indtil de i sidste Øieblik fik et Indblik i Modpartiets Felttogsplan og följelig blev nödte til at ombestemme sig for at hindre et nogetnær fuldstændigt Höirevalg.

Jeg er fuldkommen enig med tidtnævnte "Urvælger" i , at Lappesagen - som Lokalspörgsmaal betragtet - har den allerstörste Betydning for vort Amt. Men, Hr. Redaktör ! jeg håber, den er i gode Hænder , og dette Håb vil jeg beholde, indtil jeg blir overbevist om det modsatte.

Forresten vil jeg om denne store Sag sige at, sammenlignet med F o r f a t n i n g s s p ö r g s m a a l e n e , er den af forsvindende Betydning : N o r d m æ n d b ö r r a a d e i N o r r g e i n c l u s i v e T r o m s ö A m t !

Hvad Bardo="Urvælgeren" i Slutningen af sit Inserat anförer som "betegnende" ved 3die Valgmands Stemmegivning, passer kun alt for godt paa 2den Valgmand Hr. Lundberg ! Thi 3die Valgmand L. Nordmo stemte paa D'Hr. Eng og Töllefsen til Suppleanter, læs Tr. Stiftst. no 68 for f. A.)

Hermed tror jeg da at have bidraget til at stille den omhandlede Valgaffære i Maalselven Anno 1882 i den rette Belysning ; forövrigt staar jeg fremdeles til Tjeneste med yderligere Oplysninger om forlanges.

Urvælgeren fra Målselven.

(Tromsö Stiftstidende nr. 11 - 8. februar 1883.)

M.L. Jnr. 121/80

Rognmo den 19 Mars 1880

Hr Lensmann O. Krogseng

Fagelid

jeg tillader Mig herved som angiver at Anmelde Hrr Jan Jansen Löberg for Maistedsfaarbrideelse i det han Sagede i Vidners Paakör at Kaangen skulde havet veret skut for Glug Vidnerne er Ole-Jansen Faasmo og Ole-Hagensen Branskognes vis Noget Forhör skal optages om dette maa det Ske Snarest muligt da et af Vidnerne Skal Reise til Amerika först i Mai Maane

Erbödiget

Ole Enoksen

Rognmo

Tg M 962/80

vends!

S. & T. F. J. No. 530/1880

Oversendes ærbødigst
Hr Fogden i Senjen og Tromsø.

Maalselvens Lensmandsbestill
d. 8de April 1880

[illegible]

Senjes ærbødigst L. Amtmanden i Tromsø
[illegible] mer Kemdsening af sagen uppe
[illegible] sagen [illegible]. —
Senjen og Tromsø Sagerugbeste, 13 April
1880
M. d. Melsen

Tromsø Stiftstidende

18. juni 1896 - Nr. 48.

Avis-kontingent, maa sende den inden Halvaarets Udløb, 30 ds., hvis Stands i Bladets Forsendelse vil undgaaes.

En ny arktisk Expedition under Ledelse af Mr. J. Russel Jaffferson skal ifl. „Mgbl." afgaa herfra den 1ste Juli til Spitsbergen; den vestlige O's nordlige Halvdel, Hvideøen samt de ukjendte Lande i Nordøst skal undersøges.

Solformørkelsen. Korvetten „Nordstjernen", Komandørkaptein Fabricius, vil den 1ste Juli afgaa fra Greenock via Bergen til Vadsø for at være tilstede ved Solformørkelsen i Anledning af de mange Fremmedes Ankomst.

Fra Maalselven. (Brev til Stiftst.) Hr. redaktør! Det er mig en fornøielse at kunne meddele Dem, at interessen for redningssagen er begyndt at vaagne i blandt folk, noget som vistnok deres ærede blad i væsentlig grad er aarsag til. Man begynder at indse den store nytte af denne sag saavel for samfundet som for individet.

„Fosfernes samtaleforening" var den første her i dalen som begyndte at røre ved denne sag; da redningsspørgsmaalet kom op som diskussionsemne besluttedes straks at slaa et slag og „Fosserne" henvendte sig i den anledning til samtalelaget „Fram" (længere nede i dalen) der lagde stor interesse for denne sag for dagen og vilde virke sammen med „Fosserne". Virksomheden begyndes med en bazar i kommunehuset paa Moen lørdag den 27de Juni forstl. Paafølgende søndag 28 er konfirmation ved hovedkirken.

Mærkelig nok var det disse to, af selvkloge og indbildske folk foragtede ungdomsforeninger, hvis hovedopgave det er at diskutere og tale offentlig, skulde for vor bygds vedkommende være de første til at begynde i dette stykke.

r.

Generalkonsulen i Archangel indberetter under $\frac{23\ \text{Mai.}}{4.\ \text{Juni.}}$ til Stiftamtmanden:

Efter seneste modtagne Opgaver kunne følgende Varepriser, kontant Betaling, ansees at være de almindeligste:

For Volgamel per Pud	S.-Rb.	0 70 —	0.63
„ Bjatkamel	„	0.70 —	
„ Hvedemel prima	pr. Sæk	„ 8.50 —	
„ do. sekunda	à 5 Pud	„ 7.00 —	6.00
Flødesmør saltet per Pud .		„	
„ usaltet .	„	„ 8.20 —	
Smør, smeltet .	„	„ 8.50 —	8.80
Poteter .	„	„ 0 35 —	0.40
Hø .	„	„ 0.30 —	0.40
Saltkjød .	„	„ 2.80 —	3.00
[illegible]		1.10 —	1.13

første Præmie. I anden Klasse — Sneseilbaade under 70 Tønder — tog den i Harbanger byggede Baad „Harrison" første Præmie og Ekstrapræmie som hurtigste Seiler i Regattaen. Første Præmie for Femboringer tog Reinoldsen af Langenæs og for Ottringer Peter Petersen af Igerø, Vego.

Jeniseis og Obs Mundinger. Det russiske Marineministerium har nylig til Kommissionen for Bygningen af den sibiriske Jernbane afgivet en Beretning om Resultaterne af de Arbeider, der er foretagne af den hydrografiske Expedition til Undersøgelser af Mundingerne af Floderne Jenisei og Ob, saavel som af en større Del af det kariske Hav. Som det fremgaar af Beretningen, er det nu fastslaaet, at Jenisei endnu 1500 Werst (1600 Kilometer) fra sin Munding, nemlig helt op til Byen Jeniseisk, er fuldstændig seilbar for større Skibe. I Jeniseibugten har man fundet en stor Sandø, der er bleven kartlagt. De gamle meget ugjennemtrængelige Kart over Obbugten lige til Kap Chamanel er blevne korrigerede. Iaar skal Obs Munding og den sydlige Del af det kariske Hav fortrinsvis undersøges og kartlægges paany.

Sagen mod den belgiske Fabrik, som den norske anlagde, fordi Fabrikken ikke har leveret de bestilte Geværer, er nu færdigprocederet i Lüttich. Felttøimester Krag, som har været dernede siden Pintsen, for at bistaa Advokaten med Oplysninger, er nu kommet hjem igjen. Om Udfaldet af Sagen er det ikke muligt at udtale noget bestemt. Efter belgisk Ret har Domstolen Adgang til endnu at forelægge Sagen for Parterne paany til Forlig; men om denne Adgang blir benyttet, vides endnu ikke. Den norske Stat har paastaat Kontraktens Opfyldelse og Mulkt fra den Tid, Kontrakten skulde være opfyldt. Det er 100,000 Franks pr. Maaned.

Udreisende Missionspersonale. Følgende Mænd og Kvinder skal i denne Maaned afreise til Madagaskar:

Pastor Meeg med Familie, Pastor Petersen med Hustru, Pastor Smith med Hustru og Frøken Aagot Kjeldseth fra Drammen.

Hr. Petersen skal til Vestkysten, de øvrige til Indlandet.

Alle skal være samlet i Hamburg til 20de, da Damperen „Zanzibar", som skal føre dem til Madagaskar, afgaar den Dag fra Hamburg.

Prædikant og Morder Gefle:

Louis i de østenfor Staten har anenorm Ødelæggelse. En Storm fra fra Vest mødtes lige over Byen. blæste overende mægtige Bygninger o Strækninger, som de havde været Kort bene i Floden sank, kunstes eller slyng paa Land, og Broen over Mississippi stændig ødelagt. Den anrettede Skade til mindst 120 Millioner Kroner. U kanen slukkedes det elektriske Lys, Tele Telefontraadene blæste af som brændt og hele Byen laa i det dybeste Mørke. nen voxede for hvert Øieblik og ødela i sin Vei. Heldigvis befandt der sig fa sagerbaade ude paa Elven, men det Femtiden om Eftermiddagen, og Gade fyldt af Tusinder af Mennesker, som Veien hjem fra sine Forretninger. I mørket og den voldsomme Regn kunde ikke finde frem og maatte tilbringe en delig Nat ude paa Gaden. For at fæt nen paa Ulykken udbrød der Brand p fjellige Steder. Den hjemsøgte By fre efter Katastrofen et sørgeligt Syn. Pa siden af Mississippi findes der ikke i en ning paa en halv norsk Mil en Bygnin at den er lagt helt i Ruiner eller me mindre ødelagt. Svære Træer i Gader rykket op med Roden og slynget flere hu Alen bort. De forskjellige elektriske Ledn Ødelæggelse bidrog til at gjøre Tilstand nu uhyggeligere. Ringe- og Allarmapp opførte en helvedlignende Koncert, uden kunde bringes til Taushed. Døde og s blev, saa snart man kunde komme til bragt til det store Hospital, der strax blev fyldt. Et andet Hospital blev delvis ø og Patienterne maatte bringes til midl indrettede Sygestuer. Flere af Patie blev gale af Dødsangst, rev sig med løs og styrtede skrigende gjennem Gaderne Passagertog med en Mængde Mennesker dedes i sidste Øieblik ved Lokomotivfør Aandsnærværelse. Toget naaede den stor Mississippi netop i det Øieblik, da Broens Del begyndte at give efter. Lokomotivfø satte fuld Damp paa, og Toget for sø Lyn over Broen, der i næste Øieblik st ned i Floden. Flere Jernbanetog skal a klonen være slynget af Skinnerne en hel ding ud paa Prærien og mange Menn dræbtes. I Fængslet i St. Louis be 200 Fanger sig ude i Gaarden i det Øi Katastrofen indtraf, men de blev saa ræd slagne, at ikke en eneste forsøgte at rø Fra en Mængde Byer meldes ogsaa, at

Statsforvaltningen

Oversendingspåskrifter
Saksomlag

Ark nr.

Kopi av institusjonens påskrift til eget arkiv tas ved hjelp av gjenpart.

Saken gjelder

Folkemöte i Målselv

Plass for påskrifter

13. augüst 1884

Referat og inserat i

«Tromsö Stiftstidende» og «Tromsöposten.»

X-038. Rekvireres fra Statens trykksakekspedisjon

Påtegningen fortsettes på de etterfølgende sider

Tromsø Stiftstidende.

46de Aarg.

er 2 Gange ugentlig, nemlig hver Søndag og Torsdag, ...s med 3 Kr. 30 Øre halvaarlig (Porto iberegnet). Op... ...kvert Halvaars Slutning. Subskription modtages

Torsdag d. 21de August 1884.

Bekjendtgjørelser til Indrykkelse i Bladet indleveres i Bogtrykkeriet inden 6 ...Onsdags og Lørdags Middag, og betales disse med 10 Øre pr. Corpuslinie og forholdsvis mere for større Bogstaver.

...indringsliste.

Idag

...Eftm. i Baptistmenighedens Fø...

Fredag

...med Kristiania-Skibet sydover til ...

Lørdag.

...ed Kristiania-Skibet sydover indtil ...Pengebreve og Pakkepost indtil Kl. ...

...med Hamburger-Skibet nordover ...

...ed Hamburger-Skibet nordover fra ...Pengebreve og Pakkepost til Kl. 6. ...med Fjordskibet til Kvosen indtil ...

...ber Dag aabent fra Kl. 7½ Form...

...ent alle Hverdage fra Kl. 9—10 ...amlingsdage Tirsdag og Fredag ...

...n alle Hverdage fra Kl. 12—1. ...aben alle Hverdage fra Kl. 10—12. ...aabent alle Arbeidsdage fra Kl. ...

...ra Kl. 8—1 og 4—7

...ssikringer tegnes billigst ved Markus Skanke.

...KRINGER i Landdistrik... billigst ved Gerh. R. Olsen, Postkontoret.

...rdrup-Festen.

...for Statsminister Sverdrup ...dag den 6te d. Maaned i ...„V. C." modtaget følgende ...

..., 6te Aug. Kl. 9.20 Eftm. ...sten igaar havde samlet ...oraf 330 Delegerede fra ...mark og 250 fra Kjøben... ...gerne var gaaet ombord paa ...Fetjon" ved Havnegade, kom ... i Vogn med Folkethingets ... og Statsrevisor Høgsbro. ...lev, idet han gik ombord, ...rmeudte Hurraraab af den ...ngde, der havde indfundet ...t afseilede Skibet til Skods... ...begyndte Kl. 5½. Endel ...ge Svenster, deriblandt en... ...nd og Redaktør Hedlund, ...ltidet, der afholdtes i et ...t med Vaaben, Flag og ... ...and Høiesteretsassessor Ny... ...ong Oscar. Den konstitu... ...de, udtalte han, have den ... paa et Lands og Folks Ud... ...ciste dette. Kongen havde ... gamle System, tro imod sit ...erfolkenes Vel." Dette er ...avde Aandsfrihed nok til at ...nsyn tilside og lytte til de ... det store norske Folk. Der... ...n vor Tak, thi det har Be... ...e nordiske Lande. Af fulde ...inge et leve Kong Oscar. ... ...nd Berg talte for Sverdrup ...S. Schandorph for denne. ...en danske Oppositions store ...bragt fuldstændig Seier for ...g da det lod; Sverdrup ...er bleven Statsminister, blev Glæden her... ...hjemme over Valgseiren fordobiet. Fra Kjø... ...benhavn og hver eneste Valgkreds i Danmark var der idag mødt Repræsentanter sammen med 70 Rigsdagsmænd; de kom paa det store dan... ...ske Folks Vegne for at hylde den Mand, der i Norge havde gjennemført Parlamentarismen; man maa haabe, det maa lykkes Kong Oscar og Sverdrup under Samvirken med Folket at gjennemføre den. (Stormende Hurraraab.) Vi udtaler vor Høiagtelse og Sympati for den Mand, der i 40 Aar har været med i Kampen for Friheden. Sverdrup er Folkets anerkjendte Fører, og det var Selvstyrets Ide, der bar ham frem. Vi ønsker ham til Lykke med, at Udviklingen af Selvstyret er lagt i hans Haand, Sverdrup leve! (Stærke Hurraraab.)

Sverdrup udtalte, at han var gaaet den Vei, han var gaaet, fordi han ingen anden Vei kunde gaa. Da Kampen stod om Frihed og Selvstændighed, gik han med, og nu var der vundet baade Frihed og Selvstændighed, og der skulde naaes endnu mere, saafandt Norges Folk nok stal holde, hvad Dieblikket lover. Kunde hans Kamp gavne Danmark, vilde intet være ham tjærere. Leve Danmark! (Hurra:)

Grev Holstein-Ledreborg talte efter en Sang af H. Schwanenflügel for Norge. Vi havde fulgt Kampen i Norge med stor Interesse, fordi vi kjæmper herhjemme om samme. Enhver Reform maa bygges op fra neden. Vi er solidariske med Sverige og Norge. Derfor staar vi sammen i Kampen. Misforstaaelsen mellem Konge og Folk er ryddet bort i Norge. Bliver Skandinavismen bygget op fra neden, da kan den realiseres. Leve Norge! (Stormende Hurraraab)."

Vi hidsætter efter d. Mrgbl. Schandorffs Sang:

Til Joh. Sverdrup.

Mel. Ja vi elsker dette Landet.

Kaaret høit af Folkedommen
Helt fra Seirens Dag,
Norges Høvding, vær velkommen
under Danmarks Flag!
Medens over Norge klinger
brustne Lænkers Klang,
Budskab ned til os Du bringer
:,: listig :,: som en Sang.

Længe Du med Taalmod bygged;
nu din Bygning staar;
nu Du sluer den betrygget
under solvsprængt Haar.
Hvad der før i Digtning toned,
hamred Du til Daad,
da Du Frihedsborgen kroned,
Rigets :,: første :,: Raad!

Fra dit klare, stærke Øie
straaler Modets Sprog,
siger: Nyg I ei skal bøie
under Junker-Aag.
Ekko høit af Folkedommen
suser langs vor Strand.
Hil Dig Høvding, og velkommen
til din :,: Moders :,: Land!

Hr. Redaktør!

Det har forundret mig meget at erfare at intet Folkevæbningssamlag endnu har dannet sig heroppe i Tromsø, især da jeg har hørt at det er et almindeligt Ønske blandt den overveiende Del af de Skyttere, som staar under Centralforeningen og som har sine Quelser her paa Tromsøen.

Da jeg en Dag spurgte en af Skytterne om Grunden til at de ikke gik i Gang med at danne et Folkevæbningssamlag ogsaa her, svarede han, at det var den største Dels varmeste Ønske og at det, i politisk Henseende, var en stor Ærgrelse for dem at skulle staa under Centralforeningen, men da ingen saa sig dygtig nok til at gaa i Spidsen for Dannelsen af et Folkevæbningssamlag fik de vel fremdeles indtage den Stilling de havde om den end ikke stod i Samklang med deres politiske Opfatning. Han havde rigtignok hørt, sagde han, at en privat Mand hersteds havde ladet trykke Statuter for et paatænkt Folkevæbningssamlag og var bestemt paa at sætte sig i Spidsen for et saadant, men da han intet senere har hørt troede han det var løst Snak.

Da jeg fik høre dette erfarede jeg at det Ord er sandt, at Folk her nordpaa er træge og seige, som kun taler om Tingene men ikke prøver paa at bringe dem til Anvendelse før de har alting ligefor sig fits og færdig saa de kan bruge det; de mangler fuldstændig Sydboernes Rastløshed og Mod.

Men skulde det ikke Hr. Redaktør være, om ikke Venstreforeningens Pligt, saa dog i dens Interesse, at et Folkevæbningssamlag blev dannet paa Tromsø. Jeg tror ialfald, at Venstreforeningen burde sætte sig i Spidsen for den, naar Skytterne selv, som er i Besiddelse af Geværer og Ammunition, mangler den Smule Mod, der udkræves til at kunne tage dette Skridt. Hovedtingen er jo desuden kun at skaffe en Skydebane, thi en saadan maa der til, da Eieren af den existerende Bane siges at være en altfor radikal Høiremand til, at han skulde ville tilstede et Folkevæbningssamlags Skyttere at skyde der, for som bekjendt er disse Slags Samlag dem (Høirepartiet) en Torn i Øiet; men Tromsøen er stor saa det kan vel ikke være saa vanskelig Sag at skaffe en Skydebane. Charlottenlund skal jo desuden have været paa Tale som saadan.

Jeg vil derfor henstille til Tromsø Venstreforenings Bestyrelse at tage denne Sag under Overveielse og, om muligt, bringe det dertil, at Skytterne til næste Saison kan faa stille sig under den Fane, som enhver norsk Skytter bør samle sig om.

p. t. Tromsø, 18de August 1884.

En Ven af Skyttersagen.

Tromsø den 20de August 1884

I det skjønneste Solskinsveir afreiste Hrr. Kaptein Jacobsen, ledsaget af enkelte af Tromsø Venstreforenings Bestyrelsesmedlemmer, Tirsdag Morgen den 12te ds. til Maalsnæs, hvor Maalselvens Ordfører i flagsmykket Baad afhentede den Fremmede, der ved Ilandstigningen blev forestillet for flere af Kommunens Repræsentanter, som var mødte frem med Heste og Vogne for at følge Herr. Jacobsen til Moen, hvor Folkemødet den næste Dag skulde holdes. Paa Tunet, der var festlig smykket, havde samlet sig en talrig Skare, der hilsede Herr. Jacobsen som en gammel bekjendt. Stedets Eier, Herr. Dampskibsexpeditør J. Pedersen, indbød Selskabet til at indtage nogle Forfriskninger og i kjærlige Ord bød han Kapteinen velkommen til Maalselven. Efter et kort Ophold kjørte man opover den flagsmykkede Bygdevei til ved Skipper Johannes Mikkelsens Hus og en længere oppe ved Handelsmand Grimstads Eiendom opreist 2Creport. Idethele taget valede Flag fra enhver Gaard, hvor der var Flagstang, og Folket mødte frem i sin Høitidsdragt, et Bevis paa, hvorledes Bonden omfatter med Agtelse og Kjærlighed de Mænd, der kjæmper for hans Frihed og Ret.

Den næste Dag Onsdag Kl. 9 tog Folkemødet sin Begyndelse. Det store Kommunelokale var overfyldt, og de, der ikke kunde komme ind, søgte gjennem Vinduerne at faa høre den bekjendte Folketaler. Der var uden Tvil henved 400 Mennesker tilstede, hvilket vidner saameget kraftigere om den politiske Interesse i denne oplyste Bygd som man var midt oppe i den bedste Høsaanne. Og der var neppe mange, der havde forladt sit Hjem den Dag uden Opofrelse.

Kl. 2 hævedes Mødet for at fortsættes Kl. 4. Vi haaber senere at kunne levere et Referat af Forhandlingerne.

Da Kaptein Jacobsen Klokken 7 forlod Mødet, hilsedes han med kraftige Hurra.

Om Aftenen var der i Handelsmand Hay's Hus en Sexa, hvori omtrent 100 Mænd deltog.

Efter Aftensmaden leirede man sig med sine Punscheglas i det Grønne udenfor Baaningshusets store Trappe, der tjente som Talerstol.

Maalselvens Venstreforenings Formand, Skolelærer Bakke, udbragte en Skaal for Kong Oskar II. Hærredets Ordfører, Ole Tollefsen Fagerlidal, talte for Hædersgjæsten, Herr Kaptein Jacobsen takkede og udbragte et Leve for Fædrelandet.

Gaardbruger Helgesen talte for de Tilreisende; Overlærer Koht svarede med en Skaal for Maalselvens Hovednæringsvei, Jordbruget.

Derefter talte Adjunkt Horst for Venner i Sverige, Sagfører K. Moursund for Maalselvens Venstreforening, Ole Tollefsen for Storthinget, Kaptein Jacobsen for Johan Sverdrup, Doktor Eng for „Risteringen", Folkevæbningssamlagene, Gaardbruger Helgesen for Handelsm. Hay og Frue, Sagfører K. Moursund for den nye Regjering, Overlærer Koht for Landsmænd i Amerika. Den ene Tale fulgte efter den anden; der var Liv og Stemning i Folket og man hørte fra alle udtale Tilfredshed over den hyggelige Aften, der længe vilde blive erindret. Da Kaptein Jacobsen trak sig tilbage, hilsedes han til Afsted med rungende Hurra.

„Tromsøposten"s Red. fortæller idag sine Læsere, at Kapt. Jakobsen paa Folkemødet anbefalede „Tromsøposten", som et Blad alle Venstremænd her i Byen burde læse. Ja, ganske vist sagde han det, for saa kunde Folks Øine blive opladte for alle Høirepartiets Skarvestreger og Bravl og erfare hvilken Masse Løgnhistorier en saadan Kloak af „Budstikken" og „Fædrelandet" formaar at opvarte med.

„Trpst."s sidste Løgn er ikke bedre, den betræffende Jacobsens Ytring om „Stiftstid." Han kjøbte nemlig flere Expl. af „Tromsøposten" og bad samtidig om at faa se Stiftst. men da han intet fandt i dette Blad til Brug for sit Ærinde, leverede han dem tilbage med den Besked, at deri stod Ingenting (for hans

omsø Stiftstidende.

46de Aarg.

...dag og Torsdag. ...(Iberegnet). Op...ription modtages

Søndag d. 24de August 1884.

Bekjendtgjørelser til Indrykkelse i Bladet indleveres i Bogtrykkeriet inden hver Onsdags og Lørdags Middag, og betales disse med 10 Øre pr. Corpuslinie og forholdsvis mere for større Bogstaver.

Over 95 pCt. af Almueskolens Børn er i Fremtiden henvist til at leve af sine Hænders Arbeide. Maa det da ikke kræves, at de i Ungdommen paa bedst mulig Maade lærer at bruge dem? Vi ved jo, at Opdragelsen maa tilstræbe en harmonisk Udvikling af Menneskets Evner og Kræfter i det hele taget. Dette vil bedst kunne opnaaes derved, at Haandarbeidet bliver Gjenstand for en efter pædagogiske Regler ført Undervisning og paa den Maade faar Plads som et nødvendigt Led i Opdragelsen. Den vil vise sig fortrinlig skikket som en Modvægt mod det legemlig nedbrydende, stillesidende Arbeide paa Skolebænken, bringer Frisked og Liv med i Skolens Gjerning og udvikler Elevens legemlige Kræfter. Diets og Aandens Dannelse ved en saadan Sysel har endda større Betydning, — Diets til en sikker Opfatning af de ydre Gjenstande, Aandens til en tro Gjengivelse; dette ligger meget nær den almindelige Skolegjerning og vil paa en heldig Maade støtte og gavne denne. Hvad den aandelige Side af Opdragelsen angaar, kan en godt indrettet og vel ført Arbeidsundervisning øve stor Indflydelse ogsaa paa dette Omraade. Eleven kan her paa en praktisk og letvindt Maade lære Beregning og Overlæg, Foretagsomhed og Flid; Naturanlæggene vil fremelskes og næres, og desuden kan en saadan Sysel være fortrinlig skikket til at fremelske og udvikle almindeligt Arbeidssjon, Opfindsomhed, Omtanke, Diemaal, Skjønhedssans osv. — Det maa erkjendes, at disse Momenter har en overordentlig stor Betydning i Opdragelsen og er af umaadelig Rækkevidde både udbjgjennem den Enkeltes Liv og Folkelivet i det hele. Saavel den økonomiske Fordel som Sagen, som det for det hele Menneskedannende ved den, taler saaledes tilstrækkelig for, at den bør optages i Folkeskolen. Og naar man desuden erindrer, hvorledes Livet i det nyere har artet sig — at denne Sysel ude i Folket mere og mere taber sig, og den trængte Ubehjælpelighed bliver mer og mer at se, vil man faa et Begreb om det stigende Krav, som gjøres til Skolen om at optage i sit Arbeide denne — i Ordets bedste Forstand — store Tilsag.

Angaaende den Skoleform, man nu arbeider for at faa indført i Danmark, skal vi efter dansk Blad tillade os at hidsætte følgende fra Fredriksborgs lærde Skole:

„Forinden Rektor Berg meddelte Udfaldet af Prøverne, udtalte han sig ifølge „Fredriksborgs A. Av." paa en interessant Maade om Nødvendigheden af Værksteders Oprettelse ved de lærde Skoler. Han opkastede det Spørgsmaal: Hvad skal der blive af alle de i de lærde Skoler gaaende unge Mennesker som ved vores Skoledannelse snarere er blevne fremmede for end uddannede til vor Tids praktiske Fornødenheder, naar Staten ikke længer er i Stand til at anbringe dem som sine Embeds- og Bestillingsmænd? Vilde der da ikke snart danne sig et literært Proletariat af Missfornøiede, der ikke kunde hjælpes til en Stilling, som svarede til deres Dannelse, og som efter deres lange Bestjæftigelse med en rent intellektuelt Aandsudvikling var blevne uvant til legemligt Arbeide? Taleren anførte Eksempler paa den overordentlige Stigning i Antallet af de Studerende. At standse Tilvæksten ved Universitetet ved at forøge Fordringerne til Studentereksamen og forhøie Skolekontingenterne, troede Talerer, de fleste betragtede som urigtigt. Den ensidige Udvikling af Intelligensen paa Villiens Bekostning i de lærde Skoler maatte ophøre. Vi maa ikke længer se hen til de tyske Skoler som Mønsterskoler. Om Spinoza var det bekjendt, at han, da han var udstødt af Synagogen og en Tid forvist fra Amsterdam, fik sit Underhold ved at slibe optiske Glas, hvad han havde lært i sin Ungdom ifølge den Forskrift i Talmud, at alle Lærde skulde lære et Haandværk. Om Livingstone ved man, at han, da han 16 Aar gammel kom som Student til Universitetet i Glasgow, arbeidede han Sommeren i et Bomuldsspinderi, men om Vinteren hørte Forelæsninger over græsk Sprog, Theologi m. v. I en Tale, som den nuværende engelske Præmierminister Gladstone for nogle Aar siden holdt som Kansler for et Universitet i Skotland, efterlyste han, at en betydelig Del af Studenterne der anskaffede sig Underhold ved Snedker-, Tømmer- o. lign. Arbeide i Universitetsferierne. Efter Talerens Livsopfattelse var denne Maade at skaffe sig Fortjeneste paa langt heldigere for Karakterens Udvikling end de nordamerikanske Studenters Fremgangsmaade. De mest dannede, man traf paa ved de amerikanske Badesteder, var efter Reisendes Beretninger Opvarterne, som for en stor Del var Studenter, der om Sommeren har tjent det fornødne til deres Ophold ved et af Universiteterne. Det samme skulde forresten ogsaa være Tilfældet med de græske Studenter. Afdøde Vinter fremhævede den svenske Statsmand de Geer i en Tale til Studenterne i Upsala Betydningen af legemligt Arbeide for Ungdommen til Karakterens Udvikling. Disse Udtalelser og disse Kjendsgjerninger, der kunde forøges med flere, forekom Talerer at advare om, at der maatte gjøres noget for Skolerne i denne Retning, da Befolkningen i sin store Almindelighed havde faaet en forkjært Betragtning af den høiere Skole — baade Realskolen og den lærde Skole — som om Sønnernes Anbringelse i disse Skoler sikrede dem en Stilling som Embeds- eller Bestillingsmænd i Statens Tjeneste, medens de ved Undervisningen tilegnede Kundskaber ikke blev agtede efter deres Betydning i og for sig. Talerer havde derfor i et Andragende til Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet andraget om, at der i Skolens Bygninger maatte blive indrettet 2 eller 3 Værelser til Værksteder for Diciplerne, for at Haanden der kunde uddannes, Øiet skjærpes for Rumforholdene og den legemlige Kraft overhovedet udvikles. Selvfølgelig var der her ligesaa lidt Tale om at uddanne de Unge til Haandværkere som om at gjøre dem til Forfattere, naar man undervistе dem i dansk Stil; men ligesom Stiløvelserne tilsigtede at gjøre Diciplerne til Herrer over deres Tanker, saaledes tilsigtede Talerens Forslag at give dem Magt over deres legemlige Kræfter, lære dem at bruge. Herved vilde da tillige Agtelse for og Kjærlighed til legemligt Arbeide efterhaanden opstaa hos de Unge. Til Støtte for sit Forslag fremhævede Talerer tillige, at „Standscirkulationen" eller „Standsstiftet," som Rektor Lefolii havde kaldt det, hørte Tiden til; Haandværkerens Søn blev i vore Dage Biskop og Biskopens Haandværker. Baade fra Regjeringens og Rigsdagens Side havde man mødt Talerens Forslag med Velvillie, og han haabede, at det ogsaa vilde lykkes at gjennemføre det."

Folkemødet

paa Moen i Maalselven den 13de August.

Til Dirigent valgtes Skolelærer Bakke.

Efterat Kaptein Jacobsen havde holdt sit Foredrag, der varede henimod 2 Timer, takkede Ole Tollefsen for det oplysende og greie Foredrag og bad Hrr. Jacobsen modtage en Hilsen fra Maalselvens Indvaanere, hvilke, paa meget faa Undtagelser nær, alle sluttede sig om Storthingsmajoriteten og den nye Regjering, der aabnede Udsigt til Ro og Fred i Fremtiden og som omfattedes med fuld Tillid af den langt overveiende Del af det norske Folk.

Dalsbø (Maalselven). Da Venstre var fuldstændig enig i alt, hvad Jacobsen havde sagt, havde de intet at bemærke til Foredraget men han vilde anmode Høire, der ellers gjorde sig saa stærkt gjældende, om at ytre sig. Man ventede, at Høire ikke vilde tie stille, naar Landets Anliggender behandledes i et frit Diskussionsmøde.

Alb. Jacobsen anmodede Høire om at udtale sig og fremlægge Partiets Program. Det var uheldigt, at Høire ikke udtalte sig og kom frem med hvad de mente. Venstre vilde gjærne modtage Veiledning og diskutere, hvad der maatte være Anledning til.

Sognepræst Landmark. Der var især et enkelt Punkt, hvori han ikke var enig med Foredragsholderen. Det forekom ham, at der kom tilsyne i hans Foredrag liden Forbrødelighed og til en vis Grad Mangel paa Fædrelandskjærlighed. Thi med Styrke blev det fremhævet, Venstremændene, alle Embud. Dette lød som om Venstre ikke havde Brug for Høiremænd, som om disse skulde have gjort sig uværdig til Tillid og vilde berøve Folket dets Frihed. Herimod maatte han protestere. Og det maatte vistnok indrømmes, at der fandtes flere kommunale Tillidsposter, hvor der ikke kunde blive Spørgsmaal om hvilket politisk Parti, man tilhørte. Han fandt denne Venstres Grundsætning umoralsk. Som et Eksempel paa en kommunal Post som af ham antydet, vilde han nævne Formand i Fattigkommissionen. Han havde forstaaet det saaledes som om Venstre havde karakteriseret Høire næsten som Forbrydere.

Alb. Jacobsen. Høire havde den Mening, at det var heldigst, at de selv og de alene styrede Landet; paa den Maade arbeidede de for Landets Frihed. Det var deres Fædrelandskjærlighed, men Venstre havde den Opfatning, at det lønnede sig bedst, at Folket styrede sig selv. Han hævdede det berettigede i Sverdrups Sætning: Venstre til alle Folkets Embud. Der var overalt Rum for politisk Syn; Kommunen var Arnestedet for det offentlige Liv; den afgav Erklæringer angaaende Fremtidens Love; den var Fundamentet for Lovgivningen. Talerer fandt, at Valget af det anførte Eksempel: Ordf. i Fattigkommissionen var det heldigste, som kunne fremholdes. Men selv denne Stilling var af Betydning; alle Stillinger grændsede dog til Politik. Og Høire havde forstaaet at benytte sig af sine Stillinger! Naar

Höire handlede mod hovem og søgte at fremme
sine Sørmeninger og Interesser – imod Folket

Modarbeidt Regjeringen og vilde for Höires
Interesser: Han maatte sige, at han syntes

tet — da var dette en Forbrydelse i moralsk Henseende.

Sognepræst Landmark. Han maatte gjøre den Indrømmelse, at der var flere kommunale Hverv, hvor Politiken kunde faa større Betydning. Men han maatte fastholde sin Opfatning af Stillingen som Ordf. i Fattigkommissionen. Og han vilde nævne et Eksempel til, nemlig Forligelseskommissær. Heller ikke som saadan kunde man have noget med Politiken at gjøre. Venstres Fordring: Venstremænd til alle Ombud kunde opdrage hykleriske Venstremænd. Men det var uheldigt at fremelske Hykleri. Forsonlighed var den rette Politik — Venstre vilde underkue Høire; hvis man vovede at knu, satte Venstre Hælen paa Høires Nakke.

Alb. Jacobsen. Han havde i sit Foredrag ladet Handlingerne tale og i den Forbindelse fremholdt, at det var en Forsyndelse ikke at respektere Folkets Vilje. Derimod havde han udtrykkelig formanet til Forsonlighed og udtalt, at der fandtes moderate Høiremænd, som man gjerne kunde forsøge at betro Tillidsposter. Man fik da se, hvorledes de optraadte; hvis de ikke svigtede den viste Tillid, blev de nok valgte igjen. Han havde udtrykkelig nævnt Høires Fanatikere, der havde traadt frem med Hævntanker, som de, der burde udelukkes fra de kommunale Stillinger. Forøvrigt havde Høire der, hvor de havde Magten, netop vist Uforsonlighed og udelukket Venstre overalt.

Med Hensyn til Stillingen som Forligelseskommissær, da var det Eksempel meget uheldigt; thi netop den Post i Kommunen var i bevægede Tider lidet stikket for politiske Modstandere. Han vilde fremholde, at ligeoverfor Valg af Forligelseskommissær burde Venstre se sig vel for; det var et vigtigt Hverv, som man kun burde betro til Mænd, der nød Vælgernes ubetingede Tillid; der var ikke mange kommunale Stillinger, der saaledes kunde misbruges som Forligelseskommissærernes.

Naar den sidste Taler havde fremholdt, at Venstres Grundsætning kunde opelske Hykleri, da troede han, at denne Risiko ikke var stor. Men det fik da blive de gode Høiremænds egen Sag om de vilde lade sig fange i Hykleriets Garn. Venstre vilde meget beklage om de lod sig forlede hertil, men han troede, man snart vilde opdage hvorvidt en Mand tilhørte Venstre ifølge sin Overbevisning eller af egoistiske Hensyn. Venstre lod sig ikke saa let narre.

K. Mourfund. Der var et Moment, der havde Betydning, naar der talles om Venstremænd til alle Ombud. Og det var det, at Høire ikke havde vist Agtelse for de lovlige Institutioner og de folkevalgte Autoriteter. Man burde ikke vælge saadanne Folk. Efterat Rigsrettens Dom var falden, havde Høire sluttet sig til de 31ves Adresse for at protestere mod den lovlige Dom, men dette nærmede sig stærkt det ulovlige.

Sognepræst Landmark var enig med Mourfund i, at en saadan Optræden af Høire var forkastelig. Men det var ikke alle Høiremænd, som havde optraadt paa den Maade.

Alb. Jacobsen var forundret over, at den sidste Taler var enig med Mourfund, da han, Jacobsen, i sit Foredrag havde fremholdt akkurat det samme.

Sognepræst Landmark. Mourfund havde udtrykt sig anderledes, han havde fremholdt bestemte Feil.

K. Mourfund var enig med Jacobsen i, at han havde fremholdt det samme i sit Foredrag. Han mente, at det var meget faa Høiremænd som ikke havde været med paa de 31's Adresse.

Sognepræst Landmark. Altsaa efter Dommen?

K. Mourfund. Ja; jeg mener det.

Sognepræst Landmark. Det tror jeg dog ikke.

Ole Tollefsen. Han havde seet i Lutherst Ugeskrift en Opfordring til samtlige Præster i Landet om at slutte sig sammen for at det var for galt og han vilde spørge Præsten, hvad han syntes om det.

Sognepræst Landmark. Han var ikke Venstremand, langtfra. Men det var en Misforstaaelse, hvis nogen troede, at alle Høiremænd var enig i det som Høire gjorde. Han var enig med Ole Tollefsen. Han misbilligede den Opfordring som Taleren havde nævnt.

Doktor Eng. Vi var altsaa paa det rene med, at Høirepartiet kunde inddeles i 2 Dele: de lovlydige og de, der havde foragtet Landets lovlige Institutioner, villet paavirke Rigsretsdommen og protestere mod den. Der indrømmedes altsaa, at en Del af Høire havde været paa Grændsen til Forbrydelse. Han fandt det ogsaa værd at fremholde Opfordringen til Præsterne, blandt hvilke der fandtes mange Fanatikere. Men hvilken Tillid kunde man nære til saadanne Præster, der prædikede Opsætsighed mod Øvrigheden? Han var enig dert, at Venstre kun kan betro sine Ombud til dem, de nærer fuld Tillid til.

Dalsbø vilde opfordre Høire til at erkjende sin Uenighed med den dømte Regjærings Adfærd. Han var vidende om, at Pastor Landmark havde underskrevet Adresse til Regjæringen og troede, at mange nu indsaa at dette havde været en stor Feil. Hvad syntes Præsten om Høires Opsætsighed mod Øvrigheden og Partiets Ringeagt for Lovene?

Sognepræst Landmark. Der vilde altid blive Forskjel paa Adresse før og efter Dommen. Før Dommen havde han underskrevet Adresse til Selmer. Efter Dommen vilde han aldeles ikke have været med paa nogen Adresse. Men han troede ikke, at Høire havde underskrevet Adressen forat paavirke Dommen; det havde ialfald ikke været hans Mening. Der var spurgt ham om, hvad han syntes om de Høiremænd, der opfordrede til Ringeagt for og Opsætsighed imod Øvrigheden og de lovlige Institutioner. Han vilde sige: det var Synd imod det 4de Bud.

Doktor Eng. Det kunde jo være muligt, at enkelte Høiremænd ved at underskrive Adressen før Dommen ikke havde tænkt at paavirke Dommen; men det var ialfald Partiets Mening. Thi Defensor fremlagde jo alle Adresserne i Rigsretten. Hvorledes kunde man da vove at sige, at Hensigten ikke var at paavirke Rigsretsdommen?

Alb. Jacobsen. I hvilken Hensigt underskrev Pastoren Adressen?

Sognepræst Landmark. Fordi han vilde udtale sin Sympathi for Selmer. Havde han kunnet tænke sig, at det havde været Defensors Hensigt at fremlægge Adresserne i Rigsretten — havde han aldrig underskrevet.

Alb. Jacobsen. Præsten havde altsaa underskrevet Adressen af Sympathi for Personerne, men ikke af Sympothi for deres Handlinger!

Tromsø den 23de August 1884

For nogen Tid siden omtalte vi, at der fra „paalidelige" Høiremænd var falden Udtalelser om, at de „i Grunden" aldrig have været enige med Høire, men at de paa Grund af Omstændigheberne vare trukne over og havde gjort sig delagtige i Høires Gjerninger. Disse Omstændigheder troede vi, at man helst maatte søge i visse personlige Hensyn nærmest vedrørende de forbelagtigere eller uforbelagtigere jordiske Kaar, som knyttede, dette eller hint politiske Standpunkt. I denne Forbindelse udtalte vi, at „Maven gjør sine Krav gjeldende hos Enhver; den forlanger Mad og krever ubønhørlig, at Overbevisningen skal rette sig efter den." Videre gjorde vi gjeldende, at den enkelte Person, ligesom det politiske Parti, der er i Overensstemmelse med Regjeringen, er helbigt stillet i disse jordiske Anliggender, og at derfor Høire maatte være forberedt paa, at adskillige af disse paalidelige Overbevisningens Mænd, som det havde seet til, men som havde tilhørt Partiet ene og alene for Maadens Skyld, nu gik over til Venstre.

Vor Kollega Tromssposten synes at være hvis den følger gammel Vane, naar noget har tiltalt den i hei Grad, har den endnu 2 Gange tilbage. Nu ja, vi have intet derimod. „Sjentagellens Hemmelighed" vil jo her nære at indprente en Sandhed. Endogsaa Trpst. indrømmer Rigtigheden af, hvad vi have udtalt. „Dette er jo som bekjendt ikke nye Lærdomme," siger Bladet; allerede fra gammel Tid har det her i Verden været nok af dem, „hvis Bud er Bugen", og for hvem „Bugens" Krav har været den høieste Lov."

Altsaa den fuldstændigste Overensstemmelse mellem Trpst. og os!

Vi ere altsaa enige i, at det er utvivlsomt, at der paa Høires Side har staaet adskillige uden anden Overbevisning end den, som „Grsben" giver og at disse nu have temmelig let for at gaa over.

Og dog synes ikke Trpst. at have likt vore Udtalelser. I Nr. 65 fremhævede den med spærret Tryk, at det var Stiftstid., som havde udtalt sig slig, og nu taler den, som det synes, temmelig haanligt om dens „Mave- og Mad-Theorier."

Men det skulde Trpst. selvfølgelig ikke have gjort. Vi sigtede aldeles ikke paa vor Kollega. Han ved jo selv bedst, hvor fri han er for Tragten efter de jordiske Ting. Ingen af dens Redaktører eller Eiere har jo — saavidt bekjendt — nogensinde haft saameget som en Tanke om en fed Post eller sligt noget for sig selv. Ingen af Redaktørerne oppebærer en Øre for sit Arbeide, ingen af Eierne har næret et Ønske om, at Forretningen skal bære materiel Binding. Hvad Bladet gjør, det gjør det ene og alene for Samfundets Skyld, for det „Sandes og Godes" Skyld. Mad — ja den ligger ganske udenfor dets fjerneste Higen. Det vil da heraf være nimodsigelig klart, at vi ikke tænkte paa at støde an mod nogen af Trpst.s Tilbøieligheder ved vor Artikel. Vi vilde kun udtale en Sandhed, som gjaldt saadan i sin Almindelighed, og at det var bedst for begge Partier ikke at blive særdeles overrasket eller føle sig særdeles behageligt eller ubehageligt berørt af at den ogsaa nu vilde gjøre sig gjeldende.

Naar Trpst. har sat Mad-Lysten i Forbindelse med „de medfødte Kvalifikationer" og „den naturlige Frihedsdrift" for at undergives Udvikling, saa har den vistnok her slaaet paa et Spørgsmaal i Opdragergjerningen, som egner sig til nærmere Belysning. Vi henstille til Trpst. som rette Vedkommende at behandle den Sag fuldstændigt. Kanske Bladet med sine Kvalifikationer vil være istand til at sætte den rette Grænse for Overløberi fra det ene politiske Parti til det andet for den jordiske Bindings Skyld.

I Kunstforeningen er udstillet: Morten Müller: „Skovinterior" og „Fjordlandskab"; Askevold: „Til Sæters"; Johan Nielsen: „Fra Hellesund" og „en Udhavn"; Diesen: „Høifjeldsbilleder"; Otto Sinding: „Fra Mjøsstranden."

I Tandlægernes Møde den 2den ds. gav C. Thorlakion, Kjøbenhavn, Meddelelser om Forholdet mellem Guld og Kautschuk som Basis for kunstige Tænder. Til kunstige Tænders Sætstykke maatte stilles følgende Fordringer: 1) det skulde passe, 2) tilfredsstille de æsthetiske Fordringer, 3) være stærkt og uopløseligt overfor Mundens Vædsker, 4) være uskadeligt overfor de naturlige Tænder, og 5) med Lethed kunde tages ud og renses. I Henseende til de to første Punkter stod Guld og Kautschuk lige; men ellers maatte Guldet gives Fortrinet. Det var langt stærkere, mindre modtagelig for Indflydelse af Mundvædsterne og lettere at udtage. Han anbefalede derfor Guld eller Guld og Kautschuk i Forening. Der fortes nogen Diskussion om dette Punkt.

Det 7de skandinaviske Tandlægemøde afholdes i Kristiania i 1886.

Tromsøposten oplyste sine La
rige Nummer om, at ifølge Regler
mænd til alle Folkets Ombud" har
Mose udelukkende valgt Venstrem
undersøge Bingernes Tilstand. Bl
tiger igjen denne Meddelelse derhen
40 Tillysmænd ved Stadens Binge
30 Høiremænd. Denne Beregning
sig paa, hvad et Medlem af Sundhe
sionen har oplyst. Bladet tilføier de
det kunde man næsten tænke. Der er
vis Forskjel baade paa Folk og O
staar sig.

Det forekommer os ikke at va
efterretningsværdig Attest, Trpst. her
sit Parti; men Bladet kjender vel sit
ved, hvad det gjør.

Til
„Tromsø Stiftstidende"s Expedition

Jeg opsiger herved mit Abonne
Stiftst. og det af to Grunde, nemlig
1. fordi jeg er Abonnent paa Tron
og da Trykkefriheden tillader de
Redaktør, Hr. Pastor Otto Thim
til Drøvtyggerne, saa læser jeg
i Trpst, og vil selvfølgelig i sa
Tider som nu, spare disse Kr.
Aaret, som Stiftst. koster.
2. Med Undtagelse af Avertisle
har jeg i Trpst.s Nr. 65, 66 og
Hovedindholdet af Stiftst., og
Hr. Pastoren taknemmelig om je
tertiden ogsaa kan faa samme A
Han vil nok engang høste de ve
Laurbær for sin utrættelige Re
virksomhed — det betvivles ikke,
2. fordi Stiftst. er saa forhadt a
„store Mænd".

Som et Exempel herpaa kan
følgende: En Sygehuslæge, der sige
en nær Slægtning af en af de dømt
raader, kom en Dag paa sin Rundtu
geværelserne, i et, hvor en Dame sad
Stiftst. Da Doctoren fik se Bladet,
det af Hænderne paa Damen, spyttede
og lagde det paa Gulvet; derpaa begy
at trampe det saa i Filler, at de tilsle
troede „Doctoren var splitterga
naar Avisen kunde gjøre en saa lær
sindsforvirret, hvormeget mere maatte
ikke bringe mig — enfoldige Stakkel
Sindstilstand, som ubetinget havde til
„I Tullingburet med Kar'n".

Efter dette, vil Expd. indrømme
med fuld Ret kan opsige Avisen.

$^{23}/_{8}$ 84.

Telegrammer.

Christiania, 23de August 1
Arbeidet paa Akers mek. V
gjenoptoges igaar til nedsatte Prise
det Splittelse blandt Arbeiderne. —
mødet Aasnæs 900 Deltagere,
Dirigent, Diskussionsthema: Pa
tarisme. Venstretalere: Bullum, U
og Arvesen. Høiretalere: Statsm
Løvenskjold, Daae, Nielsen. —
Depeche til „Times" Kina afslaaet
krigs Fordringer og beredt til Krig

Meteorologiske Jagttagels

August.	Barometerstand. (Milimeter.) Kl. 8 Form.	Kl. 2 Eftm.	Kl. 8 Aften.	Vindens Re
20	762.1	762.8	763.5	SV svag
21	763.1	760.3	758 5	still
22	765.3	768.6	769.5	SV svag

August.	Thermometerstand. (Celsius.) Kl. 8 Form.	Kl. 2 Eftm.	Kl. 8 Aften.	Veirligt
20	+11.4	+19 4	+14.8	halvt ov
21	+12.3	+15.8	+14.2	nat. ovsk.
22	+12.0	+12.0	+11.0	do. do.

Høivand i Tromsø.

August.	Formd. 1. m.	Eft
Idag	3. 2	3
Mandag 25de	3.35	3
Tirsdag 26de	4. 8	4
Onsdag 27de	4.42	5

Udenbyes Abonnenter
modes om godhedsfuld
indsende Aviskontinge
uden Paakrav, indlag
ubetalt Brev, paaskr
Avisen."

Fr. Stiftst. nr 70/1884 (31. aug.) 2

Lige Gadegerlagtig er Tromsøposten Redaktion
Mand. d. tage Tingen paa. Istedelfen
al erkjende – ialfald ved at bevare Tausheden

dekretuer, at han er falden se som et ~~velkommen~~ velkommen
Offer" for D. Herr Venstretalere. Ihr Landmaale
vil antagelig, forbede sig Trpst. Formyndersbrat
uagtet han har

Tausheden, — at de ikke vaagede sig i Dag med Hr. Jacobsen og derfor sviglede sine Tilhængeres Tillid til dem som den gode Sags Bærere at Troen paa deres Sags Retfærdighed ikke var stor nok til at bringe dem til at rykke i Marken for den, søger de nu at opretholde Honoren ved nye Uesterretsligheder og nyt Smuds — dels i Original dels i Optryk efter de store og værdige Forbilleder i Hovedstaden.

Blandt andet ved Tromsøposten at berette, at Hr. Jacobsen blev modtaget paa en noget kjølig Maadr af Venstre herstedS, som ikke fandt sig tilfreds med, at han gjentog de samme Lærdomme, som „Dagbladet" og „Verdens Gang" tidligere har prædet. Det viser sig her nokSom, hvor uheldigt det er at tale om, hvad man ikke kjender til. Den som var tilstede paa Folkemsderne og i de selskabelige Sammenkomster, som stod i Forbindelse med dem, vil have erfaret det modsatte Indtryk af Venstres Forhold til Hr. Jacobsen. Det Liv og den Interesse, hvormed Hr. Jacobsens Foredrag blev fulgt, de kraftige og begeistrede Hurraraab, som blev ham tildel ved flere Leiligheder, er Vidnesbyrd om det modsatte. Venstre fordrede intet nyt af Hr. Jacobsen, thi Venstre søger paa egen Haand at følge med og stasse sig Rede paa Landets offentlige Anliggender, men den originale, klare og greie Behandling. som Hr. Jacobsen lod blive det i alt væsentlig tidligere kjendte Stof til Del, gjorde, at Venstre følte sig fuldt tilfredsstillet ved ham. Og det var vel en Forudfølelse af, at det ikke kunde nytte at byde frem Budstikkens Lærdomme ligeoverfor Hr. Jacobsens Kritik, som holdt Høire borte. Apropos! vi har endnu ikke i Tromsøposten seet nogen originel Tanke, men lutter Opkog af Lutherst Ugeskrift, Fædrelandet og Budstikkens fanatiske og hykleriske Produktion.

Høires og dets Organs Optræden i denne Sag er saaledes en ny Illustration til den gamle forsendte Fabel om Musene, som skulde hænge Bjælden paa Katten.

„Tromsøpostens Redaktionsartikel af idag om Folkemødet i Maalselven bestaar kun af udpinkede Smaastykker af Referatet i Stiftst. med Udhævelser af Trpst.s egen Opfindelse og med indstudte parenthetiske Bemærkninger eller i Mangel af saadanne Udraabstegn. Hvad Trpst. har lagt an paa ved denne Redaktionsartikel saavelsom ved sit tidligere Referat fra Mødet her i Byen er at forvænge og latterliggjøre Modstanderes Udtalelser, idet den ved denne Taktik haaber at kunne kaste sine meget reducerede anti-oritetstroende Tropper blaar i Øinene. Forsøg paa en alvorlig Diskussion over det Thema, som var Gjenstand for Drøftelse paa Mødet i Maalselven er der ikke Spor af. Men Forsøg paa at latterliggjøre og kaste Smuds paa Bladets politiske Modstandere, — ja det er nu hele Artikelens Tendens.

Først opvarter det Alb. Jacobsen med Personligheder og Gemenheder af det Slags, som man kjender saa vel til fra den „dannede" Kredses Aandsprodukter; dernæst præsterer det et Forsøg paa Vittighed ved at gjentage Ordene: Institutioner og Autoriteter med Bindestreg mellem Stavelserne — et Forsøg som imidlertid er falden ud til en Flause; derpaa falder det over Hr. Sognepræst Landmark, fordi han har vovet at udtale en Mening, der strider mod Trpst. Mening, idet Bladet, trods Hr. Landmarks Udtalelser regner ham som en Meningsfælle. Hr. Landmark har imidlertid betakket sig for og vil vistnok fremdeles betakke sig for at være Trpst.s Meningsfælle i det, som ham betegnede som „forkasteligt" og „Synd mod det fjerde Bud. Vi tvivler paa, at denne Mand — den eneste af Høire i Tromsø Amt, som har havt Mod til at staa frem og udtale sin Mening i ærlig Diskussion — vil lade sig herefter mere end hertil paatvinge Meninger af Trpst Red.; ellerhelst naar disse Meninger er „Synd mod det fjerde Bud," uagtet Trpst.

Som Følge af det store Savn der føles af en Dampskibsbrygge, hvortil Expeditionen af Passagerer og Gods til og fra Borde bekvemt kan foregaa og grundet paa Udtalelserne i sidste Generalforsamling i Tromsø Dampskibsselskab, har — efter Forlydende — Expeditør Holmboe bestemt sig til udenfor sit Pakhus at opføre en Flydebro, paa hvilken Landgang fra og til Fjordskibene af Passagerer, Kreature og Gods kan foregaa bekvemt og afgiftsfrit. Af Hensyn til de store Indtægter Expeditionen bringer er det hellerikke mere end en rimelig Imødekommenhed fra Expeditionens Side, som vil opveie de bittre Følelser en Flerhed har faaet, fordi den nedsatte Komitees Arbeide for at faa egen Expedition og Drift faldt de 2de sidste Generalforsamlinger. Der ytres rigtignok at Expeditøren skal have tænkt paa at foreslaa en fast aarlig Godtgjørelse for saadan Velvillie, men det er neppe rimeligt, naar han har Udsigt til uberegnelig lang Tid at beholde Expeditionen.

I Sørfjordens Annex til Lyngen er i disse Dage død en Mand hvis Alder angives til mellem 115—130 Aar. Han var født Fjeldfin, hvorfor Dødsalleft mangler, men skal være konfirmeret i Tromsø og ægteviet i Lyngen. Angivelsen af Aldersgrændsen skal skrive sig fra Sognepræsten.

Som bekjendt har Østedal ved frivillige Smaabidrag fra alle Landets Egne oprettet et storartet Vaisenhus i Stavanger. Saavidt vi erindrer forsørger dets Anstalt efter sidste Aarsberetning omtr. 130 Børn. De erholder der en kristelig Opdragelse, nyder god Skolegang, de mere begavede Elever bringes frem til at tage Middelskoleexamen, enkelte endog Artium. Aarsberetningerne og Extrakt af Regnskabet er altid offentliggjort i Vestlandsposten og saar derved en efter vore Forholde temmelig stor Udbredelse, i ethvert Fald bliver disse Aarsberetninger langt bedre publiceret, end hvad Tilfældet er med lignende kristelige Foretagender.

Østedal er imidlertid bleven en brydsom Mand for Høirepartiet og navnlig for det saakaldte Opraaberparti. Alle Midler maa derfor anvendes for at gjøre ham uskadelig i politisk Henseende. Om derved hans velsignelsesrige kristelige Virksomhed samtidig vil lide, er Opraaberpartiet ikke saa bange for. Et af de mange uhæderlige Midler, som er forsøgt anvendt ligeoverfor denne Mand, er da ogsaa det, at mistænkeliggjøre ham som Kristen og Borger. Det er noget overmaade nedslaaende dette, at Folk som kalder sig Kristne og tildels hans Embedsbrødre, griber til rent uhæderlige Midler for at sværte en Mand som Østedal og ikke tager i Betænkning, for en smudsig Politiks Skyld, at nedsætte ham i Udenforstaaendes Øine og derved skade hans Virksomhed dernede i Stavanger, som dog er til Velsignelse for saa mange af de smaa hjælpeløse Stakler, der nu har et godt Hjem i hans Anstalter.

Man har blandt andet fundet paa den

Bodstedernes Regnskaber hvert Aar. Disse Regnskaber trykkes altid i de Blade, som han udgiver, og Regnskabet offentliggjøres med Aarsberetningen. Østedal har gjentagne Gange gjort opmærksom herpaa i Vestlandsposten, men disse Oplysninger tier Høirebladene med. Nu heder det, at det betydelige Overskud som Vestlandsposten maa give, ikke tages med i Regnskabet. I den Anledning skriver Østedal i sit Blad følgende:

„Bagtaleriske „Venner" har det fremdeles travlt med Bethaniakvartalets Regnskabsforhold og Indtægter, De er saa opfyldte af Bekymring over, at der indkommer saa mange Penge til Stiftelserne, og de nærer tildels en „deltagende" Frygt for at det ikke gaar saa rigtigt til hermed. Især har de i den senere Tid været grebne af Sorg og Bekymring ved Tanken paa „Vestlandsposten"s store Indtægter. End om de gaar til Bladets Udgiver og ikke til Kvartalet? stumler nogle. Vistnok staar der i Bekjendtgjørelsen om „Vestlandsposten" atter og atter tilføiet, at Indtægten af Bladet tilfalder Vaisenhuset; men de bagtaleriske „Venner" finder det aligevel nødvendigt at drage disse Ord i Tvivl, og de mener at finde sine Tvivl bestyrkede derved, at der i sidste Regnskab for Kvartalet ikke er anført noget om Indtægterne af dets twende Blade „Vestlandsposten" og „Bibelbudet" med dets maanedlige Gratistillæg „Vaisenhustidenden". Vi skal imidlertid oplyse, at Grunden til, at dette ikke skede, var den, at Bladenes Regnskaber ikke var afsluttede, da Aarsberetningen for Bethania-Kvartalet afgaves, og vi ansaa det virkelig ikke fornødent at ile med at give disse Oplysninger, da de, som føle sig drevne til at støtte vor Gjerning, vistnok har den fornødne Tillid til vor Ærlighed. Men af Hensyn til disse vore specielle „Venner", der ikke ere ganske visse paa, om vi ikke stikker noget i vor egen Lomme, og af visse Grunde søger at dryppe de samme Tvil ind i andre, skal vi ikke undlade ogsaa herved at afgive den Erklæring, at Indtægterne af vore Blade helt ud anvendes til Bethaniakvartalet og den dertil hørende Virksomhed — Udgiveren erholder ikke et Øre deraf. Bort Arbeide er desuden for stort og vore Gjøremaal for mange til at vi personlig kan have nogensomhelst Befatning med Expeditionen og de dertil hørende Regnskaber. Der gaar fire Mand derhenne Aaret rundt og steller med de Ting, med Indtægter og Udgifter af den hele Forretning. Selv har vi ingen anden Forbel deraf end Arbeidet, Ansvaret og en Smule Smuds, som af og til har faldt fra bagtaleriske „Venners" Bekymringsleir.

Almindelige hæderlige Verdensmennesker vilde skamme sig ved at udbrede Mistanke om, at en Mand i Udgiverens Stilling skulde, trods den oftere gjentagne Bekjendtgjørelse om, at Indtægterne tilfalder Bethaniakvartalet, selv tage Pengene. Men hine saakaldte „Venner" betænker sig desværre ikke paa i Stilhed at udbrede saadan Mistanke. For vort eget Vedkommende gjør det ikke synderligt. Vi vennes ogsaa til det Slags Forfølgelse og nødes til mere og mere at finde en Ære deri. Men for disse „Venners" egen Skyld og for Sagen selv gjør det os ondt. Vi tror, at ogsaa de selv, endog af den Grund burde betænke sig paa at fortsætte med en saa lavtliggende Mistænkeliggjørelse."

Dette til Overveielse for „Tromsøpsten"s geistlige Redaktør.

Et Cirkulære fra Armedepartementet er i disse Dage omsendt til samtlige militære Afdelinger, saalydende:

„Paa dertil given Foranledning har Departementet troet til Underretning, Jagttagelse og fornøden videre Kundgjørelse at burde tilkjendegive, at offentlige Bekjendtgjørelser fortrinsvis bør indrykkes i de Blade, der antages at have størst Udbredelse blandt den Del af Almenheden, for hvilken Bekjendtgjørelsen nærmest har Interesse."

Christiania den 30te Juli 1864.

Ludvig Daa.

Edvard Hoff.

Bekjendtgjørelser, th
i ialfald den nord
bar.

I Justitssagen
3 af Mandskabet, h
burg beliggende Sta
omtalt i vort Blad,
af Byfogden i Stav
sagt Dom, hvorved s
De Tiltalte Borre
Kristian Ommundsen,
Anders Hellmann bø
denne Sag fri at va
ger udredes af Stat
nemlig til Resterenten
Kroner og til Forsva
Kroner.

Søndag den 3d
rig rig Ungkarl og
ægteviet med en Pig

Blan

Fra Iowa fortæll
de have et lidet Sel
paa en Pige. Jeg h
men sommesteds sagde
ude", andre Steder v
ikke spørge dem, og
om der ikke var en
have Arbeide. Tilsli
me", som sagde hun
Tid, og jeg triumfere
Par Labninger med
hjælpe os, for de vil

Har du Tandpine
saa skaf dig et Stykk
(enhver Sølvmynt kan
det ene Stykke paa be
lige Tand, det andet
Side, begge saa lang
muligt. Saa snart d
rer hinanden, vil der
og Tandpinen hører

En Landmand ha
at han er bleven alde
at han forgjæves ha
Strandlog og mange
dyppe en, levende fa
Hovedet og lade den
stiden, dette Middel a
er ingen Rotte senere

Teleg

Christia

Deltagerne
souperede paa Dro
ret tilstede. Englan
om Forlovelse Prins
sesse. Japanesiske
hersteds. Shangha
til og med Kinpai øde

Bodø, 2
Eidsfjorden
Kr. 6—8 pr. Maa
tøier, mange Notbr
omkring Høpen ina
gode Stæng. L
Stor Masse Notbr

Meteorologis

August.	Barometerstan (Milimeter.		
	Kl. 8 Form.	Kl. 2 Eftm.	
27	758.9	759.4	
28	762.4	762.9	
29	763.7	763.4	

August.	Thermometerstan (Celsius.)		
	Kl. 8 Form.	Kl. 2 Eftm.	
27	+12.6	+15.6	
28	+ 8.4	+10.2	
29	+ 7.2	+11.6	

Høivand

Septbr.

Idag
Mandag 1ste
Tirsdag 2den
Onsdag 3die

Tromsø Stiftstidende.

46de Aarg.

nemlig hver Søndag og Torsdag, halvaarlig (Porto iberegnet). Op-Slutning. Subskription modtages

Søndag d. 14de September 1884.

Bekjendtgjørelser til Indrykkelse i Bladet indleveres i Bogtrykkeriet inden hver Onsdags og Lørdags Middag, og betales dette med 10 Øre pr. Corpuslinie og forholdsvis mere for større Bogstaver.

centralforeningens overherredømme, og det er jo beklageligt; thi det vilde neppe blevet tilfældet, dersom Tromsø & Finmarkens folkeæbning-samlag eiede en skydebane paa Tromsø.

Man skulde bare se, med hvilken fortrolighed de samlede sig under vor fane, da denne blev plantet paa skydepladsen; to og to stod man en paa hver side af stangen, idet man skjød, medens fanen, i hvillen der staar „9de Juni," vajede stolt over deres hoveder, ja enkelte laa endog paa knæ ved foden af stangen, medens de indsatte patronerne. Deres egen fane var opstillet en 10 a 20 meter fra hin borte paa marken. Den er noget stor og tung, saa den svage østenvind kun formaaede at røre den sagte, hvorfor den hang ned ved stangen og saa meget nedslagen ud; antagelig havde den en følelse af, at den nu var lidet estimeret, og at dens ejere var glad ved et øjeblik at faa staa under en anden, der mere svarede til deres politiske opfatning.

Da man var færdig med skydningen foranstaltedes dans hos H. P. Adriansen, der havde stillet sin hele gaard til skytterlagets raadighed. Musik havde man rigelig, da 4 musikantere spillede hele liden, og man morede sig lystigt udover aftenen. Hele liden herskede orden og anstændighed, naar undtaget, at et par gutter fra Eliasnæs foretog en liden mansvore, som man dog ikke maa fortænke dem i; thi det er længe siden, de har havt anledning til at prøve sig, og denne lille affære foretog de nok kuns for at forvisse sig om, at de endnu var i besiddelse af sine forrige kneb mensikkert nok til liden ære baade for sig selv og sin bygd.

Klokken 8 afgik dampskibet, og de tilstedeværende drog hver til sit hjem.

Dagen efter, altsaa mandag den 1ste september, havde Malangens skytterlag „9de juni" præmieskydning paa gaarden Skudvik hos Kirkesanger K. Erlandsen.

Af lagets 50 medlemmer fremmødte 36, da de øvrige var fraværende dels paa fiske, dels i andre anliggender. Da vejret var meget solklart, havde man opslaget et telt til at skygge over skytterne. Paa teltet vajede et rent norsk flag og foran det et andet tillige med lagets fane.

Hver deltager skjød 6 skud mod 5-delt skive paa 100 m. hold. Forat skydningen skulde gaa hurtig for sig, var der opstillet 2 skiver ved siden af hinanden, saa to skyttere sit skyde ad gangen saaledes, at den, som stod til højre i teltet, skjød paa højre skive og den, som stod til venstre paa venstre skive. Formanden, Jens E. Johannesen, var paa grund af sygdomstilfælde hindret fra at møde, og hans skud blev derfor skudt af Johan K. Jansen Laxeje.

Man havde indkjøbt 15 præmier, der bestod i sølvgjenstande og tilfaldt følgende skyttere:

1	præmie	Tollef Jensen . . .	med	23 point
2	—	Peter Hansen . . .	„	22 „
3	—	Hans Mortensen .	„	22 „
4	—	Haakon Mathisen .	„	21 „
5	—	K. Erlandsen . . .	„	21 „
6	—	Adrian Kristoffersen	„	20 „
7	—	Johan K. Jensen . .	med	20 „
8	—	Haakon Brynjolvsen	„	19 „
9	—	Ole Einarsen	„	19 „
10	—	Erik Bjørkli	„	19 „
11	præmie	Ivar Gjertsen . . .	„	18 point
12	—	Hans Pedersen . . .	„	18 „
13	—	Jens E. Johansen .	„	17 „
14	—	Ole Gjertsen	„	17 „
15	—	Matias Madsen . .	„	17 „

Da skydningen var tilende, samledes man i gaarden, hvor præmierne blev uddelte, og taler holdtes. Disse bestod for det meste i opmuntringer til skytterne om fremgang, udholdenhed og mod, om ekserstise og legemsøvelser indført i skytterlaget og almueskolen og om skyttersagens betydning for landet. Da det led imod aftenen blev der givet de medlemmer, som onskede det, anledning til en „svingom".

Paa denne maade tovede man til Kl. 10, da man bød hinanden godnat og drog hver til sit hjem erkjendende, at man havde fejret en for landet vigtig sag baade paa smuk og anstændig maade.

Interesse for skyttersagen har i sandhed tiltaget sterkt i sommer.

Det er nu et aar siden laget blev stiftet, og da tegnede sig kuns 14 medlemmer, men nu har det som før bemærket, 50. Ifjor sandtes vist ikke andet end mundlagningsgevær i hele Malangen, men nu haves en 9—10 remingtons- og tendstempel-rifler.

Man har ogsaa foranstaltet en ammunitionsforhandler til skytterlaget, og handelsmand B. Eriksen Norby har allerede erklæret sig villig til dette uden nogensomhelst procent af lagets medlemmer. Velvidigt

en malangsværing.

Tilsvar.

I sidste Nummer af „Tromsøposten" (for 10de dennes) har Herr Sognepræst Landmark udtalt Misnøie med enkelte Dele af Referatet fra Folkemødet i Maalselven. Forat bringe Berettigelsen heraf, har han saa efter Hukommelsen udarbeidet et Referat af den Debat, der fandt Sted 3 Uger tidligere, et Referat, som jeg med Bestemthed tør paastaa er urigtigt. Særlig gjælder dette hans Udtalelser om de 31's Protest. Hvad Herr Sognepræsten har ment, vedkommer ikke mig som Referent, men hvad han har sagt under denne Del af Debatten er endog ordlydende gjengivet i mit Referat; derfor tør jeg indestaa. Herr Landmark, der sad lige ved Siden af mig under Mødet, talte tydeligt og langsomt og fattede sig i Korthed, saa jeg er overbeviist om, at jeg ikke har hørt feil.

Da Herr K. Mourlund havde fremholdt sin Opfatning af de 31's Adresse, udtalte Herr Landmark sig ganske saaledes som i Referatet anført: „Jeg er enig med Mourlund i, at en saadan Optræden af Høire er forkastelig." Desuden fremgaar det jo af Herr Landmarks senere Replik: „Altsaa efter Dommen" og af Dr. Engs Udtalelse, at det netop var de 31's Protest, hvorom der var Tale.

Hvis Herr Pastoren havde sagt, hvad han i sin Artikel af 1ste Dennes giver det Udseende af, nemlig „Adresser i egentlig Forstand til de dømte Statsraader", da vilde denne gaadefulde Tale have fremkaldt Spørgsmaal om, hvad det var for nogle Adresser,

Saavidt mig bekjendt er der „efter Dommen" ikke fremkommen andre Adresser, end de, der sluttede sig til de 31's Protest. Jeg kjender ingen andre Adresser, hvorken i egentlig eller uegentlig Forstand.

Ogsaa med Hensyn til Debatten om „Forligelseskommissærstillingen" er Herr Pastorens Referat feilagtigt. Herr Jacobsen udtalte sig ikke saaledes som Herr Landmark paastaar. (Se Referatet.) Og Herr Landmark selv anførte ikke Jacobsens Paastand om, at en Høiremand var udstillet som Forligskommissær, som et Bevis for, at Foredragsholderen havde fratjendt Høiremænd (Herr Pastoren selv tillægger jo Herr Jacobsen Udtrykket „med sin bedste Vilie"!) Karakterens Retskaffenhed. En saa — mildest talt — dristig Slutning vilde ikke have kunnet passere upaatalt.

Naar Herr Landmark udtaler, at „denne Afslutning paa Dialogen mellem Hr. Jacobsen og mig har Stiftstidendens Referat karakteristisk(?) nok udeladt", da er dette ogsaa en meget dristig Paastand; thi den „Afslutning," som Hr. Pastoren fortæller om, fandt aldeles ikke Sted.

Det var meget uheldigt, at Herr Landmark ikke var i Besiddelse af Stiftstidendens Referat; thi han kunde derved formentlig have undgaaet at stole paa sin Hukommelse, der, som rimelig kan være efter saa lang Tids Forløb, har svigtet ham.

Jeg tror specielt at burde bemærke, at Herr Ole Tollefsens og Herr Landmarks Repliker angaaende „Luth. Ugeskrift" er ordlydende refereret; det samme er Tilfældet med Dalsbø, Interpellation og Herr Pastorens Svar angaaende Høires Opsætsighed mod Øvrigheden.

Naar der er falden Henkydninger om, at jeg skulde have villet „fremstille Oppositionen mod Herr Jacobsen saa svag som muligt" eller bestræbt mig for — saaledes som Tromsøposten [illegible] — „at farve Sognepræstens Sympathier med Venstrepensel," Udtalelser, der falder tilbage paa de Herrer, der har næret slige lavtliggende Tanker, — da kan jeg med god Samvittighed paastaa, at den Slags Formaal har været fjærnt fra mig.

Min Hensigt og mit Maal har alene været at give et Referat overensstemmende med Sandheden uden Hensyn til den Opfatning, jeg personlig nærer, hvorfor jeg ogsaa tør erklære, at der med mit Vidende og Vilje intet urigtigt er anført.

Ved at konferere med Deltagere i Mødet, har jeg erfaret, at de i et og alt finder at maatte henholde sig til mit Referat.

Tromsø d. 12 Septbr 1884.

Folkemødets Referent.

Tromsø den 13de September 1884

Bi tillader os at henlede Publikums Opmærksomhed paa nedenstaaende Annonce, hvorefter Frøken Marcilie Holmbo imorgen Søndag paa Opfordring giver nok en Concert.

Denne Gang er Billetprisen sat saa lavt, at vi tør haabe hun vil faa fuldt Hus. Hendes udmærkede Spil fortjener at høres af Enhver, som er Ynder af Musik.

Efter et langvarigt smukt Vejr, har endelig Høsten indfundet sig med Storm og Regn, hvilsaarsag Løvet paa Træerne begynder at gulne. Ho- og Kornavling er kommet tør i Hus og man er ifærd med Potetoptagning. En større Baad er kommet til Byen og forhandler til 5 Kr. pr. Tønde. Af Kaalrabi, Gulrødder og deslige Grønsager er ingen Tilførsel sket.

Fr. St. an 74/188

14. sept 1884

dagligt kommer til Byen, hvorved en Pige druknede. Der var 2 Baade ifølge, Baaden var ikke stærkere end at de ved Afseilen tidlig imorges førte fulde Seil, men kommen udenfor Gaarden Berg sprang Vantet paa den ene Baad, hvorfor toges ihop for at opbinde Vantet, medens strax efter den anden Baad væltede. De iværende Gutter Gabriel og Johan Joersen Blomholm og Pigen Anna Petersen Storaas kom sig paa Hvælvet, men Pigen faldt strax af og var borte inden Kammeratbaaden og Baad, udsat af Nils Nikolaisen fra Hundbjerget, hvor man bemærkede Ulykken, kunde komme til Hjælp. — De Reddede landsatte paa Berg. Pigens Moder druknede tidligere høst ved Kulseiling paa Tur til Byen med Melk.

Maalselven, 9de Septbr. (Korresp.)

Hr. redaktør! Man maa tillade sig at berigtige en feil i et i dette blad no. 67 indtaget referat fra folkemødet paa Moen. Det ser ud som referenten ikke har fulgt med. Istedet for der staar skolelærer Bakke, var det gaardbruger Helgesen som udbragte kongens skaal. Ligeledes istedetfor O. T. Fagerlidal var det gaardbruger L. O. Nordmo som talte for storthinget.

Man er nu færdig med høsaannen heroppe, men desværre med et daarligt resultat. Et saa knapt foraar kan ingen mindes. Næsten paa hver gaard 3 det mindre end før, saa det er med god grund man med bedrøvelse imødeser den lange vinter. En stor slagtning vil og maa naturligvis blive foretaget, men at reducere sine buskaber efter høsteholdningen gaar heller ikke an. Nattang af skogen maa blive benyttet i størst mulig udstrækning. Brugt fra høsten vil dette hjelpe næsten utrolig meget. Paa flere gaarde har man allerede taget en masse løv. Aspebork, malet til mel, er et godt surogat og befordrer sundhedstilstanden hos dyrene i særlig grad. Ligeledes polsor rod som her i Maalselven findes en stor mængde af. Regnløv og skav er vel det kraftigste, men dette findes kun paa enkelte gaarde.

Skuraannen er ogsaa tilendebragt med et ganske godt udbytte. Pent udbytte kom paa de allerfleste steder, men ikke særdeles stor fold; dog var nattekulden slem paa enkelte steder. Rosenpoteterne har man taget op, og de er baade mange og store. Den anden Potetsæd vi bruger lover ikke saa godt udbytte. Den vil blive smaa. Af multer vokste her meget lidet i sommer, og af anden bærfort intet at regne. Udbyttet af kreaturerne er nok som i almindelige aar, uagtet det isommer ogsaa har været meget tørt.

Saa har vi havt den overraskelse at høre at J. A. Helgesen i Fredriksberg er ansat som veiinspektør efter lensmand Krogsengs død. Opnaaes der intet andet ved inspektørstiftet til veiens bedre oplyn end før, saa maa vi vel i det mindste faa den glæde at erfare under vor færdsel efter veien at ogsaa Fredriksbergs veistykke holdes istand som andre steder.

Forresten maa vi se til at faa veiinspektørposten ophævet. Vi vil ikke betale for den længere, da den er aldeles unødvendig. Det siges at den faste løn skal være Kr. 240 aarlig foruden skyds og diætgodtgjørelse, der vistnok kan løbe op i utrolig meget.

Naar vi har amtmand, lensmand og to beforstandere til veioplyn, da er det tilstrækkeligt. Og hvem har bedre anledning end lensmanden til at have opsyn med veien, han som reiser saa uhyre meget aligevel. Desuden har jo ogsaa han løn som saadan Vi maa gjøre indstilling til amtet om, at denne post bør ophæves.

Paa Carl Warmuth's Forlag i Christiania udkommer om kort Tid første Hefte af en værdifuld og interessant Samling Springdandse, Hallinger, Brurmarscher og andre bekjendte norske Slaater — f. Ex. Langebergslaaten, Huldreslaaten, Fansmarsch, Kjivlemoyarne, Stutarlaatn med mange flere, arrangerede for Violin af Ole Bull, Halvorsen, Lindeman, Svendsen og andre norske Folkedandse velbevandrede Violinspillere. Samlingen — der vil udkomme i 3 Hefter (hvert Hefte 16 Sider stort) a 1 Krone — saaledes 3 Kroner for det hele Værk — er udvalgt af det store Nationalværk Ludv. M. Lindemans ældre og nyere Folkemelodier og Dandse, der som bekjendt igjennem en lang Række af Aar ere samlede af Lindeman i Norges forskjellige Egne, saaledes at næsten hvert Distrikt er repræsenteret med sine særegne Dandsemelodier, sine bekjendte Slaater i de forskjellige Rytmer. Vi henlede ikke alene Musikeres, men alle Violinspilleres Opmærksomhed paa denne interessante Samling og henstiller en Opfordring til Enhver, der interesserer sig for vor Folke-Musik, at gjøre sig bekjendt med denne Samling.

Vi ere blevne anmodede om at gjøre opmærksom paa at til alle, der indsende Beløbet med 3 Kroner, vil Værket blive tilstillet franco.

Sognepræst Wexelsen i Kolvereid ansøger om det ledige Overhalbens Sognekald. Der er i den Anledning, ifølge T.hjems Aftenblad, til Regjeringen indsendt to Petitioner, af hvilke den ene er fra hans Beundrere i Overhalben, som ønsker at faa ham til Præst, medens Underskriverne paa den anden beder sig fritaget for at faa ham, idet disse sidste fortrinsvis ønsker Andet end politiske Kvalifikationer hos sin Sognepræst.

Korvetten „Nornen" ankom ifølge „Chr.-sands Tid." Mandag Eftermiddag 25 f. M. til Christiansand. Tirsdag afholdtes Bal for Korvettens Officerer i Klubselskabet „Foreningen".

Tirsdagen den 19de August holdtes Folkemøde paa Gaarden Vikestad i Vindalen. Til Mødet, der begunstigedes af det deiligste Veir, var fremmødt omtrent 600 Deltagere. Der var reist en Tribune ude paa Gaardspladsen, som var afmærket i en Firkant med en Mængde mest rene Flag og Vimpler. Selve Tribunen var prydet med Grønt og Blomster, og paa dens Forside læstes et af Bomsterbægere formet „Leve Norge".

Festen indlededes med et af Vindalens Venstreforenings Formand, Sognepræst Amundsen, udbragt Leve for vor konstitutionelle Konge Oskar den anden, der besvaredes med livlige Hurraer.

Dernæst besteg Storthingsmand Sognepræst Wexelsen fra Kolvereid Talerstolen og gjennemgik i et udmærket Foredrag, som varede omtr. 1½ Time, den politiske Stilling, saaledes som den havde udviklet sig fra 9de Juni 1880. Han dvælede udførlig ved det sidste Aars Begivenheder, Rigsretsdommens Betydning og de Kjendsgjerninger, der tilsidst førte til den konstitutionelle Konflikts Løsning ved Ministeriet af 26de Juni. Foredraget, der paahørtes med spændt Opmærksomhed af Forsamlingen og sluttede med en Henvendelse til den enkelte om ikke at glemme sin Pligt som Borger i det frie Samfund modtoges med langvarigt Bifald.

Amtsskolebestyrer Wist fra Mosjøen holdt et Foredrag paa 1 Time om Folkeskolen, dens Historie, Opgave og Fremtid i vort Land. Det greie og klare Foredrag, hvori indskjærpedes Oplysningens Værd og Nødvendighed, fora' Sandhedsindholdet kan indgaa i Frihedsarbeidet og fylde dets Former, gjorde et særdeles godt Indtryk.

Derefter blev pauseret en Times Tid hvorefter om Eftermiddagen Sognepræst Amundsen holdt et længere Foredrag om Juryinstitutionen som den Reform, der nu i en nær Fremtid kræves gjennemført paa Retsvæsenets Omraade i vort Land. Det begaandede Foredrag, der paahørtes med stor Interesse af den talrige Forsamling, var særdeles instruktivt, og den veltalende Foredragsholder lønnedes med meget Bifald.

Ordfører Kirkesanger Larsen fra Brønnalte for Fædrelandssind og Kjærlighed til Sjø

...dragerinde. Amundsen hu...
...interessante Bemærkninger o...
...dens Udvikling i den sidste ...

Siden talte Wist i hu...
...om det absolute Veto. Arbei...
talte for Storthinget og Vere...
Menneskeliv, „kronet med ...
...idet han varmt og stemnings...
saadant Livs Opgave i Hjem,
Menighed, Amundsen for Joha...
...første i Krig og den første i ...

Følgende Telegrammer a...
Statsministeren,
Kristian...

Folkemødet paa Vikestad...
600 Deltagere — udtaler sin ...
kefrihedens Sejer i vort Land...
ning til Ministeriet Sverdru...
skridtsarbeidet!

Storthingspræsident ...

Folkemødet paa Vikestad...
600 Deltagere — sender Dem sin...
Leve Frihedsarbeidet i Norden!

Ikke faa Kvinder var frem...
særdeles vellykkede Folkefest. ...
9 Aften.

Bærpriserne — skriver „Du...
— er saar usædvanlig lave; ...
Ribs for 80 Øre pr. 6 Kg.
for 13 Øre pr. Liter. Da Su...
faldt betydeligt i Pris, vil der...
Anledning, selv for mindre bem...
sylte og lave Saft til Vinteren.

Malersvend Anton Olsen ...
der St. Hansaften ved Sarpsb...
Sten efter Underofficerselev Na...
denne i Hovedet med den bel...
at Næs afgik ved Døden, har ve...
solution af 4de d. M. faaet den...
ne Forseelse idømte Straf —
Maaneds Strafarbeide — nedsat...
Fængsel paa Vand og Brød.

Efter hvad der telegraferes...
til Standard har Kapteinen paa...
rine (Florine?) berettet, at man ...
i Nærheden af Julianehaab ha...
ster fra Jeanetteexpeditionen, h...
kan forstaaes saadanne Gjenst...
netteexpeditionens ulykkelige ...
kunde føre med sig, da de forlo...
ge og gik i Baadene for at ...
Kyst. Kapteinens Beretning sta...
grammet være bekræftet ved et ...
sveltøren i Julianehaab til det b...
i Newyork. Isflagene maa h...
Mil om Dagen i tre Aar, efte...
sank paa 155 Graders østlig Læ...
nordlig Bredde. Man kan heraf...
ningsfulde Slutninger med Hensy...
ningerne i Ishavet.

Elektrisk Belysning synes nu ...
Udbredelse i Kjøbenhavn. Saa...
vedtaget at oplyse en Del Værks...
logsværftet med Buelamper, det for...
skibsselskab vil oplyse Havnegad...
dets Dampskibe anløbe, med elek...
saa at Skibene kunne losse og la...
Natten; i Nationalbankens Sedde...
lægges Maskinerne til dettes Be...
Hjælp af Glødelamper og Landm...
Portindgange ville blive forsyned...
trisle Buelamper, hvorved en stør...
af Holmens Kanal vil blive smukt...

En russisk Dame i Moskau, ...
samin, vakker, livlig og i gode ...
med en vakker Mand og Moder ti...
tog forleden Morgen, efter at M...
gaaet til sine Forretninger, en ...
Vand og gik ind i Badeværelset.
Morgen heldte hun ikke Vand over...
men klædte sig af til Særken, held...
over og tændte an. Næste Dag...
af Brandsaarene.

Brauer & Ba-
ia, Superiøre,
ekommende originale Sy-
linger faaes i Tromsø kun
es paa Afhentning nedtil
A. Øyen.
greens Enke,
ndhjem,
handling alle Slags
ild, Tran til Da-
ker.
varer.
ende sortiment
lle Sorrelser,
debaand, Gran-
Træstole, Holker, Bøt-
Snestufle, Spinderokke,
kaaved, endvidere
& svensk Tjære,
n, Bark m. m. m. an-
e Priser af
R. A. Meyer, Mo.
kade
med & uden Ind-
slag, Rig, Seil altid
Baad-Joller
prompte og billigst af
. A. Meyer, Mo.
Øien's
dsalg
sorteret med smukt og
oxne og Børn til billige
r Familiebekvem-
eieledig hos
Joach. Georgsen.
sforbindelse.
ste October først'
Middag bliver efter
sslagsfører Gløersen paa
og Hustrues Dødeboes
t paa Auktionsfor-
ngens Gade No. 20 over
Grund og dels i Strin-
om „Rosenborg,"
redsveien og Matr.-Nr.
7 b og 194 b 1 a 4 b
g af urevideret Skyld
Grund beliggende Areal
ortbrukede Byggegrunde,
ig forsøges, samt af den
3—400 Maal store Fjæ-
rt til Lastetomter og til
Fabrikker. Det opdyr-
0 Maal veldyrket Jord,
tillige til Landsteder stik-
ndommen findes derhos
Adkomst.
live opraabt samlet samt
følgende Dele:
ommen, der fra gammel
der Byen.
strækningen, der ligger
r Jernbanelinien.
strækningen, som ligger
enfor Jernbanelinien.
ommen, som ligger nor-
Kongevei.
f Eiendommen med de
e Kongevei og Bakke
relgrunde.
kne vil nogen Tid før
rsyn paa Overretssag-
nsforvalterkontor, den
84.
Ths. Jørstad.
smænd
shuset Mandag Kl. 9.
Edelsost, Toldrorskarl
Hans Karl Ellevsen,
. Kjeldseth.

Tromsø Stiftstidende

No. 77.

Dette Blad udkommer 2 Gange ugentlig, nemlig hver Søndag og Torsdag, og betales forudbetalt med 3 Kr. 30 Øre halvaarlig (Porto iberegnet). Opkrævelse sker 2 Mdr. for hvert Halvaars Slutning. Subskription modtages paa alle Postkontorer.

Torsdag d. 25de September 1884.

Bekjendtgjørelser til Indrykkelse i Bladet indbringes Onsdage og Lørdags Middag, og betales billigst og forholdsvis mere for større Bogstaver.

Erindringsliste.

Idag

Bibellæsning i Forsamlingshuset i aften Kl. 7½.
Opbyggelse Kl. 7½ Eftm. i Baptistmenighedens Forsamlingshus.
Breve indleveres med Kristiania-Skibet nordover indtil Kl. 7. Pengebreve og Pakkepost til Kl. 6 Eftm.
Pakgods expederes med Kristiania-Skibet nordover til Kl. 2 Eftm.
Breve indleveres med Fjordskibet til Medsjord fra Kl. 4—7 Eftm.
Pakgods modtages og expederes til 5 Efterm.

Lørdag.

Pakgods expederes med Hamburger-Skibet nordover til Kl. 12 Mid.
Breve indleveres med Fjordskibet sydover indtil Kl. 7 Efterm. Pengebreve og Pakkepost til Kl. 6.
Pakgods expederes med Fjordskibet sydover til Kl. 5 Eftm.
Pakgods expederes med Fjordskibet til Kjosen indtil Kl. 5 Eftm.
Kommunebibliotheket er aabent fra Kl. 6—7 Eftm.

Telegrafkontoret er hver Dag aabent fra Kl. 7½ Form. til Kl. 9 Efterm.
Bankkontoret er aabent alle Hverdage fra Kl. 9—10 Formiddag. Samlingsdage Tirsdag og Fredag Kl. 11.
Sparebanken er aaben alle Hverdage fra Kl. 12—1.
Hypothekbanken er aaben alle Hverdage fra Kl. 10—12.
Kæmnerkontoret er aabent alle Arbeidsdage fra Kl. 9—11.
Postkontoret ligesaa fra Kl. 8—1 og 4—7

Brandforsikringer tegnes billigt ved Markus Slaatke.

BRANDFORSIKRINGER i Landdistrikterne tegnes billigst ved
Gerh. R. Olsen,
Postkontoret.

Til referenten for folkemødet i Maalselven.

Både Dem og mig selv skylder jeg at svare nogle ord på Deres „tilsvar" i stiftstidenden no. 74.

Når jeg i Tromsøpostens no. 72 udtaler, at dette blads redaktion „burde have kunnet tænke sig, at stiftstid.s referat vilde fremstille opposition mod hr. Jacobsen, så svag som muligt," har jeg dermed ikke „ment tankefulgende tanker" ligeoverfor Dem, eller villet tale nedsættende om Dem. Ordet „vilde" i ovenanførte citat er ikke hensigtens men sandsynlighedens „vil". Jeg burde også tilføie, at jeg, da jeg læste Deres referat flygtigt igjennem i et lånt exemplar af stiftstid., vistnok fandt det temmelig afbleget og ufuldstændigt, men at jeg også fik det bestemte indtryk, at De ikke havde til hensigt at gjøre mig nogen uret ved forvandskning af mine udtalelser.

Hvad jeg har villet sige i mine ovenanførte ord, er, at når referatet ikke er optaget med hurtigskrift, vil et høireblads og et venstreblads referater blive adskillig afvigende fra hinanden. Sagen er den, at når så meget udelades, som i dette tilfælde, vil naturligvis referenten kun beholde, hvad han anser som det væsentligste, og her vil hans eget personlige standpunkt næsten ganske sikkert gøre sig gældende, idet venstremanden vil finde mangen en bemærkning fra den modsatte side uvæsentlig, som højremanden må tillægge megen vægt, og omvendt. Dette er noget, som hidrører fra den forskjellige opfatning og behøver ingenlunde at komme af nogen ond vilje.

Jeg er fuldkommen sikker på, at det også denne gang er gået således trods referentens gode vilje. Det kan ikke rokke denne min mening, at De er bleven bestyrket i Deres ved konferance med deltagere i mødet. En sådan udtalte netop fornylig — uopfordret — til mig, at han fandt at man af stiftstidendens referat fik et ganske feilagtigt indtryk af debatten.

At jeg af Dem er bleven misforstået med hensyn til de 31's protest er sikkert nok, men jeg tør ikke påstå, at det er umuligt, at jeg kan have udtrykt mig mindre klart, end ønskeligt, ligeoverfor sagfører Mourlund som følge af, at jeg kan have misforstået denne taler, der efter min opfatning ikke alene sigtede til de 31's protest; men også — og det i væsentlig grad — til morgenbladspartiets forsøg på at få rigsretsdommen underkjendt.

-Når det i mit tilsvar i Trpst. heder: „Hvad jeg mente med adresser efter dommen, var adresser i egentlig forstand til de dømte statsråder," er det ikke ganske smukt at sige, at jeg „giver det udseende af, at jeg i debatten har benyttet disse sidste — forklarende — ord. Det ordrette udtryk er jo efter dette netop „adresser efter dommen." Jeg tror ikke at tage feil, når jeg synes erindre, at der indløb en del adresser til statsråderne efter dommen. Jeg kan ikke engang kalde de 31's protest en adresse, thi en adresse må dog have en adressat.

Når De angående debatten om forligelseskommissærstillingen siger, at hr. Jacobsen ikke udtalte sig, som af mig påstået, så kan jeg vistnok ikke indrømme, at De har ret; men jeg kan dog ikke tage Dem dette så meget ilde op, da også jeg her kun for en liden del har noteret mig det ordrette udtryk (hvilket De rigtignok i Deres tilsvar har forsynet med et udråbstegn) og forøvrigt kun gengivet meningen som den af mig blev opstillet. Men når De benegter, at jeg har sagt, hvad jeg — tildels ordret — kan gengive af min egen replik, og således bestylde mig for en „hukommelsesfeil," der med et mindre afpudset udtryk måtte kaldes en opdigtelse, så må jeg atter sige: Det er ikke smukt gjort, talfald er det meget overilet. Hvad De ikke har bemærket, kan derfor have passeret og har i dette tilfælde virkelig passeret. Jeg har så meget mere grund til at erindre disse ord, som jeg netop i det øieblik, jeg udtalte dem, lod mig henrive til en hestighed, jeg øieblikket efter selv misbilligede. Hvad jeg sagde, lød så: „At hr. Jacobsen forkaster mit eksempel fra forligelseskommissærstillingen er jo netop et bevis på sandheden af min påstand." Det ser ud til, at De heller ikke har bemærket, at hr. Jacobsen netop efter denne replik udtalte, at han ikke skjønte, det kunde føre til noget at fastsætte denne diskussion. De tiler på, at De her ikke kan have været mindre opmærksom eller mindre nøiagtig, fordi en så — mildest talt — brydsig stemning ikke vilde have kunnet passere upåtalt." Dette bør De neppe være så vis på. Jeg skal tillade mig at gøre min mening tydelig: En venstremand og en højremand optræder som parter for forligelseskommisjonen, venstremanden har retten på sin side. Kommissærerne er højremænd. Udfaldet vil efter hr. J.s mening lettelig blive, at disse „med sin bedste vilje" ikke kan se andet, end at højremanden har ret, og får sagen afgjort til hans fordel, hvorved resultatet bliver uretfærdigt. Efter hr. J.s mening bør kommissærerne være venstremænd. Jeg sætter, det er så; men denne gang har måske højremanden en retfærdig sag. Nu kan man være tryg, nu får højremanden nok ret alligevel, endda kommissærerne er venstremænd. Ergo: venstrekommissæren har den moralske overlegenhed, han er upartisk. Jeg tror logiken heri er upåklagelig, og det er neppe at undres på, om en mindre fejdig logiker end referenten helst opgav emnet. Jeg vor kunste tilføje, at jeg ikke finder, at jeg har lov til at tænke, at hr. Jacobsen og hans meningsfæller kan mene, at når bare venstrefolket har udsigt til at få medhold i kommissionen, kan det være det samme med højrefolket.

Hvad angår replikerne om „Lutherst ugeskrift, tør jeg ikke sige, at Deres referat, (hvilket jeg desværre senere ikke har kunnet få fat på) tvinger til at så ud hvad Trpst. har fået ud, at jeg kendte den artikel i ugeskriftet, som hr. Die Tollefsen sigtede til, i alfald er referatet urigtigt, da jeg netop gjorde opmærksom på, at jeg ei kjendte den og ej holdt bladet.

Da De synes at stå i den formening, at Deres referat er nøiagtigt ligeså nøiagtigt som om det var stenografist, skal jeg minde om, at De blandt meget andet også har udeladt min sammenstillen af venstres vidtdrevne tolerance i religiøse spørgsmål, idet partiet endog vil have dissentere som lærere ind i statskirkens skoler, med ufordragelighedsen hos samme parti, hvor det gælder politisk Meningsforskel. Foranlediget ved denne sammenstillen veksledes der adskillige repliker mellem hr. Jacobsen og mig, og de var ikke af uvæsentlig betydning. Jeg kunde påvise en hel del andre ikke uvæsentlige usuldstændigheder (og når jeg siger dette, tør jeg minde Dem om, at også jeg brugte blyanten og ikke alene stoler på min hukommelse), men sandt at sige, tror jeg, at publikum har fået nok både af folkemødet og af os.

Målselvens præstegård, 20 septbr. 1884.

Ærb.

Jonas R. Landmark.

Hr. redaktør!

Deres artikel i sidste nummer (no. 75) angaaende almueskolen og seminariet er af den natur, at den egentlig opfordrede til efterrytkelig imødegaaelse; men jeg skal indskrænke mig til at berigtige de værste af de usanserligheder og forvanskninger af fakta, som den indeholder, og som jeg som ordfører og medlem af skolekommissionen ikke finder det forsvarligt at lade hengaa upaatalte.

For det første er det aldeles ikke overensstemmende med sandheden, at skolekommissionen fandt seminariets godtgjørelse til kommunen at være for liden og derfor moverede i denne sag. Det har for denne kommission, som er den, der for skolens skyld har valgt spørgsmaalet, alene været skolen om at gjøre, og den har nu i over 2 aar lige til i sin allersidste erklæring fremholdt, at den allerhelst vilde have forholdet opløst. Men da det fra formandskabets side blev udtalt, at man muligens kunde indgaa paa et kompromis saaledes, at seminariet betalte en høiere godtgjørelse, da først var det, at der fra skolekommissionens side foresloges, at der, naar man slet ikke kunde blive øvelsesskolen kvit, skulde forlanges godtgjørelsen sat til kr. 1200. Jeg antager ogsaa, at De maa vide det, at denne tanke oprindelig er udgaaet fra formandskabet.

Heraf vil det da ogsaa fremgaa, at det ligeledes er uoverensstemmende med det virkelige forhold, naar De siger, at der forelaa et tilbud om at betale den nævnte sum. Nei, der forelaa intet tilbud, kun et forslag til at opstille et saadant forlangende fra kommunens side og dertil en udtalelse fra stiftsdirektionen om, at man fandt dette forlangende vel stivt, saa at det snareste saa ud til, at man var utilbøielig til at gaa ind paa det. Dette blev ogsaa udtrykkelig omtalt under diskussionen i kommunebestyrelsen, hvoraf De er medlem.

Endvidere er det urigtigt, at oplosningen af forholdet mellem almueskolen og seminariet vil foraarsage saadanne udgifter, som De omtaler. Der behøves ingen hel ny lærerpost til 1000 kr. aarlig; men da det er 7 timer ugentlig, som skal besørges, kræves altsaa $^{7}/_{24}$ af en lærerkraft. Formentlig har De hørt, at disse timer muligens vil kunne udfyldes ved at omgjøre en lærerindepost til en lærerpost, og er saaledes kommen i misforstaaelsen.

Frembeles er Deres udtalelse om, at seminariet har berøvet skolen adgang til at benytte dets gymnastiklokale, mildest talt, temmelig misvisende. Sagen er den, at almueskolen engang mod en bestemt aarlig godtgjørelse*) har faaet adgang til at benytte nævnte lokale i 4 ugentlige timer; men disse 4 timer er efter-

*) 16 Kr. aarlig Erstatning for Badst, Lys og Brænde, Red.

haanden blevet til
har reist nogen
seminariet skal hol
det sit gymnastikl
almueskolens adga
ket til de oprinde
imidlerlid skolekom
rende udviklingstri
tal, og da det ans
kelov, der forment
gjøre gymnastik til
har den henstillet
klasse skolen et ege
rimeligvis inden i
gevel.

Tilslut skal
bemærkning om sa
af autoriteterne til
skolekommissionen,
holdets reelle betyd
ning gaar stik imo
kan nemlig intet a
uvittige skrivelse, s
styrer i sagens an

Jeg tør bede
udkommende numm

*

Vi vil ikke be
stilling at forhandl
rekt end vor, men
bliver dog uforand
ver tilpligtet store
brudt Seminarie
Øvelsesskole.

Tromsø

Til Posterpe
Hamburg og Bads
af Marine- og Post
Hjorth, Peder Tønd
derfor Chr. Nielsen
expeditør i Levang
vær og Sendresen

Hr. Stipendia
Foredrag herfteds,
sine Studier paa de
foretaget ved Hjælp
get tilstod ham.
Farver saavel det
Folkeliv i Italien,
talte om Ruinerne
den, de derværende
osv. saa tiltalende
store Tak. Vi beklag
det sig fuldt Hus,
for dem, som ikke m

Betræffende de
Forlis, hvorved en
sundet, har den Af
Stornæs fra Balsfjo
forholder sig saale
ifjor, idet hun døde

Candidat Fr.
Bladets Lætere bekj
Commissær for No
stillinger i Berlin
gram til Fiskeriforc
næste eller derpaa

Mede som Forligelses Kommissarer, da samme
denne Betragtningsmaade ikke sin dybeliggende
Grund. Et mogt virksomt Parti inden Hoire
har skuttet sig om Statsfinanserne, har
opfordret

Fr. Sl. t. Nr. 79/1884

og specielt ved sin heldige Beliggenhed egnet [illegible] anvendelse i Skolens Tjeneste for en længere fremtid. Da dette maa anses for meget tvivlsomt, vil man maaske i en nær fremtid befinde sig i den vanskelighed ikke at have Adgang til Seminariets gymnastiklokale, medens man har skjellig Grund til intet at opføre paa nordre Skoles Grund. Man vil imidlertid for den første Tid, antagelig i tilfælde kunne tage sin tilflugt til friluftgymnastik og svedter i klasseværelserne. Spørgsmaalet er i ethvert fald ikke af den betydning, at det havde kunnet influere paa sagens afgjørelse, og bygning af et gymnastiklokale for byens folkeskole vilde vistnok under en tidsmæssig udvikling af denne skole kun have været et tidsspørgsmaal.

H. Horst.

Til

Herr Sognepræst Landmark.*)

Naar jeg i dette Blads No. 74 fremkom med Tilsvar til Herr Pastoren, da var det hovedsagelig for at opretholde Rigtigheden af mit Referat med Hensyn til Deres Tilslutning til Herr Sagfører Mourfunds Udtalelser — Deres Dom over de 31's Protest. I Deres Artikel af 20de Dennes mener De, at jeg har misforstaaet Dem, men indrømmer dog samtidig, at „De kan have udtrykt Dem mindre klart end ønskeligt ligeoverfor Sagf. Mourfund som Følge af, at De kan have misforstaaet denne Taler."

Efter denne Deres Indrømmelse, skal jeg ikke opholde mig længere ved denne Del af Referatet, som De selv indrømmer i det væsentlige er rigtigt, men jeg vil fremkomme med den Oplysning, at alle de Deltagere i Folkemødet, — hvergnet næsten alle Debattanter — som jeg i Maalselven talte med, havde opfattet Dem ganske som jeg; man talte, netop paa Basis af denne Deres Udtalelse om de 31's Protest, om Dem som den fordomsfrie, selvstændige Mand, der uden Frygt sagde Sandheden til begge Sider. Har jeg misforstaaet Dem, har nok alle Deres Tilhørere gjort sig Skyld i den samme Misforstaaelse.

Med Hensyn til Deres Bemærkning om, at mit Referat er ufuldstændigt, d. v. s. at jeg ikke har taget med alt, som under Debatten blev udtalt, er det en Selvfølge, at et Referat, der ikke er taget stenografisk, maa udelade visse Ting. Jeg udelod — uden Hensyn til Talernes politiske Standpunkt — hvad jeg fandt mindre væsentligt, meget af den Grund, at et længere, ganske udførligt Referat ikke vilde egne sig for en mindre Lokalavis. Mine Notiser indeholder adskilligt, som jeg udelod netop af Hensyn til det lidet Rum, som en Lokalavis raader over. Men hvad jeg lagde an paa, var at levere et sammentrængt Billede af Debatten, at gjengive Aanden i den. Saaledes udelod jeg ganske rigtig „Deres Sammenstillen af Venstres Tolerance i religiøse Spørgsmaal med Partiets Uforbragelighed, hvor det gjælder politisk Meningsforskjel", ligesom jeg udelod de Bemærkninger, der i den Retning blev anført mod Dem. Men jeg tror ikke, at Referatet har tabt meget derved. At jeg undlod at medtage Deres Oplysning om, at De ikke var Abonnent paa „Luth. Ugeskrift", hvilket neppe kan siges at være af væsentlig Betydning, berettiger Dem neppe til at betegne Referatet som urigtigt. De maa ikkandhed stille store Fordringer til et Referat, naar De forbrer gjengivet enhver betydningsløs Bemerkning.

Nagtet jeg som Referent ikke føler mig opfordret til nærmere at indlade mig paa en Diskussion i Realiteten ang. de i Referatet omhandlede Spørgsmaal, kan jeg dog ikke undlade at inhærere min Paastand om, at det er driftigt at udtale den Mening, at naar Venstre finder en Høiremand uskikket til at være Forligelseskommissær, saa har man derved kraftjendt ham Karakterens Retskaffenhed. De af Dem anførte 2 Eksempler beviser ingenlunde Rigtigheden af Deres Paastand. — Hvis der var paastaaet, at en Høiremand var „umulig" som Forligelseskommissær, vilde Deres Eksempler unegtelig passe bedre, men dog ikke være tilfredsstillende.

Det er ganske vist saa, at det er et meget eftertragtelsesværdigt Gode at være upartisk, men det maa dog vistnok indrømmes, at der er mange, som — selv „med sin bedste Vilje" — ikke naar saa langt frem. Efter Deres Mening skulde alle de, der er partiske, ikke besidde Karakterens Retskaffenhed. Jeg tror, Hr. Pastor, at De her dømmer Deres Næste for strengt.

Naar i det store og hele taget Venstrepartiet deler den af Herr Kaptein Jacobsen udtalte Opfatning, at ydertliggaaende eller fanatiske Høiremænd — og det blev fremholdt, at det netop var disse, der mentes — ikke er skikkede til Forligelseskommissærer, saa er Medlemmerne til et sjældent Sagkyndskab og Arbeidet for at gjøre Dom ikke [illegible] Dette viser — efter Venstres Mening — en saa stor Ringeagt for Landets Lov og Ret og Folkets Frihed, et saa kolossalt Feilsyn i smaat og stort, at Folket har tabt, maatte lade Tilliden til alle de Mænd, der bekjender sig til slige Anskuelser.

Hvad nu specielt Stillingen som Forligelseskommissær angaar, da ligger det nær at antage, at disse Mænd, der har lagt for Dagen Foragt for de for vort Liv og vore Vilkaar vigtigste Love, kan, i mere og mindre Grad, i Henhold til sin „urokkelige" Overbevisning, — som man ikke tør betvivle er tilstede — lade det samme Feilsyn — ofte endog ubevidst — træde frem ellers i det offentlige Liv, ogsaa der, (jf. Ets. i Kommissionerne) hvor det gjælder Fortolkning af de mindre tjendte og mindre vigtige Love og Forordninger.

Det være langt fra mig at paastaa, at saa virkelig er eller vil blive Tilfældet, men jeg mener, at det er i og for sig ikke urimeligt eller uforstaaligt, at Folket — eller Hben dette Ord virker paa enkelte Mennesker som den røde Klud paa den vilde Okse, lad mig du sige — at de stemmeberettigede inden Venstre, efter at Mistilliden nu engang er vaagnet, nærer en vis Betænkelighed eller en vis Frygt for at lægge et saa betydningsfuldt Hverv som Forligelseskommissærens i en fanatisk Høiremands Haand. Hvorledes man end forøvrigt anskuer denne Sag, maa — saa forekommer det mig — den uhildede Betragtning dog bringe enhver til den Erkjendelse, at Venstrepartiet, naar der er Anledning til at vælge inden dets egen Midte, helst vælger de Mænd, som det har Tillid til, og som i alle mere betydningsfulde Spørgsmaal har den samme Forstaaelse og den samme Opfatning af, hvad der er Lov og Ret, i hvad der gavner Fædrelandet bedst. Ganske overensstemmelse hermed har Høire handlet og handler det den Dag idag.

Men at Venstre lader sig lede af disse samme Hensyn, og saaledes finder en fanatisk Høiremand lidet stikket som Forligelseskommissær, er dog sandelig ikke det samme som at fraskjende ham Karakterens Retskaffenhed. Der findes uden Tvil en stor Del Høiremænd, der ikke finder Venstremænd stikkede som Forligelseskommissærer, men det kunde dog aldrig falde os ind, at dette havde sin Grund deri, at de fraskjendte Venstremænd Karakterens Retskaffenhed.

Hvis en Venstremand udtalte sig paa en saadan Maade, vilde jeg finde mig berettiget til at sige, hvad jeg i mit Tilsvar af 12te Dennes tillod mig at udtale ligeoverfor Herr Sognepræsten, at en slig Paastand er — mildest talt — [illegible]

Tromsø, 26de Septbr. 1884.

Ærbødigst

Folkemødets Referent.

*) Af Mangel paa Plads ikke optaget i forr. No.

Tromsø den 1ste Oktober 1884.

Panelning, Oppudsning og Maling af Kirkens Kor, som har medtaget lang Tid af Sommeren, er nu endelig færdig ligesom den nye Altertavle indfattet i forgyldt Ramme vistes for de Kirkesøgende afvigte Søndag. Der fremmødte i Kirken usedvanlig mange. Altertavlen er en Kopi af Tidemands Billede i Bragernæs Kirke „Kristi Opstandelse," malet af C. Brun og koster 1600 Kr.

I Repræsentantskabets Møde igaar besluttedes:

1. Sagen angaaende Erhvervelse af ny Begravelsesplads for Byen udsættes til Indhentelse af nye Oplysninger og andre Overslag.
2. Det skattepligtige Litertal for Bolagets Brændevinssalg i Smaat ansættes for 1885 til 42000.
3. Derefter valgtes Ligningsmænd for Udligning af Byskatten for 1885.

Endel af Byens Fiskere er i disse Dage reist til Malangen paa Sildfiske, ligesom et Dampskib med Notbrug paa Slæb forleden Dag sejlede afsted til Ullsfjorden. Paa begge Steder er Sild i større Mængde tilstede, men noget Notstæng vides endnu ikke gjort. Hvad der er opfisket er fleet paa Natsæt og paa Drivgarn.

I forrige Uge opstilledes ved Landgangsbryggen et større Barometer, som er foræret Byen af D'Hrr. Holmboe & Søn. Det er af Størrelse og Udstyr som de af Fiskeriforeningen

---

Vi ere anmodede om at gjøre opmærksom paa, at det i Dag til Torsdag Aften annoncerede Foredrag af Kand. Wallem, vil — paa Grund af Dpsk. Pr. Christies Forsinkelse — først kunne afholdes Fredag og Lørdag Aften.

Siden i Vaar har en Oter med 2 Unger taget Opholdssted under Bryggerne inde paa Havnen herstedes og ere daglig at se i Strøget omkring Landgangsbryggen. Den skal være en ypperlig Rottefænger. Hidtil har den ikke været fri for Gutternes Efterstræbelse, men vi tør haabe at ethvert vorent Menneske vil gjøre sit for at lade disse morsomme Dyr saavanke omkring uforstyrrede.

Vi har modtaget et Prospektus for Prioritets Obligationer i Ofoten—Luleå-Jernbanen, hvoraf det sees, at Kontraktørerne tilbyder i Norge £ 25,000 fem Procents første Prioritets Obligationer. Disse giver Eierne Pant paa Kompaniets hele Formue, Indtægt, uindkaldt Kapital, Foretagendet, dennes Kontant-Tilgodehavende paa det kontraherede Arbeide og deponerede hos Selskabets Bankier i Kristiania, som skal betale Renterne ved Forfaldstid til Obligationsindehavere. D'Hrr. Tho. Joh. Heftye & Søn er udnævnt til Selskabets Bankierer.

Banen er nu under Arbeide siden Juli iaar, og over en Millioner Kroner er allerede udlagt derpaa. Da Obligationer og Aktier kun udstedes til Kontraktørerne af Kompaniet som Betaling for udført Arbeide, certificeret ifølge Kontraktens Betingelser, er de altsaa Sikkerhed i sig selv, at der existerer Sikkerhed for Kjøbekontrakter og alt muligt. Obligationer vil udstedes til Ihændehaveren paa Beløb £ 10, £ 50, £ 100 og £ 500, efter Ønske. Udstedelsens Pris er 90 pCt. (£ 90 pr. £ 100) og Kursen Kr. 18.15 pr. £. Renterne (5 pCt.) garanteres i tre Aar, til hvilken Tid Jernbanen sandsynligvis bliver færdig. Som yderligere Sikkerhed for den rigtige Udbetaling af Renterne i Norge vil, efter Overenskomst med Kompaniet (The Northern of Europe Railway Co. Limited), et Beløb tilstrækkelig til at betale tre Aars Rente blive tilbagebetalt af Kontraktørens Penge.

Efter Prisen (90 pCt.) vilde da Obligationer betale: Kjøbere ca. 5½ pCt. aarlig Renter. Hr. Vexelmægler C. M. Michelsen herstedes har faaet sig overdraget Enesalget af disse Obligationer i Norge. (Aftp.)

Brændevinssamlaget paa Fredrikshald har bevilget 400 Kr. til Stipendier for unge Sømænd, der ønsker at tage Hyre paa fremmede Fiskefartøier for at sætte sig ind i Havfiskebedriften. (F. Tilst.)

Jfl. d. Nattid. er Pr.-Løitnant A. Hovgaard og Grosserer A. Gamél beskjæftigede med Udarbeidelsen af Planer og Overslag til en ny dansk Polarexpedition via Franz Josephsland. Expeditionen tænkes atsendt med Dampskibet „Dijmphna" næste Sommer.

Telegrammer.

Christiania, 1ste Oktbr. 1884.

Anledning Venstres Seier Rigsdagsvalget og Hedins gjenvalg Stockholm tvende Folkehyldningstog Hedins Bolig. Hedin talte, takkede. Kristiania Storthingsrepræsentanter agter indbyde Møde næste Uge Istandbringelse Grundlovsforening Kristiania. Keiseren, Keiserinden Kina stemt for mindelig Bilæggelse fransk-kinesiske Krig, hvorfor haabes godt Resultat.

Et Spørgsmaal.

Skulde det ikke være en passende Tid nu, medens Hr. Wallem er i Byen, at faa istand et Diskussionsmøde om Hvalfangsten og dens Indflydelse paa Fiskerierne?

Nedskriveren heraf stiller herved Anmodning til Interesserede om at overveie og i Tilfælde tage de fornødne Forholdsregler i denne Sag.

J.

Meteorologisk

September.	Barometerstan (Millimeter.) Kl. 8 Form.	Kl. 2 Eftm.
27	750.1	750.9
28	741.0	742.8
29	746.5	747.7
30	750.7	755.1

September.	Thermometerst (Celsius.) Kl. 8 Form.	Kl. 2 Eftm.
27	+10.6	+11.2
28	+12.2	+ 9.8
29	+ 7.4	+ 9.2
30	+ 8.4	+ 9.0

Høipand

Oktober

Idag
Fredag 3die
Lørdag 4de

Bekjend
M. W. Holm
Dampskibs
Tromsö-
Præsiden
— Capt
afgaar sydover Nat
Pakgods modtage
til Kl. 2 Efterm.
Passagerer indt
Tromsö-

ventes sydfra idag
inat Kl. 12.
Pakgods modtag
til Kl. 2.
Passagerer ind
Eftrmiddag.
Obs. Sörvæ
Tromsø—
„Nordst
Kapt
ventes sydfra Sønda
Nat til Mandag Kl.
Pakgods modtages
til Kl. 5.
Passagerer indt

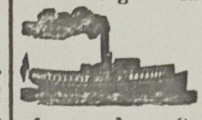

afgaar sydover Søn
Pakgods modtag
dag til Kl. 5 Eftern
Passagerer indt
Tromsö

afgaar til Kjosen Ma
Expederes Lørd
M. W.

Det Bergens
fjeldske Dam
Somm
beregnes indtil U
M. W. H

D'Hrr. Var
pr. „Hankon
over 29de Septbr.
at Skibet intet kun
fra expederede Var
Næste Østfinma
13de Oktbr.
M. W.

Post-
mentet
veien

Onsdag den 10de September 1884.

Bladet udkommer to Gange ugentlig, nemlig hver Onsdag og Lørdag Morgen. Betalingen er 3 Kr. halvaarlig, hvortil kommer 50 Øre i Porto for ubeskj og 80 Øre i Budpenge for ubeskjed Abonnenter

de Magers, frembringer jo næsten aldrig
et, end ikke saa meget Græs, at der er til-
kelig Føde for nogle Dusin Sauer; dog, det
r vi lade ud af Betragtning; men dette kna og
de Veir har naturligvis ogsaa sin Indflyy-
se i de omliggende Landstrækninger. Det
saaledes være kleint bevendt med Somme-
borte i vort „Opland", Rusfekysten. Og
ra skal vi ha vort Hø, vor Bed, vor Mul-
sød, vor Renmose, vort Kjød o. s. v. Men
blir det visselig lidet af mange af disse
vendighedsartikler, og hvorfra skal vi saa
det i denne Ørken? At saa Alt fra
ondhjem eller Archangel er ingen let Sag
de fleste af Vardøværingerne.

Til nogen særlig Hinder for Fisket har
ikke Veiret været iaar. Imidlertid faar
sige, at Sommerfisket i det hele taget har
t smaat. Haakjærringfisket, som i Juni
ned tegnede sig meget godt, tog saa hur-
af, at her omkring Begyndelsen af denne
ned var omtrentlig „svart". Torskefiske-
der var udmærket godt i Mai og de første
af Juni, har siden været yderst smaat.
samme gjælder ogsaa Kveitefisket samt de
e Smaafiskforter. Sei har vi saaledes
vidst af. Hvad der dog har gjort, at
en i Almindelighed har staaet den nød-
ge Melforsyning for Vinteren, er de enor-
høie Priser hos Archangelkrusserne. Et
a trekvart Pud Kveite, 1,5 Pud Torsk,
d Hyser, 2 Pud Sei osv. alt for 1 Pud
er saa høie Priser, at det er fast ube-
igt, hvorledes D'hrr. Russer ser sig istand
betale dem. Det er ganske eiendomme-
t iagttage, at naar en Baad kommer ind
med Kveite, faar han derfor sin Baad
med Mel omtrent to Gange. Saa let-
faar neppe nogen sit Mel, om han end
aa Ruslands bedste Kornmark. Desvær-
nytter vore Fiskere denne udmærkede An-
g til at skaffe sig Mel slet ikke, som den
benyttes. Det er rent utroligt, hvorle-
ange tager det løit — gaar og driver
Land med en Haand i hver Lomme uden
e en Øre. De blot ser paa at de en-
ttige kommer med den ene Baadsfarm
er den anden. Og naar saa Vinteren
, ja saa er de „mellaus". I forbigaa-
ære det sagt, at vi hver i sin Stilling
det altformeget med Ro. Den engelske
„Tid er Penge" gjælder aldeles ikke heri
mod er der ofte Spørgsmaal om at „slaa
ihjel" paa den mindst hjedelige Maade.
ligger det i Luften, dette som saa me-
det. Dertil kommer nu ogsaa, at Ar-
anden ogsaa skal befatte sig med Stats-
Absolut Veto, Stemmeretten, Jury,
ganisationen m. m. fl., og dette er jo
iste lette Sager især for dem, der in-
helst Forudsætning eier til at klare des-
Sager. Men de er jo nu paa Mo-

sserne forlader os nu smaat om smaat,
llerede Storstumpen dragen. Det sam-
lder ogsaa vore Hvalfangere. Disse
r iaar ikke gjort det saa godt som de
nde Aar, men en ganske pen Fortjene-
dog vistnok de fleste. Fangsten har
iaar faldt temmelig jævnt. Nogen
er det vel ikke for nogen, men de fleste
mmelig vel fornøiet. Men om Hval-
fangsten med, hvad dermed staar i Forbindelse, i en senere Epistel.

Til
Bestyrelsen for Troms Amts Landhusholdningsselskab.

De Fjøsbefaringer, som af Selskabet har været foranstaltede Høst og Vaar, maa erfjendes i ikke ringe Mon at have bidraget til at hemme den tidligere raadende sørgelige Sultefodring af Kreaturene. I et saa knapt Foderaar som indeværende er det imidlertid at befrygte, at mange vil blive fristede til i Tillid til en god Høst og Vaar og til Surrogater, som i Binterens og Vaarens Løb kan tilveiebringes, at indsætte for stor Buskab. Der skal nemlig en vis Overvindelse til at nedslagte Tredjedelen eller indtil Halvdelen af sine Dyr, hvilket paa mange Steder bliver nødvendigt, hvis man skal være sikret mod Hømangel, naar det liber ud paa Vaarparten.

Det vil derfor være ønskeligt om Landhusholdningsselskabet i Høst kunde lade Fjøsbefaringer foretage i størst mulig Udstrækning; de dertil medgaaende Beløb vil være vel anvendte Penge.

Vi tillade os saaledes at henstille til den ærede Bestyrelse at gjøre, hvad den kan, for at forebygge Mishandling af de umælende Dyr ved Sultefodring.

Enhver forstandig Mand bør ogsaa hver i sin Kreds ved Raad og Samtale søge at virke til det samme Maal.

a — 2.

Til Tromsspostens redaktion.

Engang i vaar, medens den politiske kamp stod paa sit høieste, stod der at læse i Tromsposten — optaget fra „Morgenbladet" — et stykke, hvis forfatter paa det bittreste bebreidede en stor del af Kristiania højremænd, at de vilde understaa sig at hævde sine egne meninger om rigtigt og urigtigt, at de tillod sig at kritisere højreregjeringen og højres ledende mænd og det endog i venstremænds nærværelse. Allerede dengang tænkte jeg at sende Tromsposten en protest mod saadan tale, men det kom mig atter ud af tanker. I bladets no. 69 (for 30te aug.) blev jeg imidlertid levende minded om hin morgenbladsartikel ved den unaadige behandling, der i nævnte nummer bliver mig tildel, fordi jeg paa folkemødet herstedes har vovet at yttre mig misbilligende om „meningsfællers" og „kollegers" færd, vovet dette i en tid, da ufordrageligheden og partityranniet er omtrent lige stor, enten man ser til højre eller venstre, en tid, da partiet er alt, og den enkeltes personlige overbevisning intet, en tid, da „meningsfæller" og „kolleger" fremfor alt maa støttes og deres synder undskyldes, hvis man ikke vil blive bestyldt for selvgodhed og slaakastethed, som jeg husker, at hin morgenbladsforfatter saa smukt udtrykte sig. Det viser sig at være alt andet end behageligt ikke at slutte sig til noget parti, eller rettere ikke at hylde noget yderliggaaende partistandpunkt, da man derved bliver nødt til at værge sig mod anfald fra begge sider; men ikke destomindre agter jeg ikke at give afkald paa min ret til at have min egen mening og frit udtale den.

Hvad angaar Tromsspostens referat af forhandlingerne paa folkemødet, er dette af en ganske kurios beskaffenhed. Uagtet bladet ingen referent har havt ved mødet, vil det dog befatte sig med at levere et referat, og tilveiebringer et saadant omarbejdet efter Tromss stiftstidende; og paa dette referat bygger det saa et angreb paa den eneste af de tilstedeværende, der optraadte mod den sørgelige agitator. Det er i sandhed overraskende plausibelt at få et saadant tillidsforhold etableret mellem de to ærede Tromsø-blade. Tromsspostens redaktion burde vistnok have kunnet tænke sig, at stiftstidenden i sit referat, hvilket jeg desværre for øieblikket ikke er i besiddelse af, vilde fremstille oppositionen mod hr. Jakobsen saa svag som muligt.

Naar jeg indsandt mig paa folkemødet, var det ikke for at blande mig op i nogen debat om de politiske spørgsmaal. Jeg ved nemlig meget godt, at jeg ikke er nogen politiker.

Hr. Jakobsens foredrag indeholdt intet nyt. Hvad venstre her vistnok havde ventet og ønsket, nemlig en fremlæggen af partiets fremtidige program, maatte man ganske savne, derimod diskedes der op med de gamle beskyldninger mod højre som en samling af foragtelige, herskesyge og egennyttige personer i et foredrag af en saa agitatorisk beskaffenhed, at noget ligenede vistnok aldrig har været hørt paa disse kanter. Som eksempler paa udtalelserne kan anføres:

Embedspartiet var de eneste i dette land, der havde havt det godt siden 1814. Det kgl. forslag om statsraadernes deltagelse i stortingets forhandlinger var ikke fremkommet for at imødekomme stortinget, men sigtede ved nærmest til at skaffe ret mange af regjeringens venner levebrød ved statsraadspensioner. Højrepartiet havde søgt at danne et proletariat i vort land. Indkomstskat, saaledes som regjeringen havde villet have den, var et paafund for at udarme folket og gjøre det spagt og saaledes lettere at underkue. Angaaende dampposternes besættelse hedte det: „at bestænke modstandere med smuds af den art (!) er ikke vor vis, men mandiges, at bankembedsmænd af højre har misbrugt sin stilling for at skade politiske modstandere" o. s. fremd.

Foredraget kunde intet andet udrette hos dem, der hørte paa det, end vække onde lidenskaber og fremelske bagtanker. Derfor fandt jeg mig befojet til at opponere. Ved at gjøre dette vidste jeg, at jeg ikke gik udenfor mit kald. Det var allaa denne side ved foredraget, jeg holdt mig til i min imødegaaelse af samme: den politiske intolerance, de tyranniske lyster, det had mod anderledestænkende i politiken, der paa det bristigste gjorde sig gjældende i, hvad der var foredraget under min menigheds bifald.

Om hvorvidt hr. Jakobsen havde prædiket had og intolerance, var det, at diskussionen drejede sig. Paa min protest mod den karakteristik af højre, som foredragsholderen havde givet tilbedste, svarede denne, at han slet ikke havde fremstillet højres mænd, som af mig paastaaet, navnlig havde han ikke underlagt deres handlinger slette motiver; han havde ikke forsøgt at stemple dem som moralsk foragtelige personer.

At dette dog, just som af mig paastaaet, var tilfældet, viste sig tydelig, da jeg i debatten om „venstremænd til alle folkets ombud" anførte forligelseskommissærstillingen som et eksempel paaet kommunalt hverv, hvormed politikken ikke havde noget at skaffe, ti da blev taleren aldeles forfærdet, ti hvordan kunde man vente, at en højremand skulde dømme upartist, endogsaa — hedte det — med sin bedste vilje.

Da jeg udtrykte min taknemmelighed over, at hr. Jakobsen ved den sidste udtalelse saa klarligen havde bevist sandheden af min paastand, saasom det jo netop var karakterens retskaffenhed, det her kom an paa, og som efter hans formening ikke kunde ventes hos en højremand, erklærede han, at han ikke kunde skjønne, at fortsat replikveksling mellem os kunde føre til noget. Denne afslutning paa dialogen mellem hr. Jakobsen og mig har stiftstidendens referent karakteristisk nok udeladt. Jeg kan dog ikke vel tro, at dette er sket, fordi „den prosten", som det heder i Tromsspostens, blev „tynt uden tny".

Nu optraadte hr. sagfører K. Mourfund og omtalte de forsøg, yderste højre havde gjort paa at faa rigsretsdommen underkendt af kongen, og her vovede jeg virkelig at udtale min misbilligelse af disse forsøg, der trods alle „meningsfæller" og „kolleger" for mig stanse som fortostelige, da jeg tror, at den tristne, enten han hører til højre eller venstre, skal være tydig mod de foresatte øvrigheder, ikke alene de gode og billige, men ogsaa de vrangvillige. Den nye ære, der bærer alt for meget præg af at være opfundet for anledningen, at alene kongen og de kongevalgte „autoriteter" er øvrighed, medens landets lovgivende forsamling og

óvirsk Domstol, ei kan komme ind under dette begreb, denne lære er alt for fin til, at jeg kan fatte den*) Og denne min Opfatning af lydighedsbudet

for hvilke han gaa i Vinstrengaal (Stiftst. Nr 70) har vindet "hadelig Omtale".
En anden Sag . . .
(Fremsjed Nr. 72 – 10 sept. 1884

tydighedsbudet tør jeg frit vedkjende mig, enten jeg staar blandt højre- eller venstremænd, og om end Tromsspostens redaktion for den sags skyld skulde ville erklære mig foren kætter.

Det er muligt, at hr. Mourfund lagde mere vægt, end jeg lagde mærke til, paa de 31's protest. Jeg i hvert fald udtalte mig ikke om den. Denne protest finder jeg ikke og har jeg aldrig fundet forkastelig. Hvad jeg mente med adresser efter dømmen, var adresser i egentlig forstand til de dømte statsraader, hvoraf jeg synes erindre, at der indløb endel. Adresser efter en dom kan jeg ikke billige, da domstolen efter min formening bør have det sidste ord, hvad enten den heder højesteret eller rigsret; og det gør for mig intet til sagen, at ogsaa venstre ved forskellige leiligheder ligeoverfor de ordinære domstole har begaaet den samme fejl. At rigsrettens sammensætning var moralsk forkastelig er jeg ikke i synderlig tvivl om, ligesom ogsaa jeg beklagede udfaldet, dog tror jeg den maatte respekteres som rigsret og dens dom som rigsretsdom, da de lovlige former var iagttagne; og det samme maa vel ogsaa statsminister Selmer have ment, der lod sig forsvare for denne ret, og hans defensor, som tiltaler den som „høje dommere" og „rigets øverste domstol", og højesterets-assessorerne, der blev siddende i denne ret.

Tromsspostens referat ender med et slags trudsel om senere at lade mig stande til rette for min opsætsighed mod Lutherst ugeskrift. Jeg har aldeles ikke paa mødet udtalt mig om denne eller hin artikel i ugeskriftet af den gode grund, at jeg, hvad jeg og forklarede paa mødet, ej holder dette blad og heller ikke har læst opsatsen „vanviddets dage", hvortil Ole Tollefsen formodentlig sigtede. Der blev til mig rettet et almindeligt spørgsmaal omtrent saalydende: hvad jeg mente om den præst, der under vore forholde vilde saa organiseret en planmæssig modstand mod sin kirkelige øvrighed. Dertil svarede jeg: Han vilde efter min mening synde mod det fjerde bud. Hvor sand Ole Tollefsens bestyldning mod bladet var, kunde jeg, der ej havde læst det, ikke bedømme. Muligt, at jeg kunde billige artikelen, dog er det sandsynligere, at jeg ej kunde det.

Nogen yderligere skriftveksel i denne sag agter jeg ikke at indlade mig paa.

Maalselvens præstegd. 1 sept. 1884.

erb.
Jonas A. Landmark.

Vi maa i Anledning af foranstaaende Inserat gjøre et Par korte Bemærkninger. —

Naar Hr. Sognepræst Landmark anker over „den unaadige Behandling", der i Trpst. Nr. 69 er bleven ham tildel, skal vi blot minde ham om, at det nok egentlig er ham, som fra først af har været den „unaadige".

Naar han dernæst hævder sin Ret til at have „sin egen Mening", „sin personlige Overbevisning" og frit udtale den uden at „slutte sig til noget Parti eller hylde noget yderliggaaende Partistandpunkt", saa skal vi være de sidste til at ville frakjende Hr. Sognepræsten denne Ret. Men naar han tror at kunne benytte denne sin Ret paa en saadan Maade, at han vil berøve anderledestænkende den samme Ret, som han hævder for sig selv, eller m. a. O. naar han mener sig berettiget til offentlig at laste andres Færd og stemple den som „forkastelig" eller som ligefrem „Opsætsighed mod Øvrigheden", saa faar Hr. Sognepræsten uden at antage Martyrminen saamen finde sig i, at disse — de være nu „Meningsfæller" og „Kollegaer" eller ei, — ønsker en nærmere Forklaring af de Momenter, hvorpaa han bygger sin forkastende Dom; — andet har ikke vi gjort. —

Det er ikke frit for, at Hr. Landmark i sit Inserat giver det Udseende af, at Tromsspostens Redaktion skulde have misbilliget hans Optræden i det hele taget paa Folkemødet. Det har vi jo ikke gjort. Vi har meget mere glædet os over, hvorledes han ved Diskussionens Begyndelse sagde DHrr. Venstretalere drøie Sandheder; men hvad der vakte vor Forundring var den Maade, hvorpaa han ifølge Stiftst.s Referat ved Diskussionens Slutning dømte Høires Optræden ved en bestemt Leilighed samt lod sig drive af nogle af Venstres Koryfæer til at gjøre Indrømmelser, som det er vitterligt, at Partiet har taget til Indtægt for sig, og

En anden Sag er det imidlertid, at Stiftstidendens Referat — efter Sognepræstens Forklaring — er ukorrekt og misvisende; vi tror, at Hr. Landmark burde være os taknemmelige, fordi vi har givet ham Anledning til at berigtige Referatet, hellere end i haanlige Ordlag at tale om det „kuriøse" Referat, som vi har „tilveiebragt" eller „omarbeidet efter Tromsø Stiftstidende". Vi tør anmode Hr. Sognepræsten om godhedsfuldt først at gjennemlæse Stiftstidendens Referat og derefter bedømme, i hvilken Udstrækning Tromssposten har „omarbeidet" samme; vi haaber, at Hr. Landmark da vil vide at skjelne mellem Kritik og Omarbeidelse, ligesom han vistnok ogsaa vil finde, at vi har holdt os saa korrekt til „Texten" som vel muligt. Naar det heeder, at „Tromsspostens Red. burde have kunnet tænke sig, at Stiftst. i sit Referat vilde fremstille Oppositionen mod Hr. Jakobsen saa svag som muligt", skal vi bemærke, at dette ikke kunde falde os ind, saasom den Del af Stiftstidendens Referat, der omfatter Sognepræstens „Opposition", ingenlunde giver Indtryk af at være affærket. Derimod skal vi efter de Oplysninger, som ovenfor er givet ikke være utilbøielige til at antage, at den Del af Stiftst.s Referat, der omfatter Sognepræstens „Sympathier", er vel meget farvet af Referentens Venstrepensel.

Med Hensyn til Stiftstidendens urigtige Referat, der særlig er misvisende og vildledende, hvad Sognepræstens Udtalelser om de 31's Protest og Lutherst Ugeskrift angaar, faar imidlertid Hr. Landmark søge Oprejsning hos Stiftstidendens Referent.

Vi skal ikke her indlade os paa nærmere at drøfte det berettigede eller uberettigede i at sende Adresser til de dømte Statsraader. Naar man har en saadan Opfatning af Domstolens Sammensætning, som den, Sognepr. Landmark har, vidselig den eneste rette, nemlig at den er „moralsk forkastelig", synes det dog at kunne være fuldkommen forsvarligt at hævde dette, selv om man er nødsaget til loyalt at bøie sig for Dommens Udfald; vi har jo bl. a. i det kongelige Diktamen Udtalelser i den Retning, som Sognepræst Landmark dog vel neppe vil være med paa at betegne som „Opsætsighed" mod Domstolen, eller som „Overtrædelse af det 4de Bud"?

At „Tromsspostens Redaktion skulde ville erklære Landmark for en Kjætter", fordi han som kristen vil være „lydig mod de foresatte Øvrigheder, ikke alene de gode og billige, men ogsaa de vrangvillige", — er en Insinuation af Sognepræsten, som „bærer alt for meget Præget af at være opfundet for Anledningen", til at vi skulde fæste os videre ved den. Vi skal kun i al Venskabelighed raade Hr. Sognepræsten til ikke at lave sig nogen „Kjætterglorie", hvor Materialet ikke er mere forhaanden end i nærværende Tilfælde.

Sognepræst Landmark betragter i en Note vor efter Laurvigs Blad indtagne Notits om den mislykkede Hyldning af Statsminister Sverdrup i Laurvig som en Illustration til den „nye" Lære, at en Venstre-Statsminister ikke henhører under Begrebet „Øvrighed". Vi skal lade Hr. Landmarks Note staa uantastet som et „Kuriosum".

Trpst. Red.

Tromsø den 9de September.

Frøken **Marcilie Holmboe** gav igaar i Grand Hotels Festivitetslokale en Koncert, der efter Omstændighederne var ret godt besøgt. Koncertgiverinden høstede rigeligt Bifald for sit kunstneriske Spil, og Publikum havde Grund til at beundre hendes forbausende tekniske Færdighed og storartede Kraft. De, der havde Evne til at forstaa og følge med i den storslagne og højtliggende Musik, kunde vistnok ogsaa glæde sig ved en sjelden musikalsk Nydelse.

Den nye Lappelov, der fra 1ste Januar d. Å. traadte i Kraft, har i enkelte Dele af Amtet i ikke ringe Udstrækning været bragt i

Over Skaden været afholdt, og i flere Tilfælde har Lapperne i Mindelighed vedtaget at betale den ved Taxten bestemte Skadeserstatning, som tildels vidog er gaaet op til 80 a 90 Kroner foruden Bøder for Undladelse af at vogte Dyrene. I de Tilfælde, hvor Lapperne har negtet at erlægge Bøder og Erstatning, er der anlagt Politisag mod dem. Aarsagen til at Rensdyrene har gjort Skade har i de fleste Tilfælde været den, at Lapperne efter gammel Vane ganske har undladt at vogte sine Dyr. Det er derfor at haabe, at de Lærepenge, som de nu maa betale, vil medføre, at de for Eftertiden indfører et mere effektivt Bevogtningssystem end hidtil har været sædvanligt. Ogsaa mod en Gaardbruger i Skjærvø er der efter Anmeldelse af Lapperne anlagt Politisag for, at hans Hund har jaget ihjel Rensdyr.

En Oter med 2 Unger saaes for nogle Dage siden at plumpe i Søen tæt ved Moloen. Antagelig har den søgt Tilhold under et af Pakhusene eller i Stenkarrene under Moloen, men har fundet Stedet for uroligt.

Af de her fra til Ishavet udrustede Fangstfartøier er Jagterne Lyna, Sevaldsen, Fidentia, G. Larssen og Tvende Brødre, J. Kjeldsen, totalt forliste. Lyna og Tvende Brødre var assurerede dog ikke til fuld Værdi, hvorimod Fidentia var uassureret. Mandskaberne ere bjergede og hjemvendte med andre Fartøier.

Følgende Fangstfartøier er hjemkomne med regningsførende Fangst: Skonnert Andenæs, H. Christensen, Jagterne Berntine, N. Johnsen, Bjona, M. Johnsen og Ellida, L. Sebulonsen. Jagt Cecilie Malene, M. Arnesen, er vendt hjem fra sin anden Ishavstur taar, men denne Gang uden at have gjort synderlig Fangst.

En Jagt fra Tønsberg, Skipper Jensen, er ogsaa vendt hjem uden Fangst.

Fra Ishavet er i denne Uge hjemkommet Jagt Hortensia, tilhørende O. J. Finckenhagen, Skipper Mansika, med en Fangst af 92 store Kodder, 13 Hvalros og 3 Bjørne, antagelig værd Kr. 4000.00, skriver Finmarksposten. Fartøiet har gjort 2 Ture iaar, begge Gange har Fangstfeltet været ved Iskanten i Hvidesøen og ved Nowaja Zemljas Vestkyst. Veiret og Isforholdene har iaar været mindre gunstige for Fangst, saa at flere Fartøier herfra knap nok vil kunne dække de med Udrustningen forbundne Udgifter. Enkelte har allerede været borte over 4 Maaneder.

Mansika beretter, at det Kariske Hav har i hele Sommer lagt fuldstændig tilfrosset, saa det har været umuligt for noget Fartøi at slippe frem paa den Bei. Dampskibet „Nordenskjøld" har han hverken hørt eller seet noget til.

Foruden de 2 Fartøier herfra, som skal være forliste under Spitsbergen, berettes endvidere, at ogsaa 3 Fartøier fra Tromsø skal være forliste derover, altsaa i det Hele 5 Fartøier. Regner man gjennemsnitlig Besætningen pr. Fartøi til 10 Mand, skulde der altsaa være et halvt Hundrede Mand, som er sat ud af Stand til ved egen Hjælp at komme hjemover. Er disse forliste Mandskaber saa heldige at paatræffe andre Fangstfartøier, med hvilke Overreisen kan foregaa, saa er naturligvis ingen Fare for Haanden, i modsat Fald vil deres Stilling være adskillig truet derover, hvis der ikke bliver ydet dem Hjælp.

Seifisket med Not er fremdeles smaat, skriver Finmp.; af og til kan enkelte Notlag faa lidt, men i Regelen er det misligt. Med Garn fiskes i den sidste Tid ganske godt, saavel heromkring som især østenfor. Prisen paa Sei er derfor faldt lidt, idet Russen forlanger 3½ Bog Sei for 1 Bog Mel.

Efter Telegrammer til Finmarksposten fra Kristiania 5te Sept. hidsættes følgende:

Udnævnelser i forgaars: Sognepræst Rosenlund til Hammerfest sognepræstkald, personelkapellan Lerom til Øierdals sognepræstkald, residerende kapellan Aagaard sognepræstkald

---

[1]) Efter denne Note skulde vor formodentlig en venstre-parlamentariker reise ind under begrebet øvrighed, siden Tromsspostens Redaktion skulde finde lidet passende (dets forhold til domstole og sammenligned vi nærmere behøver at karakterisere), som den i samme nummer af bladet optagne om statsminister Sverdrup i Laurvig.

ne, radikale Elementer, som vitterligt rører sig og
allerede paa flere Maader er kommet til egne
inden vort offentlige Samfunds tre idemer
Demokratiets Tidsalder?

Det gjælder saaledes paa mere end et Felt
nu at "holde igjen", hvis vi ikke, fór vi ved
Ord af sit, skal resikere at blive Vidne
til det Oplösningens Vark, der overall vil være
den uudbliverlige Følge, hvor man vil handle
efter den falske Grundsætning, som desværre
mer og mer synes at finde Tilhængere blad os,
nemlig, at "Folkets Rost er Guds Rost

Bestillinger tages med 10 Øre pr. Korpuslinie og indleveres i Bogtrykkeriet inden Tirsdag og Fredag Middag.

Bladet kan bestilles fra hver Maaneds Begyndelse paa samtlige Post-contorer og Postexpeditioner samt herstedes i Bogtrykkeriet. Abonnementet er bindende indtil Halvaarets Udgang og maa opsiges 1 Maaned forgjeves.

Lørdag den 27de September 1884.

Bladet udkommer to Gange ugentlig, nemlig hver Onsdag og Lørdag Morgen. Betalingen er 3 Kr. halvaarlig, hvortil kommer 30 Øre i Porto for udenbys og 20 Øre i Budpenge for indenbys Abonnenter

13de Aarg.

Eftrykningsliste.

Sidste Søndag efter Treenighed

Høimesse ved Kapellan Thinn
Aftensang Kl. 4 Stiftskapellan Dahl
i Tromsøsundets Kirke:
Høimesse Provst Mogrund
i den katholske Kirke:
Kl. 10 Høimesse med Prædiken
Kl. 5 Prædiken m. sakramental Velsignelse
i Baptisternes Forsamlingshus:
Prædiker 10½ og 5 O. B. Hansson.

Idag.

Udleveres Pakgods med Dampskibet nordover til Kl. 5. Passagerer indtegnes til 7.
Udleveres Pakgods med Fjorddampskibet sydover til Kl. 5. Passagerer indtegnes til 7 Eftrm.
Udleveres Pakgods med Fjorddampskibet til Kjosen, til Kl. 5 Eftrm.
Udleveres Breve paa Postkontoret med Fjorddampskibet sydover fra 4—7 Eftrm.
Pengebreve og Pakkepost til 6.
Kommunebibliotheket aabent fra 6—7 Eftm.

Søndag

Kunstforeningen aaben fra 12—2.
Museet aabent fra 3—5.
Udleveres Breve paa Postkontoret med Fjorddampskibet til Tjosen fra 4—6 Eftrm.
Udleveres Breve paa Postkontoret med Dampskibet nordover fra 4—6 Eftrm.
Pengebreve og Pakkepost til 6 Eftr.

Mandag

Udleveres Pakgods med Dampskibet sydover til Kl. 12. Passagererne indtegnes til 7.
Udleveres Breve paa Postkontoret med Fjordskibet nordover til 7 Eftrm.
Udleveres Pakgods med Fjorddampskibet til Balsfjorden til 5 Eftrm.
Udleveres Breve paa Postkontoret med Dampskibet sydover til Kl. 4—7.
Udleveres Pakgods med Fjorddampskibet nordover til 5 Eftrm.
Udleveres Breve paa Postkontoret med Fjordskibet til Balsfjord indtil 7 Eftrm.
Pengebreve og Pakkepost til Kl. 6.

Tirsdag

Kommunebiblioteket aaben fra Kl. 6—7 Eftm.
Kunstforeningen aaben fra 9—10½.

Postkontoret er aabent alle Hverdage fra 9—10
Samlingsdage Tirsdag og Fredag Kl. 11 Form.
Banken er aaben alle Hverdage fra 12—1 Middag
Telegrafkontoret er hver Dag aabent fra 7 Form.
til 7 Aften

[D]isenterne og Folkeskolen.*)

[D]issenterne har det godt herstlands for
[o]g synes at skulle faa det endnu bedre
[t]iden. Regjering og Storthing kappes
[o]m at skaffe dem fuld Lighed i borgerlig og
[k]irkelig Henseende med Landets øvrige Indbyggere, der bekjender sig til Statskirken. Reformen, nedsatte for nogle Aar siden (1879)
[e]n Kommission, der omarbeidede Dissenterloven af 16de Juli 1845 paa en Maade, som ikke tilfredsstiller os selv, men vistnok ogsaa, saavidt man har erfaret, tilfredsstillede alle forudgaaende Fordringer hos Dissenterne selv. Paa Grundlag heraf fremsatte Regjeringen for forrige Storthing et Forslag til en ny Dissenterlov, der i det væsentlige godkjendes af Kirkekommiteen" og Odelsthingets overveiende Flertal. Men, et Mindretal indenfor dette Thing, der til det radikalere Fremskridtsparti, [f]remsatte Lovforslaget paa enkelte Punkter, hvor Dissenternes Fordring til Folkeskolen, [s]yntes mig nok i at gjøre Indrømmelser til [d]isse Forandringer, de foreslog, fandt [O]delsthingets radikale Flertal, [d]er fastholdt imidlertid sine Beslut[n]inger, og da Lagthinget gjorde ligesaa, og da Sa[g]en endelig kom til Behandling i det sammensatte [S]tort- og Lagthing for 82 [m]od 50. Imidlertid vedtog Stor[t]inget enstemmig Regjeringen" om at lade indkalde Kommunebestyrelsernes, Amtsformandskabernes, Skolekommissionernes og de organiserede Menighedsraads Erklæringer angaaende Odelsthingets og Lagthingets Beslutninger. Dette er nu i Gang over hele Landet, og Medlemmerne af Norges Statskirke faar nu se sig for, hvad de gjør med sin Kirke og den Folkets Skole, som hidtil har staaet i den nøieste Forbindelse med den for at lette Landets Borgere Opfyldelsen af den Paragraf i Grundloven, der siger: „Den evangelisk-lutherske Religion forbliver Statens offentlige Religion. De Indvaanere, der bekjender sig til den, er forpligtede til at opdrage deres Børn i samme".

Striden mellem Odelsthing og Lagthing dreier sig fornemmelig om Affattelsen af § 16 og § 21 i Loven.

§ 16 handler om Tilsyn med Dissenterbørns Undervisning og moralske Opdragelse.

§ 21, den anden Paragraf, hvorom ogsaa Striden fornemmelig har staaet, angaar Spørgsmaalet om Dissenternes Adgang til at deltage i Almueskolens Bestyrelse og til at opnaa Ansættelse som Lærere ved samme. Denne Strids Afgjørelse i den rette Retning er af den største Betydning for Skolen og Statskirken.

Odelsthingets Beslutning, der stemmer med Kirkekommiteens Flertals Indstilling, som atter kjem i Hovedsagen ret nær med den kgl. Proposition, lyder saaledes: „Dissentere kunne ikke beklæde Ombud og Bestillinger i Statskirken og ved Folkeskolen, dog derfra undtaget Lærer- og Lærerindeposter, til hvilke udelukkende er henlagt Undervisning i Haandarbeide, Skrivning, Regning, Tegning og Gymnastik".

„Heller ikke kunne Dissentere ansættes ved offentlige Skoler for den høiere Almendannelse i Lærerbestillinger, hvormed er forbundet Religionsundervisning, ligesaalidt som de kunne frædes til Deltagelse i kommunale Forhandlinger og Beslutninger Statskirken vedkommende. Derimod kunne de, dersom de deltage i personlige Udredsler til Folkeskolen, frædes til Deltagelse i saadanne kommunale Forhandlinger og Beslutninger, denne angaaende, der ikke vedrøre Religionsundervisningen".

„Forsaavidt Kommunens Ordfører er Dissenter, tilkrædes Skolekommissionen af et andet af Formandskabet af dets Midte valgt Medlem, der tilhører Statskirken."

Lagthingets Beslutning lyder derimod saaledes: „Dissentere kunne ikke beklæde Ombud og Bestillinger i Statskirken og ikke ved Folkeskolen og Skolerne for den høiere Almendannelse indehave Lærerposter, hvormed er forbundet Religionsundervisning".

(Forts.)

*) Til
Hr. H. F. Giæver!

I dette Blads No. 63 har De givet Tilsvar til vor Bemærkning i No. 60, om Deres Uberettigelse til som Ordfører at medunderskrive det af „14 af Amtets 18 Ordførere", til den nye Statsminister sendte, i „Dagbladet No. 229" indtagne Telegram. I dette Deres Tilsvar søger De at insinuere, at Underskriften paa vor Notits skal forstaaes derhen, at Underskriverne: „Vælgere", skal være „kuns En". Denne Insinuation kunde helst være spæret; thi at ere saadelig flere, saa nu endog mange, som ikke samme Opfattelse om hvorvidt en Ordfører, som saadan, paa egen Haand kan indlade sig paa Hvilken som helst politisk Demonstration. Dernæst siger De, at vi „ville indbilde Skadets Læsere", at „naar De som Underordfører har været med at underskrive en Adresse til Hans Majestæt uden Herredsstyrelsens Bemyndigelse, medbringer De Deres Stilling". Vi behøve vistnok at gjøre Forsøg paa at indbilde nogen dette, som er en simpel Følge af en Ordføreres Stilling og Forhold til Herredsstyrelsen og Kommunen i det Hele taget. De søger vel at give det Skin af, at det kun var en Adresse til Hans Majestæt, De var med paa, og da maa vi tillade os at spørge, om De ikke gjennemlæste Adressen før De underskrev den. Havde De gjort det, vil De nok med os finde, at Deres Tale og Lovprisning hovedsagelig var myntet paa den ny Minister og det ny System, medens Majestæten maatte lade sig nøie med et lidet Finale. Naar De troer ved Deres Adresse at have udtalt Deres Vælgeres Tanke, da kan dette ikke være andet end Deres Spøg; thi vi maa antage, at De har noteret Dem Udfaldet af det før Adressen afholdte Valg paa ny Medlemmer af Herredsstyrelsen, og hvorvidt Deres Forsikring om, at de „23 af Herredstyrelsens Medlemmer ere fuldt enige i Deres Opinionsyttring" er paalidelig, kan De faa Anledning til at erfare i nærste Nytaar. Det kunde maaske disse sig, at De kom i en bedrøvelig Minoritet.

Det bedste, Hr. Giæver, er dog Deres Misnøie, med at de 4 Ordførere, som ikke overstrede deres Mandat, og i fuld Bevidsthed om det dem tildelte Tillidshverv Omraade og Beskaffenhed ikke deltage i et politisk Markskrigeri, „ikke bliver trukket frem", hvortil? Er ikke denne Deres Misnøie af temmelig radikal Natur? Tilslut skylder vi at oplyse, at da flere af os have været fraværende, og vi saaledes først nylig have kunnet samtræffes, have vi ikke før kunnet imødegaa Dem. At underskrive vore Navne anse vi temmelig uvæsentlig. Skulde det imidlertid være Dem magtpaaliggende at blive præsenteret for os, vil De, ved at henvende Dem til Redaktionen, faa opgivet vor Koncipists Adresse, og det vil være ham en Fornøielse at kunne introducere Dem for den ikke saa lille Flok, — ialfald nogle Tylvter — med Deres Deltagelse i Ordføreradressen misfornøiede, men forøvrigt

ærbødige
„Vælgere."

Berigtigelse.

En trykfeil bedes rettet. I mit forrige inserat hed det, at hr. Jakobsens foredrag hos dem, der hørte det, ej kunde fremkalde andet end onde lidenskaber etc. Istedetfor „hørte det" skulde stået: „troede på det".

I sine bemærkninger til mit inserat sigter redaktionen, at jeg insinuerer, at jeg kunde blive erklæret for en løgner af Tromsøpostens redaktion, fordi jeg bylder den apostoliske lære om sygdigheden. Dette foreholder sig ikke så. Ved udtrykket: „Denne min opfatning af lydighedsbudet" mener jeg den opfatning, at jeg akkurat lige meget skylder de folkevalgte autoriteter og institutioner høflighed, ærbødighed og underdanig lydighed som de kongevalgte. Mener Tromsøpostens redaktion det samme, er det endnu neppe ret kommet tilsyne i bladet.

Målselvens præstegd. 20de septbr. 1884.

ærb.
Jonas R. Landmark.

I Anledning af foranstaaende skal vi for det første oplyse, at den Rettelse, som Hr. Sognepresten foretager, ikke grunder sig paa vor egen „Dryfelt", eftersom hans Manuskript, som vi endnu har ved Haanden og, om forlanges, straks skal sende tilbage, udviser, at det er Hr. Sognepresten selv, som enten i sit Inserat maa have „skrevet sejl" eller bagefter maa være kommen til den Erkjendelse, at han burde have udtrykt sig anderledes end skeet.

Med Hensyn til den anden „Berigtigelse" saa synes den neppe stiftet til andet end til at vise, at Hr. Sognepresten nødig vil give Slip paa „Kjætterglorien".

Vi bemærkede forrige Gang, at vi ikke var tilsinds at berede ham nogen saadan i Anledning af hans Hævdelse af „den apostoliske Ære om de foresatte Øvrigheder, hvad enten de er gode og billige eller vrangvillige".

Vi skal denne Gang tilføie, at vi ikke har mere ifinde at gjøre Hr. Sognepresten til „Kjætter", fordi han hævder den Opfatning af Lydighedsbudet, „at jeg ligemeget skylder de folkevalgte Autoriteter og Institutioner Høflighed, Ærbødighed og underdanig (!) Lydighed som de kongevalgte".

Men naar Hr. Landmark finder sig beføiet til i sin Slutningstirade at fremkomme med en ny Institution, som ikke er til at tage fejl af, skal vi, thoravel vi i vor Lydighedsbevisning mod de folkevalgte Autoriteter og Institutioner rigtignok ikke vil gaa saa vidt som Sognepresten, der endog kræver „underdanig" Lydighed mod disse, dog tillade os med et mildt Udtryk at betegne hans Sigtelse mod os som grebet ud af Luften, eller — for at benytte et af Sognepræstens egne Udtryk — „som altfor meget bærende Præget af at være opfundet for Anledningen".

Vi tør maaske gaa ud fra, at Hr. Sognepresten lige saa godt som vi ved at skjelne mellem en loyal og en illoyal Opposition, mellem en berettiget og uberettiget Kritik; — ligesaa tør vi antage, at han ligesaalidt som vi vil være med paa en saa blind Tilbedelse af de „folkevalgte Autoriteter" og deres Handlinger, at han uden videre skulde ville billige ogsaa umoralske Handlinger, fordi de udgaar fra de „folkevalgte"; — vi tør i det hele taget være berettigede til at mene, at Hr. Sognepresten ligesaa meget som vi vil anerkjende en anden og høiere Dommers Maalestok ogsaa for offentlige Handlingers moralske Gehalt end „Tidsaandens" og „Folkegudens". — Og under denne Forudsætning tror vi, at Hr. Sognepresten vil give os Medhold i, at det uværdige bliver uværdigt, og det uretfærdige uretfærdigt, hvormeget det end bærer „de folkevalgte Autoriteters" Stempel; ligesaa vil han maaske give os Medhold i, at en loyal Undersaat, hvormeget han end hylder „Lydighedsbudet" efter den ovenfor givne „Opfatning", maa være baade berettiget og forpligtet til ærlig i en „Forfaldets og Nedgangens" Periode at aflægge Vidnesbyrd om Ret og Sandhed, selv om han derved udsætter sig for at „folkevalgte" „liberale" Meningstyranner at ringeagtes, forfølges, tvinges og trædes under Fødder som en „Forbryder" og „Samfundsfjende". Thi for sig selv vil vistnok disse Frihedens Talsmænd havde Retten til uhindret at skjelne, hvad de behager; men at indrømme andre en lignende Ret og Frihed, nej — dette strider dog altfor meget mod deres moderne liberale Grundsætninger.

Og uden man paa nogen Maade skulde bidrage til at rokke eller tilintetgjøre Ærbødigheden for og Lydigheden mod de „folkevalgte Autoriteter og Institutioner" herved, at man ved en loyal Opposition, i ærlig Kamp med ædle Midler, hævder sin Overbevisning og søger at hjemle sit til for at faa ændret de [illegible]

der O.S.V. Alt blev Fraktion – Hovedpartiet
handle lagt Og i hvor Rune, men det blev Mit
af det Hele. Skjælmes Billeder blev Revanchebrug
O.S.V. Hovedpressen tænkte med Hensyn Oplæg,
Ning og andre Voldstedlingen". Men "Folket"
Repræsentation gik til det Arbeid. ..

Kunde brugt ned af dig Historie naar en
Alle Jakoben af den blotte Tanke herpaa
kunde lave et digt Bravurnum
i Alt hvad Hovedpartiet gaaten, endelig
og Skrivne om Grundlaan Bevarelse ver nigen
Rod i Overbevisningen og pinder derfor

(Fr-post nr 66 – 20. aug 1884)

Opsøing ved Spørgsmaalene om de store Rigdomme, som hin før tidet paaagtede Ø viser sig at gjemme i sit Skjød. Reiser man omkring i Amtet hører man derfor overalt Tale om Stjærp og om Fund af snart det ene snart det andet Slags Metalanvisninger. Desværre er det kun sjelden, man hører noget om, at der kommer nogen Drift istand. Paa Bjarkø i Senjen har imidlertid en Svenske nylig udtaget Skjærpefeddel paa en Sølvanvisning, og skal han efter Forlydende have formaaet Firmaet Jensen & Co. i Brættesnæs til at interessere sig for Sagen og sætte igang en Forsøgsdrift.

Nordenskjold skal reise til Sydpolen. En saadan Reise af den store Opdagelsesreisende har engelske Aviser bebudet men senere fornegtet; den skal ikke destomindre have været paa Tale, omendskjønt Planen for en T d er lagt tilside. Bekostningerne til den skal dog ikke være beregnet til 200,000 £ (3,600,000 Kr.), som d· engelske Aviser beretter, men kun beregnede til 700,000 Kroner. Kunde denne Sum skaffes, kommer vistnok Reisen istand, thi den har tiltalt den dristige og heldige Reisende i særlig Grad. (Aftp.)

Stanley, der efter en anstrængende 4-aarig Virksomhed af Helbredshensyn er vendt tilbage til Europa og for Tiden ventes til Ostende, da den belgiske Konge har sendt et Telegram til ham i Plymouth, har nu for bestandig vendt Afrika Ryggen. Før sin Afreise fra Afrikas Indre udstedte han twende Proklamationer, hvoreftet Sir Francis de Winton overtog Styrelsen af den internationale Associations mangfoldige Faktorier, ligesom han takkede sine mange Undergivne for den Maade, hvorpaa de hidtil havde opfyldt sin Mission, og anbefalede dem at vise hans Efterfølger den samme Lydighed. Hvad Stanley har udrettet i disse 4 Aar, hvorunder han er trængt ind lige til Afrikas Hjerte, overalt har bygget Smaafæstninger og anlagt Handelspladser, samt stadt en Flotille af Dampskibe og Fartøier, der befare Kongofloden, lyder næsten som et Feeventyr, og man kan godt fatte, hvor begjærlig den belgiske Konge, der har ofret store Summer paa dette Forehavende, er efter at høre Beretningen om hans Arbeide fra hans egen Mund. At Stanley ikke mere vender tilbage til Kongo er sikkert, og dette udtalte han ogsaa med Bestemthed, da han før sin Afreise traf sammen med Brazza i Leopoldsville, hvor han ved et Festmaaltid udbragte en Toast for den franske og den belgiske Expedition, der grundlagde Civilisationen i Afrika. — Paa Hjemreisen har Stanley opholdt sig 4 Dage paa Madeira.

Epidemi og Egoisme. Som et Vidnesbyrd om den feige Egoisme, der udvikler sig under Epidemier, anfører *Times's* Korrespondent i Marseille følgende lille Begivenhed fra Byens Omegn. En Gut paa 16 Aar forlod sin Fader for at arbeide paa en Nabogaard. I Løbet af Dagen fik han Anfald af Opkastning og maatte anmode Forpagteren om Hjelp. Denne vilde imidlertid ikke engang tillade ham at komme ind i Huset. Nogle Timer efter døde det unge Menneske paa Marken. Forpagteren sendte nu Bud efter den ulykkelige Fader, der bad ham om at give Liget Plads i en Stald. Dette blev brutalt afslaaet, og den stakkels Mand maatte gaa til Byen for at faa fat paa en Kiste til sin Søn. Derpaa trillede han selv Liget bort i en Trillebør og henvendte sig med det til de Myndigheder, der staar for Begravelsen. Disse vilde imidlertid intet have at gjøre med ham, da de ingen Ordre havde. Saa bragte han omsider selv Liget paa Kirkegaarden.

For meget af det gode. I et italiensk Blad, der udkommer i det sydlige Schweiz, fortælles følgende Historie, for hvis Sandhed Bladet indestaar. Til Byen Chiasso ankom der to Jernbanevogne, hvoraf den ene indeholdt Klorkalk, den anden Karbolsyre, begge som bekjendt stærke Desinfektionsmidler. De Funktionærer, hvem det paalaa at desinficere de ankomne Vognladninger, begyndte nu ogsaa paa at desinficere Klorkalken og Karbolsyren og vedblev dermed trods alle Protester, idet de forklarede, at deres Reglement ikke tillod dem at gjøre nogen Undtagelse. Bladet opkaster nu det Spørgsmaal om disse desinficerede Desinfektionsmidler derved have faaet dobbelt Kraft, eller om Desinfektionen har ophævet den Kraft, de iforveien havde.

Fremragende Mænd. Det nye Regjeringsorgan „Dagbl." indeholder nu daglig Adresser til Hr. Excellenz Sverdrup fra tilfældige Medborgere.

Fra Kristiania skriver en Korrespondent til Berg. Aftenbl:

Jeg omtalte forrige Gang, at et R e p r æ s e n t a t i o n s m ø d e a f L a n d e t s G r u n d l o v s f o r e n i n g e r trods forskjellige Vanskeligheder dog vistnok vilde komme istand. Jeg kan idag berette, at saa virkelig vil ske, og at Mødet vil blive holdt her i Kristiania Mandag den 25de ds. Det er den herværende Centralkomite, som har udstedt Indbydelsen, der nok ikke vil blive offentliggjort i de konservative Blade, men direkte tilstillet vedkommende Foreninger, det vil sige, ikke alle de mange Lokalforeninger, men de større Fællesforeninger for Amterne og vel ogsaa andre større Foreninger, som f. Ex. Bergens. Jeg kan nu forresten ikke forstaa, hvorfor Indbydelsen bare skal sendes saaledes privatim og ikke tillige offentliggjøres i Pressen. Det er formentlig atter et Udslag af denne besynderlige Ængstelighed, som altid hviler over vort Parti, naar der skal gjøres noget.

Hr. Alb. Jakobsen sees ifølge Stiftst's. Referat i sit Foredrag paa Folkemødet at have taget et Udgangspunkt, der strax rødede Folketaleren. Noget hos Publikum mere anslaaende kunde han vel til en Begyndelse neppe finde at omtale end den „bagstræverske Embedsstand", som nu rent er skeiet ud fra Frihedens og Folkets Baner i 1814 og fuldstændig „havde stillet sig fra det egentlige Folk og med Bistand af den Selmerske Regjering tilslut havde ført aabenbar Kamp mod Norges Frihed og Selvstændighed".

Da saa Folketaleren gjennem denne — noksagt — havde banet sig Vei til Folkets Hjerter med et underforstaaet: „men jeg — og et Par til — alene er undtagen", forklarede han dernæst, „hvorledes Statsraadssagens Løsning var bleven en Folkemagt", en Forklaring som vi kunde ønsket, at Stiftstid's. Referat havde givet lidt nærmere Besked om.

„At noget absolut Veto for Kongemagten ikke existerte, det var af Rigets øverste Domstol fastslaaet herefter f o r e v i g T i d" (— mindre kunde gjort det —) „Det Angreb, som paa d e n n e Maade (— mon hvilken?? —) forsøgtes gjort mod Folkets frie Forfatning, havde vakt den største Forbitrelse; thi det kunde, hvis Stortinget ikke havde besvaret det som skeet 9de Juni 1880, medført de største Farer for vor Frihed" — (som bekjendt er alligevel 9de Junidesitningen slaaet ihjel, u d e n a t vor Frihed er kommet det mindste i Fare). —

„Hvorledes er det tænkeligt, at Sverdrup kunde skabe den Folkevilje, hvorom alt grupperer sig?" spørger Folketaleren — og synes et Øieblik lidt tvivlraadig med Hensyn til Svaret; men strax efterpaa fortsætter han: „Nei, l a d h v e m s o m h e l s t t a l e i m o d F o l k e t s F ø l e l s e o g h a n s M a g t e r b r u d t." (Denne lille Sats indeholder vistnok Nøglen til mange Gaader, men fører os ogsaa stedse ind i nye Mysterier, som end ikke de mest indviede magter at forklare — uden i Praxis. —)

Apropos — „Folkets Følelse" — tænker Alb. Jakobsen og fortsætter: „F o l k e t kritiserer Personer som Aviser, og de største Blade saavelsom Aftenggere af „Budstikken" har faaet sin Dom af det norske Folk" — (— sin „F o l k e d o m", hverken mer eller mindre —) — „Høireaviserne hyldes kun af Embedspartiet med Tilhængere, som stræber at bevare sin egen Magt, men ikke Folkets" — (— anderledes naturligvis med Venstreaviserne, f. Ex. Troms Stiftstidende —) „Indholdet dømmer sig selv, hvorfor de kan skrive til Dagenes Ende, det hjælper dem ikke. Alle deres Opraab, Trusler Spaadomme bliver stadig tilskamme" (— ikke saa ganske —). „Endvidere udkom Kongens Argtale, som med forgyldte (!) Bogstaver sendtes rundt Landet, med Høiredladenes Trugt til sit Arbeide med Ro og Sindighed" (— aaja, de havde skammelig let for det —) „og overtraadte aldrig Lovens Ramme" — (— nei visselig, aldrig — R a m m e n —).

„Saa kom Høires sletteste Spekulation: De bestyldte Venstre for Ødselhed og Flothed — Venstre, som altid omgikkes saa sparsommelig med vore smaa Indkomster — Venstre, som havde Ære af — tiltrods for Høire — at have indsparet 18 — atten — Millioner Kroner paa 6 — sex — Aar" — (Der er et gammelt Ord, som siger: Selvros stinker, og særlig gjælder dette, naar Selvrosen er opblandet med diverse Portioner Hykleri og Fortielser; thi hvad har vel det sparsommelige Venstre at sige til de „flotte" Jernbanebevilgninger, de lange Startingssessioner, de store Venstremænds-pensioner, den kostbare Rigsret m. m., — fremdeles: har ikke det selvsamme sparsommelige Venstre havt n o g e n Befatning med Forhøielsen af Kronprindsens Apanage, de nye Høiesteretsbevilgninger, de „flotte" Taffelpenge, de mange nye kongelige Kommissioner o. s. v, hvilke Poster tilligemed mere andet Venstre selv — i k k e H ø i r e — vistnok altid før har betegnet som „Flothed", saalænge de ikke selv „havde Magten", men som de saa Dage efter Seiren ~~var mere net til at gaa med paa.~~)

Under sin Omtale af Militærbudgettet, fortalte derpaa Hr. Jakobsen en Anekdote", siger Stiftst., akkurat som om d e t skulde være noget nyt.

„Saa om handledes Rigsretssagen. Hr. Jakobsen redegjorde for dens Nødvendighed og Udsættelse" — (Skade blot, at Redegjørelsen ikke er udførligere refereret —) „b e l y s t e Sammenhængen med Lagthingets Valg" — (for her havde nok Folketaleren Følelsen af, at der var et Mørke, som trængte Belysning) — „Resultatet forelaa" — (og dermed var den Historie foreløbig klaret.)

Med Hensyn til de to Høiesteretsassessorposters Inddragelse saa fortalte Folketaleren meget naivt, at „det var gjort, forinden nogen drømte om at den største politiske Daarskab vilde finde Sted" — (og hvem kunde da være saa styg at mene, at der laa noget under d e n n e ærlige, uskyldige Handlemaade?)

Dette klarte Hr. Jakobsen saa fint, at han fandt sig beføiet til i denne Forbindelse atter engang at komme tilbage til Lagthingets Sammensætning, som han vistnok allerede før havde b e l y s t, men som han sandsynligvis tænkte, kunde trænge enda mer af det Slags. Folketaleren fremsatte nemlig det Spørgsmaal, om „Høirepartiet brugte at stemme paa sine Modstandere, naar de skulde se Afgjørelsen paa sine Sagers Skjæbne. Endnu mindre kunde man vente det af Venstre" — (dette er jo et slaaende Argument, naar det gjælder at bedømme den moralske Gehalt i sine Handlinger). — „Venstre kunde ligeoverfor sine Vælgere ikke forsvare at handle anderledes" — (nei, det er vist ikke saa greit for d i s s e „Overbevisningens Mænd" at handle anderledes end Vælgerne eller bedre talt: „Folket" vil).

„Høirepartiet siger, at det vil bevare Grundloven, ja vistnok for sig selv, men ikke for Folket" — (thi „Folket" hertillands er som bekjendt Venstrepartiet). „Dersom Grundloven skulde staa aldeles uforandret til e v i g T i d" — (hvem har vel kunnet producere stige Tankefostre uden Alb. Jakobsens Øjerne, der i det hele synes at have vid Plads for Evigheden) — „vilde den kun blive den Lap Papir, hvorpaa den stod trykt" — (neppe rimeligt).

Og tænk engang: „der sad virkelig Folk, som spekulerede paa at sidde Rigsrettens Dom overhørig"! Og tænk engang:" I Forbindelse hermed stod Geværlaasenes Afstruning og Kanonens Opplantning!" — (Er det ikke gyseligt, forfærdeligt, grueopvækkende!) „Enhver kan tænke sig, hvilke strafferetlige Følger en saadan Handling kunde medføre!" — (Ja er det ikke opprørende! Hvad vilde ikke en Demagog

---

gaa til i Overtrædelsen og finder d e r f o r intet Gehør hos Folket" — (det Ord „derfor" synes os her noget malplaceret, medmindre Hr. Jakobsen, hvad ikke er usandsynligt, vil betragte „Overbevisningen" og „Folkeviljen" som synonyme Begreber.)

Under Talen om Stemmeretsudvidelsen fik Folketaleren Anledning til at indflette den gamle, vakre „Laaten" om, at „vort Folk er selv altid sindigt" — (hvem kjender ikke den Leksen tilfulde) — „og det er Embedspartiets Skade, at det stadig viser Folket forliden T i l l i d" — („S m i g e r" skulde han have sagt.)

„Derefter gik Taleren over til at „f o r k l a r e" Myrmandsvæsenet, som blev opfundet og sat igang af Høirepartiet, „og derefter som R ø d v æ r g e optaget af Venstre" — (stakkel Venstre, og stakkels Albert Jakobsen, som altid ved at finde Gehør hos „Folket", fordi „Alt hvad han prater og snakker har Rod i hans „Overbevisning"). — „Rødværge" sagde Folketaleren; men umiddelbart bagefter „f o r k l a r e r" han Myrmandsvæsenet som Storthingets „Bøielse for Lovens Ord", altsaa som Lovlydighed — (hvorledes kan der da være Tale om „Rødværge"?)

„Videre behandledes Militærvæsenet og Skytterlagene. Vort Folk er et lidet, nøisomt fattigt, men stærkt Folk, begeistret af Fædrelandskjærlighed og vil d e r f o r altid være stærkt til at værne om Arne og Hjem" — (ja vel, „Fædrelandskjærlighed" og „Begeistring" er vistnok i Krigstilfælde en god Ting; bare den nu ikke, naar den engang skal bevise sin „Styrke" i Praxis, gaar altfor let Fløiten; thi da kunde det komme til at se leit ud med vort Lands Forsvarsvæsen).

A propos: „Krig" — tænkte Folketaleren og sluttede meget smukt og fredsommelig med, „at man skulde være overbærende mod andre" — (han havde jo til en Begyndelse selv foregaaet andre med et godt Exempel i sit nys holdte Foredrag), — „at man skulde læse baade Høire- og Venstreblade med K r i t i k", og endelig at det ved Valgene gjaldt at handle efter enhvers Overbevisning" — (det vil formodentlig efter Jakobsens Theori sige: efter „Folkets" eller — Venstrepartiets Vilje.)

* * *

Uagtet Opfordring meldte ingen Høiretaler sig for at modsige hans Foredrag, skr. Stiftst. Nei det kunde Troms Stiftst. vide paa Forhaand; thi den havde jo selv sørget for at betage enhver Høiretaler baade „Mod" og „Haab om at finde Støtte for sine Fraser". Og efter det foreliggende Referat at dømme, saa havde vist ogsaa Folketaleren rundelig nok med „at finde Støtte for sine egne Fraser". — „Mod" har det jo aldrig manglet paa hos den Mand, som det sig børog bør for en Krigersmand s o m Alb. Jakobsen. — Om nogen Modsigelse fra Venstretalere var der f e l v f ø l g e l i g ikke Tale. —

Følgende Resolution blev dernæst enstemmig vedtaget:

„Forsamlingen udtaler sin fulde Tilslutning til Storthingsmajoriteten og den af denne udgaaede Regjering, idet den gaar ud fra, at de Grundsætninger, som hidtil har været ledende for Storthingsmajoritetens Arbeide fremdeles vil være de raadende ikke alene i Thinget, men ogsaa i Kongens Raad."

* * *

Den næste Dag samledes man, skriv. Stiftst., atter om Eftermiddagen, hvor Mødets Forhandlinger indlededes af K. Mourfund til Diskussion o m J u r y burde indføres, i hvilken Anledning han udviklede Juryloven Betydning og dens Anvendelse i andre Lande. Efter endel Diskussion udtaltes Ønskeligheden af Juryens Indførelse ogsaa i vort Land.

Overlærer Koht gav en Beretning om vore V æ r n e p l i g t s f o r h o l d e og forespurgte, om det vilde gavne Troms Stifts Befolkning a t f a a udvidet Værnepligtsbyrden ogsaa til disse Amter. Herom opstod en langvarig Diskussion, idet som Talere optraadte Kap. Jakobsen, Koht, Mourfund, Kjeldseth, Dr. Danielsen, J. Dagen, Joh. Jensen, m. fl. hvoraf fremgik, at en Udvidelse af Værnepligten

No 68 22 aug 1854

…fotografere Coro…
…tilagelse, der blev gjort den 17de …
…under Solformørkelsen i vEgypten. …
…gang oplyst, at Coronaens Lys …
…blaa og violette Straaler, og …
…derfor ud fra, at det muligens …
…lyktes at fotografere Coronaen, …
…ikke var Solformørkelse. Ved …
…Solformørkelse passere igjennem …
…afforberede alle andre Dele af …
…gen netop de nævnte Farver, …
…s, naar disse vare faa stærki…
…Coronaen, at faa en fremstil…
…Maa en Newtonsk Reflektor …
…Diameter blev der anbragt …
…Kamera og foran Pladen …
…Glas, der afforberede alle …
…de ovennævnte Eterstrøg. Hug…
…forskjellige Fotografier, fandt …
…Solen, omgiven af en eien…
…vids hele Form og Omrids …
…og som nemte med de fo…
…tagne af den under Solfor…
…. Der er saaledes Grund …
…virkelig er lykkedes Hug…
…Coronaen, og formodentlig …
…tilvejebringe daglig foto…
…denne, for at denne Vei …
…Kundskab om dens Na…

…meddeler følgende Be…
…stitut: For nogen …
…aaben — 1 Pige og …
…Have i Nærheden af …
…tes 3 Kuber med Bier. …
…ine sin yngre Broder …
…a lit Mod ved at gaa …
…den ene Kube. Skjønt …
…vidste, at en Bi har …
…ner at gjøre Brug …
…telse ham dog til at …
…forskrække derpaa …
…give Kuben et Par …
…ne slette Mellemlig…
…ren, der dog ved …
…i den allerbleiste …
…Lun, et eneste Bi…
…berettet vovede …
…unde gaa og plukke …
…Man ikke selv hen…
…d, dog holdt han …
…andre to. Men …
…Børnene paa …
…frøstede Ku…
…og ungrob …
…hen alle en ene…
…Gutten slap …
…han klem Hamt…
…ene, og Bierne …
…en ind i Huset …
…ed Hand.

…Ku…
…forbeden Be…
…steden var …
…Hellen og …
…Manden …
…ene flig …
…ne fatte …
…ren, der dog ved …
…i den allerbleiste …
…Lun, et eneste Bi…
…berettet vovede …
…unde gaa og plukke …
…Man ikke selv hen…
…d, dog holdt han …
…andre to. Men …
…Børnene paa …
…frøstede Ku…
…og ungrob …
…hen alle en ene…
…Gutten slap …
…han klem Hamt…
…ene, og Bierne …
…en ind i Huset …
…ed Hand.

Fra Kristiania skriver en Korrespondent til Berg. Aftenbl.: I Politiken er her fremdeles meget stille. Men et libet artigt Nachspiel til en af det sidste Storthings store og gode politiske Handlinger kan jeg dog fortælle, og jeg kan tilføie, at Historien vistnok er ligesaa sand som fornøielig.

Det gjælder det store statistisk-topografiske Værk over Norge, som er under Udgivelse paa offentlig Bekostning, eller talsalt med offentlig Understøttelse. Dette Værk skulde efter den sidste, efter Sekretær Mohns Død, trufne Bestemmelse udgives af Direktør Kjær og Dr. Yngvar Nielsen; den første Skulde besørge den statistiske og den sidste den topografiske Del af Værket, hvilket jeg ved, er beregnet at ville udkræve ca. 150 Ark; det er i hvert Fald et meget omfangsrigt Arbeide. Budgetkomiteen taar nu imidlertid stillet saadedes til, at Dr. Nielsens Navn optræ af Titelbladet. De rabiate tunde naturligvis ikke unde Hr. Nielsen den ære at være Medudgiver af et saa betydeligt officielt Arbeide. Som bekjendt blev Dr. Nielsen ved dette, at man naadigst vilde tilbage hans Navn af Titelbladet, og saaledes blev det ogsaa — den Ære at faa dette konstateret — Medudgiver paa Værkets Titelblad, og hvilken underrettede derfor Departementet om, at han ikke længere vilde yde noget Bidrag. Hvorvidt Departementet er kommen over denne Skrivelse, ved jeg ikke; men paa Sat og Vis er den maaske bleven grelet; thi Hr. Nielsen havde paa Forhaand ligeoverfor Budgetkomiteen erklæret, at vilde man stette hans Navn fra Titelbladet, saa vilde han stette sig tilbage, og trods denne Erklæring blev Navnet, som bekjendt, stettet, efter at Komiteen først havde konfereret derom med Hr. Direktør Kjær, der dog ved …

Saa talte baværende Advokat Richter, og det var en Mand, som ellers ikke var bange for at „tage Munden fuld".

Men hvorban gik det saa?

I 1871 expederede man sig paa 95 Dage. Allerede i det næste Aar var man oppe i 108 Dage.

I 1873: 129. 1874: 125. 1875: 131. 1876: 134. 1877: 133. 1878: 141. 1879: 146. 1880: 143. 1881: 142. 1882: 141. 1883: 143.

Det 33te ordentlige Storthing, som omsidder opløstes den 7de Juli sad sammen i 157 Dage, eller 14 Dage mere end noget tidligere Storthing.

Den aarlige Samlingstid, naar man tager det gjennemsnitligt fra 1871–7 bliver 133, altsaa over 4½ Maaned.

„Det var umuligt", forsikrede Hr. Richter.

Paa hvilken Maade noget saa utænkeligt skal kunne gaa for sig, vidste han dog at forskare, idet han i umiddelbar Fortsættelse af det ovenfor citerede bemærkede:

„Naar man gaar ud fra saadant, maa jeg sige, at jeg næsten ikke fatter det anderledes, end som om man tror, at der skulde opstaa en Tilbøielighed til at forlænge Samlingstiden udover det nødvendige."

Det „utænkelige" har i 14 Aar gjentaget sig med stor Regelmæssighed. Tror nogen, at det er under de nuværende Forhold, med alt det Stof, som Øde Junispektaklet har skudt tilside og ophobet, vil indtræde snarlig Forandring?

---

*) Jfr. ogsaa Hs. Maj. Kongens Diktamen, hvor det bl. a. hedder:

„At give Indholdet af en Dom, som den, der er overgaaet Statsminister Selmer, min Tilslutning, vilde være at gjøre mig og det norske Folk medansvarlige i den og dens Følger for Landet og Forfatningen.

Det er bitterligt, at der er gredet ind i Retsgangens Anordning og Domstolens Sammensætning paa en Maade, som strider mod Grundlaget for …

Svensk Indblanding i vor Politik: Under Festen for Johan Sverdrup i Kjøbenhavn begyndte Statsrevisor Høgsbro sin Tale for Sverige ved Festmiddagen paa Skodsborg med følgende Ord:

„Naar vi idag feirer en Fest for den Mand, i hvis Lod det faldt at gjennemføre Norges Selvstyrelse, kan vi ikke slutte den uden med Taknemmelighed at mindes den Del i Seiren, som tilfaldt det frisindede og høisindede svenske Folk og dets Rigsdag".

Medlemmer af den svenske Regjering hyldes ogsaa i samme Tale i følgende Ord:

„Vi har kunnet læse mange Antydninger om, at der fra svenske Rigsdagsmænd er faldt ærbjørne Ord i rette Tid om den Ret, der tilkom Norge, da selv i den svenske Konges Raad skal saadanne Røster være kommet tilorde".

Markus Thrane skal ifølge privat Meddelelse til „Akershus Amtstidende" nu være tænkt paa at forlægge sin Virkekreds til gamle Norge igjen. Han skal se Fædrelandets Fremtid i et lysere Skjær nu, da hans gamle Ven og Aandsfrænde er kommen paa Ministerbænken. — Som bekjendt var det et intimt Forhold mellem Thrane og Joh. Sverdrup under den berygtede Thranebevægelse.

Det danske Høires Fremtidsudsigter er meget mørke, — hvis man da kan tro Grev Holstein Lederborg, der i Sverdrupsfesten bebudede det danske Demokratis Seir, og samtidig tillagde, at Seiren skulde benyttes med „det samme Ædelsind, den samme Selvbeherskelse" (!) hvormed den norske Rigsretsparlamentarismes Gjennemførelse er betegnet.

Ved Sverdrupsfesten i Kjøbenhavn udtalte Hr. Statsminister Sverdrup ifølge et Referat i „Verdens Gang", at han overalt havde gaaet den lovlige Vei, og at han ingen anden Vei havde kunnet gaa, skriver „Vubstikken". Det forekommer os, at Hs. Excellense her har trukket en altfor stor Bøsel paa sine danske Venners Uvidenhed. Det er som bekjendt en dansk Professor, der har betegnet Rigsretslavningen som en Haanmodal Retspleie,*) og vi tviler slet ikke paa, at man ligesaa fuldt i Danmark som i Norge ved god Besked om, at det er gjennem Rigsretslavningens Vei, Hr. Sverdrup har gaaet. Det er neppe meget simpelthen, hvad Grev Holstein-Ledreborg i sin Tale for Norge under Festen kaldte „bruket". Greven lovpriste Nordmændene — det vil da sige Radikalerne blandt dem —, fordi de havde hævdet „Grundlaget fra neden", kraftigst — „eller — lad os sige det rent ud —

Dagsor fra Tromsø Bankkontor 23de August.

til Disposition haves

af Hoved- & Seddelfondet	Kr.	1,200,000
„ Folio-Midler		128,314
	Kr.	1,328,314
udlaant mod		
Pant		
Diskontering		

Politisk Folkemøde, afholdes skriver „Mgbl.", i Tromsø den 11te August. Hr. Statsrevisoren burde under sit Forebrag bringe paa Bane og fastslaa som „Kjendsgjerning" — saadant falder ham altid let — at det er i Folkets og Sparsomhedens Interesse, at Venstremænd har aaben Adgang til ved Siden af sine Storthingsdiæter og rundelige Pensioner at hæve fuld Statsrevisorgage (3400 Kr.) uden at gjøre and n Fyldest for alt dette end paa alle Aarets Tider at reise paa andres Bekostning Omkreder af Mil fra Statsrevisionens Sæde.

Hr. Alb. Jakobsen fees — ifølge Stiftst.'s Referat — paa Folkemødet i Maalselven d. 13. Aug. for et taknemmeligt Publikum at have holdt et Forebrag, der varede henimod 2 Timer.

Af selve Foredraget er intet refereret; det tør maaske antages, at det har været mest Opkog af Forebraget i Tromsø Arbeiderforening, der igjen — som vi ved — væsentlig var et Opkog af „Verdens Gang" og „Dagbladet". Det er formodentlig denne sidstnævnte Omstændighed, som har bevirket, at Venstrepartiet og Venstrepressen her har forholdt sig noget tjølig ligeoverfor den store Folketaler; man har vel — som rimeligt kan være — følt sig noget ilde berørt ved, at Kapteinen m. m. har betragtet „Folket" paa Tromsø som en uvidende Skare, der ikke skulde have Grele selv paa de allersimpleste Fundamentalsatser i den sidste Tids „høiere" Politik. — Men bortset herfra kunde det naturligvis i og for sig ikke være af Veien at blive end yderligere indexerceret i disse Materier, der utmodsigelig har det ved sig, at man ved en stille Eftertanke faa overordentlig let maa komme til at tvivle, om et og andet overhovedet har været og er saa ægte „folkeligt" alt det, som sendes ud i Verden med denne baarende Paaskrift.

Ja, nok herom.

Kapteinen har allsaa i 2 — to — Timer mansvreret med sine Maalselv-Tropper, og „Ole Tollefsen takkede og bad Hr. Jakobsen modtage en Hilsen fra Maalselvens Indvaanere, hvilke paa meget faa Undtagelser nær, alle sluttede sig om Storthingsmajoriteten og den nye Regjering, der aabnede Udsigt til Ro og Fred i Fremtiden" — (gid det var saa vel: — Ro og Fred ogsaa for omreisende Kapteiner!)

Vi skal maaske næste Gang komme tilbage til den Diskussion, som paa Mødet førtes om Venstreparolen: „Venstremænd til alle Folkets Ombud".

Ankomne Reisende:

GRAND HOTEL:

Aksel Sundahl fra Christiania. John Karhrs fra Bergen. O. Krabbe fra Thjem. B. Width fra Namsos. A. M. Helberg fra Karlsø. Chr. Hagen fra Trondhjem. Rasmus Møller fra do. Madame Rabot fra Paris.

Bekjendtgjørelser.

M. W. Holmboe & Søn's Dampskibsexpedition.

Tromsø—Kristiania

John Schöning

Kapt. Bjørnstad

ventes nordfra imorgen og afgaar sydover imorgen **Middag** Kl. 12.

Pakgods modtages og expederes idag til Kl. 7.

Passagerer indtegnes imorgen til Kl. 11 Form.

Tromsø—Hammerfest

Nordland

Capt. Brostrup

ventes sydfra idag og afgaar nordover i Aften Kl. 9.

Pakgods modtages og expederes idag til Kl. 2. Eftorm.

Passagerer indtegnes idag til Kl. 7.

Tromsø—Balsfjord

Malangen

afgaar til Balsfjord Torsdag Morgen Kl. 8

Expederes idag til Kl. 5.

M. W. Holmboe & Søn.

Auktion.

Fredag den 29de ds. Kl. 10 Form. bliver efter Forlangende af Sagfører Wulff paa **Distriktslæge Danchertsens** Vegne Auktion afholdt i dennes Bopæl i D. M. og M. K. **Machs Gaard** Auktion afholdt til Bortsalg af **Indbo og Løsøre.**

Konditionerne erfares ved Forretningen.

Tromsø Byfogedembede den 26de August 1884.

Emil Lie.

Tromsø kommunale bibliothek.

Bibliotheket er ester forierne aabent hver tirsdag og lørdag kl. 6—7.

Havnevæsenets Mudderapparat er ledig til Bortleie; men maa henvendelse til Havnefogden se strax, da Maskinen ellers bliver opslagt.

Tromsø Havnekommission 26. 8. 84.

Thorshaug Institut for aandssvage Pigebørn

er med Kgl. Resolution af 17de Mai d. A. i Henhold til Storthingsbeslutning af 17de April næstfør tilstaaet et Statsbidrag af Kr. 2400,00 for at anvendes dels til hele eller delvise Fripladse for Børn, hvis Forældre ikke kan faa Hjælp af det offentlige Fattigvæsen, dels for at yde mindre bemidlede Kommuner Lettelse i …

Tromsø offe…
høiere almen…

Indmeldelser modtages fr…
1ste forberedelsesklasse optages …
aarsalderen uden forkundskaber.

A. E. E…

Dr. Danchert…

er idag Onsdag hjemme mellem …
Form. og 4—5½ Eft.

Se her!

En smuk mørkebrun Fuglehund, 2½ …
mel der har været jaget med i en …
er tilsalgs. Expeditionen anviser.

Tandlæge Eilert…

afreiser til Bodø omkring Midten af …
tember. retournerer i Oktober.

Generalforsamling.

Den aarlige Generalforsamling i …
jens Baadforsikrings Selskab afhol…
Lørdag den 30. August Kl. 10 Form…
i Hr. Dons's Hus i Havnvik.

Direktionen.

Jordeiendomme.

De afsødte apotheker Kohl tilhørende jordstykker „Fagersletten" sydligst paa Tromsøen og „Broderskab" ved Lanesset er underhaanden tilsalgs ved henvendelse til apotheker Bentzon.

Godt hø.

Ca. 1000 vog godt volbhø fra „Broderskab" tilsalgs ved apotheker Bentzon.

Tromsø Mineralvandfabrik

anmoder høstigst fine ubenbyes Kunder, saa snart som muligt, at returnere det hos Fabrikken laante tebige Gods.

TROMSØ

Mineralvandfabrik

(Prisbelønnet i Christiania 1883)

anbefaler sine velrenomerede **Bruslemonader, Selters, Sodavand & lagrede medicinske Vande,** hvoraf fremhæves klare **Jernvande.**

I W. Holmboes boglade faaes:

Om fedtsyge (corpulence) og dens behandling efter physiologiske grundsætninger

Dr. …

og indleveres i Bogtrykkeriet inden Mandag og Fredag Middag.

13de Aar

Bladet kan bestilles fra Byen Maanedsskiftedele paa sædvanlige Vilkaar hos Bogtrykkeriet og Postcontorerne samt Herskab i Kjøpmand Kinden for indtil Halvaarets Udgang og maa betales i Maaned Forveien.

Lørdag den 30te August 1884.

Bladet udkommer to Gange ugentlig, nemlig hver Onsdag og Lørdag Morgen. Abonnementet kr. 3 Kr. halvaarlig, hvortil kommer 50 Øre i Porto for udenbys og 30 Øre i Byen for indenbys Abonnenter.

Erindringsliste.

12te Søndag efter Trefoldighed

prædiker i Tromsø Kirke:
Høimesse res. Kap. Thinn
Aftensang: Stiftskapellan Dahl
i Tromsøsundets Kirke:
Høimesse Provst Mogrund
i den katholske Kirke:
Kl. 10 Høimesse med Prædiken
Kl. 5 Prædiken m. sakramental Velsignelse
i Baptisternes Forsamlingshus:
Prædiker 10½ og 5 O. B. Hansson.

Idag

indleveres Pakgods med Dampskibet nordover til Kl. 12. Passagerer indtegnes til Kl. 7.
indleveres Pakgods med Fjorddampskibet til Kjosen til Kl. 5 Efterm.
indleveres Pakgods med Fjorddampskibet sydover til Kl. 5. Passagerer indtegnes til 7 Efterm.
indleveres Breve paa Postkontoret med Kristianiaskibet sydover fra Kl. 8—10 Form.
Pengebreve og Pakkepost til Kl. 9.
indleveres Breve paa Postkontoret med Dampskibet nordover fra 4—7 Efterm.
indleveres Breve paa Postkontoret med Fjorddampskibet sydover fra 4—7 Efterm.
Pengebreve og Pakkepost til Kl. 6.

Søndag

er Kunstforeningen aaben fra 12—2.
er Museet aabent fra 3—5.
indleveres Breve paa Postkontoret med Fjorddampskibet til Tjosen fra 4—6 Efterm.

Mandag

indleveres Pakgods med Dampskibet sydover til Kl. 11. Passagererne indtegnes til 3.
indleveres Pakgods med Dampskibet nordover til Kl. 2. Passagerer indtegnes til 2.
indleveres Pakgods med Fjorddampskibet til Balsfjorden til 5 Efterm.
indleveres Pakgods med Fjorddampskibet nordover til 5 Efterm.
indleveres Breve paa Postkontoret med Dampskibet sydover til Kl. 2.
Pengebreve og Pakkepost til 1.
indleveres Breve paa Postkontoret med Fjordskib til Balsfjord indtil 7 Efterm.
indleveres Breve paa Postkontoret med Fjordskibet nordover til 7 Efterm.

Tirsdag

er Turnforeningen aaben fra 9—10½.

Bankkontoret er aabent alle Hverdage fra 9—10 Form. Samlingsdage Tirsdag og Fredag Kl. 11 Form. Sparebanken er aaben alle Hverdage fra 12—1 Middag
Telegrafkontoret er hver Dag aabent fra 7 Form. til 9 Aften

Averterendes Opmærksomhed henledes paa, at „Tromsøposten", for at blive læst af saamange som muligt, bliver opslaaet i Kasser udenfor Bogtrykkeriets Lokale i Storgaden.

Tromsø den 29de August.

Efterat Ald. Jakobsen paa Folkemødet i Maalselven havde holdt sit Foredrag, „anmodede han Høire om at udtale sig og fremlægge Partiets Program"; thi, sagde han, „Venstre vilde saa gjerne modtage Veiledning" — (det lyder jo næsten ydmygt).

Da derpaa Sognepræst Landmark havde udtalt sig specielt om Parolen „Venstremænd til alle Ombud", hvilken Grundsætning han betegnede som umoralsk, eftersom Venstre herved havde „karakteriseret Høire næsten som Forbrydere", gjorde

Ald. Jakobsen, at „Høire havde den Mening, at det var heldigst, at de selv og de alene styrede Landet; paa den Maade arbeidede de for Landets Frihed; det var deres Fædrelandskjærlighed. Men Venstre havde den Opfatning, at det lønnede sig bedst" — (Kapt. m. m. kunde nemlig her tale af egen Erfaring) — „at Folket (d. v. s. Venstre eller rettere dets Ledere) styrede sig selv" — (det var den rette „Frihed", det var den ægte „Fædrelandskjærlighed", det maatte enhver sjønne; Ald. Jakobsen havde selv bevist det). — „Han havde det berettigede i Overdrivelse Sætning: Venstre til alle Folkets Ombud; der var altså Rum for politisk Syn" — (og Synd?) — „Kommunen var Arnestedet for det offentlige Liv; alle Stillinger grundsedet og til Politik". „Naar Høire handlede mod Loven og søgte at fremme sine Sammeninger og Interesser — — imod Folket — da var dette en Forbrydelse i moralsk Henseende" — (thi „Folket" er Loven, og Loven er „Folket" og „Folket" er Venstre, og Venstre er „Folket", og Ald. Jakobsen er — ikke at forglemme — en af „Folkets" Overstkommanderende; og skulde nogen imidlertid Høire vægmes over Folketaleren Ald. Jakobsens og Konsorters nasladelige „Folkesmiger", betænke han sig vel; thi dette er intet mindre end at „handle imod Loven", og det blir en moralsk Forbrydelse; det er — for at bruge en anden Folketalers Udtryk — det samme som ikke at vise „Agtelse for de lovlige Institutioner og de folkevalgte Autoriteter").

Sognepræst Landmark gjorde derpaa gjældende, at Venstres Fordring: „Venstremænd til alle Folkets Ombud" kunde opdrage hykleriske Venstremænd; men det var uheldigt at fremelske Hykleri; Venstre vilde understøtte Høire; hvilken man prøvede at lægge, satte Venstre Halen paa Høires Nakke".

„Min Indtryk [illegible] det Handlingerne tale og i den Forbindelse fremholdt, at det var en Forsyndelse ikke at respektere Folkets Vilje" — (dette sidste kunde Kapteinen saamen have svaret sig at fremholde, naar han — som han selv siger — „havde ladet Handlingerne tale"; thi Summen af denne „Tale" har dog aldrig været til at tage feil af. — „Derimod havde han udtrykkelig formanet til Forsonlighed" — (ja, det har vi hørt før) — „der fandtes moderate Høiremænd, som man gjerne kunde forsøge at betro Tillidsposter; man fik da se, hvorledes de optraadte; hvis de ikke svigtede den viste Tillid" — (ɔ: hvis de bare i alle Stykker lystrede Kommando) — „blev de nok valgte igjen" — (forstaar sig). „Forøvrigt havde Høire der, hvor de havde Magten, netop vist Uforsonlighed og udelukket Venstre overalt" — (hvilken overmættes Raade derfor af Venstre at optræde saa nobelt som ovenfor antydet!) — „Med Hensyn til Stillingen som Forligelseskommissær var netop den Post i Kommunen i hevægede Tider lidet stikket for politiske Modstandere" — (— hvem skulde vel et Øieblik have tvivlet om, at Kapteinen just her med Kraft vilde hævde den tidligere fremsatte „Opfatning", at „det lønnede sig bedst at vælge en af sine egne!) — „Her burde Venstre se sig vel for, det var et vigtigt Hverv (— hørt —), som man burde betro til Mænd, der nød Vælgernes ubetingede Tillid" — (som Belønning f. Ex. for lang og tro Tjeneste o. s. v.) — „der var ikke mange kommunale Stillinger, der saaledes kunde misbruges som Forligelseskommisærens" — (og vilde man være ganske trygg — saa gjaldt det blot at vælge sine Venstremænd til dette „vigtige Hverv"; da vilde alle „Misbrug" selvfølgelig være udelukkede, thi man var jo da i Overensstemmelse med „Folkets Vilje", man handlede efter „Loven" d. v. s. „moralsk", og hvorledes kunde en „moralsk" Handlemaade lede til Misbrug!) — „Med Hensyn til det af den sidste Taler fremholdte om „Hykleri" saa troede Kapteinen, „at denne Retsk ikke var stor" — (vi saar med Kapteinen haabe det bedste); — „men det sit blive de gode Høiremænds egen Sag, om de vilde lade sig fange i Hykleriets Garn; Venstre vilde meget bellage — (o hvor ædelt!) — om de lod sig forlede hertil, men han troede, man snart vilde opdage, hvorvidt en Mand tilhørte Venstre ifølge sin Overbevisning eller af egoistiske Hensyn" (!?) „Venstre lod sig ikke saa let narre". — (Slag i Bordet). —

K. Mourfund fremhævede „et Moment, der havde Betydning, naar der taltes om Venstremænd til alle Ombud. Og det var det, at Høire ikke havde vist Agtelse for de lovlige Institutioner og de folkevalgte Autoriteter" — (Institutioner og Autoriteter — det klinger jo helt imponerende særlig i en Venstremands Mund; naar saa til og med Prædikaterne „lovlige" og „folkevalgte" kommer foran, maa det jo „gryse" i enhver Folkets Mand at høre Tale om Høires Mangel paa „Agtelse".) — „Man burde ikke vælge saadanne Folk. Efterat Rigsrettens Dom var falden, havde Høire sluttet sig til de 31's Adresse for at protestere mod den lovlige Dom*); men dette nærmede sig farlig det ulovlige".

Med disse Ord havde K. Mourfund bragt Liv i Leiren, og endog Sognepræst Landmark [illegible] saa vel egentlig var anmodet for at tale Høires Sag. Lod sig i den Grad bruge af „Lovlighedens" Talemænder, at han erklærede sig „enig med Mourfund i, at saadan Optræden af Høire var forkastelig". — (Men Hr. Landmark har vel betænkt den Dom, han her falder over den allerstørste Del af sine Meningsfæller? Alt Hr. Sognepræsten for sit eget personlige Vedkommende ikke fandt sig beføiet til efter Dommen at være med paa at underskrive de 31's Protest, kan formentlig ikke berettige ham til at stemple andres Færd i dette Stykke som „forkastelig", medmindre han kan bevise, hvorfor det skulde være mere „forkastelig" bagefter end før Rigsretsdommen at betegne Rigsretslavningen og Tilbehør med dens rette Navn og negte den sin Tilslutning. Hr. Landmark burde, synes vi, ligeoverfor sine Meningsfæller forklare sig noget nærmere vedrørende, naar han paa et offentligt Folkemøde udtaler sig saa skarpt mod dem som skeet. Det skulde dog vel ikke være Sognepræstens Mening, at et „Uretfærdighedens Middel" pludselig bliver retfærdigt, fordi det har ført dem, der brugte det, til et heldigt Resultat?)

Det viste sig nu, at Sognepræsten ved denne sin Erklæring var falden DHrr. Venstretalere ihænde som et velkommet Offer. Med en Gridskhed, der aabenbarede, hvad man kan vente sig, naar man giver sig de „folkevalgte Autoriteter", hvold, kastede den ene efter den anden af disse sig over sit Bytte og „satte Hælen paa hans Nakke" og tvang ham Tomme for Tomme til at give Kjød og uden „Knurren" lade Modstanderne triumfere, og vi tager neppe feil, naar vi tror, at disse sidstnævnte bagefter har „gnigget sig i Hænderne", og morer sig nokaa bra over, hvor mesterlig de klarte den "Affaire", og hvor godt de „tynte" den Præsten.

K. Mourfund og Ole Tollefsen og Doktor Eng og Dalsbø fra Maalselven og Kapteinen selvtil sjønde og sidst, allesammen spurgte og examinerte og exercerte saa længe, at der som Extrakt af den hele Diskussion blev fastslaaet, at „Præsten altsaa havde underskrevet Adressen (nl. til Selmer for Rigsretsdommen) af Sympathi for Personerne, men ikke af Sympathi for res Handlinger", — hvoraf man naturligvis igjen kunde trække den meget nærliggende Slutning, at Præsten i Grunden havde sine Sympathier paa andet Hold ligeoverfor Handlinger, som — for at bruge en god Venstremands Udtryk — „ikke staar til at forsvare".

Efterat K. Mourfund gansle rigtig havde bemærket, at „det var meget faa Høiremænd, som ikke havde været med paa de 31's Adresse" ytrede Sognepræsten: „Det tror jeg dog ikke", hvorpaa Doktor Eng siden [illegible] Anledning til at fastslaa, at man „altsaa var paa det rene med, at Høirepartiet kunde inddeles i 2 Dele: de lovlydige og de, som havde foragtet Landets lovlige Institutioner, villet paavirke Rigsretsdommen og protestere mod den". „Det indrømmedes altsaa", fortsatte han, „at en Del af Høire havde været paa Grændsen af Forbrydelse". „Hvilken Tillid kunde man nære til saadanne Præster, der prædikede Opsætsighed mod Øvrigheden?"

„Det indrømmedes", sagde Doktor Eng, og hvor fandt han denne Indrømmelse uden i Hr. Sognepræst Landmarks Optræden, idet denne dels ligefrem, dels stiltiende gik med paa at betegne den allerstørste Del af sine Kollegaers Færd som „forkastelig", ja som ligefrem „Opsætsighed mod Øvrigheden". —

Med Hensyn til Sognepræstens Misbilligelse af den paa Tale bragte af Ltn. Ugestr. udstedte Opfordring til et Præstemøde nd paa Høsten for at raadslaa om vor Kirkes Anliggender i denne vanskelige Tid — faa vil vi ved en senere Leilighed sandsynligvis komme tilbage til denne Sag. —

*) Adressen eller Protesten, som Hr. K. Mourfund og flere med ham maatte kunde have gadt af at læse over endnu nogle Gange, var saalydende:

„Ligeoverfor den idag afsagte Rigsretsdom finder vi undertegnede Medlemmer af Odelsthinget havde for vor egen Skyld og af Hensyn til de mange Medborgere, der i det, hvorom det her gjælder, deler vor Opfatning, frav at burde udtale: at der ikke gjennem Rigsretsdom kan fratjendes nogen af Statsmagterne den Stilling og de Funktioner, som ved Grundlovens ere dem anvist — hvad der saar særlig Betydning ligeoverfor en Rigsret tilhleven paa en saadan Maade som den nuværende. I Forvisning om, at Landets Frihed og Ret heror paa, at begge Statsmagter, Kongemagten ikke mindre end Storthinget, opretholdes i Respekten af den dem ved Grundloven tillagte Myndighed, ville vi for Fremtiden som hidtil hævde og forsvare Grundloven, saadan som den efter vor Overbevisning er at forstaa og af tidligere Storthing har havt [illegible]".

Markedsberetning fra Archangel. Den norsk-svenske Konsul skriver under 14de denne til Stiftamtmanden i Tromsø saaledes:

Ligesom anført i min sidste Beretning af 3/15 f. M. er heller ikke senere indtraadt sønderlig Forandring i Stedets Priser paa Mel og andre Varer til Finmarken, det skulde da være, at Smørpriserne for Nærværende synes at være dalende. Istedetfor som senest opgivet SR. 11.60—12.00 forlangtes igaar SR. 11.25—50 pr. Pud. Høsten tegner til at blive meget rig, og da Almuens Kvægbestande sidstleden Vinter blev afskillige indskrænkede, bør man kunne regne paa lave Høipriser. Dybnu er dog saagodt som intet Ho tilsalt. Det i sidste Beretning omtalte Forretningsstandsed her paa Stedet er fremdeles herskende; som nedenfor vil sees, er ogsaa sidste Maaneds saa Varsler erfarede til Finmarken, og Antallet af herfra ankomne endnu ubetydeligt.

Venstreforeningens forslag om veiinspektörposten som foreslåes opphevet som overflödig - ble behandlet i herredstyremöte 26. januar 1885 som sak nr. 14.

Venstreforeningen må da sannsynligvis være dannet i 1884 - kan vel neppe være eldre.

Venstreforeningen i Malselv var representert ved möte i Tromsö og dannelse av Tromsö amts Venstreforening mandag 11. aug 1884 ved Olaus Dalsbø og lærer Andr. Bukke - og ved en sikkert ikke folkerikt på Moen onsdag 13. august utbrakte «Maals-elvens Venstreforeningens Tromsö, Skibelaus Bukke) en skål for Kong Oskar II (Tr. St. tid. nr 65 og 67)

Det var slegger *)

Bardu venstreforening ble stiftet 19. april 1884 (Tr. St. t. nr 39/84) og Malaga Venstreforening 24. juni 1884 (Tr. St. t. 6/7 84)

*) se Tr. St. t. nr. 74/1884

En Venstreforening stiftedes i Maalselven afvigte 3die Paaskedag. Ca. 100 Medlemmer indtegnede sig, og disse er stemmeberettigede. Derimod har det ikke lykkes Höirepartiets Agent, trods ein ihærdige Omsendung og Uddeling af Höireblade, at samle mere end ca. 30 under sin Fane, og deraf er henved det halve Antal ikke stemmeberettiget, har en Deltager i Mødet meddelt

(Tromsø Stiftstidende nr. 26.
Torsdag den 5. April 1894)

Fra Maalselv 7-August. (Brevhi Slaftet.

Høire denne en deilig forretning i Maalselv
nu for tiden – og ja sandsynligvis er det
andre steder ogsaa – forskyellen er kun
den, at her er det snart ingen hemmelighed
longer. Til hovedagenten her i dalen
skal vore ankommet ca kr. 400,00 og
han har arbejdet for at "engasjere"
underagenten longere op i dalen.
Saaledes fortæller en person, at han
forledne uge var tilbuden kr. 50,00
til ovenforneevnte Gjerne hvilket dog
denne har afslaaet.
Ja sandsynlig er det en deilig forretning,
ja! Det er hvist begrædelig, at folk
vilde forrædre sig saa lavt. Det forekommer
mig saa smaaligt, at jeg sucker intrager
på det.
Det blev mig fortalt igaar, at en –
kanske mindre bestemt, ein politisk
opfatning – var tilbuden fri skyds

Ny Dial for al [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] kr. 5,00 for [illegible]
[illegible] de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Jeg [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] for [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

L.

(Fa. Shflob nr. 64 – 16 aug 1894

Uddrag af. Regnskabet for Maakeleen
Indremissionsforstning fra Oprindelsen
til 31/12 1890.

Til
Hr. Ole Tollefsen Fagerlidal.

dat Fagerli 31. des. 1890 G. Böhm.

Naar mi tynna ran kjenti dem mag mangen man,
men naar mi tynna halla skydde dem mag alle
sörn Tönnewrik.

Har dir penger sid med
Har dir ingen, Afsk

I en vok med religiöse emner – arskrift av forskj: innholt, ögnsynlig gjort av Ole Tollefsen.

2 Aktiebrev (Nr. 10) i Maalselv Skiskeavlslag
dat. 7 febr. 1920
G. M. Rosaas. J. Brorstad Claus Grimstad

Reiskontrakt mellom eierne av Maalselvens nedenfor Fosnes til og med Brandskogens-Utrapet og Mr. Malcolm Alfred Kennard, dat 15 okt. 1913 på 10 år fra 1/1 1914 for 800 kr. de 5 første år og 900 kr. de fem følgende som betaler til R. T. Ulvestad (den fiske som leverer ikke selv ønsker o benyttes fordeles på de sindsom hvorden er fanget - .
[Eidre Kristen og Olaf Slagerman blant underskrivere, men ikke Anton Slagerman.

Fosliens Skytterlags Skydeprotokol 1882
[er brukt av R. T. til å klebe inn avisutklipp etc. så innhold er bortr -

Kredsformen H. J. Utheim
Kasserer Gunnar P. Fosli.

Medlemsbetaler i arspenge
1 afd kr. 1.00
2 afd " 0.50

Hr Rönning Tøllefsen

Fagerliddal.

Gode ven

Ja, jeg maa vel faa lov at kalde Dig vel, – skjønt venskabet nu og da kan ha været som Kattens, naar den i leken ikke kan modstaa sin eiendommelige trang til at lade kløerne komme vel langt frem, – men – ikke sandt – ved saadanne „risp" lærer man at forstaa hinanden – og lærer ogsaa at skatte hinandens bedre egenskaber. –

Naar jeg nu saa ganske uopfordret skriver til, saa blir kanske Din første tanke denne – Han (Rydningen) er ude paa frierfødder og vil gjøre sig lækker. – Lad mig da faa sige Dig, at de tanker som ligger tilgrund for mit brev, er af ældre datum, end den senere tids snak om min stortingskandidatur, og ligesaavel som jeg ved mig fri for at ha gjort nogen propaganda for at fremkalde den tale, saa ønsker jeg heller intet at gjøre for at styrke den. Og om Du vidste lidt om den kamp og lidelse det voldte mig, da man ivaar – paa forskjellige steder begyndte at stikke mig dette i ørene, da vilde Du ikke mistænke mig. Nu er jeg blit rolig derved, at sagens udfald er lagt i den høiestes hender – hvis tjenere vi bør være, enten vi gaar i de lave og lidendes hytter, eller vi fordes i sale hvor lov og ret skal stiftes og skiftes. –

Nei sagen er den kjære Tøllefsen at jeg holder igrunden meget af Dig og kan ikke la være at tænke saa ofte paa Dig, – jeg ved nesten ikke hvorfor. – Men ja mere jeg tænker paa Dig og tror at forstaa Dig ja mere

er jeg blit saar over, at netop Du skulde drages ind i den intrigernes politik, som har gjort sig bred iblandt os. – Nu slaar Du kanske i bordet til mig? – Ta det med ro, og lad hellere dit slag føles som en aktuel krytnæve i deres ansigt der maskerer sig paa en maade som Du selv maa misbillige. Jeg gjentar – at netop Du skulde drages ind. Giv dig saa selv et sandt svar. Hvorfor? – i hvilken hensigt? –

Endvidere er jeg saar over, at Du derved forskjersed muligheder for din fremtid, – som, – hvis det hele var ugjort – nu kanske vilde have skaffet plads for Dit mod, Din begeistring – og din ærlige vilje og jeg vil gjenta, det jeg sætter pris paa hos Dig, er, at jeg tror Du er ærlig som faa, og modig som faa; – men saa er Du ogsaa paa samme tid skrækkelig ubehersket og burlesk – – Nei – knyt nu ikke neven igjen. Jeg vil snakke ud. Dette sidste skrømmer hvor i al verden Du snur Dig, – og det er jo ingen absolut nødvendighed at være saadan; man bygger ikke op ved at fare som et uveir, selv om det er saa mangt og meget som bør feies væk. Det er trist – af historien at se, at der var saa mange der stod rigt udrustede med vilje mod og ærlighed nok – de syntes af vær født til at inta en lang førerstilling i sin samtid, men hvad hjalp det dem og deres samtid at de skabte en storm, der om kort ødelagde dem selv og ødelagde mere end det. –

Hvorfor bråd Du og de mange andre med fremtidsidealet for øie – ud af venstres rækker? – Hvorfor? Du vil svare: Venstre var blit forsumpet – raadent o.s.v. Jeg skal medgive at venstre har syndet i meget. Jeg har ogsaa paa min vis kritiseret dette; men det var dog ikke for mig grund nok til at bryde med partiet, der dog unektelig har øren af vort nationale frigjørelsesarbeide

og vi maa huske paa, at den ydre politik trængte paa med slig styrke at de andre indre spörgsmaal traadte i baggrunden. Jeg indrömmer endvidere at mange af venstres bedste (men) skifted mening, - de blev politikkere af aand, men mindre i gjerning og sanhed. Dog - Folkenes politiske histore viser at det i mange tilfælde er gaaet saadan, og jeg mener - det er menneskeforgudelsens nödvendige straf. —

Men hvorfor bryde ud af partiet. Vilde det ikke ha været et skridt fremad, - et salt indenfor partiet om dere hadde været der, og trofast holt fast paa den fremskridtets fane som trods alt tilhörer dette parti. Jeg mener vi hadde været heldigere stillet nu, om saa var skeet, thi det vilde ha været det bedste vern mod denne elendige samling, som efter min mening er værre end alt andet.

Tror Du ikke at denne klövning af venstre i to - saaledes at det ene kalder sig arbeiderpartiet - vi sinke den demokratiske udvikling, thi jeg kan ikke skjönne at det skal være lettere at arbeide idealerne frem til virkeliggjörelse, ved at vende det parti, hvem idealerne tilhörte ryggen og danne et nyt parti som kanske efter menneskealdre har haab om at vinde frem til ledelse, - Efter min mening er dette et krafttab og en tidspilde som er uforsvarlig.

Hvis man enda var tryg for intrigernes djevel, - magtbegjerets dæman indenfor noget parti; men jeg er stygt bange for, at hestehaven er under det bord, som man dækker med glimmende tale og fede löfter, og Du burde ha seet lidt af hestefoden. —

Nu jeg skal ikke snakke mere om den ting. Som vi vise at jeg har ikke taget saa ganske feie.

Lige ud vil jeg sige Dig - Du burde ha vedblit at være venstremand, og hadde Du været det, sindig, rolig, men bestemt

da tror jeg at der nu vilde ha været mindre tale om mig som kandidat end om Dig. Dette har jeg tænkt paa saa ofte, fordi jeg i mit stille sind har undt dig den plads, – hvis den da er noget at unde folk.

Jeg ved ikke om Du orker at læse mere, og desuden, alle ens tanker finder vanskelig udtryk og endnu mindre plads paa papiret, kanske ogsaa liden plads i ~~[illegible]~~ velvillig forstaaelse.

Da Du ikke har 'Tromsø', har Du jo ikke anledning til at se hvorledes min person opføres paa valgagitationes theater

Det er ikke netop smigrende at være diskuteret slig, betvivlet i alle ting – i tanker og intresser; men lad dem klamme paa alle disse som nu foran valget er blit saa intreserte, saa kløgtige saa hjerter og nyrer gjennemgranskende som de synes at være, Jeg staar ikke til tjeneste som jagthund der skal bjeffe for at forsvar mig eller forlyste andres nysgjerighed.

Haaber da bedste her Tollefsen at disse linjer blir velvillig modtaget og taget i bedste mening

Med hilsen

Deres forbundne

J. Rydninger

5/8-06

Hvorfor kunde ikke lade Mejer og Kristian reise alene om og tale om specialkommitteen og Kongens skithus og det övrige vellugtende pölsevav. Vi er dag vel saapas voksne vi to nu, at vi ved, at der prätes bra meget for anledningen foran et valg. Hvad bryr nu Meier sig om skithuset og gesandtpasterne og alt sammen mod den ene ting, at bli gjenvalgt!

Hvor jeg kunde önsket for din egen skyld, at du ikke blev Meiers

Bardo 9/8 1906

Hr. Rönning Tollefsen

Fagerlidal.

Nu són Brutus! hvor er du? Jeg hörer, at du i Tromsö er nomineret som supleant for Meier, og „no er han tilfreds" saa en sosialdemokrat, en af mine naboer igaar om dig. Ja, det var ikke den samme som paa Finsnes sagde, at „Meier hadde gjort so mykje godt for Bardo i disse 3 aar, at om me ha vore der sjöl so kunne de 'kje ha blit bêre."

Gode men! Du haa-
nes, og du er for god
til det. Hvorfor blev
ikke du foran Mejer?
Nu, folk er rar du.
Men lad nu det saa
være.
En ting trodde jeg dog,
at du under disse
omstændigheder havde
regnet ud, og det
er: Var det ikke bedre,
at resignere denne gang
med haab om til næste
aar at kunne staa
med løftet pande ved
kommunevalget.
Jeg har en smule
at sige i Maalselven
jeg ogsaa, og det vilde
vort let at hjulpet
dig langere frem, om
du dennegang havde
resigneret; men nu
blir dommen ikke
mild. Han har gjort
sig til "hund for et ben".
vil det hedde og hedder
det alt. og pas paa, at
den brækstang blir
brugt og det med virk-
ning.
Jeg beklager dette.
Jeg er sat ud af stand
at gjøre noget nu:
Meier kror sig igjen og
„Rønning kom hid og Røn-
ning reis did" kan han
atter sige til egen nytte
og din skade.

II

supleant iaar.

Kunde ikke Lorents Hans-jen faat den pladsen? Han skriver „vorfaar" og „kanidaktur" og „jenem" osv. han hadde posjet.

Men – Er jeg ikke dum? Hvad skiller alt dette mig? Ja, det er sandt.

Jeg blir maaske misforstaaet; men skidt lad gaa. Engang vil du se, at jeg var ikke kjeltring idag.

Ja, du maa leve vel da.

Har du et par ord med posten eller-?

Din tiltrods forallen
ven
Ludv. Lande

ra Staten

Hundorp

vannverket må rette seg etter de eventuelle krav som rådet stiller.

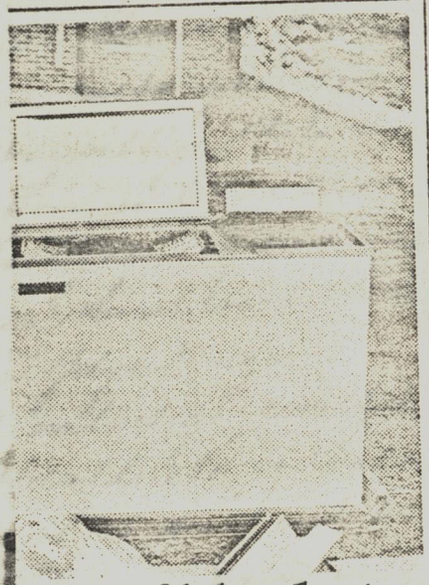

s for sikkerhet
å kjøre lenger
for å kjøpe din
mbiautomat

NKER
VALITETSGARANTI

elsen, Lillehammer
drum, Fåvang
, Ringebu
lektro, Vinstra
Vågåmo

I en kommentar til skolesjefens innstilling sier bestyrer Jørgen Nielsen ved Gålåseter ski- og fjellskole at skolen nok ikke kan fortsette om støtten fra kommunen faller bort. Det er tallet på norske elever som må opp, i det

SIMPLICITY MØNSTER
KARINS
KJOLEATELIER
Storgt. 46 (Bak Raabe)

k MØBLAR

Bruk kritikk og sunn fornuft ved møbelkjøp:

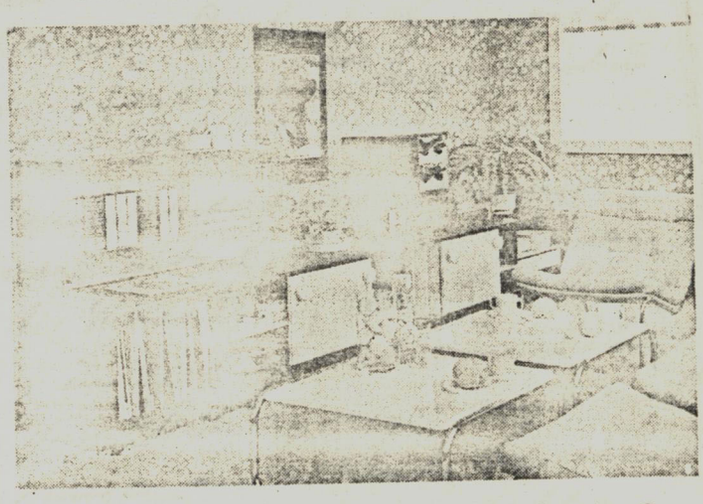

Vi kan trygt anbefale ANDY veggseksjon fra Sven Andersen A/S, en elegant og fleksibel veggseksjon for Deres personlige miljø. Mine erfarne fagfolk veileder Dem med valg av det riktige møbelkjøp.

FRAKTFR LEVERING
Avbetalin

Bosentret
KLET
Lillehammer
Gudbrandsdalsv. 186 -
Egen avdeling for ko
Stor parkering

Mer om -

elven mil etter mil til de kom fram dit hvor de slo seg til.

Opprinnelig var det fogden til Senjen og Troms fogderiet Holmboe, som sto bak planene sammen med skoginspektør Ramm om kolonisering av Målselv og Bardu. A få kystbefolkningen til å slå seg ned som fastboende jordbrukere var utenkelig. Ikke hadde de lyst til det og ikke var de skikket til det heller. Noe annet var det jo med folk sørfra som var vant til hardt strev med jorda. Så snart [illegible] hadde slått rot der nord [illegible] han sin familie etter seg, og så gikk de i gang for alvor i å rydde og dyrke seg en heim, som de ganske naturlig kalte Fagerlidal.

RAABET.

1ste aarg.

No 4 Søndag den 3de mai 1896

Organ for „Fædernes" samtaleforening Maalsdens Udkammer til hvert af lagets møder.

Rustninger.

De kriminelle daarer i Sverige fortsætter sine rustningsbevilgning er i samme vanvittige skala som før, imens Sveriges lavere klasser sukker i fattigdom og nød under et ligesaa dumt som stolt adelskabs udplyndringer.

Det er det naturlige resultat af det middelalderske og halvasiatiske styre som endnu raader i Sverige — som vore brødre endnu sukker under, og som det norske høire har tat til model og høil ogsaa have os under.

Men det værste af alt er vistnok den kjendsgjerning at disse rustninger har forbryderiske, morderiske overfald paa det uskyldige, premadstrøbende Norge som hensigt noget selv Svenske liberale blade ikke lægger skjul paa. For os blir da spørgsmaalet om vi er beredt paa at mødtage dem paa en værdig måde.

Vi tilstaar aprigtig at vi synes ikke stortlinget har tagt sig slig i sælen som den burde i denne sag. Naar Stortinget ser hvorledes vore brødre ruster sig til et overfald paa sageslås mand — og at det er tilfælde bør ingen betvivle — da burde patriotismen være kommen underledes tilsyne. Der burde have vist sig symptomer paa borgeraanden fra 1814.

Embedsmændenes lønninger være nedsat, kan en appnage til 80,000 kr. og ikke lagt 1/4 mil. i indkjøb af mej statsministerbolig men dette og meget mer i rustninger saa vi kunde bli istand til at forsvare arven efter fædrene.

Ja, nu ser vi hvad den pakt vi nu forpestes i duer til og hvad garantier den byder. Det er en pakt som hver nordmand burde hade og forbande og uagtet disse den store digters ord syntes grave da de var sagt kan vi nok snart paa afleve at se deres store sandhed.

Vi ser forøvrigt og hulheden i hele den monarkiske regjeringsform.

Er der en svenske som har hjerte nok til at sige sin mening baade om rustningerne og deres sjofle motiver, bli

blir han forfalsket, dødt og skuffet
ud ved maade; men de tænd i klare
øvrigheder ved dit og ådslæggelse
blir ogsaa for sin tale.
Naar vi betænker grundlovsfædrenes
kvindelige anstrengelser
for at bevare nationens uafhængighed
hvilket sidste er en betingelse
for enhver sand vorden kvindelig
ære ikke betænker sig paa at
skrive sig; og naar vi saa paa
den anden side betænker det
faktum at kongen er øverste kommandør
mandtallet saavel som flaaden, saaden vi reflektionerne
gjør sig selv, især dersom naar
man har at det mysterieøse og
hemmelige i vort hele militære
væsen og de enkelte retninger
sand efterretning.
Det maatte vel være paa tide
at vi nu begynder at gjøre os
fortrolig med tanken om republikken.
Fra strikt parlamentarisk stilling
og til republikk er kun et enkelt
skritt, der gives intet mellemled.
og skulde det ske at et overfald
fra øst skulde komme da har vi
at slaa dette tilbage og saa — ja,
saa vinder den norske kraft af
naturlig paa den maade der
har kostet den til vort lands
underkuelse og vandøre og gjen
nemføre republikken

Hr redaktør
I Nr. 44 af Nr. 3 - H. sees en indsender „Faderlandsvens" mening at gjøre sine anstrengelser tilskjendes paa en forgudelig maade og da jeg ikke ønsker at polemisere med ham i ligefrem og ligefrem kjedelig stil, saa er jeg plads for nogle linjer i det samme organ.
„Nr. 44" repræsenterer jo en forening eller samfundslag og som jeg ikke tager mig nærmere til saa er ogsaa Hr. Faderlandsvens indsender at samme; man skulde ihvertfald ønske sig forskaanet fra saadanne fornærmelige og forkastelige udtrykksmaader. Vi ved jo alle, at hemmelighed for en forenings hvirvel og kvintessens er enighed, men jeg tillader mig at spørge Hr. „Faderlandsvens" om han tror at saadanne udtryk vil skjænke foreningen? Nei hvertfald. Om han vil forstærke med sine kritikløse udtalelser vil foreningen dø og da gjælder det for „Faderlandsvens" at holde en hæderlig begravelsestale, hvori han vil skaane enkeltheder, hvori han vil skaane enkeltheder, hvori han vil bruge de udtryk han synes, de der ruppe vil indsmigre sig mange tilhørere.
Skaalen hvorpaa „Faderlandsvens" mening saaledes er opfattet vedtaget en vi melede — „Faderlandsvens" ord og sang allene til navn ikke kan indbefatte det hvorpaa han i forundring saa vogter han i forundring saa at de gamle endnu staar i sin ret da alder ikke

blir han forfølgt, dømt og straffet
indtil naade; men de vand i klare
ord bruer med dig og ætlægger
blir ærlig for sine tale.
Naar vi betænker gværlandets
kvindelandsmes indretninger
borgerstandens nummerering
hvilket sidste er en befaling
fra evigt vand vort kundskabe
høire ikke betænker vi paa at
skrifte, og naar vi saa paa
den anden side betænker det
faktum at Kongen er øverste kom
mandørmand baade herren og
gladen, saaler vi reflektionerne
gjør sig selv, især dersom naar
man bar at det mysterium og
hvilende i vort hele militære
dele og de smukke uniformer
vand ofterrek.
Det maatte nu være paa tide
at vi nu begynte at gjøre os
fortrolig med tanken om republik.
Fra strikt parlamentarisk stige
og til republik er kun et smuk
strikt, der gives indel mellemled.
og skulde det ske at et overfald
fra øst skulde komme da har vi
at slaa dette tilbage og saa — ja,
saa vinde den norske krone af
hvordan paa den maade der
har baaret den til vort land
undertrykker og vandre og gjen
nemføre republikken.

Jr utaktik
I Raadet no 3-4 sees en indsender
„Salighedens" mundig at gjøre sine anstal
ninger til kirkegang paa en forgudelig
maade og da jeg ikke ser upatriotisk
ved han i tilfælde og hjemstil beder
jeg om plads for nogle linjer i det
samme organ.
„Raadet" repræsenterer jo en for-
ening eller samfundslag og om jeg
ikke tager ukommelig feil saa er
ogsaa hr. Salighedens et medlem
af samme; man skulde saaledes
ville ske forventet fra saadanne
mundige og forkastelige indbyg-
gere. Vi ved jo alle, at hovedbe-
dem for en forenings trivsel og bestaa
en enighed, men jeg tillader mig at
spørge hr. Salighedens om han
tror at saadanne indbyg vil skje
ke foreningen? Nei tvertimod. Om
han vil forsøge ved sine kritik-
løse indtalelser vil foreningen dø
og da gjelder det for „Salighedens"
at holde en hederlig begravelses-
tale, hvori han vil have anled-
ning til at bringe de indbyg han
synes, de der neppe vil indsende
sig mange tilhørere.
Skadet hvorfor „Salighedens-
maader saaledes er ofte usand
— vi husk en vi melde — „Salig-
gjører og sand alene til usand
ikke kan indhente det bagen
saa vogner han i forundring
over at de gamle endnu kan
dømme, men det er da aldeles ikke

vogter at forunder sig over, forde
en kan trænge til nærtra. Smile efter
efter at han kraft til verden, op-
forstet og arbeidet gjem en dig
skriftals som „Palystrates" til hvad
han er nemlig Christkrimer.
Samt mener P. den naturlige, lig-
nelige såvem, da forsikrer Jeg at
de unge trakter op med mindst
2/3 dele af al såm. Mener han den
aandelige saa drager den unge
mandtig slags op med endnu
større del. Gjem er det som skal
forel paa reformationens tid?
Er det de unge, som opret op som
en skyld og dit ned som en last eller
er det de gamle vintige, kendende
af erfaring fuldt opklaret? Nej M.
Palystrates den unge mandtige
dejst staar, eller sidst paa billedet.
Den faar nok unge falstorm kaade
for de gamle og for kvinden naar
det gaar løst paa reformarbejdet.
Tænker P. at faa de gamle til at
existere ud en unngang i det
fri som han ønskelig dig saa
vanen det som skraldkast til gods
og mand.

Historien viser til alle tider og
lærer alle nationer en indtil de-
kristendom ligevorfor gamle mænd
Palystrates fuldtid synes at gaa i
en anden retning. Skal derfor
i al ærbødighed tilbyde hans
det ydre kind til ofsterkaske, da det
ikke er aldeles sporgelsk og hastes
at Palystrates dag kulminerende dog

vil fortage sig ello og de gamle
for ikkebøjelighedens og forbens det
af Palystrates at han billedg skulde
sine skrækkelige udtryk.

Deres ærbødige Eddem.

Hr redaktør.

Den af hr. „Palystrates": Deres
blads no 3 indkaldte kaade an
at ungdommen for Pasningen
og moderigens at faa andre begre-
bjder, jeg min fuldt og indbelt til
stemning. Det skulde være
baade morsomt og lærerigt
for ungdommen om at saa-
dant skrøne kom ikkend og jeg
er sikker om at alle dage mødtes
ikke saa forsvis ind, af den ikke
skuld ske at faa klaver af
sammenrend til at snadrede ples,
re. Hvem arbeider jo paa at samle
alle fejltkringer til kamp for fædre-
landet. Fejltid og mandighed
som dette vor jeg vilde være at
ødelægge forbrydelsk samlingsmiddel
og vi er vel enig om at det kom-
mer mægtt om paa hvorledes man
samler ungdommen der skal leve
videre i fremtiden, og skal man
paa dem til at tisle i stedet, hvor
maa man samle dem. Man
bør ikke dig i „Raskels" hersen
at være paa hver skønningsmand.

Ærb. Fordomskjold

Kun store materiale i min kaade
gjør mig saa villig til at ind-

sendt en liden stranke til Raabet.
I Raabet paa Elvebakken 12/4 var For-
handlingerne kunkel. For hvilket nu
den dag skal siges jeg ikke kunde finde
mig i ord jeg ikke i vogn gjaldt at
afskaffe de herrer Collins og paa sig
en gruck indbinde. Jeg opfordrer For-
dagstillerne til at oplyse hvad og
hvilken person det er, de det gjalde
at afskaffe han Collins og paa sig en
gruck indbinde. Den Collinen er
altsaa ingen gruck for mig, jeg vun
en sand er saa gal at man kan paa
sig en gruck indbinde. Er det For-
dagstillerne saa er saa gal her at han
han ønsker en Collins og paa sig en
gruck indbinde. Dette forslag gjelder kun
at afskaffe navnet og ikke personen
de man forstaar navnet har man jo
samme øjne og da er det vel en gruck
Jeg har brug at afskaffe en gruck kan
ikke ske uden han har indladt
noget af sit paakjøbte haers eller
han har forelagt en gjenstand som
er eller kan være til hans underha-
gommelse de følge det af sig selv
at han er afgaaet fra sit underha-
Skal at afskaffe en gruck uden
gyldig grund det vil ikke jeg gaa
med paa. Forslagstillerne dugen vil
ikke at fremstille sig i spidsen
i den kamp om "den forenede og
saa at enkelte personer ligefrem
i store saler vun det har ubrik at
sige. Jeg tjener at den Lidenskabelig-
heden kunkel forhandling for
hver gang jeg hører den tale om
afskaffelsen med hr Collins navn.

Ung Lausanne.

Omstaaende artikel er indkommet
alldeles uventet og burde saaledes
ikke være optaget i bladet uden
da det angaar redaktionen personlig
som forslagsstiller har vi det ind
og svarer med det samme lidt
Vedkommende fortælle er ikke
sendt en mand i hans hjerte er
falsk ud i bukserne for ikke at
tale om kamagerne. Først sidder
han en øde efter midt og hører
sig dristende uden at sige et ord
den primelig vis paa grund af
hans store motstand i hans bande
som han siger og naar han saa
skriver i "Raabet" om den sag han
ikke kan finde sig i vil han ikke
afgive sit navn for redaktionen.
Den slags dadelske fjeldskjul
burde ikke finnes i Kristiania en
nordmand.
Forhandlingerne var kunkel siger
han. Skeen min herre, hvorfor i
alle gode aander navn tog de
ikke. De ordet og gjorde den klar.
Eller de kvinder fremstaaende
artikel haaner paa sprøglig vis
talemaden maa man med sikkerhed
antage, at De jeg var den
rette mand til at sprede lys i
en dunkel sag. Sagen gjaldt at
afskaffe de herrer Collins siger
han. Langt fra min tanke! Ikke
de herrer min kjære hr Collins; kun
vi har kaare en saadan og det

sendt en liten skrivelse til Pastor
I skrivet paa Elvekysten 12/4 var for-
handlingerne omtalt. For hvilket no
den dag stod saa jeg ikke kunde finde
mig i ved jeg ikke; vagen gjaldt at
afskaffe de herrer Tellius og paa sig
en gruet idiotisk. Jeg opfordrer for-
dagstillerne til at oplyse hvad og
hvilken person det er, de det gjelder
at afskaffe han Tellius og paa sig en
gruet idiotisk. Den Tellius er
aldeles ingen gruet forstaar jeg min
en saa er saa god at man kan paa
sig en gruet idiotisk. Er det for-
stillerne saa er saa god her at han
kan svare en Tellius og paa sig en
gruet idiotisk. Dette forslag gjelder
at afskaffe navnet og ikke person
de man forbinder navnet har man jo
samme øjne og da er det vel en gruet
Jeg har troet at afskaffe en gruet kan
ikke ske uden han har indlatt
noget af sit paatrængte væsen eller
han har foretaget en gjerning som
er eller kan være til hans uhæder
gjerrelse de følger det af sig selv
at han er afgaaet fra sit indfødt
Men at afskaffe en gruet uden
gyldig grund det vil ikke jeg gaa
med paa. Forslagstillerne synger vist
ikke at grundfille sig i spidsen
i den Kampen. Men forsigen og
saa at avise personen ligger
i store Salen men det har intet at
sige. Jeg synes at den Lokkelerer
Deres Indkalte forhandling for
hver gang jeg hører den tale om
afskaffelsen med her Tellius navn
Ung dannen:
Omstaaende artikkel er inttammet
aldeles anonymt og burde saaledes
ikke være optaget i bladet uden
da det angaar redaktionen personlig
som forslagsstiller har vi det ind
og svarer, med det samme bidr
Vedkommende forfatter er vistnok
sendt en mand i hans hjerte er
jaatt ned i bukserne for ikke at
tale om kamajerne. Forøvrigt sidder
han både ofte og meget og hører
og dictaterer uden at sige et or
Det skulde visselig paa grund af
hans store motstand i hans hoved
som han siger og naar han sa
skriver i "Faaket" om den dag han
ikke kan finde sig i for han ikke
afgive sit navn for redaktionen
Den slags dakkelse skjæ
burde ikke komme Lillestrøms en
nordmand.
Forhandlingerne var dunkel
han. Hvem min herre, hvorfor
alle gode aander navn tør de
ikke De ordet og gjorde den Kla
Efter de herrer forslagsstillere
artikkel haaner paa ganske
talende maa man med sikkerhet
antage, at De just var den
rette mand til at spørge sig
en dun vel sag. Sagen gjaldt
afskaffe de herrer Tellius sig
han. Langt fra min herre! Ik
de herrer mon kun hr Tellius;
vi har lære en saadan e

ved Jupiter er mere end nok.
Saa affordres forslagstilleren
til at aplyse hvilken persan det
gjelder at afskaffe. Ja. sogneprest
Petter Christian Celius, Storbakken
Skaalsvaas prestegjeld og thinglag,
Tromsø amt, Norge.
Er det forslagstilleren som er saa
god kar, at han kan avensere en
Celius og faa en prest for intet
spørges der videre men dette er
efter almindelige dødeliges fatteone
en saa kompliseret sprogmeka-
nisme, at vi nok blir svaret
skyldig af den simple grund at
vi ikke kan greie læsningen af
slige gordiske knuder. Dog skal
vi tröste forfatteren med at Celius
vist aldrig kommer til at avensere
høiere end han er kommet thi dertil
mangler han enhver betingelse.
Dette forslag gjelder kun afskaffelsen
af navnet og ikke persan hidder det
videre. Vi tror ikke der er nogen som
har tænkt at afskaffe hverken det
ene eller andet; thi afskaffe vil vel
nermest sige at ophæve, tilintetgjøre
og at tilintetgjøre presten vil vi bede
aandernes beware os, ligesaa navnet
saamegetmer som et navn ikke
lader sig afskaffe. Meningen er nok
blodt at befri vor bygd for anhan-
lede persans nærværelse. Saa slaar
forf. sig aver paa den lovkyndige
side og fortiller hvad en prest kan
foretage sig for afskaffelsen kan

selvfølgelig. Naar presten har fore taget saadanne gjerninger at afkaffelsen blir selvfølgelig efter gjerningen behøver vel ingen at afskaffen ham da. Men at afskaffe en prest uden saa dan gyldig grund vil ikke han gaa med paa, mei, han vil sidde i ro hjemme inttil presten har gjort sig saadan skyldig at han selvfølgelig er afgaaet fra sit embede saa vil han pludselig springe til og afsætte ham. Vi tør sige den ærede for at den slags afsættelse afsaluet maa fordaabte dunkelheden især prestedunkelheden, hundrededfold. For fremtiden vil efter almindelig journalistik ingen artikkel bli aftaget i bladet naar ikke navnet er afgivet til redaktøren.

Orb. redaktionen.

Tjeisk problem.

Persen: „Du Hansen, jeg har grubliseret paa en tingen du, som jeg ikke begriper".

Hansen: „Aa er det for no' da du"?

Persen: „Jo, om je staar paa hue, saan-saa renner jo alt bloe ner i hue paa mig vel, hva?"

Hansen: „Jo, naturlegvis".

Persen: „Naaja, men hasffer renner inte bloe ner i fatta paa mei naar je staar paa fatta?"

Hansen: „Ja, de maa vel være fordi der er nauting i fatta paa dei men ingen tingen i hue?"

Redaktør R. Tallefsen

RAABET

No 5 Søndag den 31te mai 1896 1ste aarg.
Organ for Fossernes sanitaleforening
Udkommer til hvert af lagets møder.

„Raabet" ser sig endog idag istand til at bringe et billede af damernes krigskib „Valkyrjen" som ankom til Christiania den 17de mai

„Valkyrjen" er 58 m. lang med to maskiner paa 3400 hestekræfter og gjør en fart af 23¼ mil i vagten. Den har 12 kanoner.

Som enhver vil kunne skjønne er dette et noksaa verdifuldt forøgelse af vort kystforsvar.

Hvormeget mere maa vi ikke beundre det naar vi ved at det er damernes krigskib, anskaffet af [illegible], efter damernes initiativ, disse den svage del som vi saa stolt kalder dem, de viser i sin gjerning at de ikke er saa svages enda, naar der blodt gives dem en anledning til at vise sin styrke.

Naar vi nedbrykt af byrder forsøger at forsterke og afbygge vort forsvarsvæsen, fordi vi forpestes i en union, der ikke beskytter os mod brødermordere, da kommer pludselig den forstaaelsesfulde — i ummyndighed og underdanighed holdte svage del og siger: Varsaa snil herrer formyndere at tage imod denne gave. Det er resultatet af vort det stille kvindelige arbeide, som har vore dreget af en kjærlighed til fædrelandet og familjen, der er mindst ligesaa stor [illegible] kjærlighed hr. mand.

Vi tilstaar at det er til at skamme sig over, at vi mandfolk [illegible]

egaisme ikke vil give kvinder der viser saadan opmærksomhed og kjærlighed for fædrelandet og forsvaret meddelagtighed i statsstyrelsen.

Vi ved nok at kvindelig stemmeret iaar har været paa tale i stortinget men vi kan ogsaa forsikre at det af flere og vægtige grunde ikke gaar igjennem.

Men ved næste valg bør kvindelig stemmeret være en ligesaa selvfølgelig sag paa programmet som mad og drikke for valgerne paa valgdagen. Kvinderne med vilde være menneskeheden en gang til som B.B. siger.

Samtidig som vi takker damerne for deres offervillighed og stille kjærligheds fulde virke, hilser vi deres skib velkommen og ønsker at det maa bli af epokegjørende betydning under tilintetgjørelsen af mor Norges fiender.

I No 4 med overskriften en Ide.

Kan De bringe for dagens lys hvad den bemeldte ide har til hensigt eller rettere hvad den saakaldte Palykrates mener med sin ide.

Vi ældre, ja kanske en del yngre med blev helt forbauset over Palykrates udtrykk. Han siger blandt andet at aandslivet blandt ungdommen for ikke at tale om de ældre er i dybe søvn, men for os ældre ialfald synes som om en del af de yngre er mere vaagen end de kan have godt af.

Hvis hr Palykrates er en ungdom som vi helst tror saa vågar han vidst over evne naar han siger de ældre ialfald de fleste for vi sætte ud af betraktning siger hr. Palykrates.

Ja, du Palykrates nu kommer jeg som en gammel vetskrænt mand, naar vi skal sættes ud af betraktning hvor skal vi saa thy hen, men saa tröste vi, os ved at det er kanske saadanne emner som skal forhandles paa det beraabte ungdoms stevne til sommeren, at det da bliver ordnet saa at amtalte ældre blir hæderligt pensjonerede. Da vi haaber vi ikke blir kastet ud af häisadet og paa bar bakke thi deraf blir vist ikke ben og brusk bedre skikket. Kanske De haaber at faa hundekasten til hjelp for vor alderdoms underholdning.

E.

Hr redaktör.

Med Deres tilladelse hr redaktör udbeder jeg mig plads for nogle ord i Deres ærede blad.

Det var nemlig en ide i „Raabet" no 3 som jeg ikke rigtig kan

lade vare sjuk.

Jeg finder mig nemlig ikke tilfreds med det lange ubehag som hr. P. vil gjøre den aandelige sovende ung dame. At aandelige sjelesk fattigdom skal indrømmes og at derfor ogsaa kunde trænges et medikament som kunde skjænke ung dommen et nyt syn paa livet og dets værd, tror jeg de fleste ialfald indrømmer. Jeg skal ikke indlade mig paa at forevare de gamle, de kan vel have hafft sine svagheder og kanske ikke forgaaet ung dommen med saadanne eksempler som ønskelig kunde være; men jeg skal under alle omstændigheder ikke ønske de gamle dødens. Ja, paa aarenes mangfoldighed forskjellen vidner og jeg tør haabe at den graa haar ingang kommer til at dække hr. P's. isse og han der tilbage paa sin id, da, om ikke før, vil indrømme at han her havde fuld. Det var forresten flere punkter i P's. væsen som kunde trænge en undersøgelse i sammenhæng men jeg er ubeslegen i beundren af saa herlige træk skaber at jeg føler mig uskikket dertil; lad tilbage til aandelige.

Hr. P. siger at aandelige blandt ung dommen da ikke at tale om de ældre, er i dybt savn. Det for-

mener han ikke saa lidet talt er forbausende over den nøisomhed en slig barbarisk mistænk. Den aandelige snorkende nød er nu vist et slags instinkt som jeg ikke forstaar mig paa og jeg maa beklage at jeg ikke misforstaar hans mening med aandelige. Thi først at sige at aandelige savner og saa anbefale som hjemmets middel til at faa det vaagne en fattigdom hos hen og en dyb mindreværds følelse dannede det er hvad jeg ikke kan være med paa.

Han vil paa ingen maade afstraa som kvaksalver, men jeg tror dog at han uden selv at vide det ligger det andet er ved kvaksalver; thi i aanden af en som det store gjensynkt naar hver og en giver sin dom og saa tænker at dette skal skjænke ung dommen nyt aandelig liv det overgaar mellem dem dummeste kvaksalver i mine tanker dømmer. Jeg tror nemlig at hans medikament vil virke anbrudt det samme paa aanden som den medicin en kvaksalver kunde tænke sig at ordne ypperlig kunde virke paa legemet.

H

Kritik

Kritik er vel i og for sig et tilmaade trængt en nødvendig ting, men efter er den ikke mindre og trængt til stor at betragte paa til stemt og skade paa

hele rakker af familier. Hvor ofte er vi ikke om spekulanter og andre, der med nogle skilling i pikk har begyndt en forretning, så anlag og dreak efter den kapital vedkom mende har at begynde med sees det at gaa nakaan godt. Hun maa har lyst at drive storr og har ikke lit at lade forretningen ved leide dig op lik efter lik. Nei, jeg bruger kredittlud. Forsk min pressenlige saa langt den rakker. Naar det saa er forbi at faa mer jeg din mester sollen mei i pant nær sagt kanske hvad vi an eier og ikke. Hun mangler vedvin noget hjor alt er i orden og penger maa skaffes; men ad hvilken vei? Jeg, jaar nok baaden din og hin gode min eller slagtning lit at kautionere Ja, da å dit ikke farligt, han sidder jo inde med en faar forretning, kan ikke vare nogt at vedkaalde sig kautionen for ham. Nok er, hun faar alter penger, eller penger vordi.

Endelig er da betale mandem og forretningen fordig, vi skal gjelde betales, men anforladelen, hvad kunde saa? Jo, et lidet anslag i lidet eller en ubetydig spekulation gjør at han ikke kan skaffe mere sine forpligtelser, han faar and samvittighed fordi han bragte saa mange med i faldet og gruber lit det sidste forbrudte fordig og skriver, jaa de vedkalder sig det gode

lir ikke, han har altfor mange for pligtelser og kan ikke gaa ille.

Hvor behøves ingen nøiere beskrivelse over manden. Vi ved alle ester hans handlinger at dømme drikker han i forgjeldet og har bragt mange andre med i fallitstand.

Dette er nu i det store men ikke bedre i det smaa. Dersom vi, som maa holde os de smaa i forhold til storbrenerne dø vide følge den gyldne regel: Kjøb ikke hvad du trenger men hvad du ikke kan undvære saa skulde ikke hverken husmand eller daglejer ha saa meget med as at gjøre, naar vi da lagde vind paa at betale det vi ikke kunde undvære.

Jeg tror altsaa, at hvis anvendende regel blev efterfulgt, skulde ingen trenge saa stor kredit at han derved blev ruinert.

Det er pligtig nok haardt at skulle under klippe regimente at mange skal have ikke blot hvad de trenger men alt hvad øie og kjødet behager, men andre maa nekte sig de nødvendigste ting dag saaledes her det verste forbigaaende lid og vi det den dag idag og underlig nede gjør ikke regning paa at opleve den dag da det store formøie skal blive. Vil dagsforbi det første prøve kun at kjøbe det som ikke kan undværes og tror da med tiden at kunne kjøbe hvad jeg trenger og er dermed aaben gode hjerte.

Ærbødigst

Eeben

Fr redaktør

I „Kvalet" nr 7 er Esben ude og
gaar og klimer med dagen sakte
gjorde Jeg ulykkelige kone her,
sagde at aandelivet sov.

Haus ustrøk og talemaader er
saa gammelmodige og ejendjælige
og fulde af pietisme, som de ikke
kan overe, saa gammel at jeg
vandt at hente for mig en ny
udgave af den gamle Postpostil
eller biskop Nikolas.

Det lærerigste ved den nye Pa-
stpostil er at han i sin lange
jeremiade ikke bruger negnes
gjerne med et mere ord, som
skriver sig af min forbindelse
og ukunstighed ustrøk, end at se
op til og alle dage indelukke
internationalmodige tale-
maader og ansvarer uden historie
en forat kunne at skikke for
de gamle skal skaffe.

Dette er jo de almindelige veie
man slaar ind paa naar man
mangler begreber af sin ord
eller naar man vil imødegaa
uden at kunde kunne argumen-
tere. Jeg sagde at aandslivet
hvade blandt unge og gamle
var i sovn og det skaar jeg ved
som ikkedelig sandhed og som
alle E har bekræftet paa en
maaden - skjønt ikke i mange.

Dernæst har jeg sagt at de gam-
le normer maatte sættes ud
af betragtning og det skulde
da være det forkrøblende som

Esben ofrer sig opfatter med gammel
modige ustrøk paa, men det var
sagt i forbigaaende, forat begrunde
nødvendigheden af begreber, dragter
og vaner ikke selges ikke os kjære.

Forresten maa nu E. paa ind i sit
ordbatalje hvad at en gammel
skrøppe kan ikke blive en ny skrøppe.
Hvis hr. E kunde den kunst at gjøre
noget gammelt til noget nyt da er
han sin samtids største magiker.

Hr E kan forhaabentlig forstaa at
med tiden forgaar en stadig forandring
af aandsretningen og selvfølgelig gaar
driftsmaaden, literaturen og ordids-
retskabelig o.s.v.

Storstedparten af dette kan de gamle
ikke følge med i. Hvor længe er det
dem ikke at gjøre en fremgang paa
f. eks. den driftsmaade, som bruges
i deres apostel. Det er et faktum
at den aandsretning, som er raadende
i tiden under deres apostel blir
den bestemmende for det meste liv
hovedsagelig da og E. skal prøve den
betydning ud af sin gammelmodige
hjerne at de gamle kunsten kan
eller vil tilegne sig denne nyere
aand og idræt. Men det er ikke deres
skyld det er en naturens uundgaaelig
lov som følger af alder og den ræ-
delige som lydelige mekanismes
slidage som er skyld heri.

Jeg ikke E vorder kaapas vrag nu
at han har indtaget den Ca-
naps mellem det unge og
det gamle kan han ikke klippes af
sit at resultatet er det nyes seier
og skulde ikke saa vore hvorfor

stod da paa samme aands- og kulturtrin som for 6000 aar siden og det blev vel stift nok for selv Estens gammelnodig hoved.

Af denne grund er det de gamle maa sættes ud af betrakt ning naar man skal dyrke den nyere aand og realisere de nye ideer.

Hr E vil selvfølgelig gi det udseende af at jeg ingen aktelse har for de gamle, men jeg har mindst ligesaa meget heraf som E. Men jeg ærer ikke de gamle for de var som er gaaet hen over dem thi de vil gaa over alle saa frem de naturlige betingelser for liv er tilstede. Men tilstedeværelsen eller ikketilstedeværelsen af disse livsbetingelser kan ikke hverken skrives dem til ~~fordel~~ forfjeneste som har dem eller hen tillast som ikke har dem, som E vil gjøre det til

Jeg ~~derimod~~ ærer de gamle for de gode gjerninger de har gjort for samfund og medmennesker. Der findes mange Drankere, horkarle og skälere skal vi ogsaa ære disse?

Jeg siger bestemt nei:

For talerne, diskutionen og sangen i et eventuelt ung-

men hugger sig derimod med nebb og klør fast i den svingsen som jeg ulykkeligvis kom til at nævne og det fordi jeg her var uforsigtig nok til at røre ved pietismens snæver ammen jænkt det snævers ijn som mener at fornøielse er umoralitet og synd, hvis gudsdyrkelse er mørk og gold og som tror paa tyranisk og djævelsk kongedømme og overklassestyre, og takker Gud for disse ting og for at de selv er trælle og mener dermed at have gjort Gud en dyrkelse.

Forbødighed
Palykrates.

Saavel medlemmer af Fossernes samtaleforening som andre bedes om at stille Roabet med indseratet.

Bekjendtgjørelser

Pasten som fast alterske i Fredrikshergs meieriforening er ledig.

Ansøgninger om denne post med forlengende af lön bedes indsendt til undersegnede indeni 15de Juni f.k.

For bestyrelsen
Edvard T. Fagerlidal
f. t. Formand

Redaktør Gjenningsmelde
Fagerlidal

stod da paa samme [illegible]
og kultivtrin som for 600
aar siden og det blev vel stift
nok for selv E stens gammelnodig
hoved.

Af denne grund er det de gamle
le maa sættes ud af betrakt
ning naar man skal dijske
den nyere aand og realisere de
nye ideer.

Jeg E vil selvfølgelig gi det
udseende af at jeg ingen ak-
tilse har for de gamle, men
jeg har mindst ligesaa meget
heraf som E. Men jeg ærer
ikke de gamle for de aar
som er gaaet hen over dem
thi de vil gaa over alle saa
frem de naturlige betingelser
for liv er tilstede. Men
tilstedeværelsen eller ikketilstede
værelsen af disse livsbetingelser
kan ikke hverken skrives den
til ~~fordel~~ fortjeneste som har dem eller
den tillast som ikke har
dem, som E vil gjøre det til

Jeg derimod ærer de gamle
for de gode gjerninger de har
gjort for samfund og medmen
nesker. Der findes mange
gamle Dranere, hordarle og skaiere
skal vi ogsaa ere disse.

Jeg siger bestemt nei:

For talerne, diskutionen og
sangen i et eventuelt ung-
domstevne har ikke E [illegible]

[illegible]
og klar fast i den svingsom
som jeg ulykkeligvis kom til
at nævne og det fordi jeg her
var uforsigtig nok til at
røre ved pietismens snæver ammen
punkt det snævers ijn som
mener at fornøielse er umoralitet
og sijnd, hvis gudsdijrkelse er
mørk og gald og som tror paa
tyranisk og djævelsk kongedømme
og overklassestyre, og takker
Gud for disse ting og for at de
selv er trælle og nemer derved
at have gjort Gud en dijrkelse.

Forbødigheid
Palijkrates.

Saavel medlemmer af Fossernes
samtaleforening som andre bedes om
at stille Roabet med indseraten.

Bekjendtgjørelser

Pasten som fast alterske
i Fredrikshergs meieriforening
er ledig.

Ansøgninger om denne paast
med forlangende af løn bedes
indsendt til undersegnede
indeed 15de juni f.k.

For bestyrelsen
Edvard T. Fagerlidal
f. t. Formand

Redaktør Rønning Tallefsen

RAABET

№ 7 1ste aarg.

Organ for Fossernes samtalefarening
Udkommer til hvert af lagets møder

Kom sank jer omkring min harpe
I, samfundets Paria-folk
det er til jer jeg mig vender
jeg søger en plads som talk.

Jeg søger en plads at tyde
de saare sukkes bog
jeg søger en plads at talke
de hule kinders sprog.

Jeg søger en plads at tyde
spor efter skolds fod
hvor stien gaar over stene
turde der syne sig blod

Jeg søger en plads at talke
barnets spørgende blik
sin mor det trygleb om brødet
men kun en taare det fik.

Og alt mens verden sig viser
saa grum som den altid var
jeg drages imod dit hjerte
du fillede bror proletar.

Hamburg

Efterat Emil Stang havde reddet fødrelandet saa det nørpaa var gaaet fanden ivald og kongen havde kjørt mellem Christiania og Stokholm saadan 6-7 gang for om muligt at holde liv i den reddende og frelsende Stangske og dette viste sig frugteslöst, blev saa det Hagemp-ske reddende og frelsende mini sterium udnævnt.

Dette skulde jo være et koaliti ansministerium hed det og det har det da ogsaa paa en hvis maade forsøgt sig i at være, men paa en saa plump maade at man nørmest maa kalde det et Kaaministerium.

Vi sagde jo straks at det hele var en komplet humbug og den senere tids politiske begivenheder har da ogsaa til al fuldkom-menhed godtgjort denne paastand. Senest har denne høirepolitiske humbug faaet sin eiendommelig hed præget ved regjeringens holdning overfor den nye stemmerets lov.

Efter først at have udfærdiget og publiseret et sirkulære hvori de respektive korporationer paalægges at indrette sine ligning regler saaledes at 300 og 400 kroners mændene blev med

og fikk stemmerett allerede ved
første Kommunale valg, saa
snudde den straks dreipaa sa
[illegible] det sirkulære der gjør det
første dårts og mageløst.
Ja, ja. det er ved saadan det
skal være naar det skal være
Koalitians ministerium eller
rettere kaos – dito.
Hvad skal man tænke og sige
om en regjering som mandag
siger ja og tirsdag nei til
det samme spørgsmaal?
Hvorledes skal saa ligningskom
missionerne udover landet
forholde sig til disse dyparte-
mentale skrivelser?
Ja, dette vil jo bero paa ved
kommende Korporations po-
litiske farve og sammensetning
Hvis nogle følger det første og
andre det sidste maa jo følge
blir to forskjellige stemmerets-
love iværksat paa en gang i
dette land.
Lykkelige Norge, som har en
Koalitionsregjering!!!
Lykkelige Norge, som har en
Konge og det tilmed en mand
af prædikt storkarat med
storvenske tendenser!!!!
Imidlertid lykkes det til sidst
og det bør sig vel nemer nordmænd
med sin stemmeret gjør at
skjede kaosmændene med fra
taburetterne.

Jan Per i fortelling.

Straks etter at kor in Gammel
Storelvdal kom hjem fra Per og
da vi vidste at Per havde mange
gode stykker i sit hode ønskede
vi en af vore reportere dertil
ham og den lille historie ham fikk
kommer her.

"Hjemme i bygda hjemme er", begynte
han, "hadde me en jordsk mann
va saa grælig kor og sinn.
Jan heite ennå P. C. Lønnes Kom-
De va mye klage over denne
jordsken og hvar sjuandag han va
i kjerka ha han i klænna si
at neste sjuandag maatte der di
gjordene ham Kraft til at kamme
i kjerka klokka halv ellev eller
klokkapjenn sit paalag; men ho
blei bestandig kalv og jamen
dang ho heldi at mikevæk.
Dette ha galningen ikke tålt at
Torhiene krøydde sig ikke nakon
sinn han Lønnejekkom.
Jo, var det engang der maatte
vore kirkevisitats i bygda vor
og dette gik no fyr sig som
vanleg. Omgang blei apstillet
som gjerdetelpar læserbetter
galen.
Ellers saa var der mange hus mat
og paa dette mate blei de
kjendt at der skulle komme
en kappelan te bygda vor.
Jaha, kappelanen kom Mesan

kasjen ha kjøpt; men da blir det ei kjøra i bygda, vor blandt kjøkefolke da maavite.

For han Lunnes Korn pleide kjøpe lam ei maa og det kan han der blei."

Hvorfor gjorde han det, spørre vi? Jau, sei han Per, for de pleide vilde han ino skikk vore sjølv ve den kjøpa han hadde ve stuvåra og saa var han nødt for dek skulde kanne nogen av og jenke for de va nok de samt kunn so kan so va alle bere ved han Lunnes Korn og de va vinnat, inkuno han Lars nepskorn var saa rød saum kankkirarne for han vinkle jaa ne jenk at han kunde blei den ulikaste. Difjor vilde han gjøre at kjøpelam ei vinkle samheit blei saa kelydnings laus sam mulig og difjor jaga han hannom ifjek oppi Skarbygda og let kann der blei...

I nabakjøgda — Bangbygda, sam ho heit — kunde det ikke unngaaes at han blei sjenert kjøpelam og der nekk ig at ekkin kaas Lunnes Korn skig ikkje.

Da han hadde sagt dette kvikka han pipa og da han sjulla fjøsi gangen ater kvikkinga sa han: "Di dærra fricktena!" sa han Per.

Da dette var skrevet og klaart var ved at gaa under jeresen kaukes der haardt paa redaksjons Kontoret og dør. Vi svarer ok hjertens haardt: „Kom inn!" Og hvem maatte vor forbauselse da Per mystje jeresen stad i døren. Han bad om unskyldning fordi han foretrykkede redaktionspersonalet; men da han var beredelig med sine sjø hurtig og sjørig om hvad der laa han paa hjerte svarte han: „Den regorter. De sinte lik mig igaar hadde dek brandt og ig er ikke minst saa den lidele skule blei afglømt. Da vi hørte dette to vi Per med paa det indre Kontor, dette nu skal prøve for han, lette prøve vor jun og bad Per fortelle. Jau. Dakker ska hørs, da no nis nøia maatte kulminationspunktet saa va der no jaar nau sam skriv i Hamar Stiftstidende inn dette og spørte no jeresen hvisen da om de va for Lunnes Korn si fjøs makelyhet og verdensberømte sinnrøg hjelp kjøpelam blei sent.

Hvem de skal dem inte gort fejr hvisen blei ake mig sink og fortelle at kjøpelam ei at han skin jaaske sig er den svarte bygda, for der kor indvaanarane var so svarte der

helder ikke kunnat nako kjør
Ski Kristen sjøn: Hvo dæ
inkt har jøa han skal dæ
lagas. Ja, ja dikk forstaar hr
Inspektør at det var den jøa
veljø, kaastraale sam ramma
os fordi vi hvila jøa hjørdans
autorchetens gode hunnskin og
ufullkomhet.

Storhaugens kvelag hadde kavar
åt lagt fjør inn 4-5 vikor sea.
Bulykkarane fjør lagt var
fattige sam ei naar alle ihaj
og hadde ikkje et raat åre no
Kan av dei. Og det vardt var
at dei ikkje kunne kjøpe skjøt
dendøg heile ei hadde. Kvelden
sann maalle dei ikk med, det
var ikkje annor raad fjør dei.
Dei kunde ikkje gaa dær og vøre
sam en kange i fjina. Co vidda
jøa at dei at dei håga be-
skjararane maatte jøa kjøpa
og til aa kjøga.
Dei vart so skamlaus at
dei straukk like ned til Skaun
og kaig sa ikk naaen Kvelds-
kjøt, klikk kaffi og sukker
(de dei ønskte hadde sam
ei ikk var) hjaa handelsmenn-
ne. Co kvø mest dei betalle
dei Mangje. Co jøa kvelden
dei sa Skaun ikkje jøa hogamo
jørek det heile skuldt jøa

kjøpmannen i heile sinne tale eller
jøa. Kaja, dæ kann nokø like
dakt med nakre, jøa åre å
kjøma og dei kan vikja at
naar dei fikk kjøma kjøkka
af kaffi og kvetekebrø
so fikk ikkje årorne skamma
dæ lengje. Ski dei kann
nakkje at aa hamna i dess
kjøk si fallighaasa.
Skau Kaffiom og kvetebrøa?
Ja, nor dei kunna kvesja
ekkø ikkje og segja. Jor vikt
Nakkje dei, dei svaltne
kvelagek fekk og jøm og kjøp
kvidnor og fjør dei in dei
og vil takka alle dei sam
sujelt si rundø og snild
hand. Skau snekk kaf alle
vil og takka, han Alle
Skarlamon sam let as fø
kvis sjuer hand. Han fekk
ikkje annor kvæleiga
enn det sne hadde ønder
skaalarne vore men af
det dag dvag og han hadde
mjekkje ibenk jøa straa
galnek sit morgonen eller.

Eitt af kvetebraasane.

Der skal i den tidø
kvø mest skrivjøngjes vi
jørsaa, der g dan kvende
navnet: „Fallighraasa". Skau
dan antages at vøre den

„Jak bergsprakter", der sandsynligvis har sit mordmani fra at fjerne visse dele fra sine afre til at efterstræbe og udvydde gamle mænd og kvinder af samfundet.

Den der skulde være saa heldig at paagribe amtalte person bør selvfølgelig overlevere dem i den nye literaturs hænder, hvor en passende godtgjørelse vil blive ham tildel. J.

Vr Redaktør.

Jeg maa udbede mig plads i Deres ærede blad for nogle linjer.

I Paabet no 6 var en artikkel under tittel „Dødsfald", som jeg ønsker at berøre lidt. Af artikkelen ser jeg at ogsaa jeg med flere er en hel begavelse til at tale ved ved prestesagers begravelse og jeg maa ~~tænke~~ for bevist ære min samtidig minde om forskjellige ting som jeg ikke ligte.

Vr redaktøren har nok denne dag brugt et par særskilte øine siden han har seet en saa høitidelig prosisjon, som ingen anden saa. Ja, det hele er en saa komplet overdrivelse at det nesten ikke er værd at tage til gjennelse; thi naar man ikke tager i ~~betragtning~~ ænkning for afgjentligheden at fremføre saa lagn agtige vrængebiltader da gaar det for vidt; men en ting vil jeg idag gjøre redaktøren opmærksom paa og det er at han har glemt at ophøie den mand som gav sagen dødstødet nemlig hr. O. J. Stefanusen. Som forhandlingsprotokollen udviser var det skriftlige indlæg som han skulde redigere ugjort og hans forslag var det at sagen skulde vedlægges protokollen som blev vedtaget.

Dette er en mistænkelig for glemmelse eller der ligger andre grunde for udeladelsen.

Derimod har redaktøren seet Lars Gvilsen som teologisk vognmand kjøre liget til graven. Ja ~~hvad~~ hvad han mener med at tage falk med i dette som ikke er skreven i foreningen og ikke har været paa et eneste møde. Hvad den rigt dekorerede kirke paa Fashaug angaar saa behøver ikke redaktøren ubeilige sig med at se derpaa thi alle ved at den fattige faar finde sig tilrette uden saadant som dekorationer, og tillige venter jeg af en som i frihedens navn arbeider for lighed og fremskridt ikke skulde spatte over fattigdom, thi dette kan kun tages som bidende spot da ethvert ~~[illegible]~~ formøftigt menneske

vil se at den gamle af veiret
grænde slik paa Forhaing i
alk andet end en dekorert
kirke. Hvor talen end gram
angaar, bemerkes at naar de-
klamoren siderer en tale i sin hel
maa han ikke for fremtiden
tage af sit eget af glimrende
ideer flydende talemaader
fyldt Jernaktrin og mottoer
falt under andres navn, thi
paa den maade vil Realeck bli
et rakkerbod, som snart vil
fjelder af haan og hat, thi
naar der indtages en tale som
aldrig er klamm halt, hvori
falk kan vaakne op til ekte vrede
da er den magt man trænger
at gjøre thi eller vil klodset
Bi aarsag til at hele foreningen
sollen paa spil og ether vil
der en gravtale høres som
hjertine rigtig til laaserne
røres.

Tre skinder langer om vi skulle
være denne mand paa hans
mestaande for, thi vi anser
det for givet at han ser sig, nu
get syg! En hjerneinflammation
har rimeligvis berøvet hans dage
lys. Ja at en gravtaler vil
i den grad kompromittere sig
selv, klatskille sig for alle
menneskers øine

det forbausende er.

Dersom alle mennesker i Norge var
af den kaliber de vilde der aldrig kan
konstruere en „Tyrihaus" eller „Viking"
eller „Flora" inden kun gjælandske
hjemmedekkakstemmer og gammel-
gjetlick overtro. Da vilde aldrig
Mark Twains humoreske værek
tilgjængelige paa det norske sprog,
aldrig en spøg eller vittighed.
Ja, at han har kompromitteret
sig selv i en forfærdelig grad det
vil han rimeligvis efterpaa afdøg,
hvis hans begrivelse strækker saa
langt, men det betviler vi.
Vor tale om længagtige vrangdille
eder. Ja, der kan man høre hvor-
lidet han forstaar sig paa hu-
moreske.
At hr O.T. Skjønsberg var utklok
var intet mistankeligt thi han
var ikke en modstander i sagen
ingalet han kan med indvendte for-
slag, det ved „en gravtaler" udmatte
gerk. Og naar han gravtalen var de frem-
sagte i det overdrevne oplag
da var det gerti klodset var i
vort paavirkelsfulde vis; havde
ordet i hans — gravtalerens —
hand vi, Skjønsberg og hvor
meningsfeller vaaret det, hvis
da „en gravtaler" ej unnskyldt af
redaktør havde fjernet
Tyrihaus's skjønhed. Jo det kan han ikke da
Se vi har spottet over den gro
× viser hans ordsinnet, da han har en kamel
vaar da ikke synne for øinene.

stue paa Foshaug er begesaa ufattelig for almindelige dødelige aldenstund redaktørens egen stue er den allergraaeste af alle verdens stuer.

Naar han ikke ingang kan fatte den dybere betydning af spøgen om den teologiske vognmand som kjørte liget, da er han saa meningslør, ja, rent ud dum at vi ikke gider spendere flere ord paa ham, da det vil bli ensbetydende med hvad bibelen kalder at kaste perler for svin.

Red.

Alle Nordmænd bør takke Björnstjerne Bjørnson for hvad han i den sidste tid har gjort i norsk politik. Vi mener ikke forresten at vi nordmænd nogensinde kan fuldtakke og langt mindre belønne den aandelige kjæmpe for hvad han har gjort af godt mod fødrelandet i aandelig henseende men denne gang tænkte vi speciellt paa paa hans opsæt i udenlandske aviser, som har gjort at udlandet har begyndt at paa ainene af for svenske overfalds- og mordplaner især da mod nordmændene. Magthaverne i Sverige vasder sig som ovenfor forat gi det ukyldigheden præg; men alle ser nu snart undtogen det bundsaadne norske

häireparti, at Svenskernes rustninger er udslaget af djævelse planer mod en fredelig nabo.

Hvor meget mere ussel og foragtelig maa ikke kongen bli i alle rettænkende menneskers syn naar han kunde give sit minde til tilbliveles af „Posttidningens" sidste offisielle artikkel om rustningerne, og hvor tyde ligere maa ikke nødvendigheden af en egen udenriksminister staa for alle — ja vi mener ikke saaden häire mænd — naar man ser at udenriksministeren efter først at være en norskæter have rustet med fornævnte motiver for ail og senere begaar saadanne lavheder fog lyver saadanne løgne forat skjule sin kaindsplan. ~~Vi ønsker og haaber~~ Vi ynker det almindelige folk i Sverige som ligger under for denne forhistoriske forfatning og smvaldsstyre. Deres ekonomiske forfatning er desværre ikke saa glemrende som „Posttidningen" vil gjøre den til der er formegen nød og fattigdom og underkuelse i Sverige dertil.

Imidlertid haaber vi at
vor verdensberømte og verdens
bundrede aandelige kjæmpe
B. Bjørnson der har gjort
sit fædreland saa uvurderlige
goder ogsaa i politikken
vil fortsætte sine afslöringer
af de svenske planer, da
hans ord jo har den største
authoritet over hele den si-
viliserede verden og hans navn
borger for sandheden af hans
udsagn ligesaavist som
navnet Bjørnson er et
haandgrebeligt bevis for
det store, ædle og ophøiede
som raader i nordmandene

Frihed er vindes ved ledige dramme
vindes ved kamp mod de mødende stramme
ikke ved tvivl eller flukt.
Kun gjennem furen som ploggjernet drager
vaksen den frodige bugnende ager
nødnes den saftige øjnigt.

Tabt

Maalsclaus konservative, moderate
unestrifærening NB den pol. bandefangerfor. er bortkommen.
Den ærlige finder behage at levere
den enten hos Csabril, P. Sallid eller P.
C. Cetius. Skulde den være reist med vaar
flammen saa den findes paa Malangen
eller Kanske enda længere ud
bedes finderen godhedsfuldt pr
pakkepost at sende den til
sin fader og ophavsmand.
Hr M. Kaij
Kinsnes

En enkemand staar sørgmodig ved
sin hustrus grav og presten siger:
Vær glad, din hustru hviler nu i Abrahams
skjød. Enkemanden: Ja, velbekomme da:

Tattig prier til Hjæresten: Hvor stor
medgift tror du din far vil gi os?
Den rige præsten hans forlaaede: Aa, en
20,000 bænker pg
Trienen: Ja, men pg elsker dig for
mindst dobbelt saa meget.

Kanning Tallefsen

№ 10 RAABET 1ste aarg. 21

Torsdag den 6te januar 98

Organ for Fossernes samtaleforening
Udkammer til hvert af lagets möder

Daktaren.

Eg hev so tidt og ofte höirt at de noske folk skulde vera et sers tolmogeligt folk, men at dei skulle kama sers langt og jamt ner dei kom, at eg mest hev teki te trü det va slig; isar naar eg daa samstundes saag paa forskjellige ting af det som rörde seg i livet.

No ser det ret slig ud at sjölv norsk — tenk, sjölv den mest norske — toalmadigheit hev fengje daudstöiten av denne datargreia her i bygda.

Kunde det ikkje no vera paa tide at me smidde med farnet var varmt og prövde ei raad for aa faa denna saakallad „Daktaren" te aa taka högre faten unde vinstre armen og kute or bygda. Dersom me no tie, saa blir det sidste værre en det fyrste.

Ser ikkje herradstyret kva det no bör gjöre, saa for me peike paa aat dem igjen. Kanske det kunde hjelpe.

Eg hev höirt at daktaren skü kli rasande sinna yver dei tvo artiklarne i Stiftstina og eg hev tenkt: Kanske me gjer paa paa den maaten og berge honom saa strykk han i sinne.

Een am Fossernes samtaleforening skriv et stykke liksom eit folkesuk og kaldte heile verdi til vitne paa vor naud i daktarveien og bad inn at me maatte bli befriad fraa honom.

Trü det ikkje skulde hjelpe.

Fyr den som traa er han vinn.

Og no gjeld det inn ikkje aa lade den eld som er bende ikkje slakne men puste tel honom. Det meine i allfald eg

Feliks.

Ja, saa har vi da sagt farvel til et aar igjen. Aa hvor uhyre hastig löber ikke et aar; det er ligesom vi ikke sanser det för aaret er ude og vi nödes at sige til os selv: Nei, er vi alt kommet did?

Hvor forunderligt naar vi staar med den ene fod i det gamle og den anden i det nye aar og ser engang til hver kant — —! Ser vi frem i det nye er det mørkt, tilslöret, mystisk og dog lyst. Paa engang afskrækkende og tiltrækkende. Vi ved intet om det kommende; men vi seiler dog forhaabningsfulde i vei. Og rigtig sect: Hvad er vort liv andet end haab. Hvad andet fundament er der under alle vore fremtidsplaner andet end haab. Haab, denne mægtige kraft som gjör at livet pulserer og uden hvilken alt vilde være død. Ser vi tilbage, saa ser vi en glædelig haabets opfyldelse for nogle, bitter skuffelse for andre. Ære for nogle, vanære for andre. Fremgang for nogle, tilbagegang for andre. Mangt som har bragt lys, liv og glæde, mangt som har bragt sorg, harme og mismod.

Men sorgen og harmen maa tabe eller kommer i baggrunden fordi dette mægtige haab stötter under. Haabet om, at vort arbeide for menneskenes åndelige og individuelle frigjörelse maa lykkes.

Saa vil vi da paa gammel vis gaa ind i det nye aar med nye haab; men ogsaa med en större kraftudfoldelse i det skjönne og godes tjeneste.

Med ønsker om fremgang for videnskab og kunst for kristenkjærlighed og menneskekjærlighed for timelig og aandelig afskamst.

Med ønske om fremgang for leselaget og samtaleforeningen:

Med ønske om politisk fremgang og frihed for alle som endnu ikke er löst fra tyrannet.

Med ønske om at den iaar frembragte majoritet maa bruge sin magt til fædrelandet ære og vel, og fremfor alt vil vi gaa ind i det nye aar med ønsket om valdgiftstankens seierige gjennembrud. Dermed ønsker vi lagets medlemmer og övrige tilhörere et godt nytaar.

Hr redaktör.

Undskyld at jeg ber om en liden plads i Deres ærede blad.

Da vi intet har hört fra Fosserens samtaleforening paa lang tid, vil jeg spörge om redaktionen kjender noget til foreningens nuværende stilling. Er det muligens foreningens formaal at ligge i dvale?

Det er ialfald saa ud. Jeg har altid været paa foreningens møder og nesten bestandig har der været spørgsmaal om i hvilken hensigt den skal arbeide. Bestandig har det været forat faa ungdommen til at udtale sine meninger og skjærpe og udtrykke sine tanker, til det som er nytte og gavn i, forat de kan tage arbeidet ligesaa let efter de gamle, som ikke kan bestaa alle dage. Men jeg bør sige saas meget, at saalænge foreningen er saa slöv at holde møder, som den nu en stund har været, saa kan ungdommen gjøre det uden bryderi saasom den ældre klasse har gjort det. Denne forening har bestaaet i række af aar; men bare paa hæng og slæng, den har holdt sig appe som katten efter klam og styrelsen har været af den ældre klasse saa det er at være stalt af og et godt eksempel for de yngre. Skulde det ikke lade sig gjøre at sætte foreningen i kraftig gang med spørgsmaal som interesserer baade ung og gammel og som alle kunde faa forstand af.

Hvis ikke er det mit ønske at tilintetgjøre foreningen, da der intet resultat bliver paa denne maade.

Det er alstaa den nye bestyrelse vi har at takke for sit utrættelige arbeide og sin iver i foreningens tjeneste. Dadske en revolution med denne forening og se om ikke noget bedre kan komme ud af det hele, noget som kan forjage modløsheden.

Norsk blad og norsk tanke er her vist lidet af da det stemmer lidet med det forhenværende nationale arbeide; og saa som vi har vinndet kræfter og faaet af min tringer især iaar, saa var det hyggeligt om vi kunde faa en green af hovedaaren og saa hid da det eller bare blir „bondejan" som det hedder.

Har en bondes kiefte graa
gjort en mand til dinne og raa
i vort Norges dele?
Hjerteglød og tanke klar
vei til hytten fundet har
som til herresale.

Naar vi skal være norske borgere bør vi arbeide os frem med herlige klok og klar tanke paa fædrene vis.

Ærbødigst
J. B.

De fuldgtige Kort

Een hoflig Kaptein kjørte ud med sin frue forat aflægge en række nytaarsvisiter men opdagede undervejs at han havde glemt visitkortene. Han sa da til tjeneren: „Aa løb hjem efter kortene mine, de ligger i et af rummene aver skrivebordet".

Tjeneren gjorde som befalet og saa kunde visitterne gaa for sig. Naar vedkommende ikke var hjemme blev tjeneren sendt ind med et kort. Efterat en hel del visitter paa denne maade var ekspederet vendte Kaptinen sig til tjeneren og sagde: Hvormange kort har du igjen nu John?" „Bare fire", sa John troskyldig, „det er sparkange, hjerterseks ruderes og kløverknekt.

„Men for fanden" udbrød Kaptinen. „Ja du er gaadt med", sa John, sparfilla leverte je hos bispen. Een vældig ørefig hindrede John i at fortsætte.

Een prest havde vænnet sig til at slutte sin præken saasnart sandet i timeglasset var udrundet. Saa var det en dag han prækede om Jerusalems forstyrelse saaledes: Hvad fredsren havde forudsagt gik ogsaa i opfyldelse. Romerne kom og belærede staden rundt om og der blev en saare hungersnød saa en fornem jødinde slagtede sit eget barn og fortærede det. Dertil forhjelpe du os alle for din barmhjertighed skyld Amen.

Vi skal gjøre opmærksom paa at et ungdomstevne til sommeren er under opseiling og anmode alle baade yngre og ældre som elsker høisind og og intelligents at bidrage sit til at dette stevne faar størst mulig tilslutning og værdighed. Forsaavidt man kan gjøre regning paa nogenlunde som haldighed blandt ungdommen vil programmet blive noksaa righaldig.

Bards har lovet at bidrage med en taler, et sangkor og et spilstykke, samt et festskrift. Noget lignende vil muligens ogsaa Riesen yde og da maatte vi være al skam og spot underkastet om vi ikke skulde saare vort rum. Vi anbefaler sagen paa det bedste og opfordrer samtlige ungdommer til at tage de forberedende skrit, da tiden som aftest vil bli for kort.

Redaktør
Ranning Tallefsen

№ 11
1ste aarg

RAABET

№ 11
1ste aarg

Organ for Fossernes samtalefornning.
Udkommer til hvert af lagets möder.

Sándag den 5te februar 1898

Framsteg.

Endaa med eg var en liten gut, ja, kansje 12-14 aar var han Ala, far min eingang tel bijen. Ikkje so at dette var noko sers rart fyr han var jamt tel bijen; men den gangen eg no mei ne hadde han ei rar nyheit ner han kom heimate: Han ha set og snakka i telefon.

Han Rasmus Holmbo hadde fengje seg telefon fraa kontare sit nede i bijen og tel heimen sin oppaa óia, og me ska vita at telefon fyr 10-12 aar sea var ein rari tet fyr bijarne ëdaa, tes bygde. Nei landsfolk stod berre stiv af undring ijver menneskjens klokskab ner dei hörte um denne rare snakkarmaskina som kunde rende med eins ord so fort som lijneilden.

Han far var oppe paa kontare hjaa han Holmbo, og denne spurte um ikkje han far hadde ei god melke ku aa slje honnom? Jau, da det hadde han. Og saa konfererte han me kona si gjennem telefon og handeln blei slutta i en fort

So skulde han far helsa paa frua fyr aa erfara noko um telefon og han kvak mest mesame ho svara godag.

So fyrsölde han detta henne og me smaagutter var berre ei stor undring og eg gjek sjuk mange dager fyrdi eg ikkje fann nokon som kunde fyr klare meg telefon.

No er det kvardagsmat, alle heo snakka, alle veit indretninga ingen undrast meir. Endaa her i Maanselvi heo dei snakka paa bygje telefon men me her i dalen heo so mykje af gammelmandstull og sjölvinteresserat fyrsigtighed at alt nyt maa stane og ner me inkje for snakke i telefon snakka me am telefon og so lar me andre taka os paa slap. Men fram maa me og tilslut.

Det er det ~~evige~~ evelige framsteg, den evelige framstegslag i sjölve naturen, som ikkje noko kan stansa, som dreg.

Det som telegrafen var fyr 50 og telefon fyr 15 aar sea, det er no

Fonografen, fyr oss allfals. Han er no kra kjend fonografen og ute i verden; inn har nettop no vore og kare her i Kraakebo. Eg maatte sjølvsagt bl Ham og kare og det var eitkvart rekkj interessant. Eg kunndra mennesklja andelus storleik og lukk: „Fstoret med deg, natur"! Ikkje utan var og sa harm og arg som eg aldrig i mit liv hev vore eller dessa kjer. Ikkje fjøen fonografen, men fjøen noko eg hørte i Ham. Eg hørde at klag.

Sto ho me alle desse ting og lukk paa Krig, me ha fjernskilt oss dette menneskjeslaktinga en gras med sine jammer og sturde i alle smilige og ømmelige skjift kilder, men det er ikkje nokon ord høire rekkj som dette er og utan verre og vera i det. Daa straumen kraftig so eg ikkje hørde noko meir dae var eg i mit indre so ravande sand sin kryga kjer. Ja, mykje verre. Eg kanna og fjyrkanna so det kto inn hil gjenn ikkje mig. Eg fjyrkanna desse kronike kovinder som deg inskilde fjøl kunde slik stunde, og harmast fjøen at den sivilisarte verden utan ikkje var kome lengjer ut til slagtarfjyrretninga. Eg kanna dei prestarne som klaar inntil dei dauk fjøl at dette Krig kjem fraa Gud. Denne Krig, som er oppstått mot mening fjyr at Kongen og Keisaren kann kissa med fjøl som dei vil. Desse prekte kjøgnhalsar, prestarne, som ikkje er noko anna hel i sinne stor kjøpkjarmaske, som ikkje har tjora sp bro paa det dei sei, berre kjøgkjidlig hitt, og fjyr og paa denne fakrikerad hitt, dei paa eg sin lang svarte sekk og itlanpa sin kvit serk, og drukanpa eggjen et rauk pleg med sin kras paa og inte halsen sin kvitmaala mallestein med fjepar i, dae er dei kjøpkjidlige og so er dei respektable og kvande og so prenka dei sit kvild sin fjøn Gudrnidi kjerlick og godhitt og barmkjertugkjitt og alt dette gjeld og andre augnablinken ker dei fjyr slagtarverkkje killand og vand og kjø sin gudtvande stare fjøkfjøld inn at Gud sender os Krigen.

Kor denne kjøgandt prestetan er jo aldeles nødvendig fjyr at omordarinnstitusjonen Kongen og Keisardømet kann bestaa, prestarne er dette agnetar i forretningen.

Sti og kjerkje vil eller kann Gud paa denne forsetan sin gud! Dei har gjort sine som dei vil have hanom inn ikkje som han er.

Eg lei aftan mange gangen
lang i hugen kjem eg ikkje
skilde vere kor eit overtyde
vesnare, kva naar valdsjuk
ve kome ifraa kjem krig
mor kunge- og keisarmordaar
og sjå korleis fraa verdi og
folk les i soga um ve sam
lat as klagja og sam brukte
fraa klagkammisten sine
agnlar sam skrante av
til klagsjarbeidet med sin
tvilaglege lygn.
Nei, vaken upp no folk og
sjaa dykk ikring. Rist kva
dykk kjem næra sam vidd
dykk. Set rullen i høgde
ifraa kjem magte.

Nor me snakka um krig og
militarisme so lat oss me-
sank nemne noko anna.
Sjaa no Drejfusaaferi i
Frankrig. Kjekt kjem dei
inn ifraa kjem; mor so
kinds. rettferdighet, den rettfer-
dighet sam lig i sjåla kinds
og naturen gjer at ikkun kjem
fraa glist, so nekta dei ta han
upp igjen. Nor dei likevel tvingas
til det so prikjenner dei inn,
sam er rettkjend sam skurk
kjem kjem ikkje og dyddelegg je
„herres ære". Nor nokan kaljet
slikt. Prestarne tie. Regjeringa
held mun og hjelper krigsretten
le ufjerhalde dannen fjern Drejfus.
Men so kjem Emile Zola sam
i kaupa, set sit verdiberande
namn, sine ora, sin jussan i
slikka fjeje og prenma rett-
fordighet, kalla krigsretten
sam dømde Drejfus og prikjenn
Esterhazy fjer sine forbrydar-
leande og vi dei har dømt sin
vikarlig uskyldig og prikjenn
sin skurk. So kjem fjelke etter
denna høvdingen sin og dei
lei likeleis sin gjes sam dei
kalkunaren storfjelk ikkje
kan utstaa, og so kjem kam-
minga.
Denna Emile Zola, sam alle helst
fjer sin friskaupkjøst og ugudelege
kan dei kaldt sam rettferdig
hjelta sin kammpjæser og
brassar eit stort kaudo krig
dannetal, regjering og jernvegt.
Eg vik sin king og dei er, at
i Frankrike fjins ialfjeld sin
mann og dei er Emile Zola.
Nor kjem rettfa dog hjelta fraa
kesjet? Ja, eg tjeje, no kan
dei svare!

For Raabet

Da dei har vorek afhalde fjeje
møder i samfundslagat, hvar
redaktaren har vorek kvar
har dei ikkje fraa lange vorek
nogot at høre fraa Raabet.
Set møde klev kvitlidet at
ei eksemplar skulde vedlegge
protokollen, men er inkje at

finde.

I samme måde blev en af lagets kvinder indvalgt i styret, men har siden den dag ikke vist sig, ligesaalidt som nogen anden kvinde. Her ser vi altsaa den stare fare ved kvindelig stemmeret. Nu gaar det ydersten daarligt med samtalelaget saa jeg anser det dåden nor. Det er jo intet at undres over heller; thi eftersom den ene efter den anden bliver indputtet i tillidsverveni saa forsvinder de fra vort som kvem. Hvad er aarsagen til deres bortebliveis.

Vi fristes til at tro, at naar de er kommen sig i disse tillidshverv, saa er de forgod til at være længer i saa lidet lag og blandt saa smaa folk som as.

Men vælgerne venter vist saapas for sin umag som at høre ialfald nogle smaatræk fra forhandlingerne baade i herredstyre, skolestyre og fattigstyre, da vi har af alle fraksioner som midlemmer i samtalelaget.

Nu er vi jo i 98 i det aar skal vælges en hel skak til herredstyret og naar vort bedste folk forsvinder, ved jeg ikke hvorledes vi skal vælge. Naar vi skal til valg maa vi vide hvor vi har vore folk.

Vi smaa begynder nu at blive mange og vi krever at de mænd som vi sætter til at styre og ordne for os ikke maa vende os rygyen eller se med foragt tilbage paa os som har hjulpet dem frem, men sørge for os som smaa skruer i samfundets store maskine smaa skruer som er aldeles unnestelig hvis maskinen skal gaa.

Tilslut, alle meningsfæller et godt nytaar.

Ærbødigst
L.

Hr Bladstyrar.

Eg vil herved beda um plass fyr nokre linjar i Dykkars ærade bla „Raape".

Vi hev no fengje eit nyt aar igjen. Sid lukka vilja fylgje ~~i eit som annat~~ so i detta som i det gangna, likeval i et som annat. Kva pole tik angaar so hev de vore eit krumaar fyr vinstre. Ditta partie hev no yver 2/3 fleirtal paa tingje so no kan me vel med fuld vyrdnad sjuge detta stev af Ivar Aasen:

„No er det van til at verket ska letna
no er de tungaste taket vel gjort.
Grunnen vil fastna
og vegen vil sletna
Framsteg vil fylgje paa framsteg
alt fort

Lat as no vonast at tukka vil vera
landet so god at det slep fyre strid
slig at vor móda si frugt maatte bera
at me maa hava ei hygjeleg tid.

Læselaget synast aa trivast Boksamlingi áikast te kvar tid. Ja, mangje af deim, som fyr her stilt sig kjælige likeyverfor læselage her no tekna sig som medlemmar. Læselaget her ogsaa mangje staute og trivelige báker, so det er vert te aa státtas.

Men korleis er det med samtalelaget? Eg mein det blir faaare medlemmer fyr kvart móte. Og desse som no er blivi nako gamal kvarv rint burt, so dei er nesten inkje te sjoa paa máterne. Kva er orsaken? Er her for smaat? Eller er jordbatten fyr mager og solljaset fyr lite?

Dan Juan.

Hr redaktor.

Naar jeg nu hr. redaktor ber om plads for nogle linjer i bladt et af Deres i millioner af eksemplarer udgaaende blad „Raabet" er det ikke fordi jeg har noget særdeles nyt at prestere, men en længe nært tanke eller oppatning.

Ved nok paa forhaand at at mit produkt vil blive underkastet den skarpeste kritik og rimeligvis fordømt som noget nansens, der ikke hører hjemme i det 19de aarhundrede; men derfor lar jeg mig ikke afskrække og derfor til sagen.

Som alle Raabets ~~læsere~~ tilhørere — mei amforladelse læsere vilt jeg sige — bekjendt, er der et „Storhangens læselag" og dette er i for sig bare bra; men spørgsmaalet er:

Har dette læselag saadant læsestof, som er nyttig, opdragende og virker forædlende paa de lædende og giver dem en sund og holdbar oplysning.

Jeg er nu gammeldags og ortodoks jeg, er naaet bare til 14de aarhundrede og tror derfor bestemt, nei.

Bortsett fra de historiske og videnskabelige blade som til en hændelse er drattet ned i læselaget er der efter min mening ikke mange anbefalelsesværdige bøger i ~~læselaget~~ bogsamlingen.

Vil ikke sige hvor største parten af disse bøger burde være plasserede.

Istedenfor at forskaffe bøger som bebringer læseren kund-

skab, som holder stik baade i
veir og uveir samt opdagelses
og reisebeskrivelses, som virke-
lig er interessante, saa kjøbes
i dets sted læsestof, som gjør
læserne vrang baade udad og
indad, gjør dem saa ubehag-
elig stor i sig selv, gjør dem
ligefrem brutal i mange
retninger, læser, skriver og
taler om toleranse overfor
andre, men naar denne skal
[illegible] paa [illegible] selv, hvad
saa? Jo, da skal du endelig
paa høre hvad kar du er.
Du er simpelt hen, naar du
ikke gaar med paa at ned-
rakke alt bestaaende, Panttop
pidansk, høikerkelig, ortodoks,
bogstræver, et vandfoster, som
er født i en gal tidsperiode.
Fin toleranse!
Jeg har selv været roman-
og literaturlæser i ikke saa
liden maalestok og ved saa
ledes af erfaring hvad saa-
[illegible]

Dette faar da være nok denne
gang hvad lagets bøger
angaar.
Saa nogle ord om maaden
hvorpaa udvælgelsen af
bøger foregaar.
Tror simpelt hen at de
ærede herrer, som forestaae
indkjøbet, gjør det paa
samme maade som pressen

naar bøger skal anmeldes.
Den gode redaktør skjærer et
blad eller to, lugter paa kniven
anbefaler eller laster derefter.
Saaledes ogsaa her. Jeg tror
der luftes paa forfatteren
især og dernest paa tittelen
og dermed er bogen god.

Ærbødigst
Vestlænding

Redaktionen skal idag intet
[illegible] [illegible], [illegible]
kun det haab at represen-
tanten fra den mørke kjøst
stribe i et senere nummer
af „Raabet" maatte blive
imødegaaet for sine
insinuationer af
læselerget

Red.

Rønning Toleffen
Redaktør

P. M. Lundmark
[illegible]

[illegible]

№ 11 RAABET № 11
1ste aarg. 1ste aarg.

Organ for Foreningen Samtaleforening
Udkommer hver Lørdag Aften

Søndag den 20de februar 1898

Ke læsarkjarar.

Eg hev lengje lukt paa aa skrive i dykkar arade blad; men det hev aldrig vorte likt me hjærte. Paa je lesi, hjærte eg det hev vore mange gode skribenter ikr, og nær me hjælp skikk, me samen daalig te skrive, er det samen mak pell. Eim ifelaand dem hev skrivi noko pigkig skjykk samen han sjølv sa, og samen eg vil vaaga te jer eit litti spark. Han fjortalde noko fraa han var en Haaring, samen eg ikkje vil hefta meg ved. Men so fjortalde han noko fraa einskvælen, samen hev gjort hannam forfjerdelig sinna, og at det hev vori noko vers kvinde sinn gonk sidjenna. Han hev vore te Skaun og hjælt paa sin forrog raf, og eit dag i dunna hev det han i den hissigi sinnskvinna. Han fekk so sinna at han kasta at han kasta kongar og kjusarar den so vere, men at han kasta prestar og fjorskkta dem fjor Krigen vi skild kan eg ikkje fjorstaa.

Ke prestan hev mest Krigen aa jera, kan eg hel ikke fjorstaa. At prestan ælle kvinde velsigna sine Krigar hev eg aldrig hjørt. At kvinde unde Krigen fjor aa drepa folk, hev eg aldrig korkje hjørt eller set. Eg sjøns me kvinde ha større ovsak te ble sinna, ner me ler dem sjelvelskvidige bøli af han Klammarian dem kalder Krig. Der ser me utrekna millionar kvinnegnudar klo kor mange gangar kvinnegnudar af dei i Krig faldne vilde naa sinnskvinn for dei, exv. mine eg hev aldrig hjørt at dunni kako hev eit folk i hælin sinnskvinna at mordkrivarar af stjykkjet i ein stor jordskjelvar hev eg og fjorstaad for. Paa han i naar Lisskidan kvinner kasta jern barn og kjøgdspreikarne tillivs hev han gjort og barnen hev hilder ikkje ælle lagt imilla sine dei hev fungje i dugna skrifte ifraa skilnad.

Men hev han kvinde framvalde fridenskjarar, hev han gjort dei med kvigna og kjærlikt og

skingarne hiv ikkje de blik
so store. Og han sii jo i sitte
stykkje at klaatt kjem alle
nelfard fraa fridenkjarane.
Eg vi slett ingen jenestunn
og inn heller ingjen jenestchalar
og eg vigne at aer me kritiserar
og fyrdømje kollegarane af di
so skulde me hev so sjelv-
sinn dem hev mange gongen
vore korde.

Eitt nordlanning

Fyrtil skal vi bare faa spjørg
ongle faa spjørgsmaal.
Er det det samme saam intelle
ansar at kritiserer sin jenesta
eller ling. Har vi rooft at all
nelfardighev kisiret kjem fraa
fridenkarane? Nei.
Kan de ikke forstaa hvad jenest
en har med kringa at gjøre da
foretaar de saare lisle ha
nordlanning. Har De ikke hørt
jenesterne kristeele Sind nelsig
ander aver kringa. Kjære
nordlanning veis til Kristen
gjerde sinder sett Dem nor
jordekstandard og hiv sfle!
At Sind sender Kringa for at
dræle folk har han heller ikke
hørt. Tör jeg spjørge sinn hv
nordlanning har åren? Er ikke
dette et af religionens grundsagne
at Sind sender Kringa.
Jo, hv nordlanning. Jeg klev ogsaa
sinna da jeg laste Hammarsaans

Haag

for det var jo det samme
akkurat. Det ine iver et skrift
sam i forskjellige form argu-
menterer mod Kringa og fore-
grafene gjengiver kjød fra selve
kegivinghed. Jeg delte sinna
og det kunde sine nordlanning
ogsaa klinke hvis han kunde
fælles.

Redak.

Hr redaktør.
Eg maa be sinn plass i dykkar
ærade kka fyr nokre linjar. Det
var no ikke sin likne skikk sinn
maale vork og vilde hava fraa
fyr. det er noko eg sjeldn er
nokeaa gjeld og arbeide fyr
og eg trass me kunde vore
kanie kingjen i aa skrina sinn
me hadde arva det ekter
fedrane, men me ska ikkje
klandra dei fyr de at dei fyr-
dømka kakeprake men endaa
i vore dagar dømkum kolder
høgt og i dra ofr dei same
ska imsterinida ungarne
vore. Men den tisle ska koma
de maale ækkes høgt ogsaa
laa dei same ska vera fjern.
Og no maa eg slutta med et
lite minne fra maale. —
Vort morsmaal det lune skal lunge
det lover de ämmede strenge
dei Knyttes vork hjerte til mor
det talker i sang og i tale
fraa fjerde og skaukladde dale
sinn gamle kedrifter i nord.

Slaa vagt om den fane det fører
saa trangsynet ikke as snører
om alt som er ædelt og stort
først da kan vi veldindet lempe
og slapsindet ærlig bekjempe
der trucer som vaciret sort.

Vort sprog staar paa digtningens himmel
med stjerner blandt digternes vrimmel
som maner og vinker os frem
de kommende slegter skal fatte
at sproget har aandsrige skatte
og varme fra tusinde hjem

Har vinge som sproget vi agter
der vandrer paa fremmede tragter
og er som et undertrykket siv
vi kan dic dit eget tilbyde
det samfund som du skulde ejde
din kraft fra dit ophav – dit liv.

Den bro os, til fædrene bringer
kun bæres paa morsmaalets vinger
O, verg den! Dens fald er din skarn:
Ja, verg den som mand og som kvinde
thi Norriges æresal rinder,
dens straaler skal lyse os frem.

Eein Bande.

Vestlenning og fyrstoa. —

Ørb.

Ein medlem av
Storhaugens læselag

(Hr. Rønning Tallefsen!
Vil De være saa snil at rette paa,
der. De ser feil! (?)
Stykkets fyrfattar
S. Haulsen.

Hr. Bladstyrar!

Ei av sidste numrane i Dykkars blad, er ein „Vestlenning" ute aa vil læselage vores tillivs. Det er da han eg her hev sovare lyst aa gje nogle spork. — Eg hev lengje skynt at der fantes deim, som ikkje hev nokko tilovers fyr læselage vores, ja hev enndog stilt seg som fiendar likeyver for det, og sógt av bedste evne, at forpurre det; men det hev dog ikkje lykkast deim enno, og ikkje trur eg det vil lykkast deim fyr framtia heiller. Og en sovare kar, er vist hr. „Vestlenningen" ogsaa. Han segjer da blandt mykje annat, at „der efter hans mening ikke er mange anbefal elses vardige böger i bogsamlingen, som læselaget hev. Ja det trur eg nok „hr. Vestlenningen" synast; - for mesteparten av bókerne me hev, er jo av dein allarnyaste literaturen, som er uttkommen, og jamvæl av dei nyaste forfattarne. Saa me ska no tilyje „hr

Vestlenningen" fyr han segjer jo skjöl, at han er gammaldags og ortodoks han, og det hev han da sandelig ret i agsaa. —
Saa segjer han vidare, at „han vilde ikke sige, hvar störsteparten av disse böger burde være plasserede". Fine ord likeyver for ~~eit~~ bökerne i læselage! Fin tolerance! Ser godt sovare ut, at „hr. Vestlenningen" „er födt i det 14de århundrade"! —

Saa segjer han ogsaa, at „der kjöbes sligt læsestof, som gjör læserne vrang baade udad og indad, gjör dem saa ubehagelig stor i sig selv, gjör dem lige frem brutal i mange retninger."
Eg hev no snart læst ut alle bökerne i Storhaugens læselag; men eg hev enno ikkje læst ei einaste bok, som hev gjordt meg vrang, stor i meg skjöl og brutal. Nei da, eg hev tværtimod, når eg hev læst ei bok, vorte vemodig yver-

kor langt tilbake me stend, jamvæl i eit som annat og ynskt i mit stille sinn, at me ha maatte vore lengjere komen, både i kjærleik til næsten og mykje annat. — So snakker „hr. Vestlenningen" om tolerance. Kjære „hr. Vestlenning" snak ikkje i tolerance! Brug först skjöl tolerancen, saa er det tidsnok at kræva tolerance av andre.
— So skriver han nogle ord, um maaten paa, korleis uttvælgelsen av böker foregår. „Vestlenningen" „tror der luftes paa forfateren især og dernæst paa tittelen og dermed er bogen god". Ja hr Vestlenning „når man vælger utt böker, so maa man fyr det fyrste, ha kjendskap til fyrfataren; for det nyttar ikkje, at faa godt læsestof, om man bare tar bökerne ut efter tittelen, — saa mykkje kan nu vel hr. gammeldagse

№ 12 **RAABET** № 12

1ste aarg.

Organ for Føroyarnes samtakarfelag.

Udkemmer til hvert af lagsins møder

Sándag den 20de marts 1898

Europa sjálv.

I den seinare tíd hevur tann mest stórliga lesa ímillum tíðindingar. Tað var tann tíkla, tann fátt fríð av tíðindingum.

Týskland hevur hvílga 150 milliónar, Fjeldand 20 milliónar, Amerika 50 milliónar, hundradavis tholar Rúblar og dollar alt samman til bygging av Krígsskib. England hevur fjáar 100 Krígsskip tann fleasta altsaat tann tíð hadde fjór og gleð seg stórliga ímyrt, at tíð er ídand til at senda í feltið fleiri skip ut nakrar annar nasjan.

Ja, tíðindingarnar gjøra fjór seg mest sum fjelendsk, sjúk, ja mest sagt vanvitteg fyrt at tað stóre Amerika vil fjáa fjór tíðindingar tann tíð tað vesta Krígsskip „Harald Haarfagre" og England bygger nógv at tað fáa eg „Fordenskjold" tann tíð bygdi at eg og tann tíð vera fyrðing eg dessa mannadan. Tað tann tíðin eg.

Tetta er tíðindingar, tíðindi á tað akkurat forhaldið.

Ja, hvat hevur tann tíðindingar so mest tann tíð bakgrund og er tann: hóvsiðingar, diplomatiskt tjeneb og raðstevnur, persónlig ávirkan og ávirkan millum fjórstarar, ávirkjótta og magtbjóðir, demonstrationar og ultimatar, stríðsmiðlar tíð og tíðfordringar, hvongarvegna tíð og herskegjótta stormandagalskap og nógv mest tann tíð. Og tað tíð folkets mistar ájdask fjór at tíðindingar tann tíð at tíð natur kann fáa tíð ídand til hvor tíðin avvendi og verja seg mót hvor.

Tíð orsak mað desse vanvittigu tíðindingar hvat: Enkum er Europas stjórnir tíðvag tíðin so tíðar nakað rætt fjór tíðo. Tíð vilde tíðið tíð at stjórnirnar var tíðvag.

Hvor lang tíð tíðið tíð mað gá fjór Europa (tað vil tí folket, mannin) fór augað upp fjór fredsaksen og legg seg í tíðin fjór tann. Men tað nýttar ikkje so langa tann útóvandi makt ligg fjáa nakra fáa í tíðarð tíðið og tað er altíð folk tann er fjáta tíð stór-fjartan af tí eginskapar, tann vi munde tíðvekka ogafor.

Det er ein stor vildfarels ner
dei konservative sei, fyr aa for-
svara krigen, at det er folkets vil-
je at det gjeng slik. Nei, det er
ikkje sant! Det er ikkje folkets
vilje! Jou, seger högre, er det
ikkje folkerepræsentasjonen
som bevilge midlarne. Let oss
sjaa paa det.

Her hev me Trippelallianzen:
Tyskland, Østerrig og Italia.
Koss er det no i dessa land.
I Tyskland hev me eit adels
og junkervælde so bergestærkt
som ein kan ynske seg det.
og dei faa demokratiska röstar
som apnar seg der blir forfulgt
og knust. Keisarn sin trahtale
indeheld lyfter og planar um
af ta sine forehaldsreglar og
stoppe dei samfundsomvæltende
magter. Og med samfundsom-
væltende magter fyrstaar man
i Tyskland folkeviljen. I Østerrig
er det akkurat likeins og det
tyske element er tel yverflod
sege indyner deim, det hev vi
set paa slagfmaalane i stortingt
deira i haust.
So kjem me te Italia. Her hev
me godsbesiddarstanden som
regjerer. Fleire hundre forpak-
tara er nøyd te stemma paa
ein og samme vert, fyr ikkje
bli jaga paa porten, forristen
hev eingang ikkje so smaa folk
stemmeret. Alle som hev fylgt
med tidi veit kos Crispi
for aat fyr aa faa seg majo-
ritet til rövarpaletikken sin.
Med stötte i ein gamal, gamal
resolution, som paaband, at
alle som hadde dei i grundlagen
nemde egenskapar aasaa skul
kunde læse og skrive, strauk
Crispi sine handlangare alle
af mantalslista, som ikkje mätte
fyr aa tata seg yverhöire i inna
lesing og paa hundravis af
lægar, juristar, skolelærarar,
handelsmænd og kantorfolk
gjik sama veigen naar dei
höirde til Crispis motparti
vel aa merkje.
Eit land kor slikt kan gaa
fyr seg ska ikkje skrytta taa
folkerepræsentasjonen sin.
So hev me Rysland kor folket
ikkje veit kva ~~et~~ röistret
og storting er fyr noko.
Eein einaste skrat sei: „Du
ska"! Og 80-90 millionar maa.
Kos det er i Frankrige ska ne
ikkje sei noko um fyr me har
alle ei van derum no trost
etter Dreyfus- og Nolaprossessen.
Kan no nokan mand komma
sei at det i eit slikt Europa
er folket og folkeviljen som gjev
bevilgningarne, som yppar og
ynskar krig? Slet ikkje!
Dei tvo land kor folkeviljen
hev fengje sagt eit lite ord
med er af stormagter England

og Amerika, difor er me at dei tvo praktiserar valdsjift. Blandt vore stater er Schweiz og Noreg. Fraa den fjirste er fyrebyggjande inngjingi, der fraa leidas den, dær er havudtjyri og dyrpra kjänn det sigaste arbeide i fyrebyggjen, forutan dei andre store reformar te minnistedagsins nelsigning säie er kome fraa Schweiz. Med hensyn paa Norge ska me vita at dei norske storthing var det fjirste storthing i Heile verdi vaar sende representantar fraa fredo Kem fyremenne.

Kanske me likevel bli ringe ime te bake fortia og fyretaa behalde snakki ime Krigen sam gyttammelig straffedom fjer folk.

Ya klatskjyar

I eit av dei siste nummera av dyttkers blad er eine Vetlemming ikr og vil leselaget til liv. Det er saa og her eit dikt hev svarar ljost te je eit fyrst. Eg hev lengje skjynast at der fantes dei sam ikkje hadde noko leovers fjer. Ja endr dot dem finder te leselage og eikk av kikke ome aa for fjerra det, min dei hev ime ikkje lyskes deim og eg trur ikkje det ska bikkar i fraa dei heldr.

Og ime svarar har er vist hr. „Vetlemmingen".

Yan segjer da bland anjskjyr annat, at „dr sfer haus mennyr ikke er mange aukefalle verdige bagar i bogsamlingen". Jaa, det trur eg nok Vetlemmingen sjynast. Fyr mestepartem av bakkarne ime hev eg da meslesvarten gan mindre litteratur, dam er utkome eg jamvel af dei sygaste forfattarer, saa me ska velje. Vetlemmingen fjer han segjer jo sjøl at han er gamaldags og ortodaks haun, og dot hev han sandeleg rett i eg.

Saa segjer han vidare, at „han vilde ikke sie hvor storelsparten af bakkarne skulde vare placerede". Fine ord likeg vensa baker i eit laudag! Fin talerame ja! Var dot ikke han sam rapte saa fraa talerame has andre? Joda!

Dot er godt savare ut at hr. Vetlemmingen er fodt i det fjerdande aarhundrede.

Vidare: Der kjøbes slegt bensbok sam gjør baarne vrang inder og ut gjør dem saa ukehag leg stor i seg sjølv, gjør dem lidefrime berebar i mange retninger!

Eg hev no lese ut sværr alle bakkarane i leselage ime eg hev ime ikke set i dem gjøre ome vrang og stor og bendel. Nei da eg hev Vestmod

me og hin lese i bak, eit Kor
omjskje der manskeira er, for
lengt me stend bebakk jamnt
i eit tau annat, og ynskt
at me maatte vera Kame like
lengje. Saa snakka Vatlemingen
i Halsauxe. Kjære hr. V. snak
ikke i talerauxe. Brug dine fjork
sjøl saa er dit lid fjor deg te aa
peike paa aak dei andre.

Saa skriv han heilt sine korleis
i dag i Eidsbotn. Vatlemingen

er der luftes paa forfattarn
sin og dermed paa kitlelsen
og dermed er baka god. Ja, her
Vatlemingen, ner man veljer
eit baker so maa man have
kjenskak til forfattarn fjork
og grunet fjor dit sujttar
ikkje da bakarn eit berre eldre
kitlelsen, soamjkje kan no eit
he gammeldags e Vatlemingen
og fjorelska.

Arbeidaget

Eim medlem af Embetet

Eg blir glad fjor Kvar skitb sam
kjem te klae. Eg blir glad fjor
Kvar sam apnar mjnd og
hjerne Korkje de e skriftlig
el munnlig. Bisse me no ha
den rette lingsinnen i arbeidet
so ikkje berre stena i baakken.

Det e nok soa at me kanje
hev eit lite bra det sam finska
sam jev mak, sam jev Kraft
men dette Kan me fjor sin

sko det rette paa sjølv.
Samfundslaget hilt i hand
paa aa dåij. Kvina eller
kaushaire Kanje? Det laag
sam ein sjukling aa drog eller
jenkte tvert sinn det ekki
jengje kam ut. Men no ser
det bra ut igjen. Det hev Kraka
te! Me ska berre benytte
me dissipliam, opfoaring,
foredrag og meir slikt, saa
ska Ein visa det fjor

Ei stor oppfjsking vilde
det vera inn me fjek istand
eit ungdomsstemna i sinner
og Kva vilde di vel segje
sinn si mjsikforening?

Det e vart Kva ein god
mann Kan gjera. Sjaa no mode
For eit halvt aar sea skreiv
Raapa paa dette sinnske
kleine dansk og no er Kvar
eit ord i Raapa gamalt,
gott, hart norsk, der klingj
sam horda staal. Og dette
er ein mands verk. Gam

Hardkorn Kam me ein skjekk
sam ikkje kinne matskaaes
og skadde denna norskdamen
klant as og no gjeng sam
ein jæik. Sjaa berre ner
viljen er der!

Kak as no ligga den same
viljen i ungdomsstemna, i
mjsikforeninga og me ska
snart reknast me andre
jalk i me.

No 13

RÅKEN

2den aarg

Organ for „Foreningen" til Fremme af Dyrets Værd.

Søndag den 1ste mai 1898

Vaar.

Sæl sig, synes kanske, det er vaar i vaaren — likesaa den aarlige gjentagelse av livet.

Men vi ikke kil se mer merkelig, skjønt likevel, angaande blomar, sjøl ivaret og gled vi med dei fine rosarne sine, fødsle sjøl nat og dag og den vare fjørelen flagra mot dei varme vengjarne sine. Lufti og alt kva io er sjønt mettes kjem av gleda og hilse naturen le seg saman vår den kunnaa fraa sit livsvarige fangenskap.

Men me er gått vande med dette og har det saa kvardagsmat. Jamvel er det vel so at dei fleste er glad i vaaren fjørdi me med den blir kvit sjønn sorgen saa tjangsjuk. Nokre hev matnaud, andre hev naud og saame legge to. Alle andre hev andre kinnelige sorgar saa alle ska, inn ikke kvitsast saa likevel leitast mot den velsignia vaaren hev gjort ende paa den fælege vinteren.

Men dei er vist ikkje mange saa korkje brjøt seg inn ilden ikkje sukje seg i betraktningar sjønn denna evige forjyngelse i naturen.

Men no ska me gjøa likevella paa dette; kjem gjeldt like paa dørale den store naturen.

Ke sjønast det er rart dette seje, sjønde live inn vaaren, og vart er det, inn kva er det me se og oppfatte, naar det me ikkje ser? Saar me nedi jorden finn me maadyr i alle jordlag salangt menneskje kan kjenne. Eim innaalleg maate maadyr av alle slag. Tenk paa dei tusindvis mile av kvillag, kvar av kvart lod inneheld flere millionar maadyr. Eim einaste kjeelalge kan paa fire dagar frambringe 150,000 millionar maadyr av sin art. I ein kubikkcentimeter kjeelalge 40 000 millionar smaa maadyr og i eit annat heilogta mineral 1 billion 200,000 millionar jarnbakteriar skal av likenande maadyr. Slik er det alle veg i alle jordlag.

Saar me ut paa planteriket er det likeins. Eit sjønde liv kor dei tusindvis maadyr gaar paa eit lauvblad som kjem paa ein eng. Undersøkjer me det er det stort sjønn er det liv, gaar me paa er det liv. I Sudetbergom 14 000 fot over hav finn vekre plantar til dei høgste toppar i dalen ivei lune isløppa, som gjæjne seg i so smaa hol i steinen at me maa ha mikroskop fjør aa sjaa det. I Kolande vatten er det liv. Endaa i gamle smaa dyr eit lite lime den ein vinnum av inspisjonsgj.

Slik som det er paa jordi er det i lifti. Det lille støvgrand som fer up og ner i sin selfskaal er sin liten verden af ijrand liv.
Slik er det og i havet. I sin vatsdraape er der 500 millionar smaadjur.
I ijraa 2000 fot under havflatin her me fiska up 80 forskjillige arter mikroskopiske smaadjur.
Tenk paa dei billionar billionar mikroskopiske Prjetaller som her ligg paa stare dje mit i verdens have.
Tenk paa at i hane lure sin slek utanklig masse smaadjur sit lite stikk liv, at dei blir tvaa fork og doir tvaa fork at det minimalske stof som blir ved deira upplösing gjir havvatnit be si grand verke fjor fline större sjordjur!
Tenk, at paa si hav fjuplen som er stor som sin fjellkjop fins der ingar og skogar med sit grande liv!
Tenk at i kallmfaldet af dem er som flijk under den 80 nde grad her me funde djupt over 50 arter af mikroskopiske smaadjur!
Tenk paa, at i underjordiske indkjöar som berre regnvatnit kjem ned fins fisk og andre vandfüglar sit slags under.
Detta er berre mikroskopiske alt.
Tenk tvaa paa alt me kan sjaa med berre augo ijraa Knaaten og ned mindre orm i sin vatdjyk og ijrejner ned Elefanten og Hvalen. Der dei her kanske paa dei tvo — ja, allmektug maa dei kjenne — tvaa kan dei tenkje sig jaa.

Tenk först paa kvort solsystemet. Paa sola denne mektige klumpen paa jordi og dei andre klotar som svir kring ho, paa stjernetaage og planetsider og kometar.
Kometarne er forlegne fine dimensjonar som nokkle her tvaa stor kann at dei treng 88 aarhundre itt fjor aa laupe kring.
Tenk tvaa paa dei andre systjernene som ligg langt utafjor detta vores med större solar, sterkar lys, större klotar. Tenk paa at nokkevenn er berre ein innaakleg samlaag stjerner. Tenk paa dei periodiske stjernar som nokre aar er svart og ser ikk som naanne andre aar er sjölvlysande og varme.
Tenk tvaa ne stikk paa alle dei kvandre vesen som bor paa desse klotarne, som alle desse solane ska skjine paa, gje lys, varme og skape liv hjaa, slik tvaa me fer her nokka inne ine i jordi og hane her hjaa os.
Tvaa ska me ret skjaa kor forgangelike af det altid kvandre liv me ser berre i ein vaar.

RAABET

Oslo 1899 2den aarg.

Organ for Fossenes Sentralforening
Udkommer hvert 14de dag.

Eit lang tid er gjenge sidan sidste nommer kom av „Raabet" saag dagsens Gjer. Men sidst kunne sia kann det alt, og det visar, at der er livsvan, i livsvan me ikkje ska miskjenna, fjor ho ska vekja seg stærre.

Me stend ved stubningen af eit aar og me ska gjennlate Vel ganglaus og velmaktspersoner aa dryfta kvi det er siste aare i detta aarhundre, eller kvi me her eit igjen, kvi me ska sjaa liker ska paa kvat aare her vore fjor as menneskjer af anden og gott.

Eg her aldrig vore saa stolt kan vera norsmann som detta aare, av der gjekk fjor seg kvig so gjek dei store verdi Vel aa sjaa paa Noreg og Noregs menn og vore store mend fekk eit nyt høve le visa at me ikkje er andelege kryplingar, men er av verdi sine fremmelegaste folk.

For kvinnedstad var reaksjonen fjor den fossamlingi so her le oppgaave aa drepa den siste stump kan heidenskapen, krigen. Den internationale fredskonferens var i sumar samlad i Kristiania og alle innsendingar var avgaatt ifraand fjeer Norges land og folk, fjeer naturskjønheita og folket sin høge intellegens og oplysing. Mange var dei brev som skrev kann med takk for kvignad dei hadd hjaa oss. Derfor minnast me at Noreg stortking var verdens fjerde nationa fjorsamling so heidr almindelig voldsjuk, at alle nokor, kvi saki blei liggjand i „var" utanriks ministars papperkorg i Stokholm.

Detta aaret kann og kjenda sjaa paa si onnor fjorsamling so verdi aldrig fjor her set, og so me, so kvir paa det gode sin sigen. Kvir var i historisk ara: Fredskongressen i Haag framkomne paa tsaressaren sit ynskje.

Eg veit nok, at dei so kallade av fredsvenlige, egoistiske, religiøse eller overtraiske aarsakar i detta stykje ikkje her den rette kvir paa fredssaki sin sigervinning kvilke, men eg veit at dei ikkje kvile denne kvir men i svundi Vel:

Desse kann nok peika paa baade den sine og andre krig og sia kann saa: Sjaa der dei so kvir paa freden! Men eg veit at ingen ska vak er gjennomfjert fjerde degen; men

eller lang, krigvard kamp.
Mannadli vilt no, at krig ikkje
er Guds straff, eller „følgjet av sam-
muskenes natur" sam det so vanl
heite seg, og dei trur ikkje meir
paa kongen og regjeringi av Guds
naade og dei ser ikkje i dessa noko
gjennaturligt. Folket vilt at krig
saalsam alle andre stridigheitar
millom land skuldes berre paa
utnyttar, jøt, penge- og eresjuka
dei mest djævelske raukar av losta
fylde monarkar o.s.v.
Og eg minnar at mer folket hev
mist lenna trui da er det vorde
gjort. Men ifraa eg sjoa inn
kring eg gale og saa le retta han
kan det gaa li bid inn mr
morgonn ska arbeidark mod.
Men lidi kjem daa den gamle
sodne samfundsbygningi rundar
ihop og vi nyt sig upp paa
den gamle vi kunde kanske
vi nyt, for retten er sat i høgaste
instans fyr makta.

Syng.

Det er svart kvar forvilsla er
kamma i syng nu an dagarne.
Rud storarbeit! Gladeligt forvisa!
Saar eg her i vinter og grubleri
ann den stare mangel paa for-
sniftt og eg m sutan Diogenes
leder efter et forvilsligt menneske
sa tænker B. Bjørnson hjemme

„i kamben" sam Emil Zola
i Dreyfusaagen, og eg siger sig
at ville holde en lang forsvarstale
eller rettere forsvarsmaade for for-
sniftten. Eg blir overmaade glad!
Hvad skuede eg ellers klage?
Hvad nytte det nu var af, frygta
for at forsniftten var døden nær
eller det var forat dage fiendens
mod storm skal eg anmode
til opmerksomme at utfinde
nok er Bjørn Bjørnsen funkt at
maatte forsvare modstanderens
stillinger so forsvarlig heller.
Uden at vekag nogsnr eller af vende
ordre fra regjeringen har B. B. sik
sodne skytsk hjære ogsaa Kaptei-
derlappen og kor kommandøren
Kristian Fochang affyre følgende
salve: „Fjorten dage fra idag afholdes
møde her i huset til diskussion
af forsniftten"! Virkningen var
kolossal. Troppene var øieblikkelig
ikke forbivrede paa kanten og hele
høiesteretten kom i et skrækkeligt
røre. Enden nu fiendens stillinger
var vindtagelig eller det var kanske
feil fra B. B.'s side er et reut kaglig
militært-faglig spørgsmaal som
jeg ikke er istand til at afgjøre
men et er sikkert at General Haatei
skatte besvarede ilden
Denne general, som i parentes bemerket
et er smegt sig og selv betegner sine
saldaters tilintetgjørelse — Brøt mot

Panik internationen og mes efterbrik af sin pansrede idræt da han fandt ud at hans kanon ikke skulde bruges til fornuftig krig.
Da afgjørelsen var gået over hele linjen rikte der sig to krig

For det første at overmodige kanonmand var en renegat, som gik over til de ufornuftiges parti: idet han paastod noget om de kristelige principer at de saadde ikke fornuftig. For det andet viste det sig at det dragere kjøn heller ikke afskrekkes for krig. Den i kampen mod kjødet og satan udskjemte Anna Teigland lod straks sin kugleprøite spille Smilerkid vilde skjønne at den lepre evangelisens general, vantroens apostel Rønning Fagerlidal og hun selvet hele sitet ild mod dette Belials barn siden dag at bringe ham ud fra hans forstaaenninger.
Kampen varede lie morkets fremkomst og taket stort paa begge sider. Fornuftens tropper var desværre i mindretal og maatte retirere, men det berettes gjennem N. T. B. at general B. Eriksen der har allerede sig med vantroens general Rønning Fagerlidal forberedet nyt angreb.

Da deres korrespondent saa at fornuftens forkæmpere led nederlag gik han indenfor og gred kilderlig.

Et fint „Jump"

Han stod skulde denne kjøn efter at longere ophold i Bergen, og netop som han over daaden i halsen noede bryggen, var dampskibet kommet et par fod fra denne. Strømen var endnu varre fart, kappede til, tumlede ind over rokken og slog skallen i dækket,
Halvt besvimet af smerten vaagnede han først da skibet var et par hundrede skritt fra bryggen. Han klædte sig i hodet, saa sig tilbage og udbrød: „Bakkare det var et fint Jump!"

Redaktionen

har sig en sportsartikel.
„Rackets" artikler begynder at [illegible]
[illegible]
[illegible]
[

længere saadan. Vi har noksom
Ting nu at bestemme, saa vi
ogsaa maa gaa hjem igjen
engang ind i Kvadet, saa
dog vi skulle!

Efterat disse Spørgsmaal vare
besvarede, sagde Ramaka
saa vist at spørge om hr. Rebet
havde ogsaa Kjøreredskaber, for
det Tilfælde, at vi ønskede
at kjøre hjem igjen. Vi
svarede ja, og saa blev
Ramaka meget glad og
bad os sige Rebet det
paa hans vegne.

Saaledes var vort Ærinde
vel udrettet, og vi kunde
nu med god Samvittighed
gaa hjem igjen.

Efterat have gjennemgaaet
en Del af Byen, gik vi
ombord igjen for at
spise Middag.

Kl. 3 gik vi atter i Land
for at besøge Kirken og
Skolen. Kirken er en
stor, smuk Bygning, som
rummer 2000 Mennesker.
Den er bygget af Sten
og Tegl, og Taget er
af Jern. Den er meget
smukt indrettet, og
Prædikestolen, Alteret
og Døbefonten ere
udskaarne af Træ.

Skolen, som vi ogsaa
besøgte, er ogsaa en
stor, smuk Bygning.
Den har 3 Etager
og rummer 600 Børn.
Den er bygget af
Sten og Tegl, og
Taget er af Jern.
Den er meget smukt
indrettet, og
Lærerværelset, Klasse-
værelserne og Gangene
ere alle smukt
udskaarne af Træ.

Kl. 4 gik vi ombord
igjen for at spise
Middag.

Kl. 5 gik vi atter i Land
for at besøge Kirken og
Skolen. Kirken er en
stor, smuk Bygning, som
rummer 2000 Mennesker.
Den er bygget af Sten
og Tegl, og Taget er
af Jern. Den er meget
smukt indrettet, og
Prædikestolen, Alteret
og Døbefonten ere
udskaarne af Træ.

Skolen, som vi ogsaa
besøgte, er ogsaa en
stor, smuk Bygning.
Den har 3 Etager
og rummer 600 Børn.
Den er bygget af
Sten og Tegl, og
Taget er af Jern.
Den er meget smukt
indrettet, og
Lærerværelset, Klasse-
værelserne og Gangene
ere alle smukt
udskaarne af Træ.

Kl. 6 gik vi ombord
igjen for at spise
Middag.

Kl. 7 gik vi atter i Land
for at besøge Kirken og
Skolen. Kirken er en
stor, smuk Bygning, som
rummer 2000 Mennesker.
Den er bygget af Sten
og Tegl, og Taget er
af Jern. Den er meget
smukt indrettet, og
Prædikestolen, Alteret
og Døbefonten ere
udskaarne af Træ.

Skolen, som vi ogsaa
besøgte, er ogsaa en
stor, smuk Bygning.
Den har 3 Etager
og rummer 600 Børn.
Den er bygget af
Sten og Tegl, og
Taget er af Jern.
Den er meget smukt
indrettet, og
Lærerværelset, Klasse-
værelserne og Gangene
ere alle smukt
udskaarne af Træ.

Kl. 8 gik vi ombord
igjen for at spise
Middag.

Kl. 9 gik vi atter i Land
for at besøge Kirken og
Skolen. Kirken er en
stor, smuk Bygning, som
rummer 2000 Mennesker.
Den er bygget af Sten
og Tegl, og Taget er
af Jern. Den er meget
smukt indrettet, og
Prædikestolen, Alteret
og Døbefonten ere
udskaarne af Træ.

Skolen, som vi ogsaa
besøgte, er ogsaa en
stor, smuk Bygning.
Den har 3 Etager
og rummer 600 Børn.
Den er bygget af
Sten og Tegl, og
Taget er af Jern.
Den er meget smukt
indrettet, og
Lærerværelset, Klasse-
værelserne og Gangene
ere alle smukt
udskaarne af Træ.

Kl. 10 gik vi ombord
igjen for at spise
Middag.

Kl. 11 gik vi atter i Land
for at besøge Kirken og
Skolen. Kirken er en
stor, smuk Bygning, som
rummer 2000 Mennesker.
Den er bygget af Sten
og Tegl, og Taget er
af Jern. Den er meget
smukt indrettet, og
Prædikestolen, Alteret
og Døbefonten ere
udskaarne af Træ.

Skolen, som vi ogsaa
besøgte, er ogsaa en
stor, smuk Bygning.
Den har 3 Etager
og rummer 600 Børn.
Den er bygget af
Sten og Tegl, og
Taget er af Jern.
Den er meget smukt
indrettet, og
Lærerværelset, Klasse-
værelserne og Gangene
ere alle smukt
udskaarne af Træ.

Kl. 12 gik vi ombord
igjen for at spise
Middag.

Kl. 1 gik vi atter i Land
for at besøge Kirken og
Skolen. Kirken er en
stor, smuk Bygning, som
rummer 2000 Mennesker.
Den er bygget af Sten
og Tegl, og Taget er
af Jern. Den er meget
smukt indrettet, og
Prædikestolen, Alteret
og Døbefonten ere
udskaarne af Træ.

Skolen, som vi ogsaa
besøgte, er ogsaa en
stor, smuk Bygning.
Den har 3 Etager
og rummer 600 Børn.
Den er bygget af
Sten og Tegl, og
Taget er af Jern.
Den er meget smukt
indrettet, og
Lærerværelset, Klasse-
værelserne og Gangene
ere alle smukt
udskaarne af Træ.

Kl. 2 gik vi ombord
igjen for at spise

FRAMDÅL

Organ for Fagernes samtaleforening
Utkommer lit hvert 14 dagers møder

Søndag den 12 feber. 99

№ 2 2den aarg.

Jakki Mor Lukka.

Gjev dig lis eit lite lit og sjaa paa dg sjølv og andre menneskjer ka dei skrevar. Sakre arbeidsm og slik so dei blir gamle fjør tidi, andre lukker og spikulerar so dei blir gamle fjør tidi. Kva poa? Jaa, men paa ord kan me sei det e Jakki eller Lukka so er slik. Det er kanje det at ingen Jaga likeins, men alle hev augo festa paa det same — Lukka?

Vel nok er det med dette so med alt det meire, dei er ikkje lukka i det same alle. Ein vilde vore lukkeleg inn han hadde ein gard slik so han kunde vilde, ein inn han hadde eit vent sjejo, ein inn han var dugelkes mann, ein inn han hadde pengar nok, ein so og ein so.

Tek me i det smaa so er me ein endeleg kapstrid fjør aa kama lenget fjør aa faa mest, fjør aa bli likast mest sjølvberga og pengjesterk.

Er me i det store fjinn me ein kamp mot jamt paa liv og daude. Smaaklassarne fjøre ein upelande kamp mot dei rike og store og kalles dei tjuva og rævarr og kjempe i politikken fjør reformar so ska tjyfta dei av löjean likevella fjøa dei kaudi so held dei nede.

Overklassarne gjer snart sagt kva dei ska vera fjør aa lenga det dei hev fraa smaafolk sine utstrabelsar. Heile mannfallet er so i sta maurtua so ein hev kasta ein stein burti.

Tenkja me av eit land eller stat kor alle hev samma kunskaps, alle like pell, alle var dugelkesmenn og arbeidsmenn ke skiftes — var so dei lukkelege? Ja, i det dineleg kansje. Der var ingen klassar ingjen klasskamp, ingen mis undels, ingen reformstrid med all den hulder so fylgjer hanam. Men lepest — lukkelege, nei det var dei endaa ikkje.

Eit menneskje er ikkje lukkeleg inn det jo i det same det vil ha likame. Det er mako andre stårre, mako dulest, mako me. inkje kan fyrklaara med ord, so gjer, inn lukkeleg. Ja den lukka finn so lite i mannfallet.

Brennevin, morfin, naffa, opi
sinn

og Catarine maa vera istaden fyr
Detta hemmelegheitsfulde lukkeliggjeraa
da. Kvifyr er det slik? Kvifyr
veit me det ikkje? Er det syndefalle
Kanskje? Er det kanskje det at
mannaatti her bakk eit samband
med det vesen so dei er kommen
fraa og so skeid fyer alle naturlogar?
So kjem det an paa bruk. Men
kvifyr kunde ikkje detta vera slik
aat as sagt at alder nokan kunde
vite paa det? Kvifyr dumma
harde jeg vaa? Kvifyr detta:
Det kjem an paa um dei kan bruk!
Ja, kvi fyr?

Daa Ola Braskerud fekk fire røysta
med sitte herradsvalet

Ola Braskerud var ein fal arbeid-
mann. Fraa litlegg inn morgonn le sein
inn kveld var han i stendugt arbeid.
Men samstundes høyrde me og at han
laaka godt. Eit skulding ekte han nok
vera; men so harde han i kjos fram-
lid og daa var det eit ikkje faarlegt.

Denna kjære franskiti sag han
nok mykje i kvarni sine. Dessa
kvarni hans var nokre framifraa kvarn-
le laga, paa skulen stod dei jammast
saman nunnar inn og gjo betre den so
prøvde røva fraa dei rangen.

Daa dei var ferdige fraa presteskandi
reiste dei sjølvsagt paa høgare skule
fyr aa utvikle sine gode kvinnder.

Daa skal me ikkje tru Braska-
rudom sjølv laag paa latsia.
Nei, han arbeidde trollugt fyr aa
faa sy sine post aa jamnn var
han heldug og.
Han fekk saalis den ora vaa med
i skulestjone fyr Krinsen — og jam-
vel fekk han fleire sovore smaa
postar aa pikke. Detta gjorde
han daa med si kjende av aa vera
allereverst. Detta tykte han no
sjølv aa — og jeg so smaat med
inn skill draum inn at han
kanskje kunde verta noko meir
og — kanskje sitst paa kunde
faa retta sy med dei der vollar
med sjølve heradets finansar.
Detta jeg han so dagstøl leikte paa.
Han viste at no skulde der veljast
nokre fleire — aa kanje — ja
Gud veit — kvis lukka var gaa
inn han ikkje fekk sy inn plass.
Fyr dei viste no sagdes han hadde
gjort mykje bel mot Norsk sit
gangn, kunne med dessa fylle-
postarne, kvat kunde dei ikkje
lukkja inn dei let han kann-
sjø i sjølve — — — — — — —.
Kanje var han fyr ang i lenesta
so han lei vraka fyr den del?
Ja nei, sovore kaukar kunne no
vel ikkje veljarane gaa med.
Der hadde mange vorte valt so
ikke var korkje so gamal alder
arbeid so stendugt so han.

Det var mot klandaste julen. I M
ein morgonen lega eg ast vale.
Daa kan kann fram höyrde det
dessverre nok so mjirkt at fjir hondu
Dei hadde fleir listar, men jaa ingjon
var hoss namn pika. Dog endaa var
det ikkje haaplaust. Veljarne
vart heimge og millaom vraka
nokre paa lista og sett andre i
staden. Kaunje vart han med der.
Daa dei höyja paa kor höyslyttar
ne, stod Brakerudem i stor tjenning
fjir aa höyre ein han var der.
Der gjek 10-20-30 sekkar men ingjen
med hans namn. Sia, han maatte
vera fjir ang i kvarta likevel beitte
han og gjek kvirt ut og kvirt paa
ei av Kramkundarne i nærleiken
og svalla med dei so var der.
Han lukke med sig sjølv at det
skule verta ikkje hell fjir han
gjek ind i valgstoa igjen: Daa
hörde han nokon sei at dei var
vrak Jerdinge med upleesingj. Daa
maatte han ut igjen. Ikkje ein han
kann gjenom dörj höyrde han kor
mannen ropa namne sit. Han
vart avande gjeld og gjek kvirtaat
borde, lana sig ned gjenom maaden
og kvirtaat ordføraren sam sat tekna
röysteane; han gjekk i papiret,
fann namne sit — herre Y röysta,
herre Y röysta. Og han upp at aa
so sukka han langt; men sam
meanna han sig upatt, her
var ikje ikke kor ein kann
bedröva eit, og gjekk ner i papiret
igjen. Jau der daag han namne sit
felagen sin. Da han maatte la
med sig sjølv, ei röyste mindre
enn han sjølv hadde, det var gjo
betre ikje stark tvert med han
heilder - - - Daa dei hadde lese
upp utfalle, so bygge han paa
heimveg. Berre fire röyster, lukke
han upatt, daa kor vi paa
heimvegen. Dessa kandarne er
daa alltid nokre sundrege
folk, eit aa lara aa kjenna
dugeleg folk, dei hadde daa
sandelig endelig Endre Skorvik
rett i likvel. - - - -
Hadde eg no bare vore ein av
fyrste kammerherre minsto!

P

Til Raabet.

Stor in optander in ild, sollar han
eit element i virksamhet, hvis følger
man ikke kan forutse eller forutsige.
Dette er jo bevisst; kor mange
gange sker ikke store ulykker bare
ved at man uforsiktig leger med en
fyrstikke, antænder en braate eller lig.
aste kun for likefort er eller uden
hensigt, men som sagt hvilket so
heldst kan det ikke apselvkommen.
Ikke bare saadanne ting som i sine
følger er skadelig men ting som ikke
er en lat ved kan dog af mindste men
neder gjøre stort vondt af.
Nejs for juli heles der i bladet Morolen
skreet en reiseskildring. Forfatter

Mang Catholske og til dens indtrads og ud-
lysning naar man saa vide hvem for
faderen var; thi det var Aandslivets
daarligste, fattigste og mest kaukefulde
individ, som tænkt mennske man
passe sig for - umyndig. Selvfølgelig de-
de gode da. og hvem disse er, som
for liden kaldes gode og velskabte skal
vi kanske snart kommer til.
Straks for næste reisebeskrivning kan
vor gjenkaldelse grundet arbeids-
mangel: Da det kom alle ned for liden
er mange blade og alle vil ha stof kaukte
at skrive om denne reisen, da de virkelig
har reist paa en mystisk maate. det var
ikke min mening at erstatte nogen
paa nogen maate derfor havde jeg ikke
grund for det var af mine Kameraker ja
lit og ved min egen hjem var ud i følget
og hvem fik virkelig det mærke og da det
var Kommen underretning om deres reise
længe før de selv kom hjem, trodde jeg
slettikke det var fremmed for nogen
hvor det kom i ikke var. Som sagt
jeg skrev ikke hemmelig men havde
jeg Kunnet dette følgerne skulde ikke
være paa Kammet der. Forøvrigt var
det en som syntes det gik hans ære for
nær, men hvilken ære skiøt folk har
ved ikke jeg, de er en nedrestiggelighed
for mig, men som virkelig af andre, som
man skulde tro vilde kunstige skj fremme
ford liden ved notorisk hvit lit og trodi at
nedrestiggelighed fremdeles blir betragtet
som et behagelig mennske. Men
dermed den som var saa ihuldig at frem

her kaste en kaukte liden mer og
mer forlig. Det er sig saa for mine
øine og min skrale forstand, at den
som mest kan hykle og le ad
i de trængsler hvor der mest kales
om hjelp og vantro staar høiest
paa straa og er mest trod. Dig-
ninger det sig at jo mere skjøt man
gjør er det ikke noget at krænkende
De kan gaa lit en gaard med kaaden
gaarde og de helligheten reise.
De kan ligge paa knæ og kaste
kan snarest ikke deltage i
noget verdslight arbeide kaare
af hilligkeit; men naar en tid
er gaaet er kaaden, daasen, dikken
og kortspil dens mest fornemste
forbaandende kaarde Kristendom
og religion. Det gjør intet, haa
ere maa ikke krænkes. Kaare en
kaster paa alt det skjegge - fej
for et mennske det er

RAABET

Nr 9 2den aarg

Organ for "Fossnes" samlaglag
Utkommer kvar laurdag av lagets møtar

Laurdag den 19de marts 1899

Ein draum.

Eg sette meg paa ein stein, la bøyrsa
fyr meg ned og sá ut yver dalen.
Med fangsten ha det vore smaatt og
det var kje fritt og var bløyt. Fyr
lyslen drev verke med jakta og eg
hadde rett fraa den eine kompen
og le den andre, aa no var klokka i
millom 4 og 5. Eg sette meg so fyr e
sagn og saag ut yver vidda og dalen.
Det var vaatt vér, sotti skjem
blautt, skyggar laa mjukt og kvilar
var lange, to fine gyldne skystripar
steig upp fraa vest, ellers saag
ut so dei var av finaste gull. Eg
kjende meg sæl i hugen, det var ein
storelegi fred. Eg saag ned i dalen
og tenkte — ja kva eg tenkte kan
vera det same — men eg ynskte at
alle so gaar der ned i skin kjende kva
og i denne augnablikken kjende!
So eg sat slik og let tankarne likka
fall og sam i ein dár. Eg er ikkje
klar yver anten eg sov eller var vaki.
Eg tykte me eit at eg sat i ein
stor retssal, der var proppfyld me folk.
Der sat 12 lagrettemenn, fleire sak-
førarar og ein mann me blanke
knappar i bøyja og gullrenar um
armane. Og midt fraamfyr alle
desse fine herarane i ein boas
fyr eg sjølv stod ein mann me
riggen mot meg. Eg sjaa
fyldeg og kjende mannen. mun
han hadde ei slik rar sjølvsyn
i kroppen og so lita han eg
so fram med haar hand framfyr
andlite so eg tridde eg tok feil.
Daa bøyde han seg han med dei
blanke knappane. Eg kvintra
aat han sakte ut sia av meg
og spurde kvat det var fyr ein?
"Det er jaktpaktlimeistaren" var
svare. Han tok slik te ordo:
"Saklaguds er den verste vidskjy vi
"hittil har jakttet; men det er
ikke det verste han hadde mot
meg mjordet var fiukke beskjent den
13de februar 1904 og jeg haaper
juryen vil ikkje samfundet
mot denne farlige person ved
hissvarigt tilstaaelse."
Etter kann var der mange i so
tala; ein saksfører held ei fyrs
svarstala, og so sjuk dei 12 sine
i ei rann ut sia. Men eit lite hill
kann dei at aa utklara saktalte
skuldig at vera. No stog lagmann
upp i sin stol, klødde at sig fram
eit hill, sa so dømmen: 15 aar
tukthus og sagens omkostninger

Derpaa spürgte han dei anklagar
eim han hadde noko kenneska. Daa
rekka han eg upp, skjelva fyrsvarsk
og han vende eg kurk fraa dei høge
herrar. Eg skuat mest paa kvinnfolki
for der stod eim baa mine bakke ved
mær, so all sin dag hev vore eim likes-
skapeliz skjeftar og dei livligast dei
er han er ner han fyrlel eim jakka.
Aa! sa han, eg hev høyrt dømmd og
dei dødas vel ikkje slik so lagen
er no mun eg ska fyrlelja alt sia
ska sampinne fraa dåne; Men
morgonn dei 13de tok eg rifla paa
aksli, dei var ikkje fyr lyska
denna gangen. Dei er ikkje mange
åran sidi dei lidi paa aare og
so hadde eg ei lidi jenta so lengje
hev vore sjuk og doktarn sa ho
skù ha fraskt kjøt fyr aa faa
kreftar. Eg hilt baa kvane mit so
eim fat og so jek eg — paa min
eigen eigendom og daa eg var kome
nesten kurk aat skjelle fann eg
tvo fuglar og dei flaug kurk paa
skaten eigendom, dei sprang eg dei
eim slog eg ner i ei lita fjurå
innkrenkt 200 meter fraa meg
og la lejrsa aat kjaken, sipla,
trekte af, aa jamm dei sprang han!
Eg tok de sprangs fyr aa taka honam
mesanie høirke og eim skrikk, eg skaut
— aa Gud, no var ikkkka ikke!
Jaktpaaskiel hev ligga lura paa
meg paa eim liten høing kurtafjyr
der fuglen sat. Men dei var dei
sidste eg sia so sårg eg kanaan
ikkje, men han var svara eg
eg hev inggjen vitnar, dannm
er fallen og eg ska aldrig sjaa
minne at meir! 15 aars lykkelig
fyr aa sjaka eim storfugel! Ja
ai, aa ai! Det skù eg vist da
eg var med skenke mid jaraskun
mot denna logen. Ja ansvarleg!
Min skakkars eigendom paa aukkjan
og mine paa kassa. (Han skalv iggjen)
Eg ke dykk so hev skimma skui paa
folk so apekaffe eim so skrekkjeleg
log. Ja dù sa han sarg meg i augo:
Her min kjære! Dei og dù veit eg
er uskuldeg; sampinne her skuldi
aa ansvare (eim sterk kilpaldsjinn
gjekk gjennom salen) men denna
skammi og smerta held eg ikkje
ut. Med dessa ordi drog han kjøre-
handi or kinnma sekke ho aat
panna — ja Knald — eit klink og
han skikke framijaun, denna
gae mand so aldrig hev gjort eit
minneske dei, snudde seg
og sprang upp, og vilde bak mot
kanaan — og skrike, eg sarg
dei ùhyrmeleg vidden, sali var
kurke, skystripanne var blek
morkerød og skrogle kjensla fraa
akkli skenke paa sjaarne sin
mot — Magtheg gjeve!

Eim Jeger

Influensa

Influensa kan gjenge gjenom kjøgd og bj. Den kan koste aat baade stor og smaa, baade sterk og fattig. Tjør den maa alle bøygje seg under, dæm vil hel inntj.

Russerkjøsaren eller den engelske flaatte blir dæa baam imot influensa. Ja, sjølve mordaren paa brama for fire fjør dæn.

Endaa kan mannaatti snakke om: Barre influensa. Er dæk frisk? Ka ja, æ er bra! Æ kan no haffe dænne skamme influensa, mæn forresten er æ frisk.

Andre er endaa frekkare og sei: Æ kan haffe „florensa" og sova der dei. Slik tala falk imm influensa so æ mykkje mæktigare enn Russerkjøsaren og den engelske flaatte. Ja, æ det ikkj forgalt.

Kammelkaræn sei at æ kan ingje spatta gjænom alt, inntjemaako for æ kan bøygje seg fjør kidi. Nei, ikkj ingang influensa og skatskjyrkja for vera ifred.

Ja, der ska dei noko. Kva forskjel er der egentlig paa influensa og skatskjyrkja. Let as sjaa paa dæt baade forskjel og ligheit.

Influensa er akutt, skatskjyrkja æ kronisk. Dæt vil sei: Influensa kjæm snøkt og gjær fraa seg mykje kinde snøkt. Skatskjyrkja æ ved varande, bræng mistjøg og dyrk medisin fjør ho gjær seg

Influensa verka paa likame, skatskjyrkja paa ande.

Influensa sine redskapær æ hustaviind og kaldvasser sæm dag og kinder andre dagen. Skatskjyrkja sine redskapar æ prestar i kvitt, svarte og raude kjolar med kross paa bøgjen og sin kunskin sæm halsen.

Influensa er vorst laugst sæd der falk æ betre vant og kaler minst. Skatskjyrkja æ likesæ. I Frankrike, Spania og Italia æ skatskjyrkja alle vorst.

Influensa gjær at æm for ondt i hovde i magen, blir mat og illavatn. Skatskjyrkja gjær æm dum, sjøertraisk, kraftesnau, eit politisk lastdjør sæm godviljukk og bryga med kulvikk løg sjøggen kel aat alle mogan sæm vil sei.

Influensa kan æm gang laugst imella bøyng, æm ke lag eit nokre kramår saa dakkar ma sjøllaw. Skatskjyrkja blir aldri mat, dæt æ eit fardigt vondjør.

Influensa gjæng æm ny ækel og godviljukk ner ho æ fardig. Skatskjyrkja maa æm jaga atter lang kamp.

Dæt as jaga ho! Jaga aat Tjyrken!

Filosofi

Jeg holder af et ord af Munch-Ellis. Han gik om og torde at mennesketuren i grunden er god. Hvor han kom vid nede han dreie. Men saa kom en og sagde: „Mester, ser di da ikke at menneskene gjør ondt"?

„Var di", spurgte Munch-Ellis, „vorte ved fjorat Sir-ji- sin store jarkaulag?"

Ja. „Saa di at vandet fra en sjø i i parken stiger i kanaler apover bak kastrontarne og vander bakkens øverste lag"? „Ja, det saa jeg".

„Ved, sier dø derfor at det er vandets natur at rinde apover bakke"?

„Det er vandets natur at rinde ned. Naar vi ser det rinde op er det fordi menneskene har konstruert kunstige dømninger og pumpeverk.

Og saa er det med menneskets sjæl. — Det er din menneskelige natur at søge det gode. Naar du ellers ser, at menneskene gjør ondt, da skyldes dets kunstige dømninger og pumpeverk — skikke love, daarlige samfundsforhold, uvidenhed, daarlig opdragelse, arv fra dette forældre arv.

Thankes Lyche

Bakterier.

I flesk og var
og svalt og pigga
i mange aar
for aa faa flesk
Men daa og hadde
dei skinka paa borde
daa skreik dei borde i kor — „Trikinar

so fyrtevande glad
i bøker store
i vaar kovindo stod
inngang paa borde
studerte meg fram
med øl og brann

Ho Hilda er glad og vonn so inn naar
Min krig kring fort i dit gyldne haar
Ho Hilda er fjor so inn januvk-dag
Ho hekkar meg fast med sit øygnalag
Med hinna si kona ved flekkebord
skulde her verta inn himel paa jord
Men høgst ho veit som i sol paa inn veg
so høgt at hon aldri ho anar meg
Jau so kjem eg himat herren og flink
med dunkekinna so halat paa sveid
og alle gjentår i byggda leid,
ringar meg inn med varme blikk.
I bjørkeskogen i middagsstjund
ho Hilda kjem meg inn rinde mund
daa skreik dei fuglar i kor
Bakterier!!!

Ho Hilda og eg me var vorten eit
me hadde det leit og me likte fleir
Du grinar me aalte dei vonn le djor
sidde me alle og kjælte av kjor
No liar me raust i rømme og mjølk
me at og me drikk men so ropar
han Schmelk
„paa aker so finn De Bakterier

Ei kona sag paa det sidste. Hanen var i opslåing af sorg og mente han ikkje likte lengje sen ho døydde. Det trudde kona og dei lei sande inn at ha same gravi og paa steinen stø stod:
Marie Olsen d. 1828 Eg ventar paa deg
Nedanunder skulde namne ast mannen stod og dessa orde. Her er eg. —
Paa mannen døydde kom d. 16 de ad stod slik „Marie Olsen f. Pedersen d. 1828 Eg ventar paa deg. Teodor Olsen d. 1881 Her er eg".
Et par dagar kor inn galuning stridi under: „Hanl tok det ond roo.

RAABET

№ 8 2den aarg.

Organ for ædruelig samfundsforbedring

Udkommer til hvert af hvert maaneds midte

Dans.

Nu har alle sagt det gamle aar farvel og ønsket hinanden vel: Hvad vil kommen i det nye? Vi ved alle hvad som har skeet i det gamle, mindre for dig ialfald. Der tales meget og skrives endnu mer, der diskuteres, prædikes — — —

Da hører vi jeremiader døgnet rundt om Norges statsgjeld, næringsveisens mislige stilling og de stiggende skatter; men spørges der om at åge kongens og kronprindsens lån med 130 tusind kroner pr. aar da forstummer alle konservative og moderate klager over statsgjeld og skatter.

Man skulde ikke bro at en bevilgning som den ovenfor nævnte var det mest samvittighesløse slæsen med statens penger.

Man skulde ikke bro at kongen og kronprindsen tilsammen af Norge og Sverige har ~~tilsam~~ 1¼ million kroner årlig, foruden de store summer kongen tjener som mangemilliondr.

Man skulde vel heller ikke bro, at af de penger disse to herrer oppebærer af Norge, forbruges kun en forsvindende bråkdel hertillands, medens hovedsummen gaar til svenske lommer.

Hvad Norge vilket opnaat uden [illegible] bevilgning [illegible] og slet at fremme kongeligt velbevaret er svensk [illegible] mens der inden landets egne grænser findes tusender som [illegible] til mund

i en uafbrudt opslidende kamp for det daglige udkommen.

Svenskerne, kongen og kronprinsen krævede imidlertid at bevilgningen skede og følgelig stemte høire og de moderate sammen som en mand for bevilgningen. Skatijderne var her intet — den svenske kongelige vilje alt.

Taliket være venstremajoriteten blev da disse penger sparet.

S. H.

Vi er den ærede indsender forbundin for hans inserat. Det bragte redaktionen til at lidet overblik over den finansielle politik hertillands især siden der er uskelte venstremænd som har klaget over denne del af venstres politik.

At sparsammeligheden ikke har været saa stor og saa almindelig som man kunde ha grund til at ønske skal vi nok medgive.

Men den politiske situation i det store og hele har været saadan at man ikke har haft aldeles frie hænder i dette stykke.

Imidlertid er i de sidste 7 [illegible] sparet mange millioner for statskassen, som uden en venstre majoritet i tinget vilde være gaaet til embedslaninger.

Saaledes [illegible] det Emil Stangel

landsforæderens budget 2½ millioner
större end Stens. Disse 2½ m
var udelukkende Kange- og Em-
bedslönninger mens der yderligere
var tat 100,000 af veibudgetet
— husk häires skrig om nærings-
veiene — og lagt over paa de-
partementale kontorister og
embedsmænd, et ægte russisk
budsjet. Venstre i tinget tog
de 100,000 og lagde tilbage paa
veie og strog de øvrige 2½ mil
og hverken Kangen eller de øvrige
tjenere fik noget paalog —
Naar man hidtil ikke har
sporet nogen betydelig lettelse
hvoraf kommer saa det?
Jo fordi at Kangen og svensker-
ne havde planlagt et broder-
mord og forat bjerge fædrelan-
det og friheden fra ádelæggelse
to venstre de penger som
spartes ind paa andre hold
og kjöbte pantserskibe, kanoner
og geværer forat vi kunde for-
svare arven fra fædrene
Dette ved alle venstre som følger
med i det politiske, ja selv häir
ved det min lagn og politisk
immoral og raddenhed er
dette [illegible] stor sid.
Naar man saa betænker at
venstre afhævet trælasttalden
salttalden og veiskatten som
udelukkende laa gaardbrugere,
fiskere og næringsdrivende til
bjerde — til et beløb af over 6
millioner kroner årlig og istedet
udligner en direkte skat paa
3 millioner som lægges paa
formue og indtægt og derfor
maa bæres af embedsmænd
og kapitalister istendenfor af
matrikulen, at man kan bygge
vare fæstninger kjöbe pansskibe
kanoner og geværer og endra holde
budgetet i det almindelige og
millionvis under häires beviser
hvem man bör slutte sig til
Vi bevurker at der intet er laandt
hertil, kun til jernbanen mellem
Christiania og Bergen.

Red.

Ein Kamp.

Lat og doven lig eg paa benkjen
og stekjer etter endt dagsværk.
Det er vist ikkje mykje vert,
gu betre. Naar eg no ettepaa
tenkjer ijver kva eg hev sagt og
gjort idag, so fend eg tusend
feilgrip, som eg gjorde dels mod
dels med min vilje. Og so alt
som eg ikkje veit um!
Vi dette gjeng ikkje an. Skal
det gaa slik, so vert eg bunden
like fast som dei bergtekne.

Eg kjenner so vel kor de tyngjer paa min hug og tanke! Ei mare heild paa aa legje seg paa meg. Eg kjenner jarnhandi hennar kald og sleip paa panna mi. Ho vil stengja meg inne og eg ska ikkje faa lov og trü paa anna, end det mine aldeforeldre trudde. Ho vil nöyda meg te aa sigja og jöra endaa meir gale:

„Du skal vera saa god aa late att augane dine og trü paa dei augsburgske fem og tjuge artiklarne; hvis ikkje skal eg ta og kaste deg i eildmärja" segjer ho. Eg kvider meg fyre den trui; men ho jeng paa me endaa hardare trüing. Eg strider imot med den veste magta mi og vrider meg som ein orm ---- det svartnar fyr augo ---- eg heild paa aa tape.

Me et spring eg upp av benkjen og burt til vindauga, og ser upp mot den klaare, reine himmel, som i logn fredsa a breide seg kring jordi. Der uppe — langt borte i det ende lause rome, stansa auga mi paa ei stjerna, saa klaa

Detta syn grip meg so, at et hekta ihop henderne og sökk i kne framfyre glaskvarmen aa skrik i med naud up til stjerna: Frels meg fraa detta stygge tralde som stikk meg me kvasse oddar"! Men stjerna blukjer blidare end fyr og lokka meg upyver. Eg fyl hennar raad, slepper meg laus, stig og stig, lengjer og lengjer upp og ser til mi store gleda at trallet stend igjen nedi moldi svart og falt. Men rundt ikring det stend fleire mænd i lange, svarte kappur og les forbanning i yver han, som sa seg laus fraa traltrüi og straukk upp aat stjerna.

Far. Tor

Vaa skal De ikke være med til aabningen af kunstudstillingen?

Tak! Det var der jeg for atte aar siden blev presenteret for min nuværende hustru og jeg har siden ikke været der af frygt for at der muligens kunde hænde mig noget —

Redaktør
Rønning Tallefsen

RAABET

№ 9 4de aarg.

Organ for Foreningen Samtaleforening
Udkommer 1ste hvert af Logets møter

Søndag 30te april 99

„For" Kongen

For en tid siden kom telegrafen med det at Kong Oskar [illegible] hvile! For kare, hvile – jeg det slit-somme – hin! slitsomme arbeide! Hvi! arbeide! dagene havde utkrevet dette. Og saa blev paa nyte bekjendt som udvortes tegn paa statens bekjendelse mange hundrede tusind ekemplarer [illegible] hvori den kjøbende, gode bestjoggede sociale og politiske gjerd ler bekjendtgjøre at: Vi Oskar af Guds naade – hin kare Guds naade – Konge til Norge og Sverige de Gothers og Vendes gjøre vitterlig at vi under den høieste bistand – hin-efter vore Regers raad agter at fore-tage en rekreationsreise til ind-landet hvorfor vi i henhold til for-ordning af den og den indeholder vor høie ælde hr. sin – hin – hans Kongelige høihed Kronprinsen af Norge og Sverige til regjents over vore forenede riger og paalegger i vore to indbetænkt – Emil Stang –? og øvrige undersaatter at efterkomme hvad han byder og befaler. Hvorfor alle vedkommende sig understaaende have at rette sig osv. osv. osv.

Saa, Kronprinsen blev regent og Kongen viste. Prinsens meriter er saa lige at hamren endnu roger i hver nordmand og vi befatter os ikke med denne virkighed; thi alle dimmer ham efter fortjeneste.

Derimod gives der en del folk af dem som kalder sig „sindige" osv. som utaler: „Ja det er nu en bra Konge ligevel. Det er nu ikke godt at vore Konge heller."

Denne vor Konge kom under sin reise til Paris og den 18de d. m. deltog han i et selskab – en skandinavisk fest og holdt en tale hvori utaltes at paa begge sider kjølen fandtes det som vilde stille falkene mun og paa det paalelsen for gjensidig venskab. For ham var broderfalkenes vel mere end hans ord. At ikke-enighed var intet patriotisk ord. vide! hin kare! Saa nu de „sindige" laser dette sukker de, ser mod himlen. Jo, det er en bra Konge! Lad os se paa hans arbeide for broderfalkenes vel. Lad os se paa hans fortsatte arbeide!

Den 7de april 1895 siger Kongen Norges grundlov ud ikke af noget krav paa at Kongen skal være bun-det til at valge mænd til statsraad

medlemmer som tilhører Storthingets flertal eller deler det partianskuelser.

Fjerde 18de Januarprotokollen.

Kongen stiller sit private arkiv til raadighed for en svensk norskæter som der siges efter beviser for at Norge ikke er et selvstændigt rige.

Den norske Kongens tale til det norske storthing forelægges den svenske regjering til godkjendelse.

Det er en effentlig hemmelighed at jeg gaar i det saakaldte hemmelige fond hvorfra ogsaa Norge yder sit bidrag til at hæve Norge i udlandet. Den norske minister i Stockholm nægtes adgang naar regnskabet fremlægges og Kongen tier.

Da Kongen fik se at Hansen hissede rent flag paa „Fram" sa han: Havde jeg vidst det skulde Hansen faaet sidde ude af mine kjære kvinder.

Da det Stenerske ministerium gik af søgte to af dets medlemmer midlertid om Kongen personlig negtet audiencen. Da Stang var minister skrinlagde han midlertid efterdi de blev vakant i 9 maaneder og Kongen udnævnte samtlige ministre.

Saa mindes jeg om den klodige forhandling med Norge under behandlingen af legationen i Wien.

Saa her vi Storthingets anvisning om valg ifølge adressen stillet til Kongen hvor blev det af den. Sagen blev nøiet behandling i ministerielt raad.

Vi vil at Kongen er ærgjerrig hvilket vaar historie og flaadens og naar vi saa vinder gjennemførelsen og tonangivelsen saa blir det nyttigt. Naar Storthinget beslutter at militære kommando sager skal behandles af det saa nyder Kongen sanktion. Et motsvarende brev Christian Fiedler yttrer svenske artikler om Norge i udlandets presse og Kongen bør staa til.

Den norske Konge modtager i audiencen, meddeler ham sin kongelige hed og deklarerer Korporal Blom som reiser Sverige rundt og i alle offentlige huse ligge til kirker, halder kongelige og forhaanende foredrag om Norge.

Den svenske presse flyder over af raahedskt løgn og brøleri mod Norge — Kongen siger intet.

I 1895 kunde klart en diplomatisk note forhindre at den norske Konge kjørte krig mod sit norske folk — ifølge de norske forsvarsgrenes var ødelagte af ———

Hele vor politiske historie er en eneste stor Canossagang af svenske forhaanelser dels mod vor ret og dels mod Storthingets beslutninger uden at Kongen har lagt to pinder i kors for at fremme retfærdighed. Den mand reiser Europa rundt og strider af sit arbeide for brodersfolkenes vel som ligger ham saa paa hjerte. Jeg faar kvalme af at høre slikt.

Dette blad maatte være hele hundrede gang større forat rumme alle forsmædelser mod Norge som kongen helt eller delvis kunde forhindre, men han behøver kun at skrifte lidt og den norske „sindighed" falder straks hæder og siger Amen.
Endog den knijtnæve ikke politiske men af kjød, ben og blod som kongen sendte mod en bande paa Stören station i N kan ikke bringe den „norske sindighed" til vaagnehed.

. . .

Efterat ovenstaaende var skrevet begyndte jeg at spekulere paa aarsagen til al denne „sindighed" som ikke er noget andet end pesimisme og pietisme og hvad de nu hedder alle disse ~~betegnelser~~ navn som betegner den mørke, hunge aandsretning som ser djævelen i alt som ikke er et ægte religiøst bulbideransigt, med et dystert, skummelt sijn paa livet og alle foretellser.
Og jeg saa sandheden i Thambs Lykes ord at det var de smaa forhold. Tanken er stadig optat med modstræv. En idelig, opslidende kamp for livet det fysiske liv. Først fra morgen tidlig til aften sen en tanken, grubler all diplomatisk spidsfindighed og kneb tilskommegjørende spekulation om at indbringe noget til legemets underhold og ved siden heraf det endnu mere opslidende kropslige arbeide forat gjøre spekulationerne om til virkeligheid. En stadig angest for udkommet og opholdt hvad kan det andet end afføde et mørkt sind og et pesimistisk livsyn.
Ingen adspredelse, ingen forsøiende ingen aandelig løftende stund, intet af det som gjør livet lyst og let — man har ikke raad!
En idelig snuen, venden og dreien paa hver øre for at faa den til at strekke til det fysiske livs ophold. Hvad under om sindet blir mørkt under slige forhold. Hvad under, at man i slige vilkår fortrøster sig til en religiøn som siger at jo mere man lider her des bedre faar man det paa den anden side. Hvad under om man blir „sindig". Det snører hjertet sammen dette at maatte negte liv til hver impuls fordi pungen ikke tillader hjertet at handle.
Hvad under, hvis der dukker op en og anden som har et mere optimistisk livsyn, en som benekter at mennesket er idel daarlighed en som paastaar at mennesket skal glæde sig i og ved livet, som paastaar at Gud ikke har skabt os for at have os som legetøi, hvad under om denne mand blir dømt og fordømt som kan paastaa

slige tilsyneladende urimeligheder – tilsyneladende fordi sammenhængen forholdene har gjort dem urimelige.

Hvormeget skjønhed og mis- undelse er ikke følgen, hvor megen lys, liv og aandelig kraft er ikke slagget paa den mørke og hvor ondt gaar ikke vor udvikling af den samme grund.

Her er saa mangende, dersom vi

Hvorledes blir det med 17de mai i aar da? Skal vi af skjødesløshed og ligegyldighed – eiendelig lade den gaa over uden hvad?

En præst sagde engang i en prædiken: „Mine brødre! da den første mand Adam blev skabt af vandet blev han stillet op med en vog for at kjøres".

En af forsamlingen reiste sig og spurgte: „Men hvem skulde da vogne"?

„Sid ned, sid ned Sir"! sagde præsten i en streng tone, „slige spørgsmaal som dette vilde kirkegangen skjænke betydelig sjelen.

En mand der fik dårlig kirkegang ud- raabte: Ja det er dårligt nu, flesket falder og vognhjulet skjæver. hvor bør det dog?

Kjender I Christ Hamsun, en norsk forfatterinde, citerer nogle ord af hans. ------Ja, hvad var kjærligheden? Den vind der suser i træerne, nei, en gift moriet i blodet, kjærligheden var en hemmelighed som faa aldrigere kjende til at tale om. Den var som Margriten der aabner sig paa vid vag mod solens komme og den var som ene- monne, der lukker sig ned at sandsynlighed og dør ved berøring. Slig var kjærligheden. Den kunde ruinere sin mand, gjøre ham og brødremorde ham igjen; den kunde ikke en dag, en anden morgen, en hvide morgenmat- saa ukjendelig var den. Men den kunde ogsaa holde fast som uberidelig sagt og blive til dødens stund for saa vig var den. Hvorledes var da kjærligheden? O, den er en sommernat, med stjerner paa himmelen og duft paa jorden. Men hvorfor faar den yngtingen til at gaa skjulte veier og aldingen at staa paa hjørne i sit Kjøn- let. Kjærligheden gjør mennesket hjerteblik til en sophave en forkj og uforkammet hane hvori der staar himmelskjønhed og frisk sop. Faar den ikke mindste til at lukke i skumle haver og bygge sit øie til sovende vinduer. Besatter den ikke mennesket med skarphed og formørker forstandens forskrud Saaledes var kjærligheden, nei, nei, den var meget anderledes og den var som ingen anden ting i verden. Den kom en vaarnat til jorden, da en yngling saa to øine, to øine. Han stirred og saa. Han kjendte en mund da var det som to lys stod himmelen i hans hjerte, en sol der lignet mod en stjerne. Han faldt i en favn – da hørte og saa han intet mere i den hele verden.

Kjærligheden er kun to korte ord, den første lanke der sildt gjennem hans hjerne. Da han sagde blev lys, blev den kjærlighed og alt han havde skabt var saare godt og han vilde intet have ugjort derfra. Da kjærligheden blev verdens opfatter, verdens kjærlighed alle dens veie er bestrøid med blomster og blod – blomster og blod.

Redaktør
Hamsun Tallefsen

RAABET

№ 8 2den Aarg.

Organ for Fossernes samtalelag
Udkommer til hvert af lagets møder

Søndag 11de November 1900

Afmagt

Eg ser so mykje sa Wæng rettas Wæng røisast, fyr so følande mykje ligg velt hid og dit, vrangt og vrient; men eg bli rent afmægtig avdi det er so mykje.

Ser eg paa nøringslivet so er det efter gamle formar, gamal slendrian, ser eg paa politikken korkje det er i staten elder bygda so er sjølvinteressa altid i høgsete.

Begge desse styggedammar Wivast fyrdi folke er aaerWuisk og Wangsynt, aldrig tør brota med noko som er Traditionelt, som det heitar sig. Fyr folket hev no magte berre dei ein gang lerte bruke makte men det ser ut tel at det er høgt ap og langt fram dit.

Kvat er storpolitikken vores no um stunder. Ein samling mykje slugarar som berre veit ein ting og det er aa misbruke bevilgnings myndigheita si

Ner ein elder annan blir sinna og gjev partiparolen fanden med feidt paa og skrig up um styggedammen kva svares der so.

Jau da kjem der ei regla med tal med prosentar og greier so ska bevisa at alt er vol.

Rigtignok hev skatten og budsjette vakse heite det men so hev formuen og skattevnen vakse med saa og saa mange % meir end budsjette.

Paa den maaten dåivast den einslege røist og myndigheita ture paa.

Sjaa paa utredsla her i bygda

det her vakse med meiz end 4 tusend kramir paa 3 aar.
Ska skatteavnen og for mun vekse fortare end budsjette i denne bygda da maa her snart bli millionaraar.
Det ser ut slik fyr meg so det er um og gjera ja som det so og sei er upgåvaa aat all styring og berre ta niaat kvart etter so der aldrig skaa bli tala um nokan lindring – berre pina

---

Ner det no er slik, kan jo ingen undres paa at der aldrig kan bli annat end det grónaste matstræv aldrig bli tale um og tusla med noko so ligg litevetta högre end detta og karre fyr livet.
Kor kan det bli annat end smaa lighet i spursmaalet mit og dit ner um saa og sei skaa nódast rekne grynerna i suppa.

„Kvefyr" spórges i bladet „Tromsø", vilde ikkje departementet kassere Helvite. „Jau", svaras der, „fyrdi dei var rædde fan skul bli huslaus no mot vestern.

Musik.

Jeg skal höfligst tillade mig at spórge herrerne om De ikke skulde være villig til i all beskedenhed at stifte en musikforening. Jeg ved bestemt at det mangler ikke kræfter hverken til de nødvendige penger eller til at blaase naar man bare var enige.
Jeg talte ihast med Ramning Fagerlidal om tingen og han lovet vistnok at tage sig af den. Han skrev i den anledning en liste hvorpaa de skulde tegne sig som vilde forære en gave til foreningen, en gave som da senere skulde realiseres. Mere har jeg ikke hört hverken til listen eller gaverne hvordan er det nu herund.
I paavente af vedkommendes svar vil jeg indstændig bede at Fossernes sanetalelag fæster sine øine paa denne sag som den der først bör gjennemføres baade fordi den i og for sig er god i sig selv og fordi den

mere end noget andet vilde
samle ungdommen – de ældre
kanske med- og derved fremme
det vi kjender under fælles=
beroevelsen ungdomsagen
Og Fosserne kraft til at gjen
nemføre forskjelligt det har
den vist os før og da vor
og end gry at den greier dette.

28/10 – 1900

ærbødigst

H. H.

P.s.

Pas paa at ikke Bordo har tum
af os! D.s.

Til avenstaande skal svares at
listen blev udfærdiget og en hel
slump navne fik jeg men efter
en slig sammer med lang god
høst hvor folk har været overvældet
af arbeide af alle slags har jeg ikke
haft sindelag til at gaa paa
med fordringer om disse gjen-
stande hvorfor jeg har ladet
det bero til vinteren med sine
lange kvelder.

Rønning.

RAABET

№ 1 1901 3die aarg

Organ for Fossernes samtalelag
Udkommer til hvert af lagets möder.

Söndag 13 Januar 1901

Nytaarsnatten i Maalselven

Det kimede ustanselig i telefonen nytaarskveld, venner og bekjendte samsnakkede om at möde ved kirken.

Det dulige maaneskin og det prægtige före lokkede trods de tyve graders kulde, folk ud i veiene paa kirketur. En enestaaende begivenhed – hundrede aarskiftet var det jo herligt at fiere i kirken.

Allerede klokken ni begyndte bjelde klangen at lyde fra de kjörende, der i raskt trav suste forbi ~~de~~ gruppe for gruppe af gaaende; alt stevnede mod kirken fra hvis vinduer lys blinkede tog sig i det straalende maaneskin mod den blaa baggrund storartet ud.

Lidt efter lidt fyldtes bænkene i kirken og præsis kl. 11 ringede klokkerne i taarnet og forkjendte at presten kom.

Orgelets brusen og de tændte lyse kraner frembragte en höitidelighed som i forbindelse med tanken paa det ~~tid~~ nettop forestaaende aarskifte stemte sindet som til fest.

De ordinære forretninger for alteret udförtes og presten kom paa stolen.

At tilhörerne nu var spændt paa at höre talen kunde godt merkes paa de aabne ansigter og den dybe stilhed som hersked i kirken. Teksten var kort men fyndig og dyb og der var jo stof nok.

Nettop nogen storslagen tale havde vel ingen ventet men jeg antar dog at de fleste havde tænkt sig til at for denne anledning maatte man vel faa höre en saftig præken; men heri tog man vistnok feil.

Teologen staar der, og den ortodokse teologi lyder fra prækestolen som en almindelig mager söndagspræken – mat, tör uden liv og varme uden saft og klang, indvævet i en stagneret filosofi, uden streif tog til de store strömninger i ~~tiden~~ livet og i tidens bölger og uden nogen iklædning af menneskets virkelige tilværelse fortsattes og afsluttedes prækenen strengt teologisk uden

mindste

historiske fremdragninger af det afsluttede aarhundredes begivenheder.

Imidlertid var det nittende aarhundrede udrundet og det tjuende paabegyndt og jeg tænkte i dette øieblik paa om ikke teologien i dette aarhundrede maa indlemmes mere i livet og i den virkelige verden og om ikke teologerne maa skifte ham; og jeg spaar at hvis presterne fortsætter ligedan med sin forkjendelse kun af den tørre teologi gjennem det nu paabegyndte aarhundrede vil de ved slutningen – ja før – have præket kerkerne tomme og selv være overflødige for siviliserede folk.

Nu, ja, det blev slut i kerken og vi forlod den med mat stemning kjørte og gik som det da bedst høved – hjem igjen og ønsked hver andre godt nytaar, snakked om prækenen og smaat sa: Huf for en tør præken og for en tør prest!

S

Tidi

Eit aar jenge igjen. Kor flust det gekk! Ja, det er so.

Ingen jev seg stunder te sjaa paa det. Alle er uptekne av stræs og kav og slit fyr live so dei gløime tidi. Den øvelige amsutta fyr magen sluke alt det meire. Me set so aa sei livet ind fyr aa bergde livet

Berre ved kvart aarskifte er det likeso me vi stana eit lite bil akkurat so ein kjem springande upetter ein brat bakke han stansa midt i bakken sveit og anpusten etter det lange laupe og ser seg attende, men berre lite gran og saa mei at!

Tidi kan me likna med ei elv. Ho kjem fraa ei kjella so berre den kjennar so her skabt ho, ho renn med en lang og strid straum men oss tehøre ho berre ein augnablink og so gjeng ho ut i det uendelige have me kalla fortidi!

Ner me no stend her rekti i sjifte og ser ein gang attende, ein gang ~~ein gang~~ fram etter kvat ser me so?

Jau, eit brakut bilæte!

Sjaa no berre her! Der hev me kjærleiken, sjaa alle dei lukkelige foraldri alle dei sterke væne søner og døtre dei hev alet up! Der burtast burt i snippen ser og Aleksander den store og noko hilafyre han Napoleon. Her hev me misjanen og saa Armenien (Kreta) og Frankrigs felttog til Madagaskar. Saa har me det engelske bibelseskap akurat jamsies med en apiunnes kjeldar i kina. Her hev me den

privatkapitalistene og Børsen.

Her er kristendomsarbeidet og en misjonær i Sør Afrika. Gjør der kjørt hit hjørne sit han Bismarck, Gulland og Chamberlain og trakk nesten dit her om dagen. Her kjem en ut at sit vatn kva er det. Å det er berre sneille. Sneille! Kva brukes den til? Den gjer en kannar og kjasar laa. Her sit dei voldelige diamantkongane og trakk kjørtatil sit Kapi talisman og grin. Der stoar han Wilhelm og taler gjilt dei soldatane so her vore i China paa dansking. I hande hild han eit bilete laa Kristkjyrkja i Jerusalem, so han innvitte ifjor. Her skreiv ein mann fraa Indien og skriv med sit byggebrev: 1500 millionar ein aarsk og sova fer vi 8 millionar ikjen mer vi dai kva svolt.

Slik er bilete. Mannsette likna ovan i snøkrivna kor der er kasta ein stor stein kjørt.

Vanta me as ein og sa fram eller ja, so er det svart. Men so kjem håpe dette pare hvaper so gjer at me kan liva paa gjorde. Me trøstar det skal gjenge gott fjordi me hvaper det og so sigla me tillitsfuld ind i dette ovjarkes ukjende so me kalla framtidi.

Det as — ass ialfall som trør paa det gode sin sigervinning arbeida og synes framgang fjyr sin ving: Fredarki og dermed fjyr Boarane!

Kvorfra?

Kvorfra kommer den, denne mørke sindsstemning, dette svarte syn paa livet og alle livets foreteelser? Jo, fra de tvo nye forhold. Denne idrige, sunne og vandre og dreime paa overne denne sure og idrige kamp for tilværelsen forkrøpler livet og sindet. Enhver edelmodig impuls man nyttes liv fordi pengene ikke tillader, hjerket at banke.

Som en maskine gaar man fra vuggen til graven i de samme omgivelser, de samme og igjen og op igjen, ingen udvikling intet sam for en stakkel stund kan bringe en til at glemme sine bekymringer, bringe lidt lys og liv og tro paa livet.

Livet fortærer dagen og troen, der er saa lidet af det som gir lauken vinger. Saa lidet er gjort for at bringe aandslivet og indre sjælskraften; men alt er de ytre forholds skyld.

Dog ikke alene: Der mangler ogsaa vilje. Og viljen mangler fordi man er pessimistisk. Generation efter generation her livet i disse trange forhold til man tror ikke mer paa pessimisten og tror at livet er andet og efterkommer andet. Man har saa at sige indøvet det

med modermelken og der skal
en voldig kraftudfoldelse til forat
hidføre en forandring.
Dog tiden forandres og vi med den!
Jeg sætter mit haab til den stedse
rigere og billigere litteratur at
den tilslut vil dræbe dette svarte
pessimistiske syn paa livet at
vi kun er til i denne verden forat
være slaver og lastdyr.

Mark Twains: Det nittende aar
hundredes velkomsthilsen til de tyvende:
„Jeg bringer Dem den statelige ma
trane Civilisationen paa tilbage
reise fra rovertogter til China
Sydafrika og Filipinerne, tilsmudset
og vandret med sjælen fuld af
nederdrægtighed, lommerne fulde
af bytte og munden fuld af hyk
kelske talemsader. Giv hende
sæbe og haandklæde men skjul
speilet

№ 1
3die aarg.

RAABET.

1902.

№ 1
3die aarg.

Organ for Fossvens ungdomslag.
Udkommer lit hvert af lagets møder.

Søndag 23de Februar 1902

Den skjøgeste fortelling jeg paa længe har hørt i nogen avis (Fra Stavanger Aftenblad) var om den salige afdøde arbeidsmand, som under sine anstrengelser for at skaffe arbeide kom lit Postvidet Julaften just som den fine verden gik i domkirken for at overvære julaftensgudstjenesten.

Hans klæder var luslitte, kanske der ogsaa var hul paa dem, han havde daarlige sko kun brotøfler, kanske han ikke var barberet og vasket den sidste tid; men for en som gaar om og søger arbeide, med en lom mave og tilsvarende pengepung er baiettet det man sidst banker paa. Forøvrigt var han ordentlig; ikke drikfeldig, gjorde ingen forbrød, men gik stille sin vei og i hans øie saa domkirken hvor allerede folk strømmet ind.

Vor salige saa paa sig selv, derfra paa den monumentale bygning og saa paa folket som gik derind. Han havde jo i sine barndomsaar hørt at kirken skulde være helligt, for sociale bånd ophævet sted, kundskaber om frelsen var jo ligesaavel til en lappet bukse som til de andre. Og saa var der varmt og stille inde, hvilket kan ved ogsaa for en liden stund, hvilket kan ved mere for hvem — end og han gik ind. Ubemærket og beskeden stillet han sig indunder tårnet og satte sig der ret indunder. En stund gik han sidde men ikke længe saa kommer to af kirkens tjenere bort i ham en paa hver side og beder ham at der kunde ikke han at blive i det anstrøg. Og paaer dør med ham! Derfor ligesaa for beskrivelsen af at saa kristelig, moderne bedehus, at saa ogsaa intetsigende kaldes en slaar ialfald jeg umuligt mogler løs, forstaar jeg ikke ved hvor jeg skal begynde. Det er som man ved en kost vilde fjerne polens sne i havet.

En ting er klart at slige kunde kan finde sted i en statskirke, i en folkekirke vilde det være en umulighed. Saa skam sandelig er i praksis den (teori) lære fornegtet hvorpaa hele denne vanvittige statskirkeinstitution hviler. Se, der har vi grossisten, børs-spekulanten, som igaar ved et driftigt kjøp vandt en halv million paa børsen — vandt den ved af fattiges lommer og altsaa skal en halv million

hvitel tjæri salte ham istand til at klade sig fint og efter sidste mode, med glas i øiet, spadserstok i haanden og lauhed i hodet som Hjørgeon siger. Der kommer hjøgen som forrige mal søgte sit legnie en times tid til bör tjænen for en dåi betaleng og kunde derfor gaa paa modeudstillingen og bli gjort om til menneske ialfald udvortes. De gaar med hörvist hode fremmest i kirken de har han jo penne klor og hvor jordes andet her. Der staar kamprovsten arvtagaren efter inkvisitionen og pine kamtens appfindere og preker en kjærlighed han aldrig endog har kunnet at praktisere en milliondel af, en forsagdighed kan til hverdags kespatter en tro han aldrig har eiet, et alvor som er paahengt for seendig med kappen og krauen, der gjör ham til civilisationens utgave af profetternes medlidenmand.

Forfyld dig et øieblik i dette uverdige komediespil og du vil faa motbydelighed derfor.

Tro paa Gud, et dødt bjerke, kjærlighed til medmennesker kan ikke studeres til paa universitetet, kan ikke fremmes ved dep argumentale anvendelser ved paragrafer, resolutioner og forordninger og dag ved dag vi at den institution, der har vor moral i varetag og er vore forgangsmand i det gode er bedinget af et regjeringsdekrement med det kongelige kjøn paa som det dreiegrundtvigianske uniform der skal sikre den autoritet for alle tider.

Saadan er statskirken. Hvad under om dens liv i praksis blir derefter. Hvad under om vor folkelige arbeidslyst blir slunk paa dør fordi han paa en haderlig maate vieds forskaffe sig en træl.

Stillingen

Hvor forunderlig er vor ikke den politiske stilling her i landet paa vei til at bli ja, men hvis vi til landets presse kan jeg gjerne sige forandringen er fuldkjørtet; et stort skyg fremmer er utvivlsomt nøget.

Lad os se litt herpaa.

Fordi at landet mangler en representativ avis, idet „Tranes Skydsblad" ikke længer fylder sin plads som sandan, startes Tranes andre venstreforening. Tranes som allerede er venstres organ i Tranes amt og fylder sin plads noksaa godt. Saa kommer Eriksen Folkevognen og dermed kommer vi paa forandringen.

Eriksen er ikke alene denne fra sit første stærke talemand i landet men et godt skjøtte talemand venstres blad Tranes er imidlertid venstres hovedtalsmands værk

fiende, og den populæretet som venstres blad har vundet ved at gjøre frandt mod Eriksen, den har det vundet for den væsentligste del hos høire. Det er jo ganske naturligt. Den berømte proses var ved nærmere eftersyn intet andet end et led i den store sosialpolitiske kamp å samfundet, det følte alle, derfor blev partierne (for de kæmpende) uvilkaarlig rekruteret fra de to politiske leire. Eriksen starter straks sin avis. Hvorfor? Fordi den bestaaende venstrepresse ligesom venstres nuværende politik er forkastelig og forsumpet — udbrændt, og deri har han fuld ret. Fordi han selv vil paa storthinget siger andre. Hvad motivet end er saa ved vi dog at naar en slig fremstaaende aand lægger sig i sælen selv om egoismen er den hemmelige drivfjær, saa vil det paaskjende udviklingen derved at det aabner ämne — vekker den sovende masse til en tankeanstrengelse der ikke blir uden resultater for demokratiet.

Jeg siger ikke dette for at paavirke hverken i den ene eller anden retning men ved at tænke paa det kan man ikke undgaa at bli opmærksom paa det efter norsk langmodighed ganske interessante forhold i politik som det nu er kommet til hos os og som vi kan faa i følgende sum:

Venstres presse med venstres største talsmand med sit nye blad der er akkurat saa radikalt som enkelte af de folk der af de saakaldte „sindige" før er bleven betragtet som nogle jyplinger man ikke behøvde at tage notis af.

Paa grund af sin holdning er venstres blad særlig populær blandt høire. Folket er kommen i bevægelse. Foruden de to gamle partier er der to nye forsaavidt at venstre er delt i to: de „sindige" som er mod Eriksen og de radikale som er med ham.

Enten buldret da skal føre til et stort politisk gremskrit eller det skal ende i skuffelse derved at Eriksen drukner i Companjesprutten faar da fremtiden vise.

En ting er imidlertid sikkert at buldret blir ikke uden sin store virkning paa de unge som holder paa at modtage sine indtryk og forme sine politiske idealer; thi vi maa huske at alle er børn af sin tid at deres aandelige menneske dannes efter de store strømninger i tiden og i dette tilfælde vil det sige saa meget som saa: at den kommende generation blir mindre „sindig".

Pila!

RAABET

№ 3 3die aarg.

Organ for Fossernes samtaleforening
Udkommer til hvert af togets møder

Søndag 25 marts 1900

Hvis hele verden ser med foragt paa den høit siviliserede og kristelige engelske rövers operationer i blod og taarer i Sydafrika, kunde det kanske være tid til at anstille en del betraktninger over den saakaldte kultur. Hvilket menneske maa da ikke indrømme, saasant han ikke er hildet i vildfarelse eller lever paa forudfattede indbildninger, at mennesket endnu befinder sig paa et temmelig lavt trin af udviklingen. Et saa lavt trin, at jeg er temmelig uvis om jeg skal betegne menneskeheden som siviliseret.

Visterk medgives at dette man kalder den offentlige mening eller den offentlige samvittighed protesterer tidt og ofte, folkenes følelser opröres over lidderligheden, men det indskrænker sig kun til sympathi for den undertrykte part, til tale og skrift, men mere blir det heller ikke. Hvorfor? Fordi menneskeheden trods om høie kultur dog er slaver af regjeringerne, kongerne og keiserne og dette er udelukkende hedninger. Individets ret og lidelse gjelder intet i storpolitikken, moralen er en latterlighed og forbrydelser er der midlet samtidig som det skaffer forbryderen laurbær og ordenstegn. De af vore nutidsmennesker som følger nogenlunde med sin tid vil huske de saakaldte stormagters elendige holdning under rædslerne i Armenien og paa Kreta, Spaniens hushaldning paa Kuba, han vil tænke paa de 40 krige i 60 aar som England har haldt forat sivilisere hedninger: det vil sige: Forat slagte hedningerne og tage deres formue.

Ovenpaa alt dette kommer saa den persalige forbrydelse der er i den grad forfærdelig, at de forbrydelser som den borgerlige lov dommer og straffer ikke er andet end uskyldige bareistreger selv Jak the ripper mod dette.

Forat faa frem hvad jeg mener lad mig fortelle en begivenhed fra det franske rövertog til Madagaskar i 97. en begivenhed som verden hidtil ikke har vist om og som störsteparten endnu ikke ved om.

Nar franskmandene skiede adskaa
aaled og la Watzgaaker fra de ind-
fødte.

Da den franske General der paa den
Gallieni hitte kom, havde bedøkket
sig med heder og ordenstegn ud at
underhvinge den virkelige skamme
Havaerne vilde han ogsaa give sin
Stabschef, major Gerard anledning
til at samle sine kræfter og sende
paa denne aaled forat underhvinge
Sakalaverne. Gerard drog afsted
med 1000 Afrikanske soldater. Til
at bære og trække alt kras for sig
samlede han sammen til kjøbs
ikkesbrugte (indfødte) slaakkarer der aldrig
havde været med paa slige tog
arbeide. Disse blev behandlet slig
at 2000 af dem døde underveis.
Da man nærmede sig Sakalaverlan
det mødte en fransk kanonbaad
paa ekspeditionen og en kjøbmand
Blok sendtes afsted sammen med
en hr. Samat, medens mand med
dampskibslinjen afsted til hoved
staden Analeis forat underhandle
med Sakalaverens høvding Tsiov.
Samat og kongen var gamle ven-
ner og de to franskmænd blev mod
taget med ærbødighed og jærtlig-
heder og Tsiov gik ind paa godvillig
at underkaste sig Frankrige og give
Gerard og hans mænd den kjølede
modtagelse. Saa paa Blok og Samat
den 29de August 97 kom at Gerard
med sine krigere er kom to timers
vei fra kjøbstaden og de skjøder sig aftes
med den glade tanke at kongen vil
overgive sig godvillig. Men Gerard vil
knuse kæmpe paa dem. Tværimod
gav han Blok kort og godt ordre til
at deltage i en storm paa kjøbstaden næste
morgen. Straks efter ankom Sakalaver
høvdingen Tsiov personlig til leiren
og bad om at hilse paa Gerard men
denne svarede at han selv skjøndte hvilke
sine befalinger til hovedstaden og
Tsiov maatte gaa med uforrettet sag.
Ved daggry overfaldt Gerard med sine
ville sorte krigere den sovende kjøbstad, som
altsaa godvillig havde overgivet sig men
Gerard maatte slagte alters hvor han
ikke forfremmet som tapper krigers.
Soldaterne havde ordre til kun at dræbe
mændene men ordren holdtes ikke;
kvinder og børn spardes. Samat
havde efterladt sine døtre og sorte
kjøbere i kjøbstaden: ogsaa disse blev ned
skudt. Da dagen kom var hele
gaden fyldt af 5000 nøgne
lig. Mange af franskmændene, som
de kom hjem med til kanonbaaden var
næsten vanvittig af skam over den
uhørte nidingsdaad. Gerard mente
ikke en eneste mand til Sakalaverne
gjorde jo ikke modstand, de havde jo
overgivet sig. Gerard selv raserer hen
saaledes: „Kong Tsiov hans ministre
og 3 høvdinger dræbte under kampen
300 mand i vore hænder som fanger."

Bagefter anstrengte man sig for at sikre sig Lauvik af de europæiske vidner til afskyeligheterne: Hr. Lauvik erholdt Arrestgjemmets Nøgle og over Berørte officerer og underofficerer regnede det med penger, ordener, udmærkelser og avancementer. Majoren selv blev forflyttet til Oberstlöitnant. Saa rejste de hjem til Frankrige og blev fejret som de Helte, der havde underkuet mange de afrikanske Høvdingekonger.

En Skibsdag paa den Middelhavsø de Kannibaer kunde for sin samvittighed ikke længere lide mere har nu afskrevet Djævelen.

Hvem taller alle de lignende dramaer i den europæiske Erobringsgalskab af alle nationer. Saa kan man lettelig vinde sig de to lyske provinser gjøver nover Leist og Peters's forfærdelige gjerninger som var saa skrækkelige at man kun med største forsigtighed kan skrive deraom og saa den kunstig dannelse som Kaiser Wilhelm afsatte hvor han brugte og bevæg dannerne til at prikkende skærk sne efterat den offentlige mening havde anklaget dem og saa kan man da tale videre om den europæiske civilisation.

En skolegut skulde fortelle sine kammerater hvilke fremskritt hans søster havde gjort i den ædle tonekunst og sa: "Ho Kristina har no skulla i D.N.G. og begynt i Almakka no"!

En ny sygdom
Opfostberen

Nu da Videnskaben gjør enorme fremskritt skulde man tjenes at man snart var herre over sygdom. Men det er nødvendig ind som om disses tal formeres. I hvertfald har vi fået en ny. Omendskjønt den ikke er farlig for livet er den dog saa meget mere for nervene.

Den nye sot kaldes Opfostberen det videnskabelige latinske navn hidrører Opfostrum fabrikum.

Sygdommen yttrer sig ved viede paa kasserier om Natten at forfølge ved aabningen i Opfostrum. Den sparer ingen, men angriber alle aldre og alle kjøn.

Den nærmeste følge af feberen er at man ser folk dror afsted i flokke mand og kvinder, halte, blinde og krøblinger til kasernes Veldædighed i Opfostrum for at tiltage sig formue.

Man faar intet arbeide. Gaar man der nogle dage og frygter kammer hjem igjen. Saa begynder fantasierne igjen. Afsted igjen og hjem igjen. Den ene lover ikke af den anden sygdommen forbyder det.

Penge ligger forbrugt rede og vandkjedet, forbrugets navn er den mest sandt kjede til økonomisk velbefindende.

Nu man man øse alt for at kunne "gjøre slutt"

Ungdommen er haordest angreben
Jeg traf forleden en ungguet som var
meget sjeg af Ofotfeber han talte i
vildelse og så: Eg ska reise og bli med
i storakorten hans Erik eg. Der ska
vore tusend mand i den akorten.
Heller saa ska eg reise og bli „restratör"
paa hotelle hos Erik"
Denne Erik havde sat op et bordhus
med nogle værelser og ved en feiltagelse
var saa huset i ynglingens forestelling
kommet ind ~~k~~ under kategorien
hotel.
Man maatte for de angrebnes skyld
~~snart~~ ånske en snarlig bedring.

№ 2 RAABET 3 aarg

Organ for Fossernes samtalelag.
Udkommer til hvert af lagets möder
1902

Søndag 13de april 1902

Telegram.

Forsaavidt amskrevne gudstjenste ønskes afholdt paa en søndag til sædvanlig tid maa vedkommende søndags tekster benyttes og det almindelige ritual befølges. I saafald tilligger afgjørelsen tilsynet. Ønskes gudstjenste som væsentlig afviger fra den almindelige form maa motiveret andragende tedsaget af tilsynets erklæring indsendes til departementet gjennem de gestlige myndigheder.

Kirkedepartementet

Saadan svarer bestyrelsen for den store babyloniske skjøge paa et andragende vil udredet til de mindste detaljer.

Kan man tænke sig et større monstrum end statskirken.

Er ikke det norske venstre i ikke liden grad lig en der gjør selvmord. I aarevis er vi skreget ørene fulde af venstres fredspolitik og den fredsregjering som er en direkte følge af majoriteten men naar man kommer til stykket vover ikke fredsministeren at aben kirkedøren for fremme af den kristelige fredspolitik som han selv bekjender sig til.

Og hvor meget er venstre at und skylde, som ikke forstaar – ikke vil forstaa nødvendigheden af at skaffe et kultiveret folk denne middelalderske humbug fra livet.

Skal ikke samtalelagets medlemmer efter dette gjøre sig mig om at melde sig ud af kirken. Det er ikke nu længer anset for at være noget syndigt eller umoralskt hvorved man medkalder gudernes udelje mod sig som for nogle aar siden.

Vi har jo talt om hvorledes vi skulde bli kvidt Celius og det var jo den gang fremstillet saa at man ikke skulde kunde melde sig ud med nogen fordel men dette har jo vist sig at være [illegible]

Nu faar vi begynde. Vi har talt om frihed; men ved ikke mer hvad frihed er end en tyrk eller russer.

Hvis der da slet ikke er nogen anden maade at kvarke dyret paa saa faar vi gribe til indmeldelsesmidlet.

Trosteslöst er det at være medlem af denne kirke som aldrig levner rum for en eneste kultur tanke, aldrig har nogen aand, bare fortörket magtbegjær og embedsmæssighed, kalde former og döde bogstaver hvorpaa kirkens betjente, de saakaldte prester ligger paa svim, iden mindste spor af livsgnist hverken i den ene eller anden retning naar undtages at pleie en unaturligs stor mave.

Altsaa ud af statskerken! Væk fra den babyloniske skjøge!

№ 1 4de aarg. RAABET. 1904 № 1 4de aarg.

Organ for Fossernes samtalelag
Udkommer til hvert af lagets møder.

Søndag 24de Januar 1904

Krig.

Atter igjen staar verden overfor et af disse voldsomme vulkanske udbrud i menneskeheden, en af disse forfærdelige muligheder som sætter et stort blodigt blad i historien ved siden af alle dem som historien har saa uendelig nok af før og som udgjør mørkepæle paa menneskehedens vei gjennem udviklingen.

Men tanken paa denne krig blir absurd derved at det er „fredskeiseren" som nu skal krige.

Jeg saa i et telegram forleden at han i et rigsraad med stor heftighed udbrød idet han reiste sig fra bordet: „Er jeg keiser i Rusland eller er jeg ikke? Kan jeg ikke faa behalde mit navn „fredskeiseren"?

Sandheden af telegrammet kan vi ikke indestaa for men usansynlig er det ikke. Vi skal erindre at Rusland er et stykke af middelalderen i nutiden; et land styret efter prinsiper der tilhørte Europas mørkeste periode, med et almægtigt adelsskab, som eier alle rettigheder og alle betingelser og et et folk i evig tvang og trældom hvoraf det aldrig kan reise sig, fordi den mekthavende adel altid sørger for at berøve det muligheden herfor.

Et rige hvilende paa erobringsprinsipet for altid ved nye landanneroder at skaffe plads for det stadig stigende antal adelsmændssønner som skal forskaffes embeds levebrød; et land hvor den fri konkurrence og eiendomsretten kun kjendes af indsmuglede skrifter, hvor folket systematisk er stængt ude fra oplysningens velsignelser, hvor et forbrydersk og presteskab gjennem aarhundredes løgn, kneb og tvang har folkets tro i sine nøver, i et sligt rige, styrt efter adelskabets traditionelle rettigheder ved press paa den som i navnet har udelsen, i et sligt land kan man saa godt forstaa at keiseren kan komme slemt deran om han i sit brigt lig Nikolai huser tilbøieligheder der ikke huer øieblikkets magthavere og den er derfor ikke usansynlig den ijtring telegrammet tillæger ham.

Vi skal derfor ikke i første række

lægge skylden for krigen paa kei-
seren amenskjøndt han ingenlunde
er undskyldt – men paa den tone
angivende adel som i valg af midler
aldrig kjender grænser.

Cantraparten: Japan, dette for-
underlige ørige i Østasien, der
paa nogle faa aar ligesom paa
et guddommeligt magtbud er
trylletes frem paa verdens store arne for
at spille en meget vigtig rolle i
begivenhedernes gang – Japan,
nutidens gaade og de fremtidige
historieforskeres forbauselse ønsker
vi seirens evige laurbærkrans.

. . .

Siden dette var skrevet er meget
vand gaaet i havet. Den skrækkelige
mulighed er bleven til virkelighed
Millioner og atter millioner kroners
værdi er ødelagt for altid, mange
uskyldige mennesker har allerede
fundet døden – hvormange ved
ingen. Telegrammerne lyver, korre-
spondenterne lyver, generaler og
admiraler lyver – for sandheden
skal ikke siges. Verden er i uvis-
hed om enkeltheder men en ting ved
verden og det er at det er kun for-
spillet til det store drama som
hidtil er spillet og vi imødeser
med indre gru hvad der videre
skal ske.

Imidlertid griber vi os i at
ønske russlands grundige neder-
lag og vi tror at saa vil ske fordi
guddommen har ikke annuleret
udviklingens lov.

. . .

Disse betraktninger brenger mig
til at se tidt paa verden i dens
helhed og jeg maa falde i en dyb for un-
dring over hvor meget mennesket
trods sin omskrydte kultur inda
har tilfælles med dyret naar det
gjelder om at erobre livsgoderne for
sig og sine thi da pleier den menne-
skelige begjærlighed ingen grænse kjende.

Jeg skal indrømme at meget eller
næsten alt af dette bulder har vi
fordi samfundet ikke kan blive enig
med sig selv om at ophøre med uræt-
færdigheden d.v.s. lægge samfundet
over paa andet fundament end
kapitalen, hvorfra alt det, som vi
instinktsmæssig sætter i forbindelse
med Helvede kommer ~~fra~~

Saa underlig det kan høres saa
har kulturkampen i Frankrige
akkurat samme maal som kampen
mod trusterne i Amerika, den
politiske røre i Norge, kort alle
rører, saa har det det maal at
kuble kapitalmagten og dens
djævelske greb om menneskehedens
strube.

Dette greb ophører ikke før hele
det gamle samfund omstyrtes
akkurat som mand kveller om
~~[illegible]~~ i fossen indholdet af en

bätte der er gaaet i forraadvelse og skyller bätten bagefter og saa tygger op et samfund hvor et sligt greb er udelukket.

. . .

Naar jeg ser paa denne kamp forsaavidt den angaar mit eget fædreland saa er det her samme i verden ellers: En og anden personlighed vil fordi han besidder de dertil nödvendige evner spille en fremtrædende og bemærkelsesværdig rolle. En slig er Eriksen. Alle vidste nok han var „god kar" men at han var en saadan liden Luther var det de faaeste som skjändte.

Hvor maa man ikke være taknemelig mod denne mand naar man ser ham med alt det som er formaaende i samfundet mod sig, bjæffende som sinte hunde og med det inderligste begjær efter at kunse sandsigerne, rive ham istykker.

Han uddeler slag til häire og venstre, verger sig for alt, han skal vandre slig at det er uangribeligt, forsvare sin sag mod alle mulige slags angreb og bevise det bestaaendes elendighed, han skal være alt, gjøre alt, han skal ha den tro som flytter bjerge han skal ikke beskjænne vore forhaabninger — og han greier det, det er det store ved tingen han greier det slig at gamle, gamle Norge forundrer sig fra Nessel til Kap.

. . .

Mens vi er paa disse fælter faar vi se lidt paa thinget og dets snak. Venstres snakkesalighed var verdens berämt, men skal häires de blive saa meget mere berämt som den er stor og dum og indholdslös til da maa man ogsaa læse Norges Storthings tidende paa Mars og Jupiter.

De samme udvandede, flade talemåter op og op igjen er sørkjen det. Og det er rimelig. Næst efter häires feltherrer, overklasseridderne hvis formaal det er ved pent snak at dysse de vaagende i söen saa har häire en hel del daarlige faalk gamle lægpredikanter som aldrig har optraadt som andet og vis hele grundsyn ligger langt bag i tiden i forsmoret pietisme disse danner da et sikkert og solid omend ~~tidet~~ for vor tidsalder lidet værdigt akompagnement til overklasseridderne opsang.

Det eneste opfriskende er naar Eriksen af og til dukker op og lige som kaster en ~~kanaan~~ kanankiglet i suppefatet til de sammensvorne.

. . .

Denne snakkesalighed har givet

„Korsaren" følgende i mundene:
Nyt patent til dalldrangen
fremme.

En forhenværende stortingsmand fra Bergen er for tiden beskjæftiget med fuldførelsen af et patent som her i Norge vil faa epokegjørende betydning.

Den talentfulde opfinder har faaet den gode idee at ansætte det norske stortingsmak som paa grund af sin fede karakter skulde have en ganske nærende gehalt, i levende vardier. Ved undersøgelse ad kemisk vei har det vist sig at en norsk stortingsmands tale bestaar af 2% fedt 1% kvælstof og 97% vand.

Nu er det opfinderens plan at samle al tale i store fonografer med dertil indrettede voksplader. Naar disse voksplader ripstes med spiritus i overensstemmelse med loven om brændevin, fremkommer et resultat ligt ±0. Men drikker man op spiritusen og ser saa paa voksen gjennem forstørrelsesglas vil man finde en række fedtstofholdige atomer der præpareret med svovlvandstof vil give en vel ansendelig gjødsel til fremme af det norske jordbrug.

Der drives fortiden forsøg med toldskriver Lund, hvis ordforraad er ansat i 2½ tons stortingsmøk der betydelig skal avergaa. Tamesfosfat i kvælstofhaldighed.

Tankesprog.

Den funkrom du skal betale til bage er dobbelt saa drijg som den du lovnte.

Naar det gjelder at tamme tidelsesb øgeret er enhver afhandsmand.

RAABET

№ 20 1/de årg.

Organ for „Fossernes" samtablag
Udkommer til hvert af lagets mødn.

Søndag den 11te Decemb. 1904

Menneskeheden!

Tænk paa det! Hvilket forunderligt selvmodsigelsens tegn i det forunderlig harmoniske univers forøvrigt. Dette menneske som dog – er det sagt os – har gudsbilledet, har aldrig vær= et stjert og jeg vover tro at det heller aldrig kommer til at stjeres af logikkens lov.

Menneskene er de eneste dyr i skabervarket som halder fredstaler mellem akterne i de store slagsmaal, kun de benytter hilsningsformularer, gratulationer og lykønskninger som de intet mener med, prester og predikanter formaner de andre i ting som de paa sæt og vis ikke vil vide af selv – i praksis vel at merke, som lyver naar de prædiker fordi de selv ikke lever derefter, lyver naar de formaner, lyver naar de refser. Menigheden ved ligesaa godt at presten og predikanten lyver som den ved at to × to = fire og dog affektere den samme menighed stor orbødighed for presten, anser ham som et lidt høiere menneske, gir ham overdreven løn og gjøder ham fed som et kvæg der skal paa markedet forattringe sin eier mange penger. Menighedslemmerne bander presten bug, men lægger dog stadig paa den.

Deres velgjørenhedstrang søger sig virkefelt og objekt i forskjellige lande paa den modsatte side af jordkuglen, mens deres egne brødre og søstre lever af poteter og sirup, har rakitis i knoglerne og dør i ung alder af tuberkulose, og deres saakaldte samfund er er en hule fyldt med laster og forbrydelser.

Staten udsuger paa det ubarmhjertigste borgerne – det vil sige sig selv; borgerne søger ved hver given leilighed af hjertens lyst at snyte staten – det vil sige sig selv –.

Staten – samfundet – d.v.s. borgerne selv, bruger størsteparten af sine sort erhvervede skillinger til anskaffelse af redskaber hvormed

de paa en betvindt og raffineret
maade kan slaa sig selv ihjel
og presterne, der som regel er
de eneste der slipper nogenlunde
fra slagteriet — sandsynligvis
fordi de er de unyttigste — takker
Gud fordi vi mennesker er dum
nok til at indrette tingene saa
bakvendt.

Den som arbeider faar intet
han sulter og frysser, den som
intet udretter, men er snabbet
udrgaaende, hensynslos og frak
og uden skrupler i valget af
midler naar han skal udsuge
de som arbeider — han har det
godt og lever godt. Den som slaar
en mand ihjel er en morder og
dømmes som saadan, den der
dræber tusinder er en helt og
og belønnes med titler, ordener
og penger — besynges i vers og
prosa. Den der stjæler en krone
er en tyv — umægtelig; men den
der røver en million og tar brø
det fra tusinders munde fører en
ogtet mands tilværelse som
bankør, børsspekulandt eller
grossérer.

De saakaldte kristne kan
umulig enes. De disputerer
og argumenterer, forvrænger
og forkjætrer hinanden. Ale
bekræfter at Per er ingen troende
thi han bendyter daabsvandets
gjenfødende kraft. Nils raaber
sit ve over ~~sit ve~~ Anund det
fortabelsens barn, som ikke tror
helvedestraffens evigtud. Den
ene raaber bare paa den frie
naade, den anden vil ogsaa ha
loven med.

Et utal af sekter og menigheder
som alle afskyr hinanden; de
kan ikke samles i det samme
gudshus, ikke arbeide i de som
me velgjørenhedsindretninger men
maa ha alt separeret.

De taler alle med den samme
selvelsesfulde skraasikkerhed an
ting som ingen af dem forstaar,
og daserer sine forskjellige lære
sætninger med den samme
selvfølgelige ufeilbarhed, men
alle tror de paa den samme Gud
læser alle den samme bibel,
barikaderer sig alle mod den
samme djævel og skal til
slut alle til dem samme him
mel

Saadan kunde man fortsæt
i det uendelige saalænge der var
en eneste side igjen i den hele
menneskelige tilværelse kunde
man vedbli og pege paa den rent
morderiske selvmodsigelse.

Saadan har det været og vil vel
vedblive at være indtil mennes-
ket vaagner af sin søvn og for
alvor søger hvad der er sandhed.

Hele den menneskelige historie er ikke andet end en beskrivelse over de forskjellige former denne selvmodsigelse har antat til de forskjellige tider. I vor tid dræber man sig med maskinkanoner, granater og kamler paa mange hundrede meters afstand; i gamle dage gjorde man det ved at stikke derlige konstruerede gjenstande i maven paa hverandre. Før skjød man paa den maade at man slog mandem ihjel og beg hvad man fandt; idag skjøder man ved hjelp af kanoner, fallitter, børser, renter og mere slikt. Formen er forskjellig, men motivet og resultatet det samme og selvmodsigelsen lige stor.

Hvad mening er der saa i livet?

Findes der et hovedmiddel og hvilket er det?

Det stod paa Stiklestad fjelka kjæmpe
Den gamle og so den unge kjæmpe
Det so hadde vore mot det so skjæmt
Det so skjæmt reiser mot det so skjæmt

Men so er sagt at ein gamla kar
For Folesen merkel hans Olaf kar
og denna For merkjesmann skiljer ne

so lenge i Norge merkjes menn finnast.

Jo, det staar saa og saadt

er det men disse tro og ærlige og hæderlige folk synes saadt at være en saga bedt. Den synende Drømmer det herrens aar 1907 fik vi alder et godt bevis paa at Tor Folesen ikke har mange ælinger i Norge.

Ordføreren vaget ikke sig mindig at være et ildmerket brækpapir at lægge paa de utgjerrige og egoistiske store verdslot, forat paa denne kil at sjarkke og — den sprak ogsaa og det med et veldigt brag. Af al den materie som samlet sig var det tydeligt at publikum mere end noget andet er blevet kit et kjøkkommet agitationsfelt for saa vidtig bedrivne kjøkkegjøgleri.

Ligesaa paa Stiklestad stod kun den gamle og den unge kjæmpe mod hinanden. Den unge havde vist sin herlighed ved to store fjæl — et hvert hjæk, kun mit ved ordføreralget skjedde det ikke, men kun fordi det havde forrodere

Martin Mortensen tilgiv paa man vil nødvendigt kaste med sjenkeren ænnu klodeland over; kli han havde ikke bedre vel, stakkar!

J. A. Helgesen handlet i fuldkommen overensstemmelse med sig selv; kli han har aldrig haft noget formaa er aandelig set af disse skabninger som lever kaadt i kjæften og vandt antar alle mindige skikkelser efter

de ydre omstændigheder, han antar alle skikkelser fra en slange eller elefant til en proffesors. Han er konservativ og radikal i samme aandedræt og ved valg lyser der af ham i alle farver (regulæres) paa en gang, da kan han tie en aande saa let som en sommerfugl til en anden puste som en gränlandskval. At denne tusenkunstner og akrobat ikke var god at beregne siger sig selv.

Hr Mortensen Rognmo har saa høie begreber om sin slægts opholdelse at alle andre hensyn maa vige for den. Man tænke sig blott den vanskelige stilling hvori han var.

Sosialist og partiman, radikal paa sin hals med mange udtalelser tidligere om at Myre nu burde være fordig med samt hele venstreslænget. Og — ak og ve — saa kommer i det fjerne en liden stjerne op, der for en tokommelig beskuer kunde give haab om en slægtskombination. I hans indre raser allerede kampen mellem hans politiske overbevisning og de ekonomiske interesser som er forbunden med en eventuel ~~slægts~~ inklination mellem de unge, det sidste seirer og manden ofrer sig for om mulig derved at bane vei for gutten til hæder og berømmelse. Jeg har tænkt ubyre meget paa hvad Myre i sit stille sind tænker om det offer. Vil han gi sit samtykke bare for at være ordfører. Jeg vor det ikke!

Om Troosdal er ikke andet at sige end at han for engangs skyld har vist sin sande karakter. Han tabte bare masken et øieblik og det var meget godt thi jeg vor det vilde være ~~meget~~ sørdeles ~~godt~~ goonligt baade for sagen, partiet og bygden om man fik tilstrækkelig forstaaelse af hvilke ubegrifselige lave motiver denne mand ledes af, hvor falsk han er og hvor liden rolle sagen spiller sammenlignet med hans personlige interesser.

Den som forbauset mig var J. Evenstad. Jeg har kjendt ham som en hæderlig og bra mand. Det maa være bygdepolitikken som har spillet ind for ham.

Efter denne oversigt skulde det sijnes ganske begribeligt at det maatte gaa saa.

Til det gode vilde det fjene ifald arbeiderpartiet i tighed med andre partier ikke var saa godtroende men strængere i sin dom, at man ikke saa meget hørte og saa efter den største begavelse, men den ærligste. Thi en stor begavelse som gjør alt til egen fordel er de farligste for partiet.

gjennem det stille gaar veien til stjerneene og hvis parkiet har lærdom af skade, udskiller alle daarlige elementer saa vil dette valg tjene til nytte.

En ting er sikkert og det er at naar folkeviljen har saa andt for at fremmes er det fordi man ikke nok gransker sine tillidsmænd, ikke er skeptisk nok ligeoverfor dem

---

Søndagsbetraktninger

Far læste teksten som vanligt. I epistelen stod: Fra den der intet har skal der tages og gives til dem som har. Luthers forklaring, husk er jeg ikke bryr mig heller ikke om den. Hvad jeg nærmest vil pege paa er den forbryderiske maade hvorpaa kapitalesterne ved hjelp af presterne har forstaaet at tage ogsaa dette ord til sin anvendelse.

Presterne fortolker det som en befaling fra Vorherre, saaledes skal det være og ikke anderledes. Den fornuftige grund? Spørg ikke, den findes ikke! Vi har ikke ret til at spørge, det er af Guds forborgne raad. Han har befalet, punktum.

Nei, det er ingen befaling. Det er sagt som noget der vil passere men ikke efter Guds vilje. Vi faar huske at mennesket har ogsaa vilje. Men spørger nogle: Dette meningsløse, vanvittige ord kan da umulig have nogen betydning i vor oplyste tid?

Hvorfor ikke? Aa, jo, desværre! Ser og forstår ikke nu alle hvorledes den fattige som intet har maa betale og skatte til alle og mest af alle.

Renterne blir dyrest for ham; thi han tvinges til at læne naar nø den kræver det – ikke naar den fordelagtigste kurs er at opnaa. Han maa kjøbe sine varer i smaat, og betale som følge deraf dyrere føder flere mellemmænd.

Han kommer til akters med alle sine terminer, saa paaløber renter, saa faar indkassatoren og tensmanden fat paa fordringen og den vakser med lavinens fart ved ublu og meningsløse omkostninger. Den som er fattig maa under slige samfundsfor hold vedvære at være det. Gud vil det siger presten, og derfor blir det i hans øine synd at reformere samfundet.

Hvo intet har fra ham – – –

RAABET

№ 2 1de aarg

Organ for „Fossernes" samtalelag.
Udkommer til hvert aflagets möder

Søndag 5 marts 1905

Evolution.

Hvis man kaster et blik paa Europa eller rettere paa verden vil man finde at saadan som den i øieblikket presenterer sig for dig kan den lignes ved en i virksamhed værende vulkan. Den Skandinaviske halvøs politiske krampetrækninger kjender vi under betegnelsen: Den store unionsstrid mellem landene og desuden har hvert land sin bitre klassekamp, i Norge i form af arbeidsløshedsnød, reformkrav m.m., i Sverige stemmeretskrav og andre krav. Gaar vi over den Botniske bugt finder vi med en gang dynamittens evangelium gjennemført i praksis. Det store rige knager i sine fuger og inden ret længe vil vi bli vidne til et af disse opgjør som rister verden og sætter verdenshistoriens løb i en anden retning.

I Tyskland er det store riges pulsslag lammet af en kjæmpestreik som verden meget sjelden ser magen til. I Belgien ligedan.

I Frankrige kjæmper man en forbitret kamp mod et djævelsk presteskab mens enkelte sociale og politiske krampetrækninger gir tilsyne en saa utænkt social og moralsk raadden skab at selv det mest skabbede faar maa vænnes derved.

Østerrig-Ungarn er ikke at nævne. Faa steder er vel situationen saa fortvivlet der, mens hele Balkan har svoret den sige mand evig hevn og lurer kun paa et gunstigt øieblik til at dolke ham og rijste slavelænken af sig. Selv det udvortes tilsyneladende grundmurede England har sin betænkelige underjordiske bulder der varsler om at der snart gaar sprækker i samfundsbygningen.

Alle ved at i Onkel Sams land har man gjort dollaren til gud og bussines til den vei hvorpaa man gaar til gud. Klasseforskjellen og udbytningen er derfor trods saa blodig som i Rusland ommskjøndt paa en anden, mere civiliseret maate. Man er da heller ikke her forskaanet for de tegn som forteller at det store opgjør ubønhørlig nærmer sig.

Totalsummen af vort billede er at alle alle disse voldsamme trækninger i

samfundslegemets forarsages af
uvidenhed og derav følgende
klassekamp. Verdensudviklingen har
givet det med sig at ved hjelp af stor
industri, trusler m.m. har kapi-
talen havet sig paa enkelte hænder
og der er dannet et pengevælde af
jord og et proletariat af maskiner.
Nu som tidligere har massen
havt utrygningen lit en tid men
saa her de vist sig og fordi de er
de mange har de siret.
At den kulder vi nu er vidne til
er begyndt paa at massen vaagner
forat ta sin ret — med stort of-
fer maatte nødig mere dog ta den.

(Indsendt)

Ha redaktør!

Hvorledes vil det tage sig ud
om en tillod sig at tale ved sin
som arbeiderpartiet er undtaget
af. Vi blir gjort opmerksom paa
at partiet har sine ledere og
hvilke disse er. Nu skulde man
tro at de som er ledere skulde
kunne lede i samme retning
selv om der er flere — men nei!
Ikke saa. Vi har allerede set at
tillidsmændene nok ikke
tager af gode øg. Øgene var nok
gjemt paa saa længe at de hav-
de lidt skade og derfor blev at
kyllingene ikke skjøtte sig under
den samme moder. Vi skulde
saa sikkert paa at vor [illegible]

skal gjøre skulde resultatet
af kroningen ogsaa være godt.
Den store dag var kommet
da vore mænd skulde ha
valg paa ordfører. Fra arbei-
derpartiet skulde han ud-
kaares det var saa sikkert
som ja og amen for alle sam-
men. Spørgsmaalet var kun
hvem af vore kandidater vilde
brøffe. Nu forstaar vi at
tagets fjender og hans krøbler
med i flere saadanne dag
da lider vor sak snarere paa
hodet end vi tror.
Det maa være mænd som er
norsk i blodet og som kjender
sin pligt. Her er en hel dag
et folk som vil leve, som
vil reise sig op fra sit sæle
liv, gjøre livsbetingelserne
mellem kunsten og herren.
Først var det herskaps, saa
kjendskaps, nu er der antagelig
atter blitsen fred og partifor-
skjellen vender paa sin kop.

Arbeider.

Kronprinsens sin er blevet for-
lovet, det er dets! Jeg kan ikke at
huske paa ligheten mellem denne
prins og han Simen i Asbjørn.
I vaar 2 aar var han nu i lejren
med han Simen forat ordnen
samt med alle kaffer og gjøre kjær-
lig allerlags for[illegible]ser af kvæg

men det er saa andt om dem som vil „bite paa" og det kan jo ikke være saa underlig enda; thi pigerne tiltrækkes ikke af snorer og baand som er paahangt en tomhjernet plat figur som ikke er intelligent nok til i 5 minutter at holde en nogenlunde fængslende konversation i gang. Bernadotternes intelligents eksisterer vist helst i høireaviserne efter pigernes holdning at dømme; deres friersure har været mange og lange for de fleste; thi de langbente, skranglete karer slaar ikke godt an hos damerne. Kronprinsens søn har da endelig fundet en „lidt ældre", som fandt at kunde „bite paa" jeg har tænkt kancke fordi udsigterne ikke var rare for hende selv. Nu ja, jeg kan ikke andet end udtrykke et hjertelig ønske om at ~~dette~~ udvikling en maatte føre det derhen at Norge kunde bli hjulpen uden dette pars medvirken i dets „ledelse", d.v.s. at gamle Norge blev republik saa samtlige Bernadotter blev fritat for det „brydefulde" hersk erhverv. Jeg hader pensjonen med et oprigtig had men skulde høve min røst for 6 tusen aarlig til dem om jeg kunde derved faa sætte kange og kange tittel ind paa pulterkammeret og 1 time dagtig gjøre kammeret tilgjængelig for publikum hvor man kunde iagtage og anstille betragtninger over aflagte ~~for historiske~~ politiske rariteter.

Mange vil vistnok forundre sig over at „Raabet" idag intet indeholder om kansulatsagen men aarsagen er at dette skal komme paa andenmaade.

4de aarg. 88 4 aarg.

RAABET

Organ for Fossernes samtalelag

№ 5 № 5

Utkommer til hvert af lagets möder.

Søndag 31te December 1905

Men Faraos forhærdede sit hjerte og vilde ikke lade israeliterne fare; men tudvig den 16de forhærdede sit hjerte og vilde ikke lade det franske folk faa sin ret; men Zar Nikolai forhærdede sit hjerte og vilde ikke give end ikke det ringeste rum for rætfærdighed i sit rætfærdighedsløst styrede land. Og dommen kom over dem, saaledes som den altid ifølge udviklingens evige lov vil komme over tyranner der ikke er lydhör for rætfærdighedens kraa, først som hjertets forhærdelse saa de blir blind for sit eget bedste derhæst som forhærdelsens uundgaaelige følger, disse altomstyrtende, verdenshistoriske katastrofer, der rejster det bestaaende ogsaa udenfor selve operationsstedet, der faar tranerne til at vakle og gjör kanger og keisere landflygtige, der gir historien nyj retning og sætter menneskerettighederne i tyrannieter sted.

Til vore russiske brödre der idag er iført med at udföre sin revolutionære mission sender vi paa denne nytaarsaften vor begeistrede hilsen og de varmeste ønsker om den mest storslagne fremgang. Hold frem som I stevner og I finder friheden!

Stort er det offer du gir, men stort er det ogsaa du vinder!

I aanden ser vi allerede den russiske republik, der med et slag vil gjøre ende paa et stykke middelalder i nutiden, der styrt efter folkets vilje istedenfor en harvældets chauvinisme vil gi rum for de humane og liberale ideer, en nyj kammeraat i den internationale broderskabskjæde, som ved iders velsignede revolution vil fra rask vækst.

Over de som er falden i denne frihedskampe vil ærens uvisnelige laurbærkrans hvile.

Mænd som kvinder, gamle som børn, saalænge historien lever vil eders martyrium vorde velsignet af en nyjødrende efterslægt, som höstet efterlaat vi haadt saaet med eders liv.

Over eders grave vil den

russiske republik klamstre

Tidi!

Eit aar gjenge igjen. Kor flust det gjek! Ja, det er so, det.

Ingen gjev sig stunder te sjaa paa det. Alle er uptekne baa strev og kav og slit fyr ~~magen~~ livet so dei glöjme tidi.

Den øvelige umsutta fyr magen slukke alt det meire. Me set so og sie livet ind fyr oa berge livet. Berre ved kvart aarskjifte er det likeso me stana eit lite bil akkurat so ein kjem springande upetter ein brat bakke, han stana midt i bakken sveit og anpusten etter det lange laupe og ser sig attende — men berre eit lite bil — og saa ivei at.

Tidi kan liknas med ei elv. Ho kjem fraa ei kjella so berre den kjenne so hev skapt ho. Ho renn med en lang og strid straum men ass tehöire ho berre ein augnablink og so gjeng ho ut i det endelause have me kalla Fortidi. Ner me no stund her i sjifte og ser ein gong te kvar li, kva ser me so?

Mykje so er ljöst og vaut og gjer glad og lukkelig, mykje so gev os hjarteverk tyngsla.

Det aaret so gjek likna i mykje hine, det hadde ~~nok~~ af selvmodstyelsar og dei vonde ting so mannaætti gjer og sjölv

Sidan burgkrud fik klaa i heile Sud-Afrika og no sidst i den vetle biten so var igjen og ta i Asia — Thibet — hev det vori i ro eit aars tid. Det hev lagge fordáid maten — det hjartiblod som det sigg ut er vildtet fyr oa sivilisera det. Den tyske rövaren bara sig ikkje men maatte bort i Afrika ein tur og slagta litevætta i aar og skie kulturen ha framgang.

Den franske var te Marokko men helt paa skie a faa heile bikjestraa paa sig; men med stort strev redda han heine.

Den russiske rövaren skulde til Ostasia og gjøre en svær kiib; men der træfte han hin bunne heime og fekk juling.

Detta sidste store drama er det so gjev detta aaret sermerkje.

Trods all den styggedom so oa i detta aare nöast noterat i saga maa me likvæl sei at me er gaat framijver med store steg.

Fredssagen trengje sig med alt større og større magt fram. Den bijrja no intaka en vigtug plass i nat nernas politik. Statsmenn og diplomatar maa no rekne med den og fyrstar og pre identar set si æra i og vare populer so fredsæ[illegible].

Ingen so fjelje, med si lid
og vil ikkje dei kan nekta
at freden ordna seg med
store steg. Den russiske
revolusjonen vil gje freden
et mogtigt framstøt.
Europas politikk vil heilt
fjerandras ner harvedet
fold.

Vitenskapen hev gjort store
framsteg i aar. Eg kjenne fleire
pro lilegrau: Kreftsjukdomen
losnes gjennom, so snart
vil ha menneskeheimen
losnes gjennom alderdom.
Syfilisbasillens oppdaging
og mykje meir.

I Frankrig er eit stort, stort
framsteg leike i aar! Den
statskyrkja endeleg er
kverka. Me vonar at alle
statskyrkjor snart falla
snart. Jo fjor statskyrkja
fekk jaga Jo for Kjem rek-
fordyrhuden eil Jordi.

Skal ny se paa mit fedre-
land: det ser sant gjek mot
ny med sorg og grannsam
indrømme at den maale-
stokk som var kast paa
mot ikke heilt stikk
det Knep. Saalenge det gjeld
indre og materielle spørsmål
hadde det eit rikt privilegi
[illegible] — dagen

men naar det gjeld aandelege
hoslige opplysende spørsmaal
af en vitt anden Karakter blev
de som foreme uden higrde nær
ikke Kommers.

Til nok fjor det kjem saam for-
mildande omstendigheter at Mik
kelem hevd en sorlig evne til at
trive og stramme og ligevel for
det infernalske intrigespil som
blev kjørt var folket ikke politisk
voksent og modent nok.

Det er i slige store historisk øie
blikk at et folks intelligents skal
stas sin prøve — de naar det gjeld
at kriige avlidningen — fordi
kravene som stilles til dem — ikke
gjøre krim til kinge som krim — og
det fordrer i vor sorgelige tid ved det
le aarskifte at maatte erkjende
og kjenne at dette alt er har vi
ikke dag i virkeligheden har tatt
et mykje alvorlig strikt kjøpe.

De aller fleste er idag ikke saa
gamske klar over hvor mykje vi
har tatt. Fremtiden skal lidt
om som vise os dette.

Det norske folk stod har ved
hjelp af kvinnene dannet fjerde
en stor bragd, og vaktet idag
til ansigt for ikkere tilveiers ved
paa lange tider. Dette er ikke
betake bevis for at folket i sitt
fjerde var en pogivirinkelligents.

Saaledes fortsetter man opgaven
ved gode fjerde og opfyl
mitbrudderlige ceremonier

at befæste det indvundne.
Repræsentanterne for mitidens
hedenskap – samtlige staters
monarkiske gallionsfigurer
moder frem med blanke uni-
former og knaldeffekt for at hilse
sin kollega i fagforeningen.

Tilsidst kommer præsteskabet
med takkegudstjeneste og salme
sang og ~~bygger~~ sætter kirkens og religi-
ænens stempel paa hvilsigen
de takker Gud fordi de Mikkelsenske
kjeltringsstreger lykkedes og tar
Vorherre sanktionere bedrøget.

Dog nytter det ikke trods alt
at skjule at ligevorsfor folkene
nationerne – repræsentationerne
har vi tabt ære og tillid. Hele
den fremadstræbende menneske
hed – alt hvad der hedder sand
bebreider os med stor sorgmodig
hed den daarlige gjerning:
Som bevis anf. sidste bebreidelse
fra en Europæisk forgangsmod

RAABET

Organ for Fossernes ungdomslag

5te aargang

№ 1	Utkommer til hvert af lagets møder	№ 1

Søndag 28de Januar 1906

Torsdagen for udbruddet af den store russiske revolution er firet med stor høitidelighed og enorm tilslutning over hele det civiliserede Europa af alt som hidder frisind og har fremtidstro.

Kun kapitalisterne og presterne med deres hale — embedsmandene — skjeler mistroisk paa den bølgende masse der gir sin glæde luft.

Og det er ikke til at undres over; kapitalisten røver paa tusind vis og presten gir hans løgn og tyveri berettigelse ved at vende op og ned paa de religiøse begreber. De ved begge at for hver gang verden rystes af revolutionens gudinde taber de noget af det strubetag de hidtil har haft paa menneskenes børn; thi en revolution er intet andet end sandhedens seier over løgnen og løgnens fader.

Merkelig er den i sandhed denne livlige deltagelse, som det ene folk yder det andet i enhver kritisk periode. Denne aabene utilhyllede tilkjendegivelse af sine sympatier eller antipatier er et barn af tiden, eiendommelig for vor merkelige tid.

Det er menneskehedens offentlige samvittighed som taler sit mægtige og uimodstaaelige sprog paa gader og veie, i de store forsamlinger og i den lille kreds.

Det er den — takket være revolutionens gudinde — frigjorte trang i mennesket til at øve retfærdighed og derved opfylde de gudommelige love i universet.

Drar vi os i erindringen nogle af de sidste tivars be-
i fossage — som f. eks. D[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ogsaa
[illegible] alle de udslag af solidari-
tets [illegible] som [illegible]

[illegible]

[illegible]

da kan man gjort merke og paa
paa dette at man lever i 1906.
Bare en saadan tilkjendegivelse
af sin mening og vilde for
150 aar siden været utænkelig
og vilde været mødt med
straf og fængsel. Men det
har banet sig vei gjennem
alle de mure og bomme
som Djævlen har bygget til
hinder mod fremgang til fri-
hed og kultur —: Presterskab,
Paver, munker, konger m. m.

Saaledes ogsaa nu den 22de
Januar aarsdag en for den
russiske revolutions begyndelse
Hele Europa fester, og i de
store kulturlande antog
det karakter af demonstrationer
paa en noksaa voldsom maate.
Hvorfor gjorde de nu dette?
Jo, fordi menneskets strøben
— bevidst eller ubevidst, gaar
i retning af sandhed og retfor-
dighed, og hvor endel af menne-
keheden lider nød og undertrykk-
else, og forvoger at rive sig
[illegible]
og gir denne fælse luft.
[illegible] kan de ikke gjøre det
[illegible]
Engelsmænd, franker, eller ame-
rikaner kan ikke bevæbne
[illegible]

hjælpe sine brødre. Nu det
vilde føre til internationale
forviklinger som det hedder
paa grund af de landegrænser
som Djævlen har draget og
den falske fædrelandskjærlighed
han har skabt, forat paa den
ene hob til at slaa den anden
ihjel. Men agsaa den tid
vil komme, da solidariteten
har seiret og den internatio-
nale sammenslutning er
fuldkommet, da verden
styres, ikke af nogle tyrannen,
men af folket selv.
En ting haaber vi og det
er at den storartede bevægelse
over hele verden den 22de
Januar, der talte et mægtigere
sprog end alle aviser og
brosjurer og folketalere at
den har git nyt kraft og
styrke til russlands revo-
lutionære og mægtig bidrag
til at den r. som Vitte
siger nu er dæmpet men
[illegible]
[illegible]

De [illegible]:
Som bekjendt har der netop
været holdt et stort kirkemøde
i Kristiania hvor svarts erkene
faltret sig ordentlig.

Hvad er den sigtige årsak
hertil? Ordlings iakttagelse!
Er det mon tro saa at Ordling
er ildfuldkomt? Langt ifra! Er
det mon tro præstenes bekym-
ring for befolkningens renhold
som er den egentlige årsak til
det tilsyneladende stormvejr
svarts arkene vil reise? Ja,
langt, langt, langt derifra!!!
Ja, men hvad er saa årsaken
til at præsterne, disse mennes
kehetens værste fiender, gaar
det saa travelt? Lad os se!

Præstemagtens kunnskabelige beskaf-
fenhet her tillands. Og vi ser at deres
religiøse beskjæftigelse er at drøf-
te om den tid da svarts arken
var alm ogtig blandt menneske-
ne og ønske sig tilbage did og
de har ogsaa tydelig paavist en-
hver tidens tilhigelse for at øge
sin magt igjen. Ja, og nu
var der en saadan tilhigelse.
En ypperlig tilhigelse var der,
og de sorte benytter den efter
bedste evne.

Vi skulde tilbage til Konge, ja.
og ved hjelp af skikkelsen, folk-
et, dannelsen og præsternes ufor-
skammethed tilbakedes det til
gamle og straks stiller man
den danske fromsen ind i
religiøse ceremonier og bønner
akkurat som i middelalderen
for at gjøre folk Konfus.

Dette var en anden aarsak stor
betydelse for den middelalderske

kirke med stor præstemagt og
indflydelse. Da hadde de fast
hver jord under sig da jo folket ind-
bildte sig paa tilbagetog maatte
de store sums penge være betalt.

Saa kom Ordlingsagen som
himmelsendt, og med bekym-
delsestunge tagen som maske
aldrig vil forlade præstekjøns gaar
man nu kors og tvers.

Præsterne foregiver selv at
kirken er en pilar overfor samme
som ikke kan knækkes uden selv
med de sterkeste kanoner; men de
forstaar ogsaa at hvis den falder
for folkets dom vil den erstattes
med en folkekirke og dermed er
ogsaa præsternes store sociale rang
og magtstilling falden, og da alle
apostle og forfattere for folk godt
ved at præstestabet er begyndt ikke
ved af kristendommens anskuel-
ser men magt sam stilla — Kirkens
gamle kamp — ~~dog~~ saa forstaar
vi alle at naar præstestabet taler
om kirkeorganisation maa dette
have sin særegne betydning en
betydning saam staar i forhold til
den omstendighed at ordet forkom-
mer i svarts arkens mund.

De klager over at kirkens afgjørel-
ser ligger i Stortingets hænder og det er
rimelig fordi det har da en under af
folkevilje over sig af og til. Derfor —
mener præsterne — maa kirken
omorganiseres — det vil i virkelig-
hed sige — magten i kirken
maa bygges fra Stortinget og lægges
over til en egen forsamling

af præster som da skulde have
det mest og afgjørende ord i alle
kirkelige spørgsmaal. Da var
vi i sandhed vel fjerne, anmod-
skjønt dette kunde passe godt
lil de tilbageslag vi nulevende har
gjort i andre retninger – det vilde
være logisk med et langt stærkere
og håbefuldere syn paa hvem præster-
dette. Og først saa at faa det
frie skal „kirkefolket" pietismens
og ukulturens repræsentanter –
skrommes til at gjøre præsternes
vilje d. v. s. ogsaa sin egen ret.

Vi har som princip fuldt
mand ikke kunnet lie til dette
sagtes det virkelig er haabløst
at opbygge kampen mod – saalænge
folket ikke er mere ojeligt og ikke
mere forstaar sin pligt end de gjør.

Men Vi har dog villet si fra fordi
det saa tydelig er slagordene fra de
sorte rigsdag" i Trondhjem ikjør
som nu er i virksomhed. Thi hvad
skulde de ellers have at kalde sin
for løs og lykke dine naar det
ikke var om mandatet hvorpaa
de skulde støtte sin magtstilling
og herove fjærene deres ved.

Som et virksomt middel er an-
befalet udjevnelsen af et kirkeligt dog-
ma. Ryktet, ryktet! Jo sulter at da ville
alle svartsorker gribe i den bekjendte
kuntlose præstesnak og atter digtig fort
faa det verk gjennemført. Det maatte
være tilligt – meget tilligt – ala „Ug-
enes Nigt" saa hver mand kunde
hacke det og lik vist paa den ni
agde Kunde mand faa vandhinstig
heten sat i sjølen – den vane

kundeglud: der er hovedtyngden
i præsternes tilvarelse

Slettens sag en.

Det er gandske mærkeligt at
denne sag – den kan ikke dø.
Der kan betrygt skrik om den
Aller og aller dukker op røster –
stærke røster, kunstnerlige røster
der der dømmer Thorvald Slettens
retfærdig at være. Jeg har læst
litt af vitnesprovklaringen i den
sag men ofrer den at dømme
naar han være skyldig. Hans
de har aldrig dog været bevist and
end ved indicier og han blev
dømt uden at have tilstaaet.
Selv var han vist og fast ef
den dog skal komme da hans u
skyld skal bli bevist og hans la
i fængsel uretfærdig.

Imidlertid blir altid mer el
eller mindre millionering skrift
hensynen til Thorvaldsens fordel
og den offentlige samvittighed
faar ikke fred for den er skeet
en oprejsning eller i alfald en
ny undersøkelse.

Man fristes som følge heraf
at tro at hvert de følgende indicier
~~var allerede paa~~ Torvets u
skyld ig. Denne skadelige tilbø
nendende „Slettesag" som den
nu kaldes forekommer mig sa
samfundets onde samvittighed
naar det har gjort uret mod et
menneske. Husk Dreyfus sag –
hvordan den off. mening bestil
bestandig samfundets prem. Jeg tjener
nok autoriteterne ialfald kunde
interesse i at gi Torvald en ny
undersøgelse af hans sag.

№ 1
5te aarg

RAABET

№ 1
5te aarg.

Ungdomslagets organ. „Fosserne"
Udkommer til hvert af lagets möder.

Den anden dag i det nye aar!

Raabets redaktör kan ikke andet end slaa den lange række af höitidsdage vi nu har passeret sammen til en enhed naar man skal gjöre sine betrakninger derover.

Julen skal teorethisk være det glade budskabs store og höitidelige fest: Ære være Gud i det höieste, fred paa Jorden, og i menneskene en velbehagelighed!!. Dette var ikke bare en idé, en skjön, stor tanke, som fremsattes til menneskenes velvillige annammelse men en stor virkelighed, der var git eftertrykk i legemliggjörelse — i kjöd og blod. En ny æra i den guddommelige verdenskyrelse indvarsledes gjennem disse ord. Men presterne der har forvirret hele menneskeslagtens tilværelse har ogsaa her bragt forvirrelse ind. Hvor meningslös blir ikke den hele höitid naar man betænker modsigelsen.

Den nye æra og det nye budskab prædikes og besynges under lys, musik, sermonier og höitidelighed af alle slags, ja, dagen strækker ikke til, natten maa tages til hjelp. Hver eneste liten ting som kan bidrage til at förge det höitidelige blir med argusäine opsögt og tat i brug og man har merkelig nok formaaet at skabe höitidelighed i denne selvmodsigelsens og forvirrelsens tilværelse.

Men foranstaltningerne har ~~sin~~ ännsynlig stjerke deri at de förreste ikke stopper og tænker en smule — Vrem har taget reflekteanernes plads og den store masse opdager ikke at det hele er en stor, periodisk tilbagevendende maskerade, hvor prester og predikanter spiller 1ste fiolin. Det hele er omhyggeligt tillet ind i mystisismens bragt farvede klædeband og intet uden kritikkens skaanselsläse barberkniv kan blotte kjærnen.

Hvor er freden paa Jorden? Hvor er velbehagelighedn i menneskene? Findes ikke! Hvor er den brorskaffens og solidaritetens samfölelse som var hovedgjärnesten i den grundmur som Nasaræren lagde. Findes ikke!

Hvorfor findes den ikke? Fordi de som skulde være ~~moralens~~ vårdens salt moralens vogtere lod egoismen

sine, da fordi Nasareerne ord at dreg hardt naar deres hjerte; de lagde sig paa Bakstens stare skjøge og Kapitalisten og Lønnedommer boler. De vandrer om i hustes skinnende dale, ovd hustes overdadige mad og klæde sig i hustes purpur og sammet for gjestfrihed og skjønnes begjærlighed, kalleb de nasareernes gudsfamendige lære ind i mystes [illegible] brogede farvede klokbarp som kjærnen ikke skinnedes og ser den bygning som han paabegynde med tidsrummet — denne bygning som skulde forskjønne skjønnes regjerende.

Ddmfor gaar den stare omsorgfulkundet og hulaach efter ek liv i slik og bekjymringer, frost, og sulb, ek objekt for bossrøvere og bauktjyve og fakerikkjyrannere klodstøgere saadanne som kun den kalkjonicke skjøge kan forstre dem, mun prestene ser ikke denne bekjymrede masse — vil ikke se den — prediker kun en forvirrsgning af nasareernes lære og vil aldrig lære derefter ek og ürotfor dig kuden vedkler at være verdens adsforg, Trods den overflod af mad og drikke hvormed Gud har utkjendt verden vedkler 90 ak sulte, frjese og være bekjymret mens 90 lever i grodderie og drikkenskab, 99 ak være slaver — dårche slaver, mens 1 er deres herrer, hvorfra kjøres af menneskehedens skjønneste børn fodt ond smerte opfostret med stare asser af kjærlighed og anelse skilles i rader og sønderhakkes af granater og kanoner i krig — — — prestene lyver ak Gud vil dek X Julebrod kandes — Julesalmen synges — dek gode budskab høres — : „Ære være Gud, fred paa Jorden, i menneskene en velbehagelighed"

Tankesprog:

Den mægtigste er den som har sig selv i sin magt. (Seneca)

Nytaar

Ek aar gaar ijend. 90 snigt dek gjek! Ja, dek er slek. Det kjørende aarhundradets hjern sanser ikke jens liti utan ved hvert aarskifte. Me liva i dampens og elektricitetens og kanonernes tid og jakti efter dek me kalla lykka er so inkens ak me sanser ikke hvor snigt liti gjeng. Dek er nek so me i andlöpet for op eller inn brak bakke. Skarskifte kjem jens as midt i bakken. 90 stanar nidt (itkil) dreg fjerden, ser os allende, inn bolk sankar for likso kjærleiken gjennom hanom

det gamle aars begivenheiter
akkurat som passerer revy
forbi andres øyge, akkurat
so vi lang rekkja soldatar
som ing forbi — men me
her ikkje tid lengjer — me
nikkar farvel til gamalaaret
og saa svei ab ind i kaosk
i kilderet, der sinne er up-
fylt af tusund gjærenaal —
for aa skaffa lukke som de
heiter sig. Kvar og annan re-
formator og filosof stend rapa
ut me sinn ikkje lukka paa
denna maaten, me maa gjera
det onnorlius; men mannaatti
háirer ikke, ho fær berre vise
i den ande draumm og det
mara vi sig. Paa denne mas
ten gjeng livet so vin blink
og me sanna os berre ind Kvar
aarskjifte.

Ner me no staar her i skifte
kva ser me so? Kva lenkjer
me? Me ser eit brokut bilete!
Her maarkina kor magta
er rettvis og kor alle ting eigga
as eller dikta forsiep. Det
aar so gjek likna dei hine
vaken paa ein prikk kvodi
framstige er so örlike fjor
åre at me vesten ikkje merka
det. Livet er nett det same bal-
lerispel so det her vore.

Berre kvo ting er sikker og det
begjynnelsen og enden — fødselen og
daudin — dei er jamvel sikre.

Framskrey fjor nokre og baksklag fjor
andre — ljos og lukka fjor nokre, sorg
og harme fjor andre — mjikjø fjord
og mjikjø skjikk blanda ihop i
ein ulaaselig Klump —.

Ser me frametter — ja so er det
svart — svart so i natti. Ingjen
veit kva framtidi ber i sig. Me ser
ikkje noko bera paa dud. Men me
sigler sjølvsagje vei ind i det
nye og mørke so me kallar fram-
tidi. Ynskje maa me ab det
gode maa sigre i aareb so kjem!

Ynskje maa me ei stor sigravin-
ning fjor frihetsaki da største hin
dringi aalmen lukka er ifraten
Dermed ja bjik ha gode nyttaar.

Ein meste revolusjon jeg kjenner
som ikke blev gjort af en katolsk kjæker

Den kor for alle de senere gjorde
Jeg mener naturlig vis sjølvfølgelig kor om
Den gang blev selve livsfor kjæret
lik Noah og sine De ved diklaturet

Kad os gjøre det an rationalere
men derfor kroves baade mand og kolere

I fremtiden vand lit verdens marken
Jeg tegner med hjelp Borgerdo under aarken

Paaskik

Hvad er Maabelvisk paaskik for ån-
delikhet. Jo, deb er sam en mand kom deb
er mest bogvisen paa. Aneigsek til
nyttaar og nakken fremd.

Socialistisk majoritet og en begavet ~~Kanslerdes~~ statsmand som ordfører. Slige baade forhold kan kun fremkomme der, hvalose findes, disse, som er kommet med, ikke for sagens, men sin egen fordels skyld og som handler sig og ikke anderledes fordi de sætter sine egne interesser over alt og alle og det almenes interesse.

Imidlertid tro jeg jeg tør spaa at de kommende 3 aar vil være gode at spaa forstand af for arbeiderpartiet.

Jeg skal ikke sige mere idag derom. En ting er sikkert: vil partiet leve faar det forelobig en indskrænkning af alle disse som bringer partiet og partidannelsen lidt paa en overdrevne maade al alene sig selv frem og ved knib og agitation og vis dette ikke lykkes spille forsvar.

Hvad er saa norsk politik for øieblikket. Det er 0 det. Ericksen har været paa Parisertur en stund og saaledes forhindret fra at føle Arbeiderens og Høyres og de andre stormandsvogale paa pulsen. Hegde Nissen gjorde lidt her om dagen men anstrengelsen var for liden.

Men naar han kjem hjem sjøl igjen og faar herpen skrubb sammen med Nissen saa kler det vel litt norsk politik igjen, faar vi tro.

Hvad er saa europæisk politik?

Det er japans-russisk politik. Mandsjurisk politik. Det vark som skjedde er jord med at afgjøre dermed mentlig afgjørelsen af de store nationers skjebne det er for øieblikket verdens politik. Sjøen i Fjernøsten, krigens lykke, kanonisjonen i anledning skjøvenfeldtens omreise i Kanada, ministerkrisen i Spanien er alt saa store politiske skjæresild for dette nu store drama derborte.

Jeg husker hvad Paasch straks efter krigens begyndelse skrev om Japan: Landet Japan, dette forsømmelige øriges i Asien der ligesaa er villet frem paa sit gunstigste magtet forat spille en stor rolle paa begivenhedernes gang. Japanere, entusiastiske, og fremskridige historieforskeres forbauselse ønsker vi skjems ved saadan bortrans.

Det er gaat i den retning selv om det blev langt fra Port Arthur fjelt. Men det vil gaate.

Redaktøren ønskte at skrive litt hjemme om begivenhene men det faar bero til næste gang.

Kort ovigheds.

To fortvivlede har en skarp kjærlighedsstrid og han ønskjeder:

Sig mig min forlovede vi skulle for evig, vil du kysse mig imorgen?

Redaktør
Rasmussen Tallefsen